HET MODERNE LANDHUIS

IN NEDERLAND

HET MODERNE LANDHUIS IN NEDERLAND

Het Moderne Landhuis in Nederland

DOOR

J. H. W. LELIMAN
Bouwkundig Ingenieur

EN

K. SLUYTERMAN
Hoogleeraar aan de Technische Hoogeschool

MET 500 AFBEELDINGEN

'S-GRAVENHAGE — MARTINUS NIJHOFF — 1916

DE nederlandsche bouwkunst heeft zich van oudsher onderscheiden op het gebied van het landhuis. In vroeger eeuwen, de 17de en de 18de, genoten de nederlandsche buitenhuizen grooten roem. In de nabijheid der koopsteden, nog bereikbaar na afloop van de dagtaak op het kantoor, maar ook verder van huis, aan den duinrand en langs de schilderachtige oevers eener kronkelende rivier of op het grondgebied der pasverworven ambachtsheerlijkheden, verrezen de statige huizingen waar de patriciërs naar den trant des tijds het buitenleven genoten. De minder welgestelde burgerij volgde hun voorbeeld van verre na in de gemoedelijke theekoepels en tuinen aan den zelfkant der stad.

Die oude buitenplaatsen waren vooral door de hooge ontwikkeling van den nederlandschen tuinbouw wijd en zijd beroemd. Hun faam trok bezoekers uit alle landen van Europa, en zoo kort kon het incognito bezoek van den jongen Frederik II aan ons land niet zijn, of hij maakte per trekschuit eén tocht van Utrecht langs de Vecht en bezocht ook den vermaarden lusthof van de Pinto.

Die legendarische roem leeft in de herinnering nog voort. Maar talrijke buitenplaatsen — en daarbij vele der mooiste — zijn gesloopt. De lanen en hagen zijn omgehakt, de banken, beelden en fonteinen, zoo niet tot puin geslagen, her- en derwaarts verspreid. De kunstig gesmede toegangshekken, vaak het eenige overblijfsel van voormalige praal, leiden thans naar een weiland of boomgaard, die de plaats innemen der strenge le-Nôtre parterres, der doolhoven en vijvers. Andere zijn, niet tot hun voordeel, gemoderniseerd en verloren hun eigenaardig karakter.

De oude reisbeschrijvingen, waarin vreemdelingen hunne indrukken van ons land vastlegden, de kopergravures der „arcadia's", der aan „verheerlijkte" of „zegepralende" rivieren en gewesten, opgedragen plaatwerken, leeren echter welke rol in vroeger eeuwen van nationalen welstand het landhuis in onze bouwkunst speelde. De bekendste toenmalige bouwmeesters werden voor den bouw geraadpleegd. In de verzamelde werken van Post en Vingboons trekken voorname landhuisontwerpen de aandacht. Geen kosten werden gespaard om het landhuis te tooien, den tuinaanleg te verrijken met kleine bouwwerken, — als theekoepels of aanlegsteigers voor boeier of tentjacht — met beelden en groepen van mythologischen aard, met zonnewijzers en monumentale inrijhekken tusschen rijk gebeeldhouwde hard-

steenen posten, die vereenigd waren door een boog welke in sierlijke, vergulde majuskels den voorbijganger den naam der plaats onthulde.

Het landhuis van dat tijdperk placht te zijn eene uiting van weelde en overdaad, kenmerkend voor den rijkdom, die in het eind der 17de eeuw, en vooral in de 18de, onze patricische kooplieden uitlokte om het leven meer en ruimer te genieten dan hunne voorouders het hadden gedaan.

Tegelijk met de welvaart kwijnde ook de landhuisbouw. Vele oude buitens verdwenen sedert het begin der 19de eeuw, nieuwe werden slechts bij uitzondering gebouwd, terwijl ook die weinige in bouwkundige beteekenis niet de oude evenaarden.

Vrij plotseling is echter een kentering ingetreden.

In de laatste jaren immers heeft ook hier te lande de landhuisbouw opnieuw een hooge vlucht genomen. Daaraan is voor een niet gering deel toe te schrijven dat in het algemeen de hedendaagsche nederlandsche bouwkunst zich mag beroemen op een goeden naam.

Dat verschijnsel, hetwelk trouwens geenszins tot ons land beperkt bleef, is volkomen verklaarbaar. Het is de architektonische weerspiegeling eener reaktie tegen de steeds toenemende samentrekking van een groot deel der bevolking in enkele centra van nijverheid en handel. Welke voordeelen hieruit ook mogen zijn voortgevloeid, blijve in het midden. Maar aan den anderen kant deden zich ook onmiskenbaar sterke nadeelen gevoelen waaraan men in Nederland zoo goed als elders, trachtte te ontkomen door, 't zij werk- en woonplaats te scheiden, 't zij althans een deel des jaars „buiten'' door te brengen. Gepaard aan een trek naar de steden, ging dan ook een trek naar het land. Beide kruisten elkander. Het ingespannen, gejaagde leven in de groote bedrijfscentra noopte velen in een rustige omgeving verpoozing te zoeken.

Het moderne buitenhuis — en daaronder vooral het kleinere type: het zomerhuis in engeren zin — mag dan ook niet meer in de eerste plaats als een uiting van weelde worden beschouwd, maar veeleer als een bron van gezondheid en volkskracht.

Daarbij kwam dat in de groote steden, de stijgende terrein- en bouwkosten, het betrekken van een eigen vrije woning, dat vroeger regel was, steeds meer maakten tot een slechts voor de meest bemiddelden bereikbaar ideaal. De woning-voorziening berustte daar tot overmaat van ramp in handen van den speculatiebouw en het is verklaarbaar dat zij door dezen vrij wel uitsluitend van materieel standpunt werd bekeken. De huizen, als massa-product gebouwd volgens een vast schema met doorgaans veel aesthetische pretentie en weinig aesthetische waarde, zoo goedkoop mogelijk opgetrokken met verwaarloozing van vele faktoren die het werkelijke gerief en de gezelligheid bevorderen, zonder eigenaard of

karakter, en desondanks zoo duur mogelijk verhuurd, gaven geene voldoening in verhouding tot de stijgende huren.

Ook het uiterlijk der stad in haar geheel won niet als zij zich uitbreidde. De oude schilderachtige wijken boetten hunne bekoring grootendeels in bij het in omvang en snelheid gestaag toenemende modernisatie proces, zonder dat, tengevolge van het lage peil van den stedenbouw, de nieuwe wijken dat verlies goed maakten door grootere aantrekkelijkheid. Van die dorheid leerden allengs velen zich rekenschap geven.

Aanvankelijk hadden de steden eene groote aantrekkingskracht uitgeoefend door de betere hygiënische toestanden, door de zorg van het onderwijs, door het bezit van waterleiding, gas en electriciteit en andere inrichtingen van modern gerief, ter wille waarvan men zich de hooge lasten, de kostbaarder levenswijze, het gemis aan vrijheid en rust, getroostte. Deze aantrekkingskracht verzwakte evenwel toen ook ten plattelande diezelfde gemakken, welke onmisbaar werden geacht voor het huidige leven, steeds meer werden ingevoerd, of, waar zij nog ontbraken, de volmaking der techniek in het gemis tegemoet kwam door eenvoudige installaties van watervoorziening, verlichting of rioleering. Daarbij kwam dat, naar mate er zich meer menschen vestigden, in de tot villa-kolonie geworden dorpen, het onderwijs verbeterde, nieuwe winkels geopend werden die berekend waren op de behoeften en levensgewoonten der nieuwe bevolking en dus in één woord de bezwaren verminderden.

Het werd mogelijk zich „buiten" te vestigen zonder te moeten ontberen en zonder zich de gemakken die het moderne leven biedt, te ontzeggen, zonder afstand te moeten doen van artistieke en intellektueele genoegens.

De moderne verkeersmiddelen, de telefoon hieven de afstanden op en verlosten het platteland uit zijn isolement. De uitbreiding der openbare middelen van vervoer en de auto overwonnen de grootere afstanden, maakten het den stads-mensch mogelijk zijn woonplaats elders te vestigen, terwijl het algemeene gebruik van het rijwiel de verdere verspreiding der bevolking vergemakkelijkte.

Iedere kring der bevolking trachtte op zijne wijze van dien nieuwen toestand partij te trekken en zich aangenamer woningtoestanden te verzekeren. Villaparken rezen uit den grond vooral op de hooge gronden binnen bereikbare afstanden van de werksteden in het polderland; op voorheen te eenzame plaatsen werden opnieuw groote landhuizen gebouwd; ook de tuinstad-beweging, die mede den arbeider ten goede zou komen, schoot hier te lande wortel.

Die ontsluiting der natuur ging echter vaak gepaard met de vernietiging harer schoonheid, omdat onoordeelkundig werd te werk gegaan, zonder

piëteit noch gevoel voor schoonheid. De aanleg van menig villa-park is begonnen met de brutale vernietiging van een groot deel van het bestaande natuurschoon. Het gebruikelijke proces dezer ontluistering wordt met vlijmende scherpte door P. H. van Moerkerken aan de kaak gesteld in zijne heemschut-novelle „de ondergang van het dorp.'' De grondspeculatie maakte zich meester van ongerepte terreinen en uitgestrekte buitengoederen om deze op de voor haar voordeeligste wijze te versnipperen, zonder rekening te houden met aesthetische eischen. Eerst in de laatste jaren hebben ruimer inzichten zich in enkele gevallen baan gebroken.

De opdrijving der grondprijzen dwong tot het minimum-terrein gebruik, zoodat menig zoogenaamd „villa-park'', waar de pieterige huizen op enkele meters onderlingen afstand verrijzen, welbeschouwd eene parodie is op het begrip „buiten''.

Maar ook de landhuis-bouw zelf, moest de kinderziekten doormaken. Onze bouwkunst werd gesteld voor een haar vrijwel geheel nieuw vraagstuk, en het kan geene verbazing wekken zoo, naar ons thans meer ontwikkeld en geschoold oordeel, ook de eerste proeven van den herlevenden landhuisbouw over het algemeen niet den juisten toon troffen.

In de 19de eeuw had de overlevering in de bouwkunst hare kracht verloren. In rustelooze afwisseling met plotselinge sprongen waren de meest uiteenloopende opvattingen en stijlen elkander opgevolgd, naast en door elkander toegepast. De overdreven beteekenis, welke ook in de bouwkunst, werd gehecht aan individualiteit, verleidde bovendien velen, wier kundigheden hen geen recht gaven op eene zelfstandige rol, om zich niettemin los te maken van de beproefde tradities van samenstelling en vorm. Gewaagde proefnemingen met nieuwe materialen gingen hand in hand met misbegrepen „architectuur'', die haar kracht zocht in klakkelooze navolging van historische stijlen of in eene gewilde oorspronkelijkheid, niet geleid door een beschaafd en gerijpt inzicht.

Dit verschijnsel was intusschen geenszins kenmerkend voor den landhuisbouw in het bijzonder. Het geheele veld van de bouwkunst uit het laatste vierde deel der 19de eeuw had er onder te lijden.

Van de verschillende groepen bouwwerken heeft echter het landhuis zich het eerst hersteld. Op zijn gebied valt wederom een vaste lijn te bespeuren, is eene overlevering in wording, welke, gebaseerd op de voorbeelden der vooraanstaande bouwmeesters, ook buiten hun kring haar invloed doet gelden door eene beschaafder, soberder bouw.

Een groote faktor bij de verheffing van het peil was de algemeene belangstelling die ten deel viel aan het landhuis, wijl daarin door zoovelen een bereikbaar levensideaal werd gezien. Ook de omstandigheid dat, in tegen-

stelling tot den bouw in de steden, de landhuizen veelal werden gesticht voor eigen bewoning, had een gunstigen invloed op het ontstaan van karaktervoller oplossingen dan de speculatiebouw had kunnen bieden die uit den aard der zaak niet alleen onpersoonlijk is, maar bovendien geneigd een ongeëvenredigde waarde toe te kennen aan zuiver uiterlijke trekken, in de hoop daardoor zijne objekten aanlokkelijk te maken. De landhuisbouw werd onttrokken aan de sfeer van technische geheimzinnigheid en onbegrijpelijkheid die den leek veelal verhindert deel te nemen aan de architektuur. Hij bood hem vele aanknoopingspunten er in mee te leven. Van die persoonlijke aanraking en bemoeïing kon een heilzame weeromstuit niet uitblijven, welke veelal in eene liefdevolle, welverzorgde behandeling zijne uiting vond.

Het moderne landhuis biedt een beeld van rijke schakeering, al zijn de verschillende vormen, waarin het zich voordoet, ook tot eenige hoofdtypen naar omvang en aesthetisch karakter terug te brengen. Het ligt voor de hand dat het algemeene streven naar ongekunstelden eenvoud en natuurlijkheid, dat de moderne bouwkunst kenmerkt, nergens beter en vollediger tot zijn recht kon komen dan bij het landhuis. Dit beantwoordt aan eene vergelijking van J. A. Lux die in het landhuis begroette „het volkslied der bouwkunst''. Die vergelijking is treffend. Het landhuis beantwoordt aan den ongedwongen, vroolijken, frischen toon, met zijne onverwachte wendingen, zijn zin voor humor, wars van konventioneele regels, maar tintelend van blijde levenslust en gezond gevoel.

Dit geldt natuurlijk in het bijzonder voor die landhuizen, welke inderdaad buiten, in onmiddellijke aanraking en wisselwerking met de natuur staan, minder voor het bouwwerk in de voorstad of villa-voorstad, aan wier type meer architektonische houding eigen is. Bij deze laatste treedt ook meer op den voorgrond de strijd der stijlen, die over het algemeen in de meer zakelijk ontwikkelde vormen der eerstgenoemde kategorie landhuizen zijne principiëele beslissing reeds vond, blijkende uit een overwegend modernen geest, los van historische stijlvormen, maar gebaseerd op de overgeleverde landelijke bouwwijzen. In deze uiterlijk bescheiden bouwwerken is verwezenlijkt de wensch van Emerson: dat de schoonheid zou terugkeeren tot de gebruikskunsten en het geijkte onderscheid zou verdwijnen tusschen deze en de zuivere, de „hooge'' kunst.

Een landhuis kan niet volgens algemeene kompositie-regels op de teekenplank worden ontworpen. Ieder geval voor zich beschouwd, moet met fijn gevoel voor vorm en kleur met de omgevende natuur worden vereenigd tot een harmonisch geheel.

De „kunst'' moet zich daarbij in zoover bescheiden op den achtergrond houden in verhouding tot de natuur, als het gevaar bestaat de eenheid van

het beeld te verbreken, indien het huis, bijv. door sprekende dekoratieve behandeling, de aandacht op zich samentrok.

De daaruit ongezocht voortvloeiende verscheidenheid leidt tot verrassende oplossingen. In deze schuilt een der geheimen van de bekoring van den landhuisbouw, welke onttrokken is aan den schematizeerenden bouwtrant, die voor een „normale" behoefte een gemiddeld type in het leven roept. Het huis dat voor eigen gebruik, in verband met bepaalde omstandigheden ontstaat, verkeert in de beste omstandigheid om daarentegen een levende, organische schepping te worden. Het heeft een karakter dat ook tot den beschouwer spreekt, en hem boeit omdat het iets eigens te zeggen heeft, omdat het ook zelf de weerspiegeling eener persoonlijkheid is.

In weerwil dat het landhuis in de laatste jaren in onze kunst eene belangrijke plaats inneemt, dat het vele onzer meest op den voorgrond tredende bouwmeesters heeft geïnspireerd tot scheppingen welke tot de karakteristiekste onzer hedendaagsche bouwkunst behooren, ontbrak nog een objectief samengesteld overzicht, waaruit blijkt op hoe velerlei en vaak oorspronkelijke wijze het moeilijke, doch zoo dankbare vraagstuk van den landhuisbouw was opgelost.

In die leemte wordt door de uitgave van „Het Moderne Landhuis in Nederland" voorzien. Het is nu zeker niet uitgesloten dat sommigen in de meening verkeeren dat een dergelijk boek den architekt wellicht zou kunnen vervangen. Eene dergelijke verwachting berust echter op eene dwaling. De „liefhebber" die het met zijne moreele opvattingen en de wet op het auteursrecht in overeenstemming wist te brengen om met behulp van afbeeldingen zelf als architekt op te treden, zou deerlijk bedrogen uitkomen.

Het ontbreekt niet aan waarschuwende voorbeelden van leeken die, door een prentje uit „Studio", of „Woche" of eenig populair kunsttijdschrift op eigen gelegenheid na te bouwen, zich zelf zeer teleurstelden, al ware het slechts doordien zij geen inzicht in de bouwkosten bezaten, 't geen vooral klemde wanneer „kleine" veranderingen gewenscht werden. Tot welke dwaze voortbrengselen zulk verstandeloos nabootsen kan leiden, wordt bewezen door een optrekje in een onzer groote Noordzee-badplaatsen. Dit is precies nagevolgd uit een bundel zomerhuizen, met dien verstande dat het houten vakwerk van het oorspronkelijke redeloos werd nagevolgd door cementen banden dwars over het muurwerk te trekken!

Wie een werk als dit met oordeel raadpleegt, zal, wel verre van den architekt overbodig te achten, integendeel tot de slotsom moeten komen dat een bekwaam deskundige onmisbaar is als raadsman, wil men een bevredigend resultaat bereiken. Deze weet door zijn kennis en ervaring partij te trekken van de bijzondere gegevens, kan de vaak veelsoortige verlangens op de voor-

deeligste wijze in overeenstemming brengen met de beschikbare middelen.

De groote verscheidenheid van geslaagde oplossingen voor een zelfde vraag, die deze bundel bevat, is bovendien een aanwijzing, dat nog vele andere faktoren een rol spelen dan de ondeskundige, die op bestaande voorbeelden afgaat, doorziet. Ook — ja, *juist* bij kleine werken dient de voorlichting van den deskundige te worden ingewonnen, want daar zijn doorgaans de moeilijkheden relatief het grootst.

De leek, ook al heeft hij afgeronde eigen denkbeelden, behoeft voor hunne uitwerking de medewerking van den vakman. In dien vakman moet hij niet zien den onderdanigen dienaar zijner verlangens, maar den onafhankelijken architekt, die hem zoo noodig tegen zijne verlangens beschermt. Een dergelijk optreden wordt niet altijd aanstonds begrepen en vaak verkeerd uitgelegd, maar op den duur zal de juistheid erkend worden.

Om die rol te kunnen vervullen moet de deskundige op architektonisch gebied echter in gelijke mate als de geneesheer, de notaris of rechtsgeleerde zich in den hoogsten zin des woords als de vertrouwenspersoon van zijn lastgever kunnen gevoelen. Dit nu houdt in dat hij zich niet op eenigerlei wijze aanbiedt, maar dat na rijp beraad de bouwheer uit eigen beweging zijn keuze vestigt.

De verhouding tusschen bouwheer en bouwmeester moet niet zijn van uitsluitend formeelen aard. Zij moeten zich beschouwen als medewerkers.

De architekt zal, in het bewustzijn niet voor zichzelf te bouwen, zijn eigen persoonlijkheid niet op den voorgrond plaatsen. Hij zal zich indenken in de wenschen van zijn lastgever en, wanneer deze nog slechts in vagen vorm mochten bestaan, trachten ze ongemerkt te ontwikkelen, aan te vullen en de nog onbestemde idealen af te ronden en te bevestigen.

Wil een dergelijk advies echter tot de verwachte uitkomst kunnen leiden, dan moet de bouwmeester van den aanvang der plannen af worden gehoord, te beginnen bij de terreinkeuze. Niet zelden immers worden daarbij ten opzichte van afmetingen of ligging uit ondoordachtheid fouten begaan, die naderhand de verwezenlijking der gekoesterde idealen in den weg blijken te staan en dan onherstelbaar zijn.

Wie dit alles overweegt, zal bij de beoordeeling van eenig huis weerstand bieden aan de veelal bestaande, maar onbillijke neiging om oplossingen, die bevreemdend of minder geslaagd schijnen, aanstonds te wijten aan den bouwmeester zonder eenig onderzoek naar de omstandigheden waaronder, of de reden waarom aan een bepaalde oplossing een voorkeur werd gegeven, welke mogelijk alleen in dat bijzondere geval gewettigd is.

Sir Henry Wotton gaf in eene beschouwing over „Elements of architecture", die in 1624 het licht zag, deze drieledige definitie ten beste welke

nog niets inboette van hare beteekenis, maar behartigingswaardig bleef als op den dag dat zij werd neergeschreven: „The end is to build well. Well building hath three conditions — Commoditie, Firminess and Delight." Aan deze drie eischen moet een bouwwerk getoetst worden.

Geheel ten onrechte wordt de architektonische waarde van een huis en van zijn bouwmeester echter vaak alleen beoordeeld naar het uiterlijk, een grondslag die niet zelden tot onbillijkheid leidt. Indeeling en inrichting immers zijn, hoewel „prozaïscher", minder de onmiddellijke aandacht trekkende faktoren, toch van niet minder beslissenden aard. Dit vooral wanneer een bescheiden bouwsom dwong tot beperking, die dan zeker in de laatste plaats mag worden gezocht in vermindering der gebruikswaarde, der door Wotton bedoelde „commoditie".

De voorname buitenhuizen uit 17de en 18de eeuw, onderscheidden zich in het statige karakter hunner monumentale architektuur weinig van de patricische woningen in de steden. Zij missen alle romantiek en schilderachtigheid, alle speelsche toevalligheid, die aan de landelijke bouwkunst zoo groote bekoring kan geven in samenwerking met de omringende natuur of de begroeiing. Zij verrezen onaandoenlijk te midden van den streng architektonischen tuinaanleg. Het uiterst stijlvolle en karakteristieke geheel is de architektonische uiting van den deftigen „mijnheer", de legendarische gestalte waarin onze 18de eeuwsche patriciër door de overlevering is vereeuwigd.

Niet alleen door uiterlijk maar ook door indeeling maken de toenmalige buitenhuizen een monumentalen indruk. De eischen van bewoning zijn sedert echter verfijnd en in aantal toegenomen. Dit weerspiegelt zich in de ingewikkelder indeeling der hedendaagsche plattegronden. De weinige groote ruimten van het vroegere landhuis maakten in haren eenvoudigen samenhang eene regelmatige, symmetrische groepeering gemakkelijker en voor de hand liggend. De eischen die thans gesteld worden aan dienst- en woonruimten waren òf niet bekend òf wogen minder zwaar. Maar aan den anderen kant wordt thans, al is de indeeling ingewikkelder, gestreefd naar eene beknopte oplossing, die den dienst vergemakkelijkt. Rekening moet ook worden gehouden met zoovele inrichtingen die eertijds ongekend, thans ook bij een kleineren en eenvoudigen bouw op het gebied van gerief, van hygiëne, van technische installaties voorkomen, met zoovele niet zelden tegenstrijdige gegevens en verlangens, wier verwezenlijking aan het kombinatie-vermogen van den ontwerper ongelijk zwaarder eischen stellen.

En toch moet hieraan worden voldaan.

Het buitenleven bindt den bewoner sterker aan zijn huis dan het bestaan in de stad met hare vele afleidingen, en doet hem gerief en warme huiselijkheid des te meer op prijs stellen. Er bestaat nog eene bijzondere aanleiding

om bij een buitenhuis vooral aandacht te wijden aan een bouw die de bewoning vergemakkelijkt en vereenvoudigt: n.l. de moeite om goed personeel te krijgen en te behouden.

De vereenzelviging der begrippen van gerief en weelde is eene fout die dikwijls gemaakt wordt. Gerief en weelde hebben inderdaad niets met elkander uitstaande. Het zijn eigenschappen van een geheel andere orde. Een bescheiden week-end-cottage bij welks bouw en indeeling de grootste zuinigheid voorzat en aan weelde in geen enkel opzicht werd geofferd, kan, doordien het tot in onderdeelen goed doordacht werd in verband met de omstandigheden, niettemin in de bewoning beantwoorden aan hooger eischen van gerief dan een voornaam landhuis van grooten en ruimen opzet.

Het welslagen van de indeeling van een woonhuis hangt voor een niet gering deel af van schijnbare kleinigheden. De plaatsing of afhanging van een deur of raam kan de bruikbaarheid van woon- of slaapkamer als 't ware verveelvuldigen in verband met de mogelijkheid de meubels te verdeelen, zithoekje of bedden tochtvrij op te stellen. Werd in de keuken de gootsteen aangebracht op eene plaats, die niet handig is voor het gebruik, dan schuilt daarin een bron van dagelijksch ongemak. Hier zal moeten worden overwogen of het niet raadzaam is bij wijze van uitzondering een venster anders te doen draaien dan de overige vensters van het huis, daar of niet een schuifdeur in plaats van een draaideur het nuttig effect van een vertrek aanmerkelijk zal vergrooten. Dergelijke zuiver praktische overwegingen dringen zich onwillekeurig bij tientallen op aan den ervaren bouwmeester. Het is hier evenwel niet doenlijk eene handleiding te geven die in den vorm van voorschriften steeds tot het doel zal leiden.

De inrichting van bepaalde vertrekken stelt weliswaar zeker vaste eischen, maar over het algemeen zal zoowel de groepeering der vertrekken onderling, als hunne indeeling moeten worden bepaald met inachtneming van de bijzondere omstandigheden van het gegeven geval: terreinsgesteldheid, ligging ten opzichte van uitzicht en hemelsstreek, voorts van de gewoonten en wenschen der bewoners, en hun bestaand huisraad. De ontwerper zal die gegevens soms tegen elkander moeten afwegen als zij, ook na de vernuftigste overlegging met elkander in strijd zijn. Zoo zal het bijv. kunnen voorkomen dat bij een of ander vertrek ter wille van een uitzicht wordt afgeweken van de in het algemeen wenschelijke oriëntatie. Juist aan deze vrijheid dankt de landhuisbouw zijn aantrekkelijk karakter van individualiteit en mitsdien van verrassende verscheidenheid. Voor het ontstaan van een geriefelijk huis is echter een eerste vereischte dat de ontwerper zelf een ontwikkeld begrip heeft voor de gemakken des levens, voor een stemming van huiselijke gezelligheid, opdat hij den juisten toon daarvan weet aan te slaan. In dezen gedachten-

gang valt eene uiting van Prof. Gurlitt die in een voordracht het voor de opleiding van menig architekt nuttiger achtte eens aan te zitten aan een maaltijd in een wel verzorgd huis, dan een half jaar wiskunde te leeren.

In vergelijk tot buitenlandsche landhuizen worden bij de nederlandsche veelal geene bijster hooge eischen gesteld. Dit geldt in het bijzonder de woon- en dienstlokaliteiten. Zoo laat bijv. de samenhang van rijwielbergplaats, garderobe en toilet — dat is de groep ruimten waarin men thuiskomend zich van natte of stoffige kleeren enz. ontdoet en zich opknapt — onderling en met het ingangsportaal eenerzijds en met de dienst- en woningruimten anderzijds, in vele gevallen te wenschen over. En toch is dit vooral in een buitenhuis van groot belang. Dikwijls biedt een kleine vestibule tevens de eenige gelegenheid om de, buiten juist vrij talrijke kleedingstukken van gezin en bezoekers te hangen, is een fonteintje of handwaschbak in de gang de eenige onvrije gelegenheid om zich, na wandeling of fietstocht thuisgekomen, op te knappen. En op de slaapkamerverdiepingen treft men niet zelden aan, eene voor het dagelijksch gebruik ongemakkelijke groepeering van het hoofdslaapvertrek met badkamer en W.C.; zou eene andere plaatsing van het dienstbodenvertrek de vrijheid van het gezin zeer bevorderd hebben; mist men ruime kleerenberging; is geen verband gelegd tusschen de aangewezen plaats der bedden met die van deuren, schoorsteen en ramen.

In het bijzonder pleegt, bij vergelijking vooral met Engeland, de dienstafdeeling vrij bekrompen te zijn, zelfs in grootere huizen. Over het algemeen bepaalt zij zich tot een keuken die in verband staat met bijkeuken of schuur. Een dienruimte, die tevens tot taak heeft om, bij wijze van tusschenportaal etensgeuren uit het huis te weren, ontbreekt niet zelden. Een zitkamer voor het personeel, of een zitnis in de keuken, is evenzeer uitzondering als een diensttrap. De verbinding met den kelder geschiedt voorts niet zelden door de hall en stoort daar — indien deze tevens als woonruimte gedacht is — de intimiteit.

In het engelsche landhuis van middelmatigen omvang vormen de dienstvertrekken daarentegen een groep, die veelal een aanmerkelijk deel van den plattegrond der beneden-verdieping in beslag neemt: keuken, servants hall, bijkeuken, provisie- en dienkamers. Deze vertrekken worden dan dikwijls met de hokken en bergplaatsen van tuingerij, brandstoffen enz., een vertrek voor ruw werk, als schoenpoetsen, geschikt om een binnenhof, die tot schilderachtige oplossingen uitlokt.

De aesthetische herleving van den landhuisbouw stond en zulks niet alleen hier te lande, zeer sterk onder engelschen invloed. Dit is verklaarbaar. De klassiek getinte bouwkunst vertolkte niet het begrip der knusse intieme huiselijkheid die het „home'' vooral ten platten lande, waar men in sterker mate dan in de steden is aangewezen op het bestaan binnenshuis,

behoort te kenmerken. In Engeland, waar, meer dan in eenig ander land, in den loop der eeuwen de landhuisbouw gebloeid had, in hoofdzaak ook door het groot-grondbezit en den talrijken landadel, bestond eene krachtige overlevering. Deze werd door Philip Webb, George Devey, Eden Nesfield in de tweede helft der 19de eeuw opgevat, maar vooral werd zij populair, door Richard Norman Shaw. Hunne scheppingen waren eene revelatie.

De engelsche invloed openbaarde zich niet alleen in meer direkte navolging, maar hij gaf ook alom den stoot aan eene herleving der nationale en plaatselijke overlevering. Na het eerste tijdperk van navolging werd in eigen kring rond gezien naar aanknoopingspunten.

Het engelsche voorbeeld had geleerd zich los te maken van strenge stijlvormen en, zonder inachtname van de geijkte regels der bouwkundige kompositie op natuurlijke, zakelijke wijze, in ongedwongen groepeering het landhuis te ontwikkelen uit de eischen der praktijk, met gebruikmaking der voor de hand liggende elementen uit de inheemsche, landelijke bouwkunst.

Deze opvatting kwam vooral ten goede aan het landhuis van kleine of middelmatige afmetingen, en het optrekje of cottage, dat zich aldus niet voordeed als een villa in miniatuur, maar als een zelfstandig type.

Deze schilderachtige romantische aanleg van het engelsche landhuis was in beginsel ontleend aan de bouwwerken uit het laatst der gothiek en het begin der renaissance, welke in Engeland, gelijk trouwens in de meeste noordelijke landen, sterk den middeleeuwschen opzet bestendigde om alleen in de versierende onderdeelen italiaansch-fransche inspiraties over te nemen. Later, na omstreeks 1890 maakte dit type in Engeland, althans bij den bouw der grootere landhuizen, plaats voor een streven naar meer gebonden kompositie in den geest der laat-17de en 18de eeuwsche typen, die in menig opzicht verwant zijn aan de gelijktijdige hollandsche.

Een zelfde ontwikkelingsgang valt ook te bespeuren bij den nieuwen landhuisbouw hier te lande. Worden voor de kleinere landhuizen de ingevingen, nog bij voorkeur direkt of indirekt ontleend aan de landelijke bouwkunst, de grootere verraden in toenemende mate den invloed van de statige laat-renaissance en barok architektuur.

Onder den invloed der engelsche voorbeelden werd ook een nieuw element in het landhuis opgenomen: de hall, die schier nooit ontbreekt. Wel hadden onze oude buitens doorgaans een ruim voorhuis maar, ook al werd dit met enkele meubels gestoffeerd, dan bleef het toch het karakter behouden van een vestibule, terwijl de engelsche hall — overblijfsel van de groote zaal van het middeleeuwsche kasteel of manor-house — een integreerend deel uitmaakt van de woonruimten. Zij is het middelpunt van het huis ook in aesthetisch opzicht. Vaak door twee verdiepingen opgaand en in verband gebracht met eene

monumentale hoofdtrap, is de hall een uiterst dankbaar motief in de binnenarchitektuur, waaraan zij een indruk van ruimte geeft te midden van de kleinere vertrekken, die haar omringen. Van het begrip „hall'' is intusschen veel misbruik gemaakt, en ten onrechte tooit menig klein trapportaal zich met dien naam.

Wil de hall aan hare eigenlijke bestemming beantwoorden, dan is een eerste eisch dat haar ook de intimiteit van een woonvertrek verzekerd wordt, door den dienst van het huis geheel buiten haar om te leiden en ook niet aanstonds vreemden den toegang te openen. Tusschen keuken en ingang moet een direkte verbinding bestaan, terwijl een afzonderlijke diensttrap het voor het personeel overbodig maakt om voortdurend de hall te betreden. Een diensttrap nu pleegt in zulke gevallen hier te lande over het algemeen nog ten onrechte te worden beschouwd als eene uiting van overtollige weelde.

De engelsche invloed bleef niet bepaald tot het uitwendige en de indeeling, maar strekte zich ook uit tot den geest van de afwerking, inrichting en meubileering. Het engelsche type met zijn ongedwongen groepeering der meubels; zijn cosy-corners bij den, in een nis en van omtimmering met banken voorzienen haard, die door afwerking en omvang tot het hoofdmoment der vertrekken en het centrum der huiselijke gezelligheid is gestempeld; zijn vrije verdeeling van raamgroepen en erkers, die uitsluitend afgeleid is uit overwegingen van praktisch nut in verband met de fraaiste uitzichten; zijn lage verdiepingen, heeft den stoot gegeven tot geheel nieuwe opvattingen in de binnenordonnantie van het landhuis.

Het was echter de kracht van het nederlandsche landhuis, zooals dit zich vooral in de laatste jaren steeds duidelijker afteekende in de nationale bouwkunst, dat het de van elders uitgegane ingevingen op zelfstandige wijze verwerkte. In weerwil van alle schakeeringen die zich daarbij openbaarden, vertoont de groote meerderheid onzer architektonisch belangwekkende landhuizen een sterken familietrek, die eene verwisseling met buitenlandsche scheppingen op hun gebied bijkans uitsluit. Op geen ander gebied is bereids grooter architektonische eenheid, meer geestelijke samenhang bereikt dan op dat van den landhuisbouw.

Het is steeds gewaagd te willen vooruitloopen op het oordeel der geschiedenis. Voor zoover men thans door vergelijking en toetsing kan vaststellen, schijnt niettemin de slotsom gewettigd dat, in zijn geheel genomen en beschouwd als verschijnsel in den bouwkundigen ontwikkelingsgang, het moderne nederlandsche landhuis te zijner tijd zal gelden als eene kenmerkende prestatie des tijds, als de welgeslaagde uiting van een diepgeworteld ideaal in samenleving en kunst.

BEGANE GROND:

1. Tochtportaal. 2. Vestibule. 3. Toilet. 4. Huiskamer. 5. Eetkamer. 6. Atelier. 7. Atelier. 8. Bergplaats. 9. Keuken. 10. Bijkeuken.

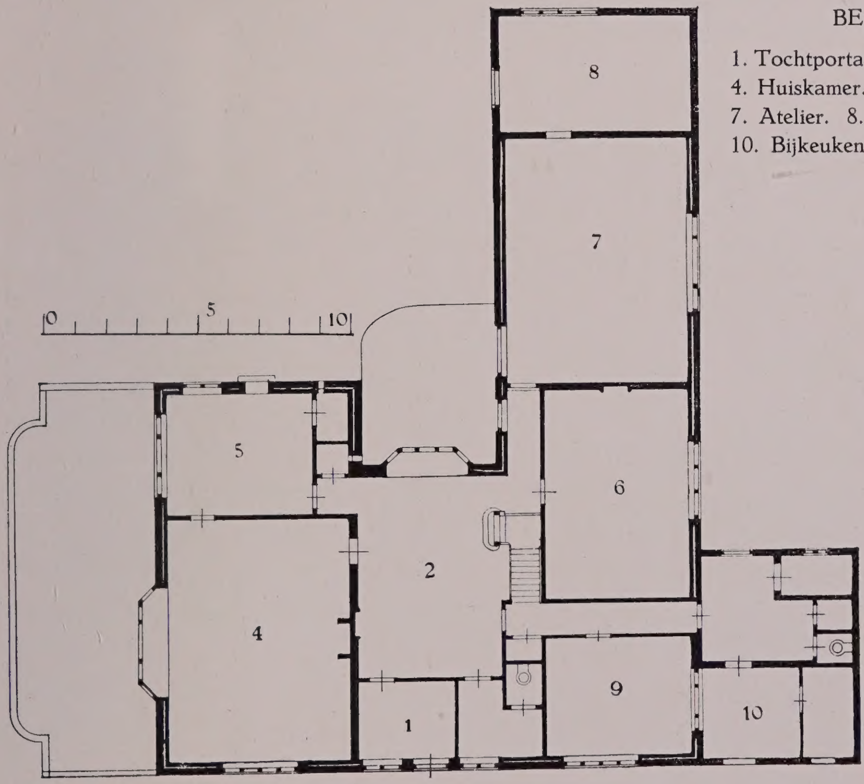

LANDHUIS TE HUIZEN. ARCHITECT: K. P. C. DE BAZEL.

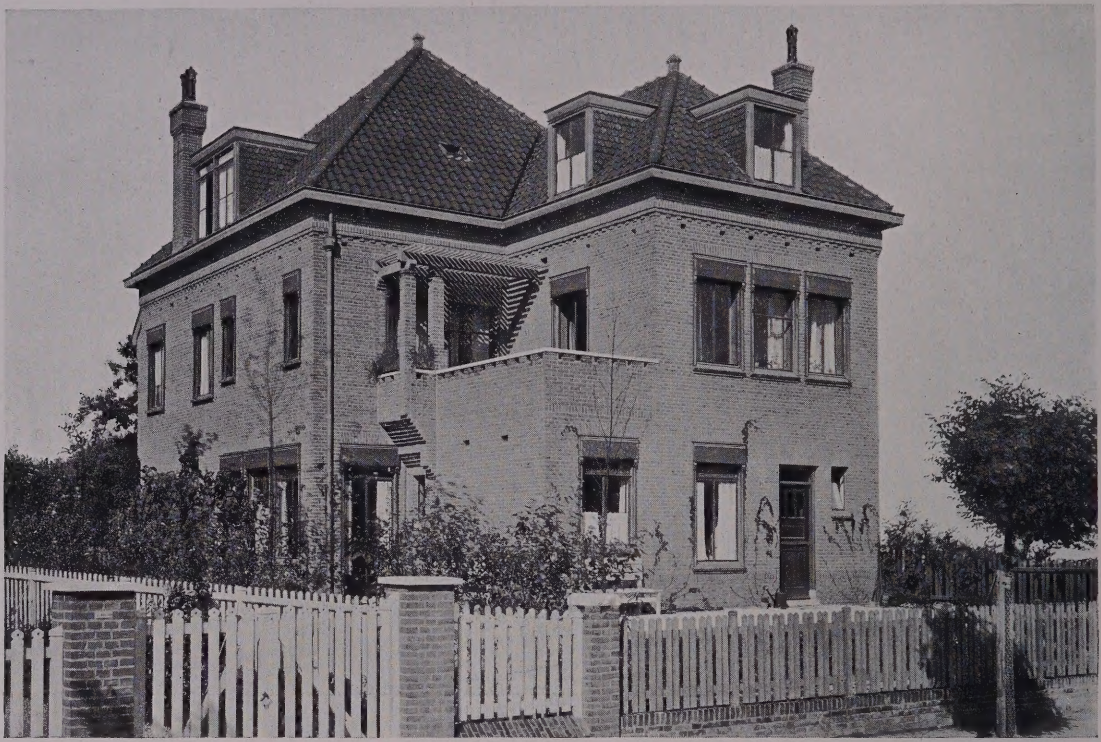

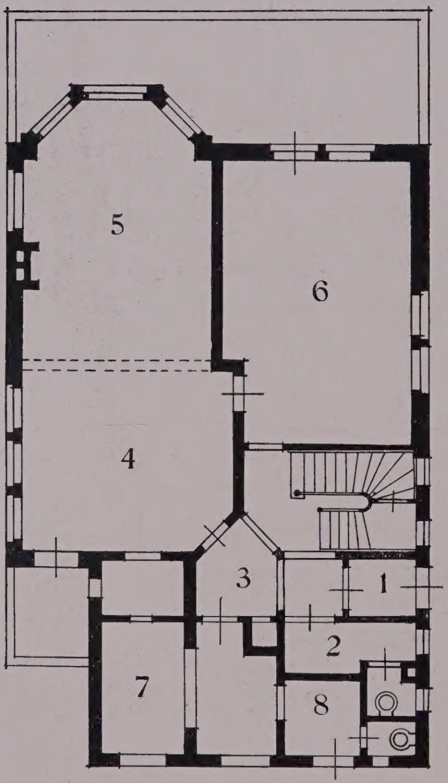

BEGANE GROND:

1. Ingang.
2. Garderobe.
3. Hal.
4. Eetkamer.
5. Huiskamer.
6. Studeerkamer.
7. Keuken.
8. Bijkeuken.

VERDIEPING:

1. Slaapkamer.
2. Zitkamer.
3. Zitkamer.
4. Badkamer.
5. Zit-slaapkamer.
6. Terras.

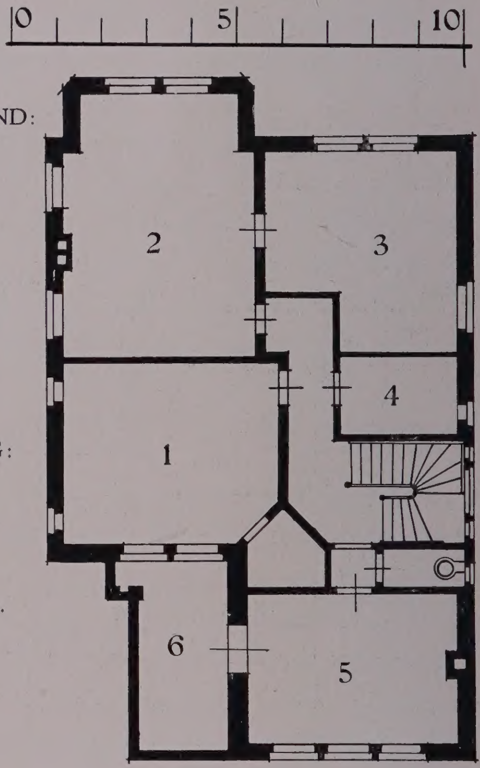

HUIS TE SCHEVENINGEN.

ARCHITECT: Dr. H. P. BERLAGE Nz.

Hal.

Woonkamer.

HUIS TE SCHEVENINGEN. ARCHITECT: Dr. H. P. BERLAGE Nz.

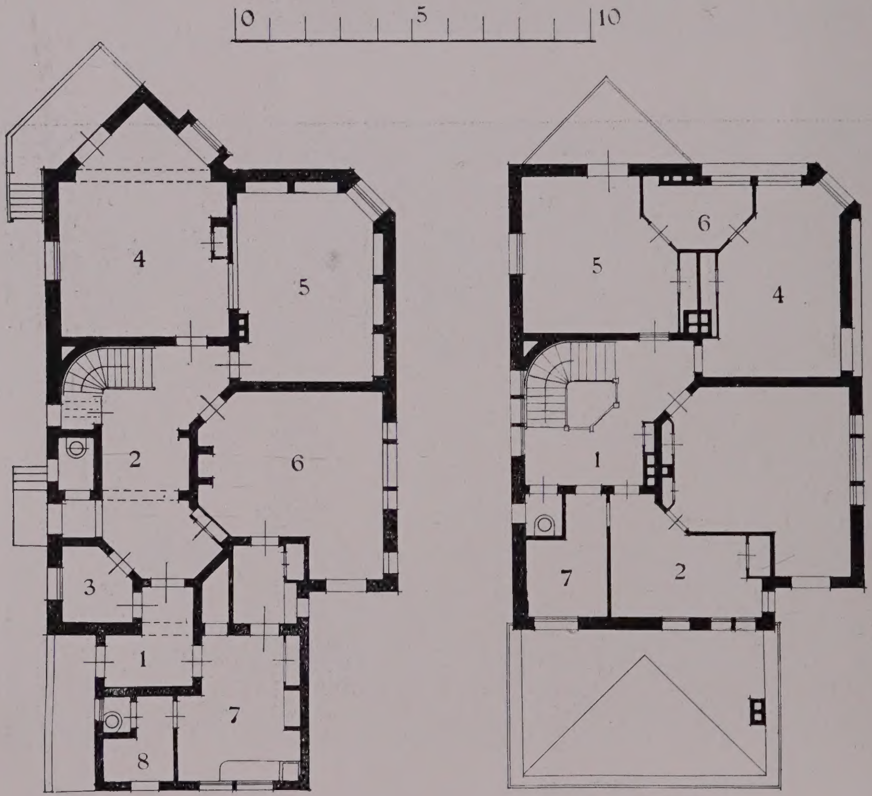

BEGANE GROND:

1. Ingang.
2. Hal.
3. Spreekkamer.
4. Salon.
5. Werkkamer.
6. Eetkamer.
7. Keuken.

VERDIEPING:

1. Trapportaal.
2. Kabinet.
3. Slaapkamer.
4. Logeerkamer.
5. Logeerkamer.
6. Badkamer.
7. Badkamer.

„PARKWIJCK" AMSTERDAM (gesloopt). ARCHITECT: Dr. H. P. BERLAGE Nz.

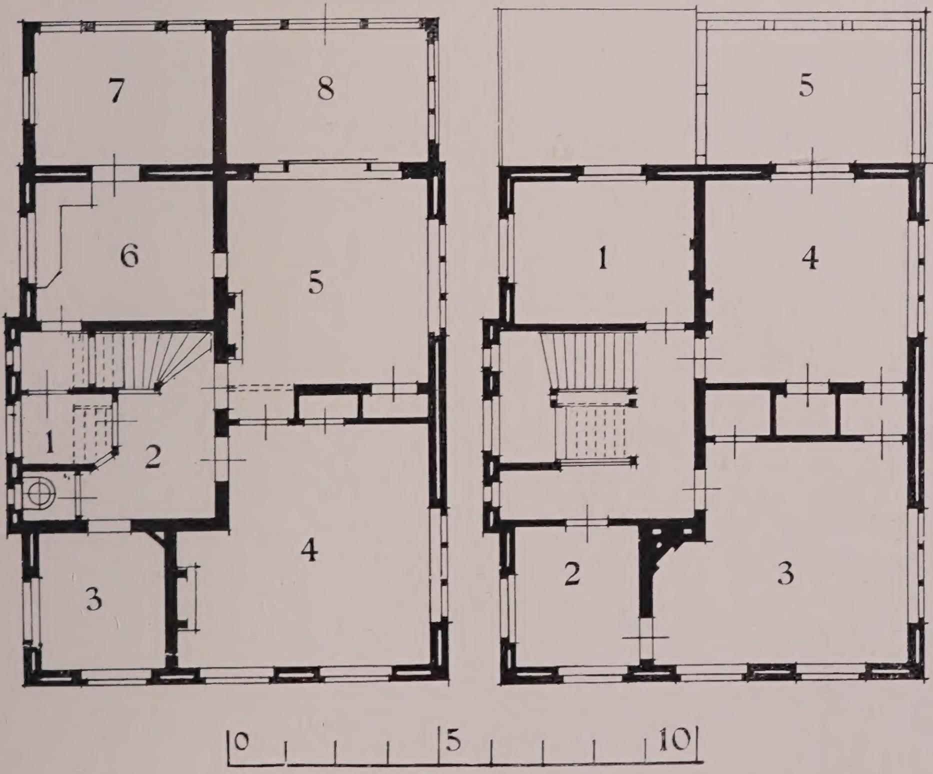

BEGANE GROND:

1. Vestibule.
2. Hal.
3. Spreekkamer.
4. Woonkamer.
5. Eetkamer.
6. Keuken.
7. Bergplaats.
8. Warande.

VERDIEPING:

1. Slaapkamer.
2. Badkamer.
3. Slaapkamer.
4. Slaapkamer.
5. Balkon.

LANDHUIS TE HEELSUM. ARCHITECT: P. J. W. J. VAN DER BURGH, Bouwk. Ing.

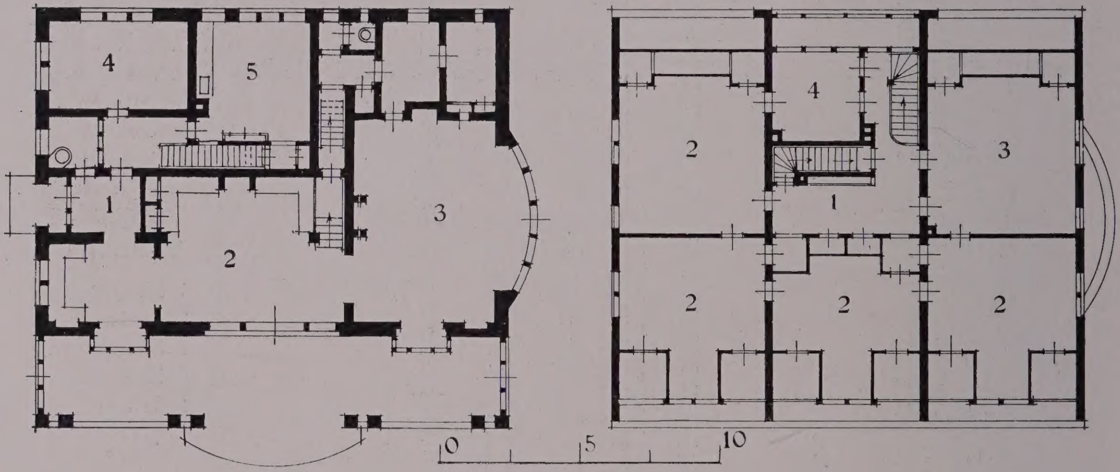

BEGANE GROND:

1. Vestibule. 2. Hal. 3. Eetkamer.
4. Heerenkamer. 5. Keuken.

VERDIEPING:

1. Trapportaal. 2. Slaapkamer.
3. Logeerkamer. 4. Badkamer.

LANDHUIS TE BOEKELO. ARCHITECT: S. DE CLERCQ.

Zitkamer.

Eetkamer.

LANDHUIS TE BOEKELO. ARCHITECT: S. DE CLERCQ.

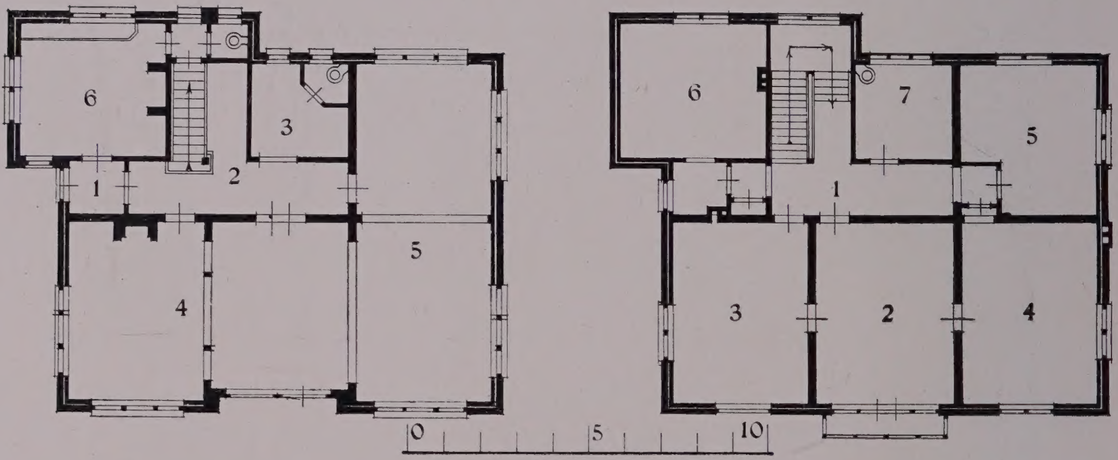

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Hal. 3. Garderobe. 4. Salon. 5. Eetkamer. 6. Keuken.

VERDIEPING:

1. Trapportaal. 2. Slaapkamer. 3. Slaapkamer. 4. Slaapkamer 5. Slaapkamer. 6. Slaapkamer. 7. Badkamer.

HUIS TE NOORDWIJK a/ZEE.

ARCHITECT: EDUARD CUYPERS.

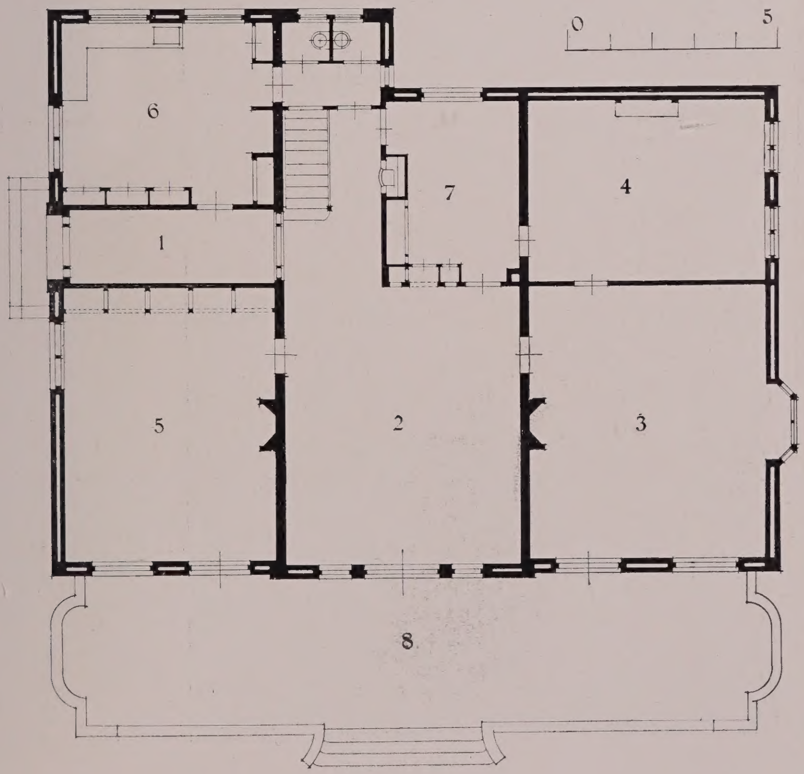

BEGANE GROND:

1. Ingang.
2. Eetkamer.
3. Woonkamer.
4. Antieke kamer.
5. Studeerkamer.
6. Keuken.
7. Dienkamer.
8. Terras.

LANDHUIS „DE PAUWHOF" TE WASSENAAR. ARCHITECT: JOS. TH. J. CUYPERS, Civ. Bouwk. Ing.

Zitkamer.

Hal.

LANDHUIS „DE PAUWHOF" TE WASSENAAR. ARCHITECT: JOS. TH. J. CUYPERS, Civ. Bouwk. Ing.

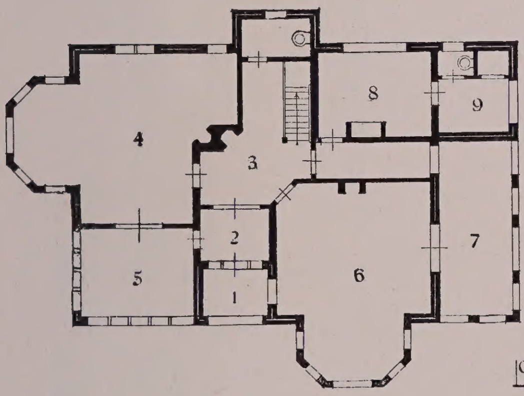

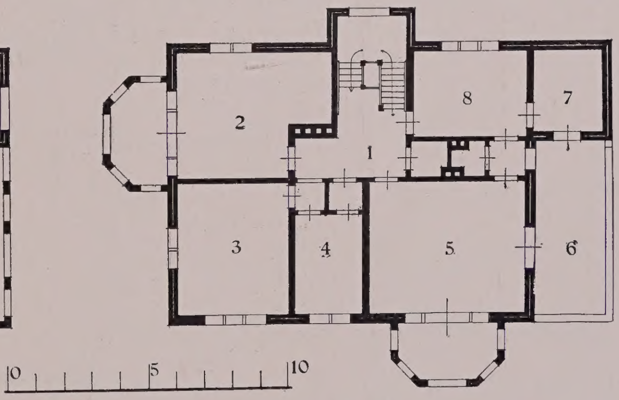

BEGANE GROND:

1. Portiek. 2. Ingang. 3. Trapportaal. 4. Woonkamer. 5. Serre. 6. Eetkamer. 7. Warande. 8. Keuken. 9. Bijkeuken.

VERDIEPING:

1. Trapportaal. 2. Slaapkamer. 3. Slaapkamer. 4. Werkkamer. 5. Slaapkamer. 6. Balkon. 7. Garderobe. 8. Badkamer.

LANDHUIS TE SOEST. ARCHITECT: J. C. VAN EPEN.

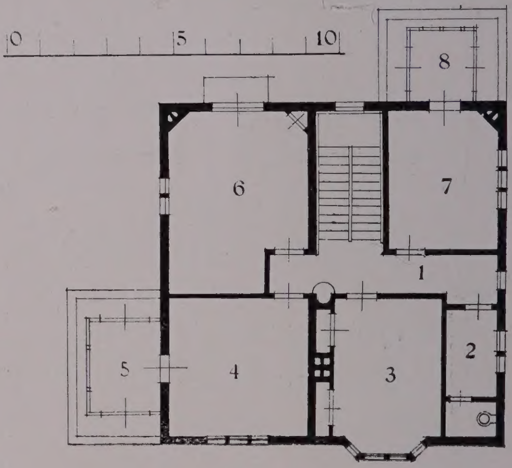

BEGANE GROND:

1. Ingang.
2. Garderobe.
3. Hal.
4. Ontvangkamer.
5. Serre.
6. Eetkamer.
7. Terras.
8. Keuken.
9. Bijkeuken,

VERDIEPING:

1. Trapportaal.
2. Badkamer.
3. Slaapkamer.
4. Slaapkamer.
5. Garderobe.
6. Slaapkamer.
7. Slaapkamer.
8. Garderobe.

LANDHUIS TE BAARN. ARCHITECT: J. C. VAN EPEN.

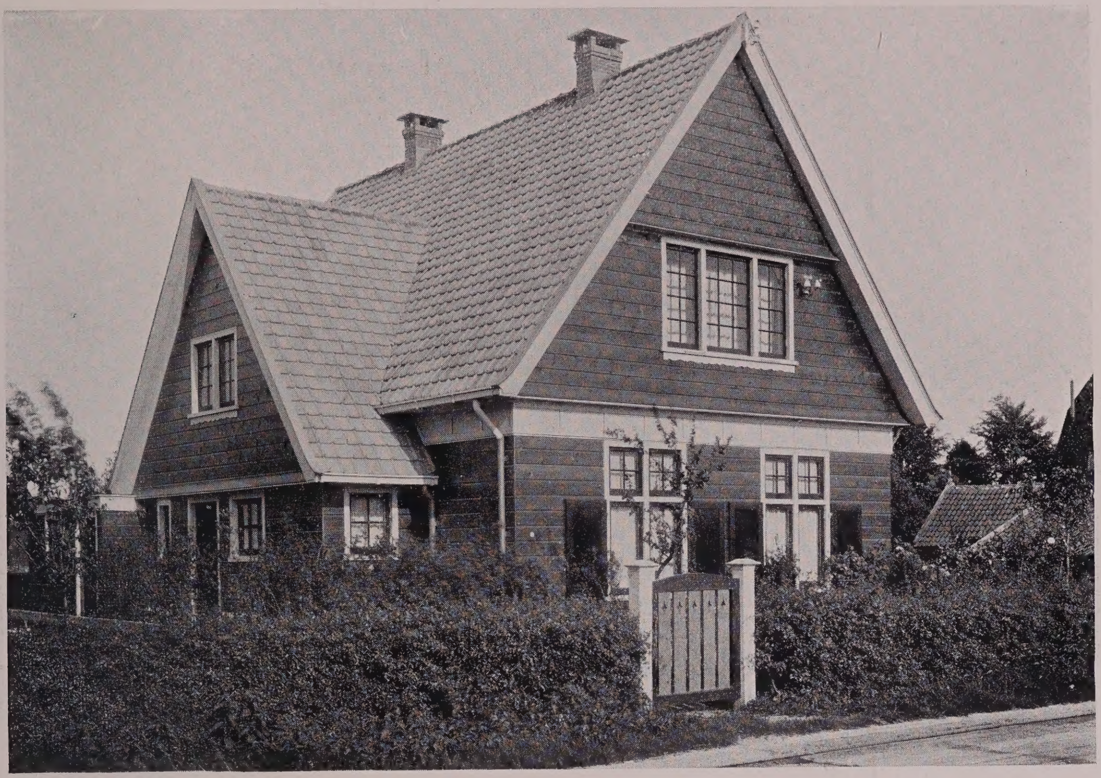

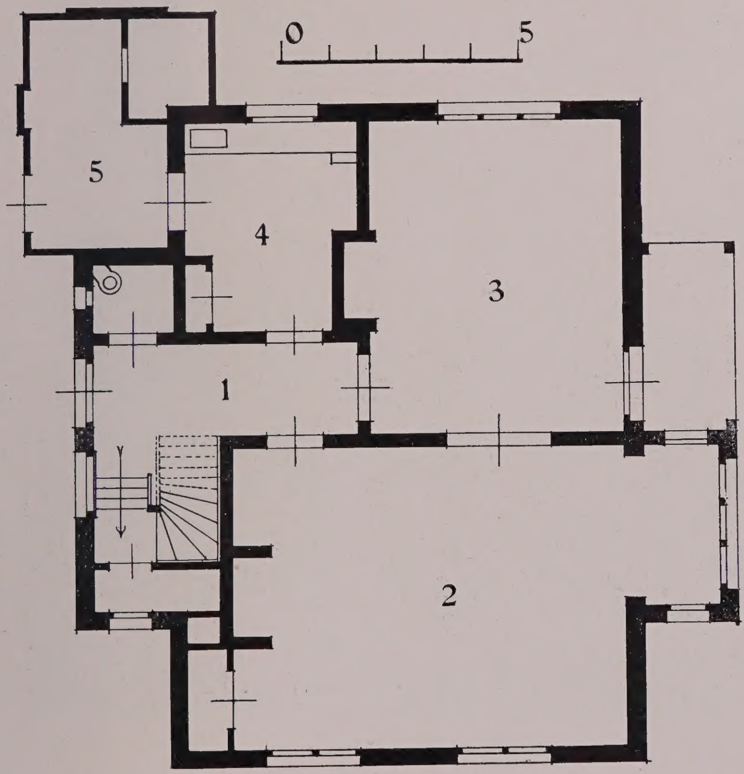

BEGANEGROND:

1. Hal.
2. Zitkamer.
3. Eetkamer.
4. Keuken.
5. Bergplaats.

LANDHUISJE TE NAARDEN. ARCHITECT: HERMAN EVERTS.

Voorzijde.

Tuinzijde.

LANDHUIS „ARVA" TE VELP. ARCHITECTEN: FREEM EN BREMER, Bouwk. Ing.

Voorzijde.

Tuinzijde.

LANDHUIS „KLEIN ENGELENBURG" TE BRUMMEN. ARCHITECTEN : FREEM EN BREMER, Bouwk. Ing.

Eetkamer.

LANDHUIS „ARVA" TE VELP. ARCHITECTEN: FREEM EN BREMER, Bouwk. Ing.

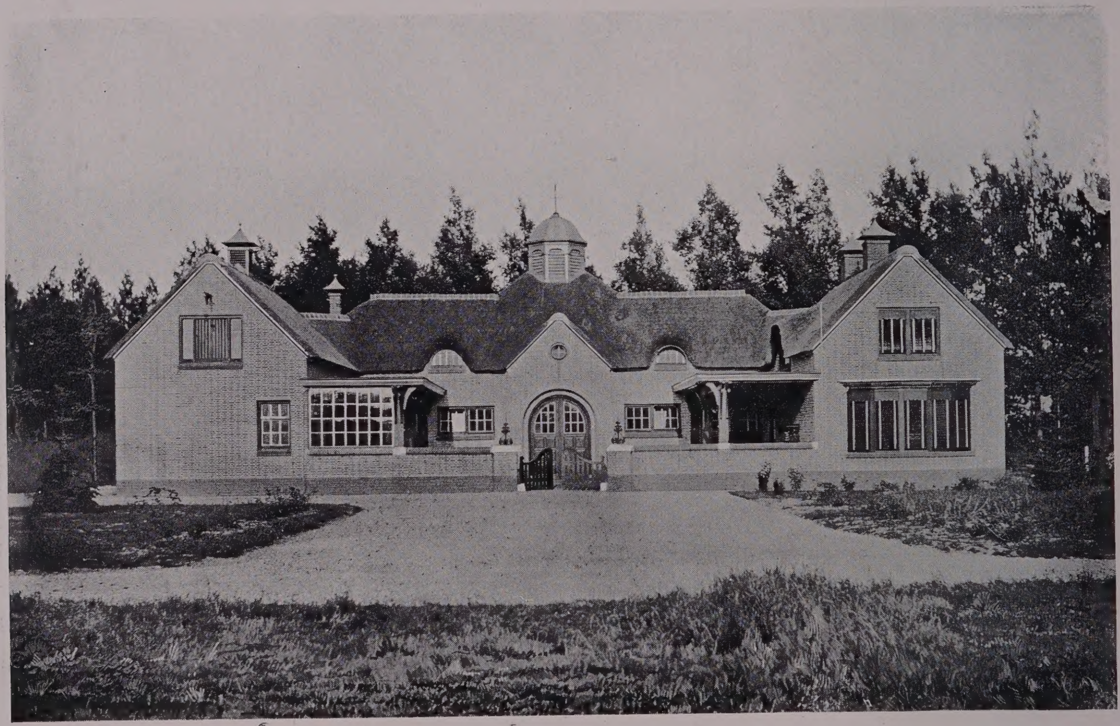

Stalgebouw.

LANDHUIS „KLEIN ENGELENBURG" TE BRUMMEN. ARCHITECTEN: FREEM EN BREMER, Bouwk. Ing.

BEGANE GROND:

1. Vestibule.
2. Spreekkamer.
3. Woonkamer.
4. Heerenkamer.
5. Eetkamer.
6. Kinderkamer.
7. Leerkamer.
8. Keuken.
9. Bijkeuken.

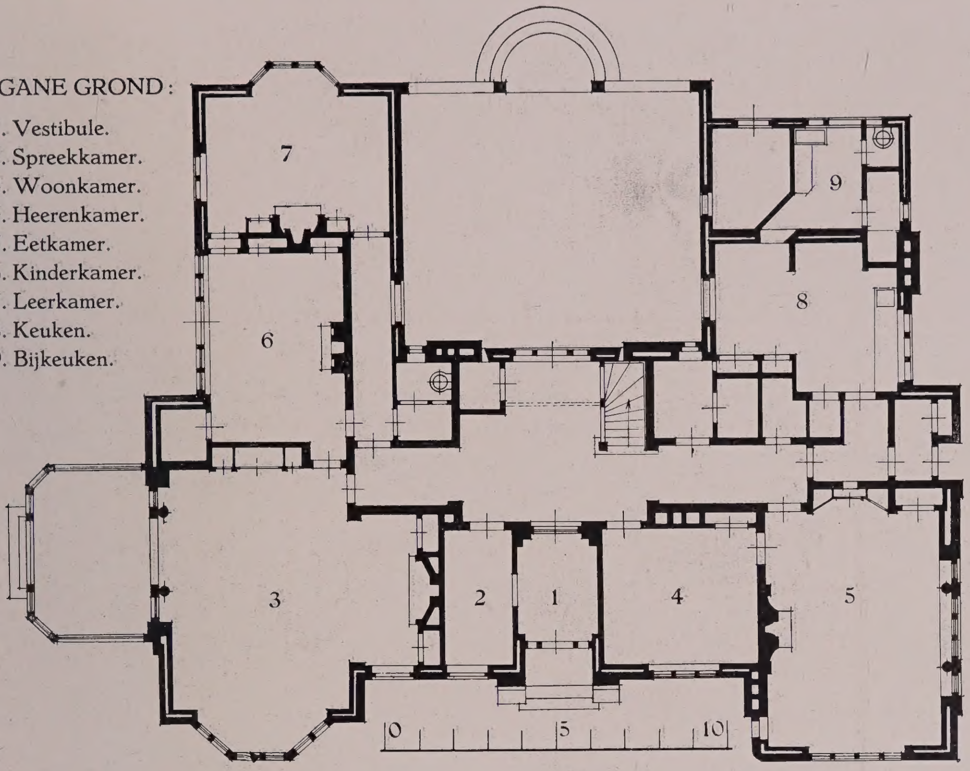

LANDHUIS „ARVA" TE VELP. ARCHITECTEN: FREEM EN BREMER, Bouwk. Ing.

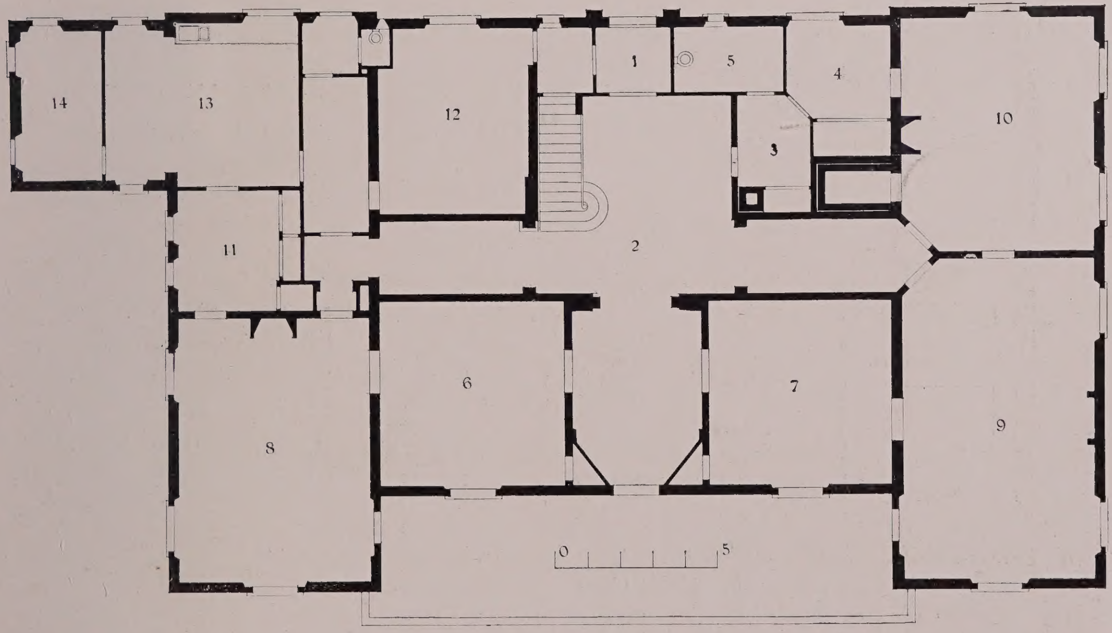

BEGANE GROND: 1. Vestibule. 2. Hal. 3. Garderobe. 4. Spreekkamer. 5. Toiletkamer. 6. Salon. 7. Biljardkamer. 8. Eetkamer. 9. Woonkamer. 10. Heerenkamer. 11. Dienkamer. 12. Kamer dienstpersoneel. 13. Keuken. 14. Bijkeuken.

LANDHUIS „KLEIN ENGELENBURG" TE BRUMMEN. ARCHITECTEN: FREEM EN BREMER, Bouwk. Ing.

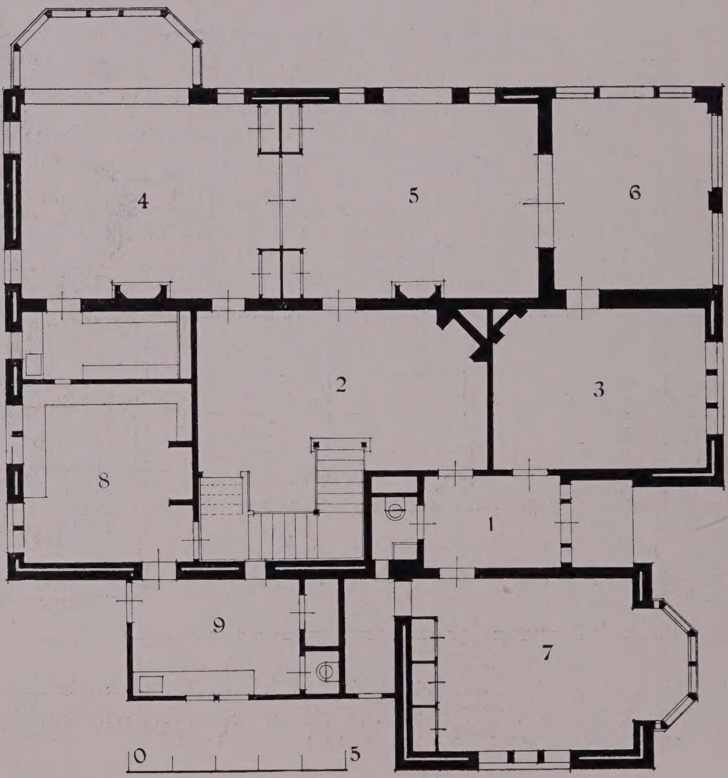

BEGANE GROND:

1. Vestibule.
2. Hal.
3. Spreekkamer.
4. Eetkamer
5. Salon.
6. Serre.
7. Werkkamer.
8. Keuken.
9. Bijkeuken.

LANDHUIS „NARMADA" TE SANDPOORT

ARCHITECTEN: GEBR. VAN GENDT A. Lzn.

Hal.

Eetkamer.

LANDHUIS „NARMADA" TE SANDPOORT. ARCHITECTEN: GEBR. VAN GENDT A. Lzn.

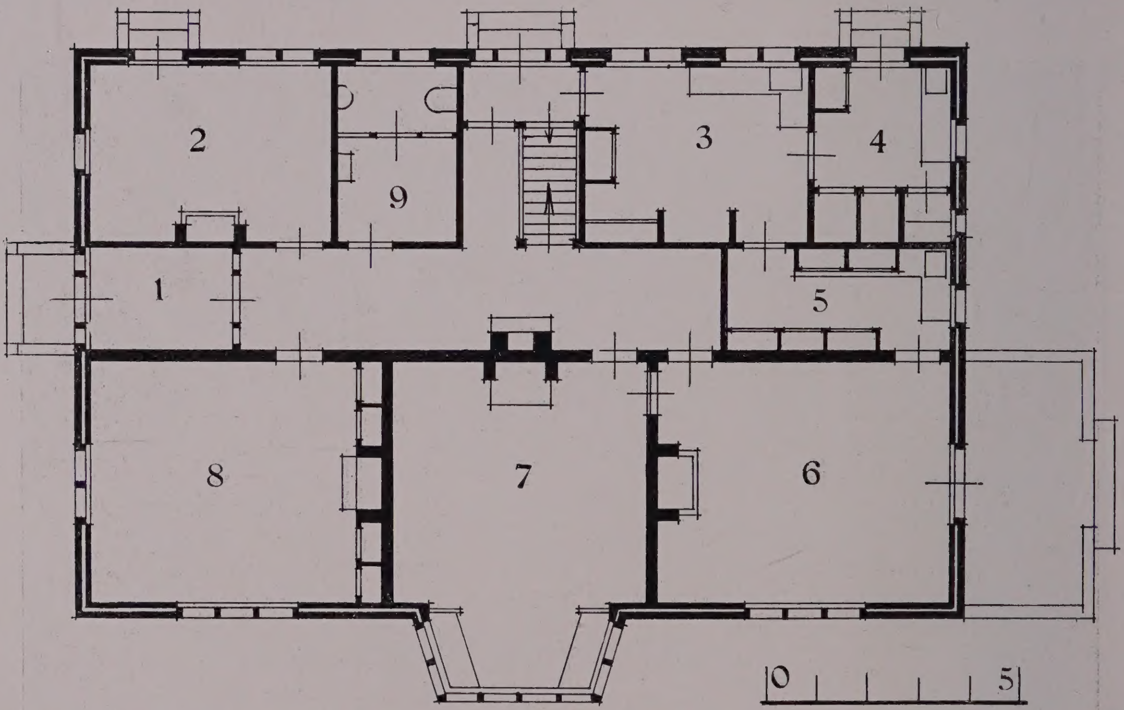

BEGANE GROND:

1. Vestibule. 2. Heerenkamer. 3. Keuken. 4. Bijkeuken. 5. Dienkamer.
6. Eetkamer. 7. Woonkamer. 8. Speelkamer. 9. Garderobe.

LANDHUIS TE HILVERSUM. ARCHITECT: J. W. HANRATH.

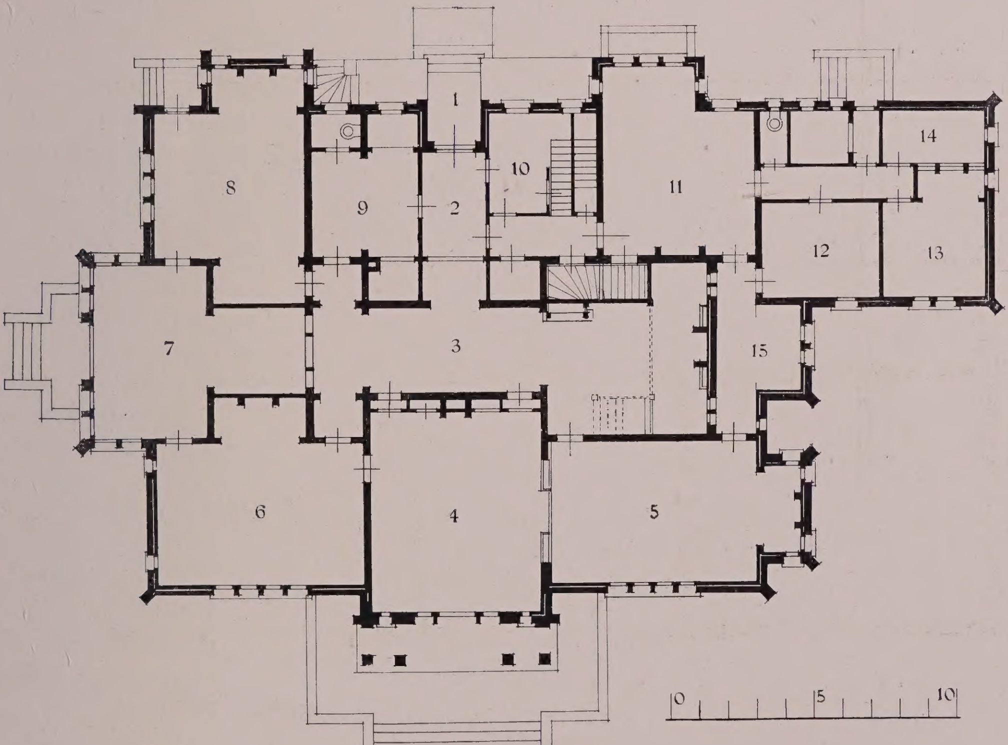

BEGANE GROND: 1. Ingang. 2. Vestibule. 3. Hal. 4. Woonkamer. 5. Eetkamer. 6. Salon. 7. Wintertuin. 8. Billardkamer. 9. Toilet. 10. Slaapkamer dienstpersoneel. 11. Keuken. 12. Bijkeuken. 13. Zitkamer dienstboden. 14. Provisiekamer. 15. Dienkamer.

LANDHUIS „KLEIN WASSENAAR" TE WASSENAAR. ARCHITECTEN: HOEK EN WOUTERS.

Stalgebouwen,
LANDHUIS „KLEIN-WASSENAAR" TE WASSENAAR. ARCHITECTEN: HOEK EN WOUTERS.

LANDHUIS „HASENBERG" TE WASSENAAR. ARCHITECTEN: HOEK EN WOUTERS.

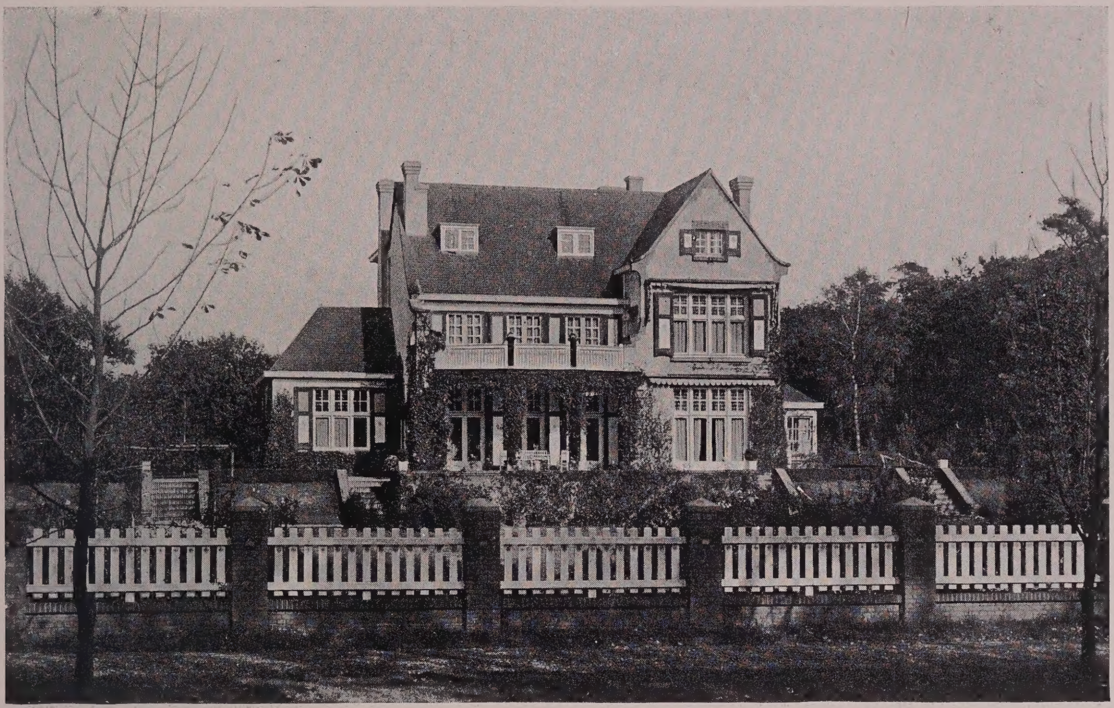

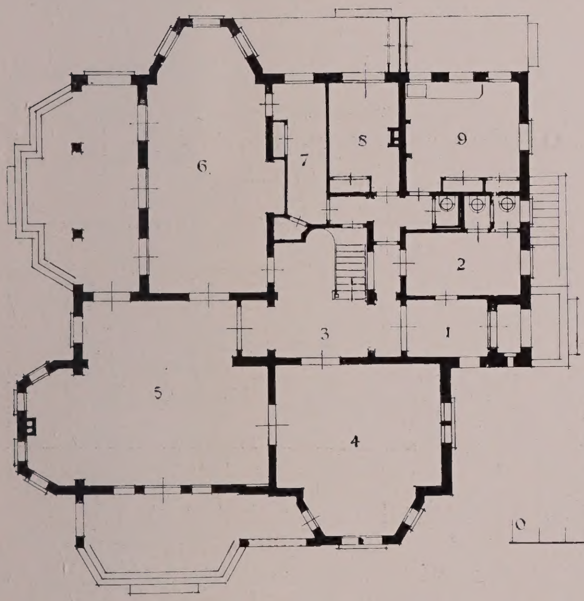

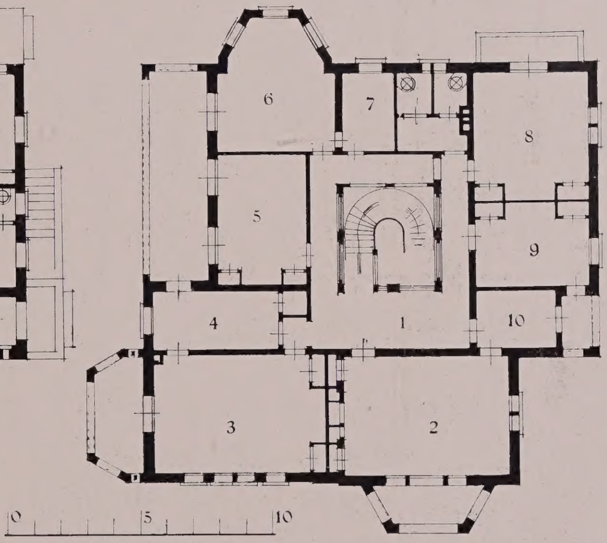

BEGANE GROND:

1. Vestibule. 2. Garderobe. 3. Hal, 4. Billardkamer. 5. Woonkamer. 6. Eetkamer. 7. Dienkamer. 8. Tuinkamer. 9. Keuken.

VERDIEPING:

1. Gang. 2. Slaapkamer. 3. Slaapkamer. 4. Slaapkamer. 5. Slaapkamer. 6. Slaapkamer. 7. Badkamer. 8. Slaapkamer. 9. Slaapkamer. 10. Badkamer.

LANDHUIS „KLEIN HAESEBROEK" TE WASSENAAR. ARCHITECTEN: HOEK EN WOUTERS.

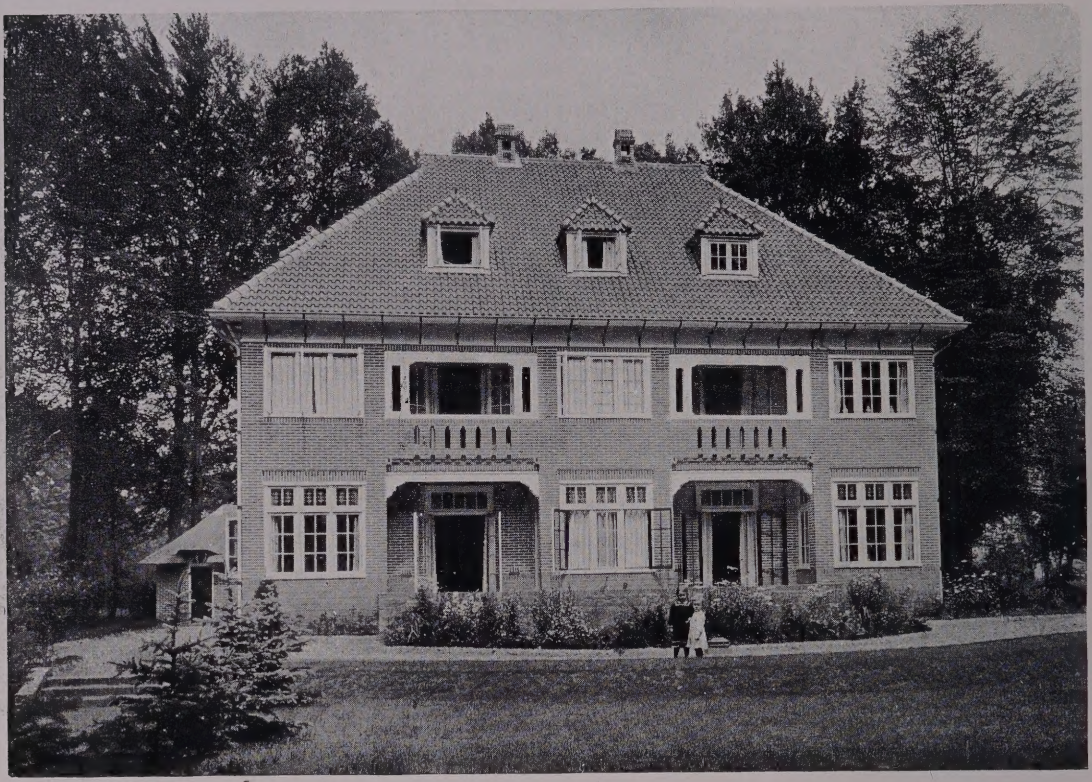

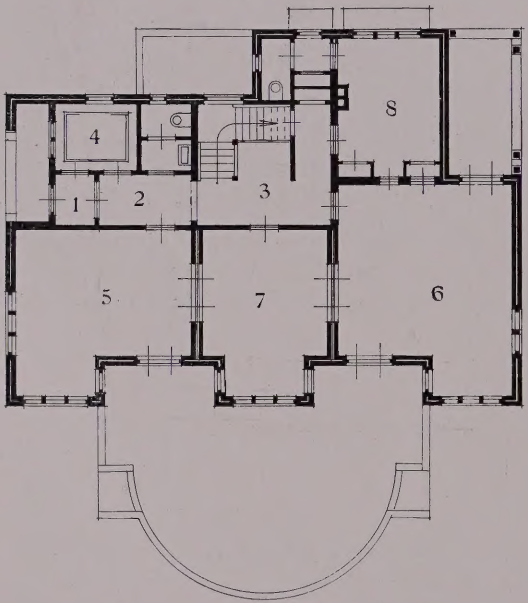

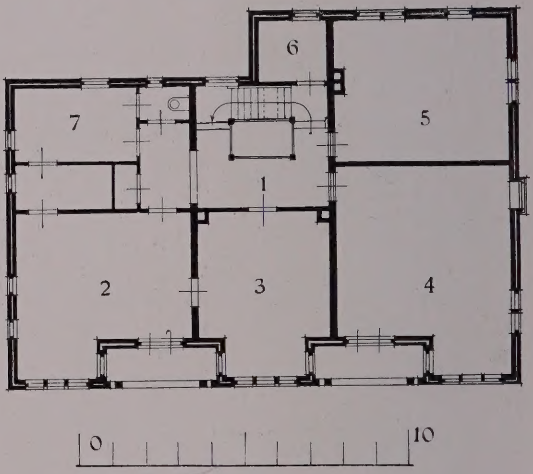

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Gang. 3. Hal. 4. Spreekkamer. 5. Ontvangkamer. 6. Woonkamer. 7. Kinderkamer. 8. Keuken.

VERDIEPING:

1. Portaal. 2. Slaapkamer. 3. Kinderslaapkamer. 4. Studeerkamer. 5. Logeerkamer. 6. Werkkamer. 7. Badkamer. 8. Kleerenkamer.

LANDHUIS TE WARNSVELD. ARCHITECTEN: HULSHOFF EN KOK.

Voorzijde.

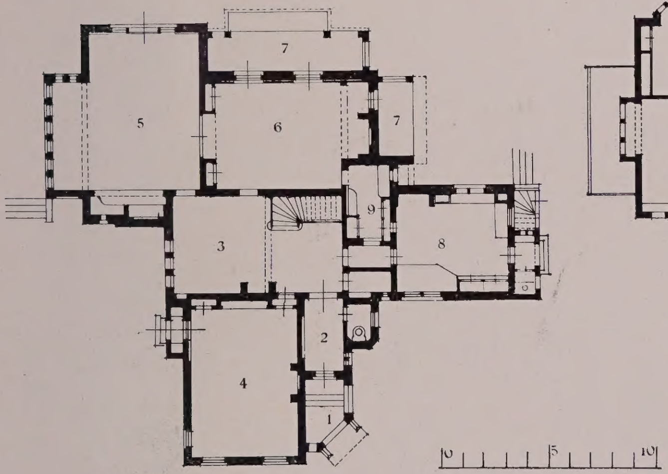

BEGANE GROND:

1. Portiek. 2. Ingang. 3. Hal. 4. Studeerkamer. 5. Huiskamer. 6. Eetkamer. 7. Warande. 8. Keuken. 9. Dienkamer.

VERDIEPING:

1. Gaanderij. 2. Kleedkamer. 3. Slaapkamer. 4. Mangelzolder. 5. Slaapkamer. 6. Logeerkamer. 7. Logeerkamer. 8. Logeerkamer. 9. Badkamer.

LANDHUIS TE HILVERSUM.

ARCHITECTEN: Prof. J. F. KLINKHAMER, Bouwk. Ing. en B. J. OUENDAG.

Tuinzijde.

LANDHUIS TE HILVERSUM. ARCHITECTEN: Prof. J. F. KLINKHAMER, Bouwk. Ing. en B. J. OUENDAG.

VILLA TE 's GRAVENHAGE. ARCHITECTEN: Prof. J. F. KLINKHAMER, Bouwk. Ing. en B. J. OUENDAG.

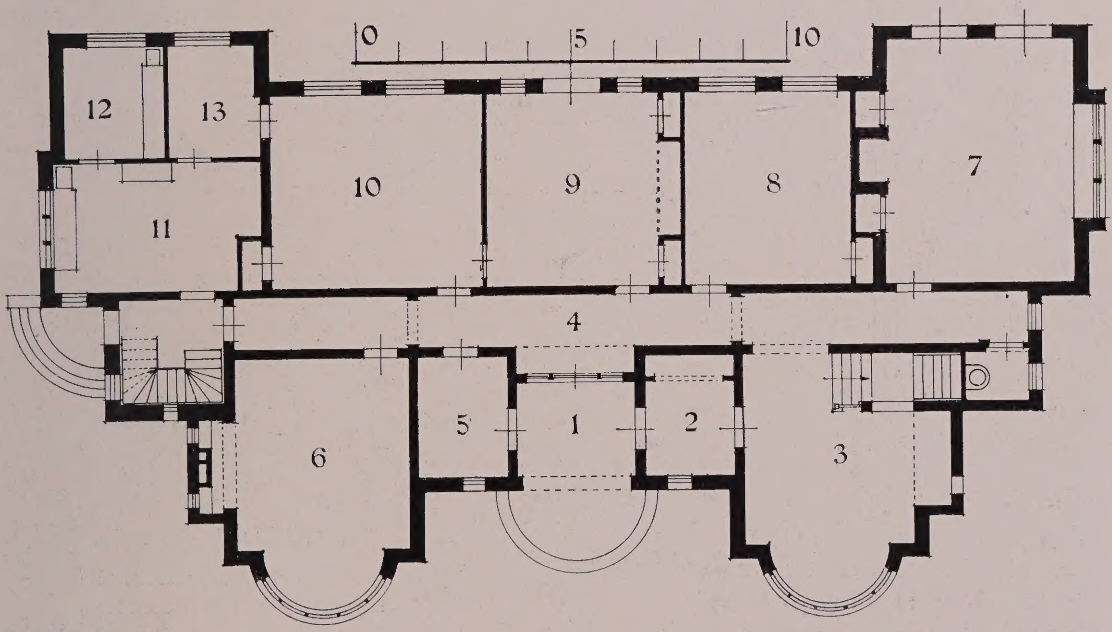

BEGANE GROND:

1. Portiek. 2. Ingang. 3. Hal. 4. Gang. 5. Fietsen. 6. Werkkamer. 7. Zitkamer. 8. Logeerkamer. 9. Kinderkamer. 10. Eetkamer. 11. Keuken. 12. Bijkeuken. 13. Provisie.

LANDHUIS „SCHALDER" TE WASSENAAR. ARCHITECT: J. LIMBURG, Bouwk. Ing.

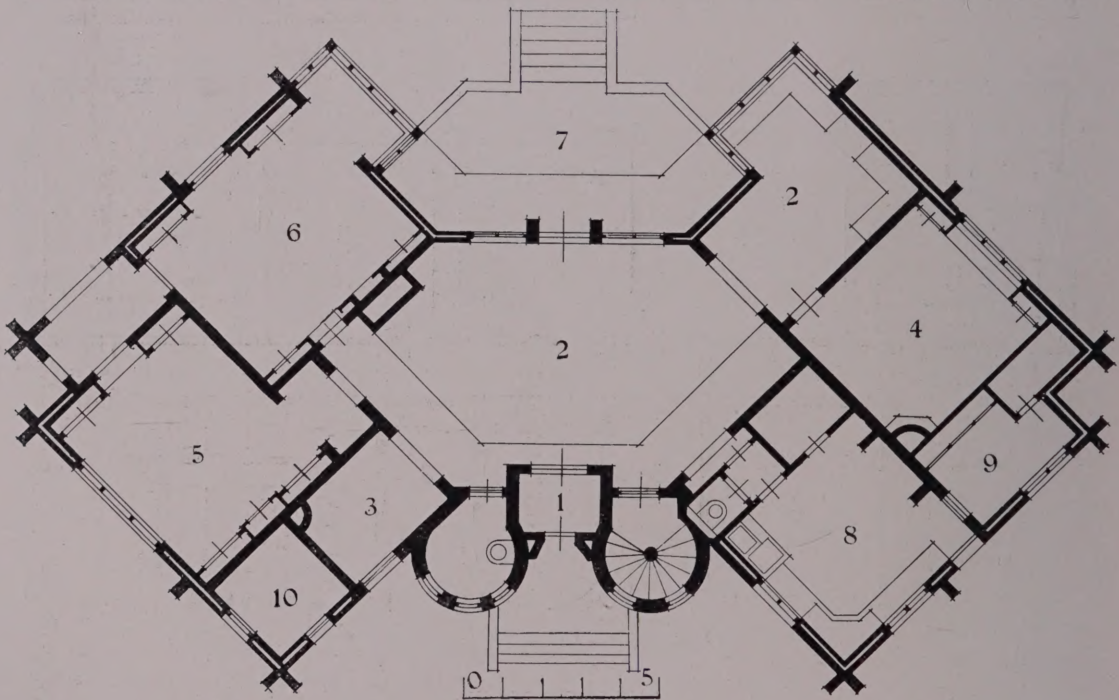

BEGANE GROND:

1. Vestibule. 2. Hal. 3. Toilet. 4. Huiskamer. 5. Eetkamer.
6. Atelier. 7. Atelier. 8. Bergplaats. 9. Keuken. 10. Bijkeuken.

LANDHUIS „SONNEVANCK" BENTVELD BIJ ZANDVOORT. ARCHITECT: J. LONDON.

LANDHUISJE TE SLOTERDIJK. ARCHITECT: HERM. VAN DER KLOOT MEIJBURG.

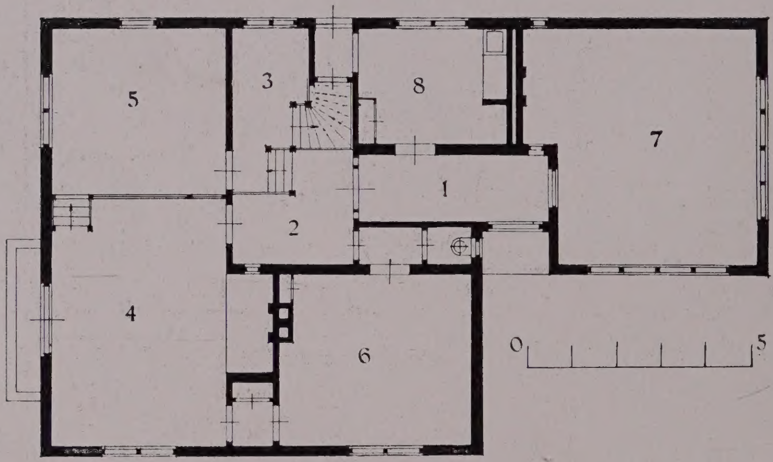

BEGANE GROND:

1. Vestibule.
2. Hal.
3. Spreekkamer.
4. Woonkamer.
5. Eetkamer.
6. Slaapkamer.
7. Atelier.
8. Keuken.

LANDHUISJE TE RHOON. ARCHITECT: HERM. VAN DER KLOOT MEIJBURG.

LANDHUIZEN IN „HET LANSINK" TE HENGELO. ARCHITECT: KAREL MULLER.

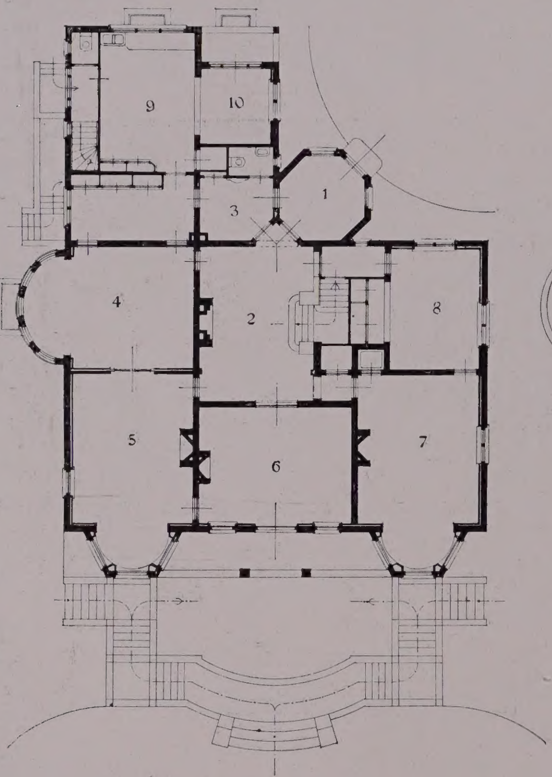

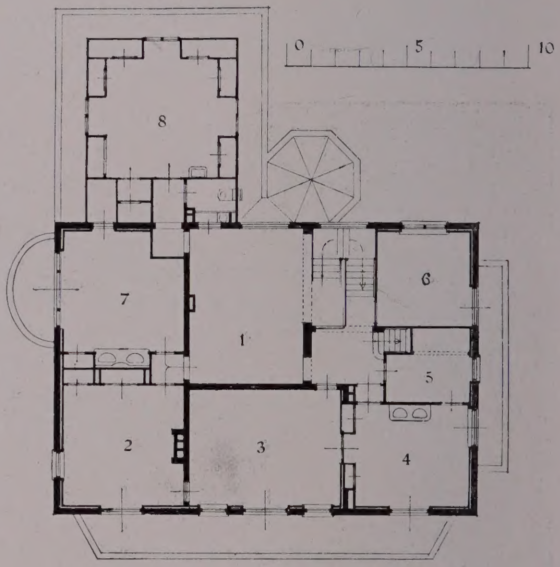

VERDIEPING:

1. Galerij. 2. Zitkamer. 3. Slaapkamer. 4. Kleedkamer. 5. Badkamer. 6. Slaapkamer. 7. Logeerkamer. 8. Linnenkamer.

BEGANE GROND:

1. Vestibule. 2. Hal. 3. Garderobe. 4. Eetkamer. 5. Salon. 6. Huiskamer. 7. Kantoor. 8. Kamer. 9. Keuken. 10. Vertrek dienstpersoneel.

VILLA IN HET PARK ZORGVLIET TE 'S-GRAVENHAGE. ARCHITECT: JOHs. MUTTERS Jr.

Tuinzijde.

Hal.

VILLA IN HET PARK ZORGVLIET TE 'S-GRAVENHAGE.

ARCHITECT: JOHs. MUTTERS Jr.

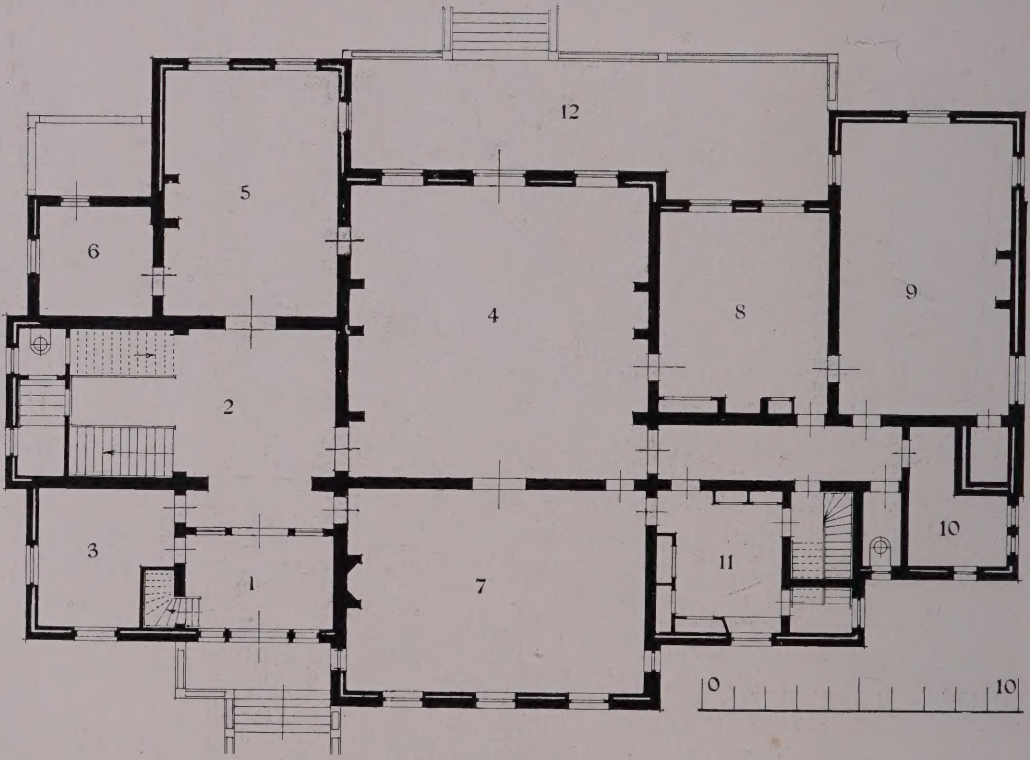

BEGANE GROND:

1. Vestibule. 2. Trappenhuis. 3. Spreekkamer. 4. Hal. 5. Salon. 6. Boudoir. 7. Eetkamer. 8. Biljardkamer. 9. Heerenkamer. 10. Kantoor. 11. Dienkamer. 12. Terras.

KASTEEL „DE WITTENBURG" TE WASSENAAR. ARCHITECTEN: J. J. — M. A. en J. VAN NIEUKERKEN.

Hal.

KASTEEL „DE WITTENBURG" TE WASSENAAR. ARCHITECTEN: J. J. — M. A. en J. VAN NIEUKERKEN.

LANDHUIS „FENWOUT" TE HUIZEN. ARCHITECT: T. NIEUWENHUIS.

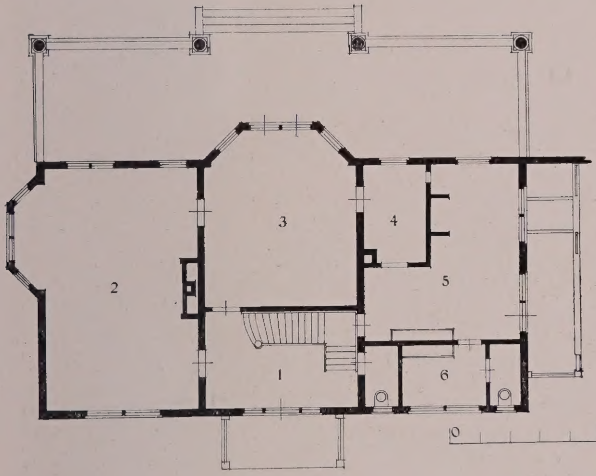

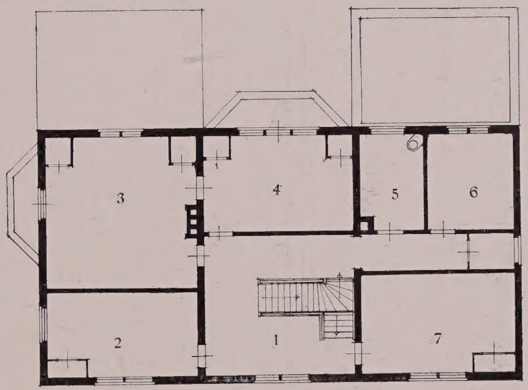

BEGANE GROND:

1. Hal. 2. Woonkamer. 3. Eetkamer. 4. Dienkamer. 5. Keuken. 6. Bergplaats.

VERDIEPING:

1. Portaal. 2. Logeerkamer. 3. Slaapkamer. 4. Kinderslaapkamer. 5. Badkamer. 6. Studeerkamer. 7. Logeerkamer.

LANDHUIS „FENWOUT" TE HUIZEN. ARCHITECT: T. NIEUWENHUIS.

LANDHUIS MET ATELIER TE LAREN (N.H.). ARCHITECT: H. A. POTHOVEN.

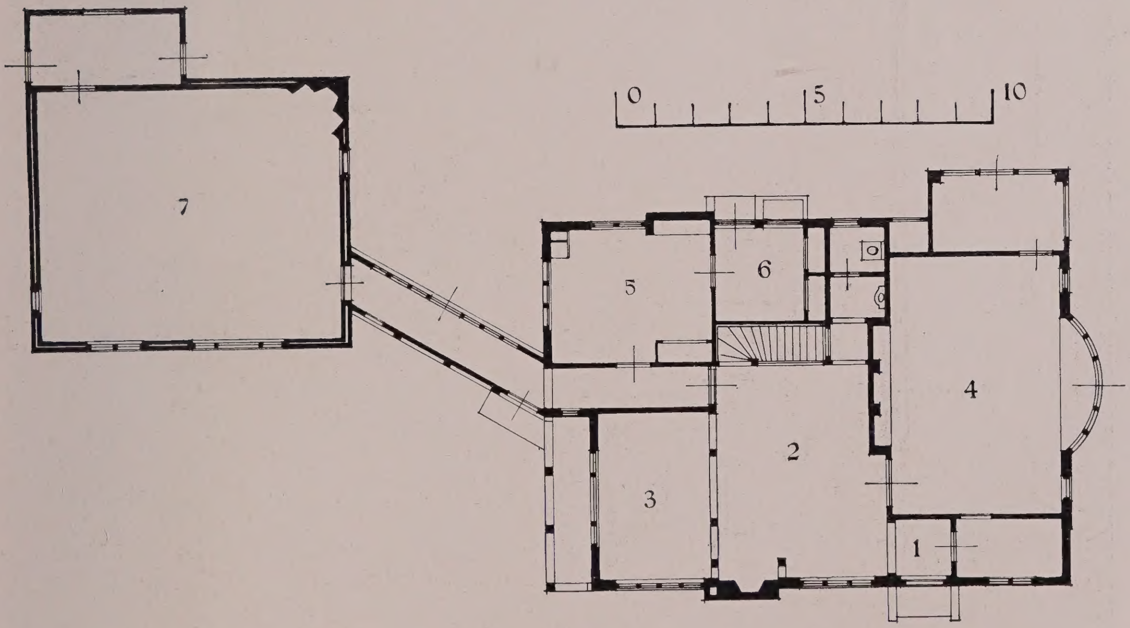

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Hal. 3. Eethal. 4. Huiskamer. 5. Keuken. 6. Bijkeuken. 7. Atelier.

LANDHUIS MET ATELIER TE LAREN (N.H.). ARCHITECT: H. A. POTHOVEN.

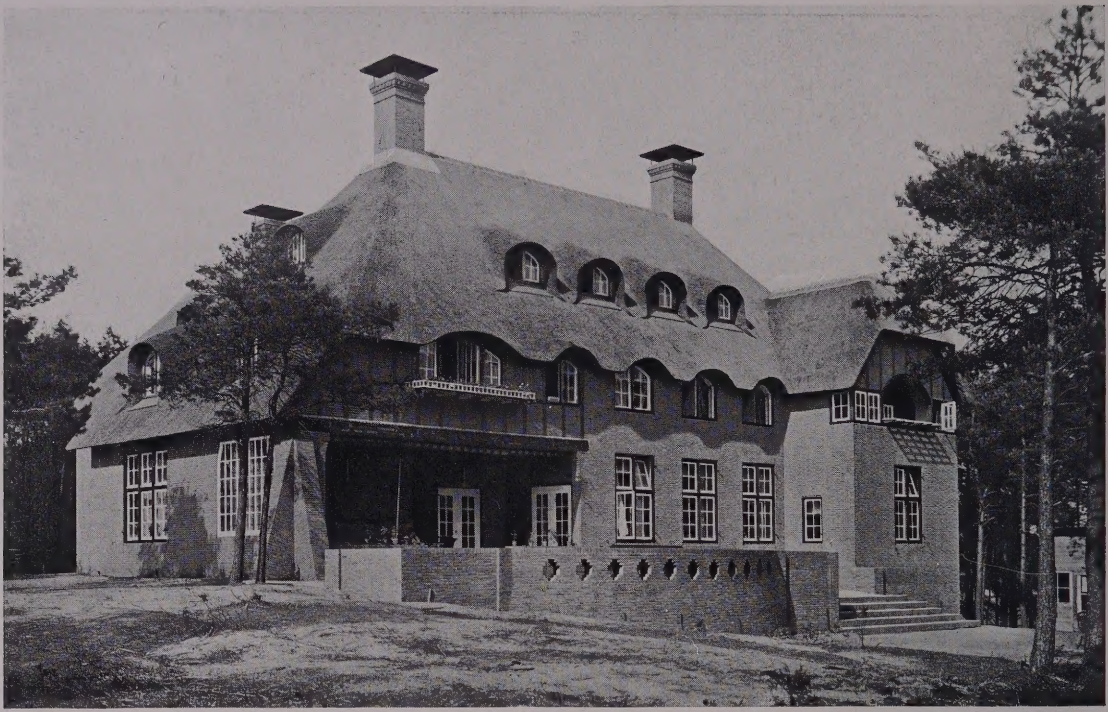

Voorzijde.

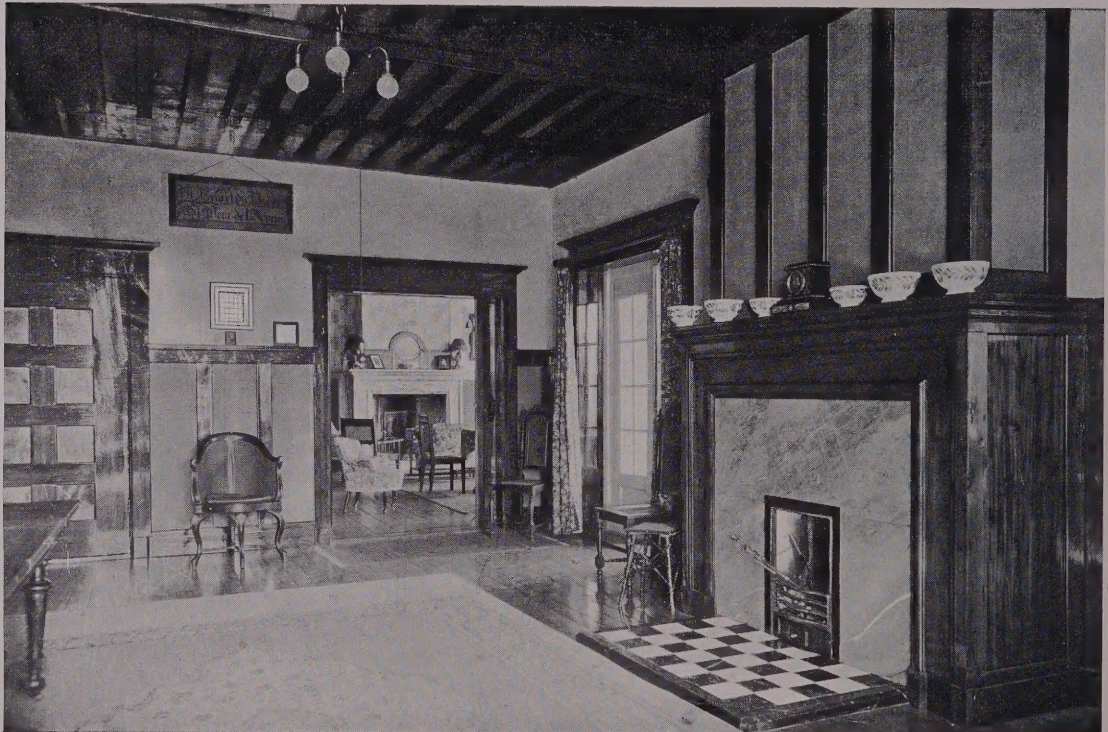

Woonkamer.

LANDHUIS TE HATTEM. ARCHITECT: D. F. SLOTHOUWER, Bouwk. Ing.

Boschzijde.

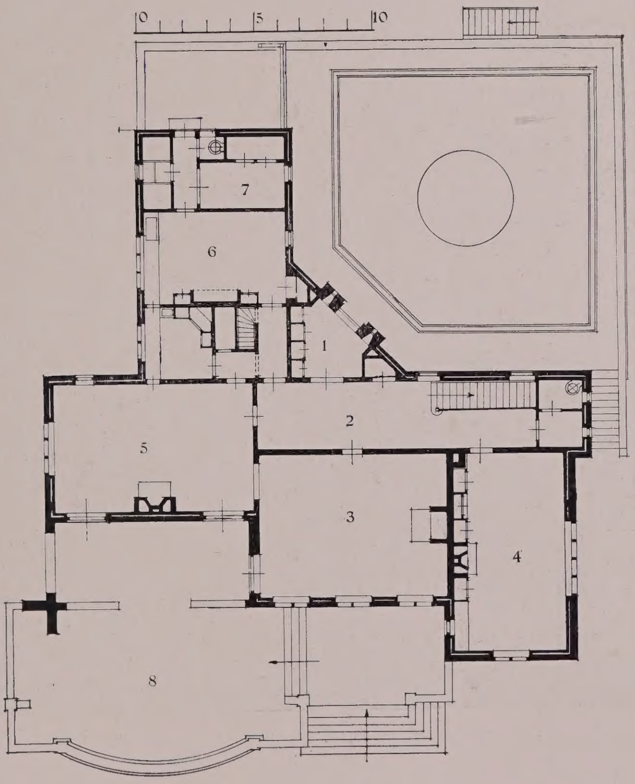

BEGANE GROND:

1. Ingang.
2. Gang.
3. Woonkamer.
4. Bibliotheek.
5. Eetkamer.
6. Keuken.
7. Linnenkamer,
8. Terras.

LANDHUIS TE HATTEM.

ARCHITECT: D. F. SLOTHOUWER, Bouwk. Ing.

Tuinzijde.

Salon.

LANDHUIS „DUYNROSE" TE SCHEVENINGEN. ARCHITECTEN: SMITS EN FELS.

Gevel aan den Leidschen straatweg.

Ingang.

LANDHUIS „EIKENRODE" TE WASSENAAR. ARCHITECTEN: SMITS EN FELS.

Hal,

Zitkamer.

LANDHUIS „EIKENRODE" TE WASSENAAR. ARCHITECTEN: SMITS EN FELS.

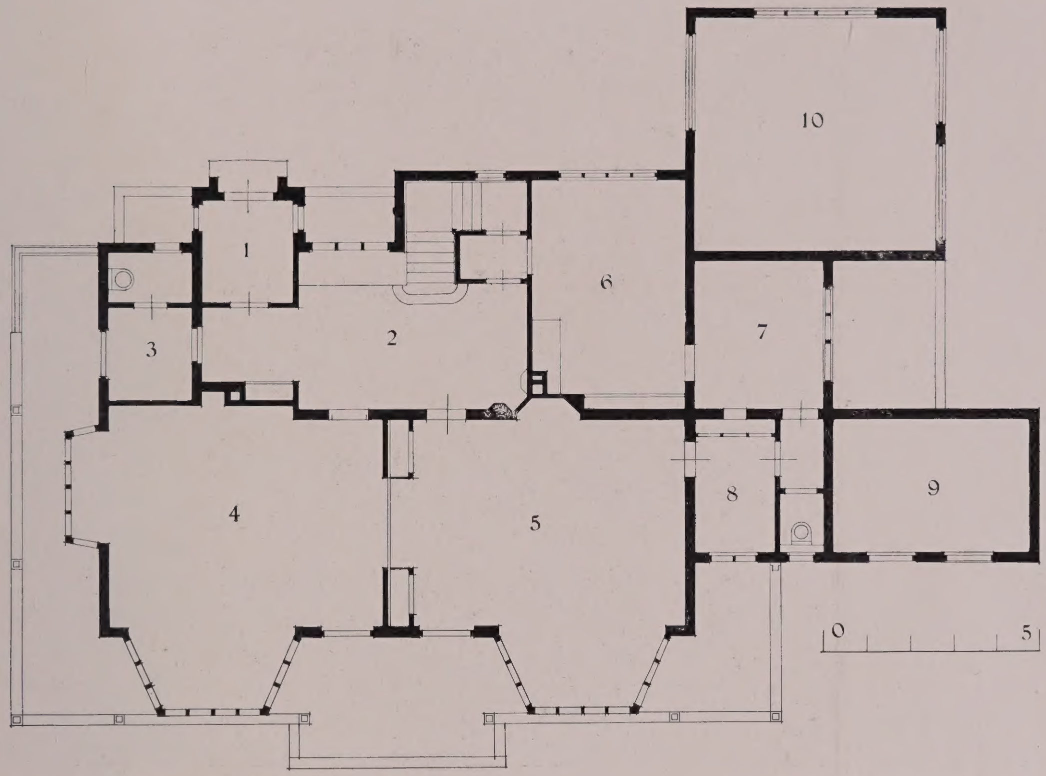

LANDHUIS „DUYNROSE" TE SCHEVENINGEN. ARCHITECTEN: SMITS EN FELS.

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Hal. 3. Garderobe. 4. Woonkamer. 5. Eetkamer. 6. Keuken. 7. Bijkeuken. 8. Dienkamer. 9. Box. 10. Garage.

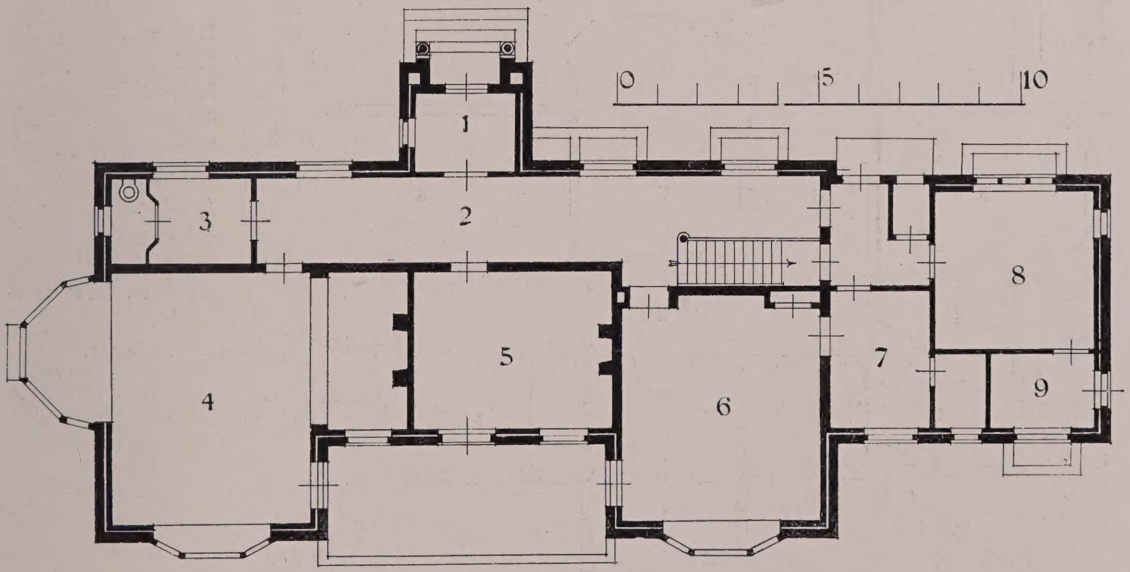

BEGANE GROND:

1. Vestibule. 2. Hal. 3. Garderobe. 4. Zitkamer. 5. Werkkamer. 6. Eetkamer. 7. Dienkamer. 8. Keuken. 9. Bergplaats.

LANDHUIS „EIKENRODE" TE WASSENAAR. ARCHITECTEN: SMITS EN FELS.

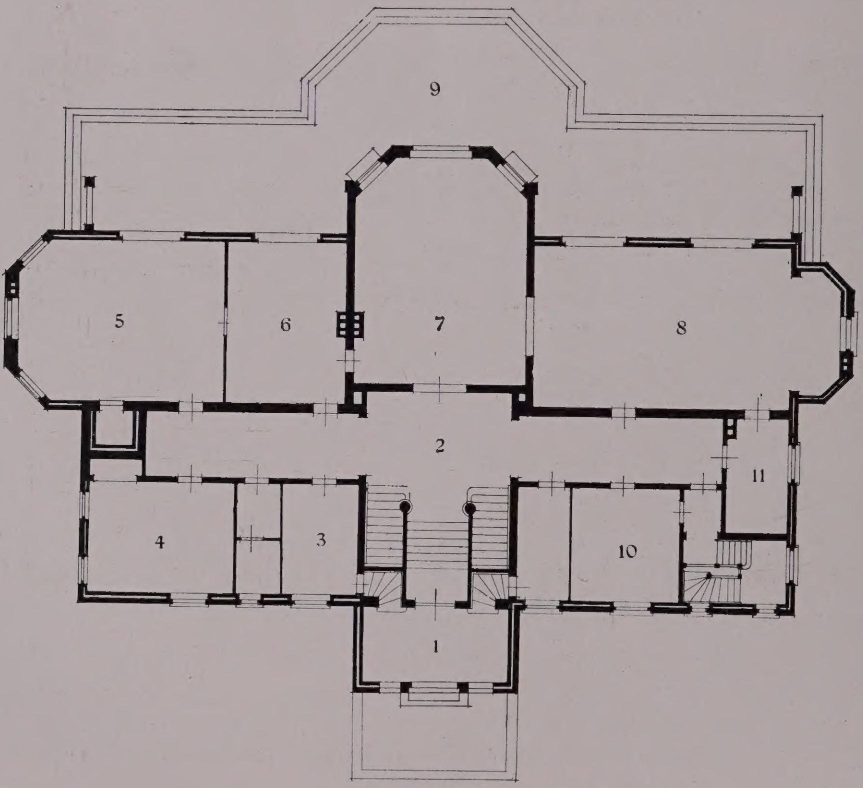

BEGANE GROND:

1. Ingang.
2. Hal.
3. Spreekkamer.
4. Leerkamer.
5. Studeerkamer.
6. Zitkamer.
7. Salon.
8. Eetkamer.
9. Terras.
10. Kamer, dienstpersoneel.
11. Dienkamer.

LANDHUIS TE ZEIST. ARCHITECT: J. STUIVINGA.

BEGANE GROND:
1. Gang. 2. Woonkamer. 3. Boudoir. 4. Keuken. 5. Zitkamer.

VERDIEPING:
1. Slaapkamer. 2. Bergruimte.
3. Slaapkamer. 4. Werkkamer.

LANDHUIS „EBBY" TE WASSENAAR.

ARCHITECT: M. E. VAN DE WALL. Bouwk. Ing.

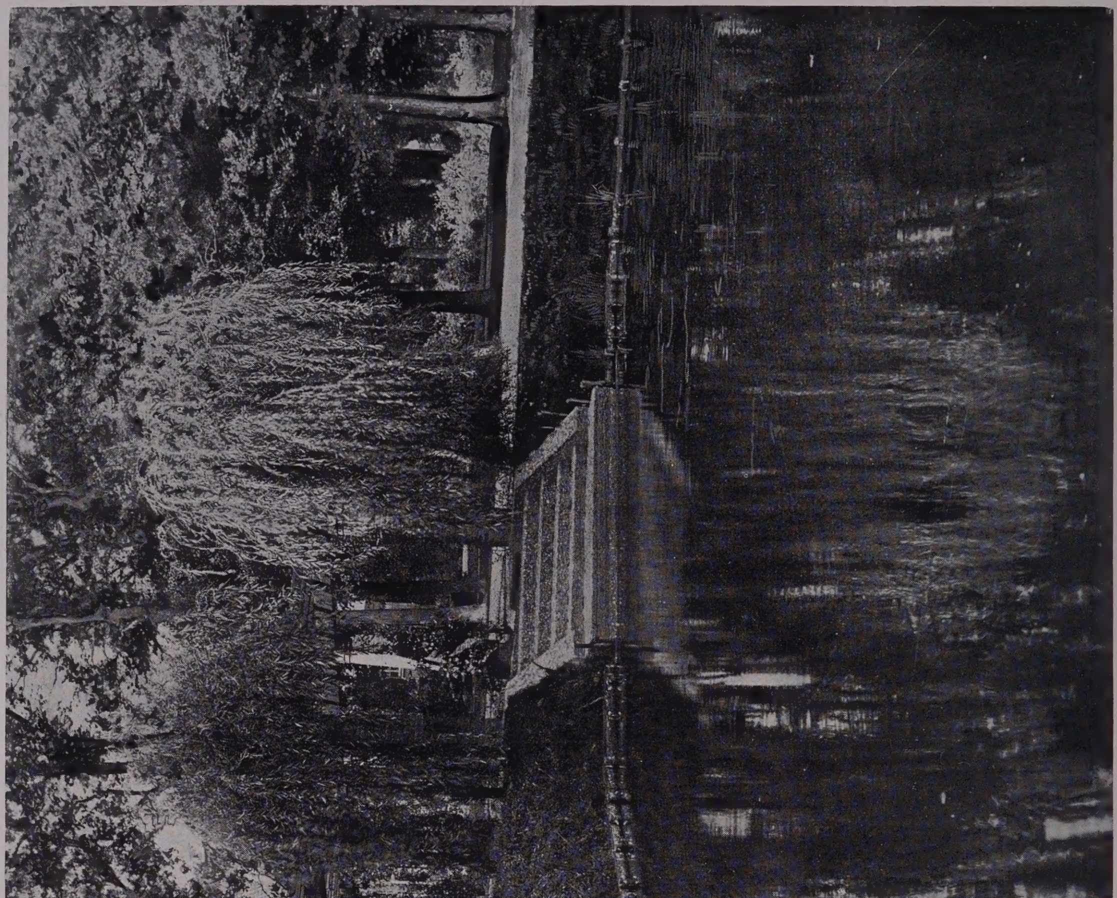

TUINAANLEG. TUINARCHITECT: B. C. VAN DEN STEENHOVEN.

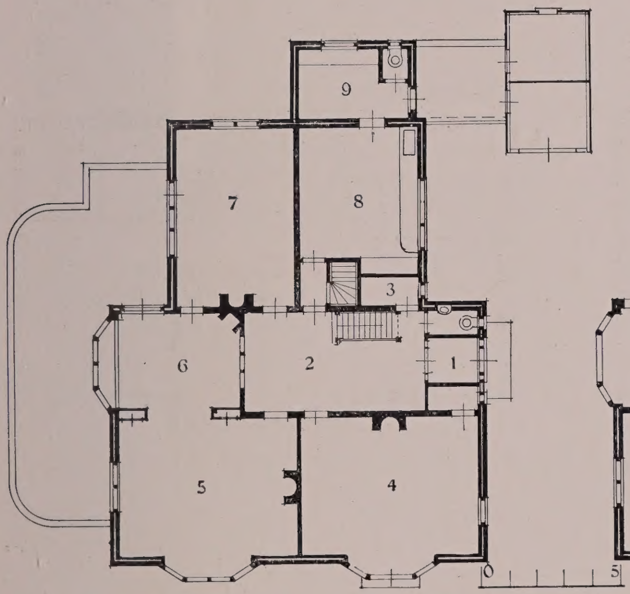

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Hal. 3. Vestiaire. 4. Eetkamer. 5. Huiskamer. 6. Serre. 7. Kinderkamer. 8. Keuken. 9. Bijkeuken.

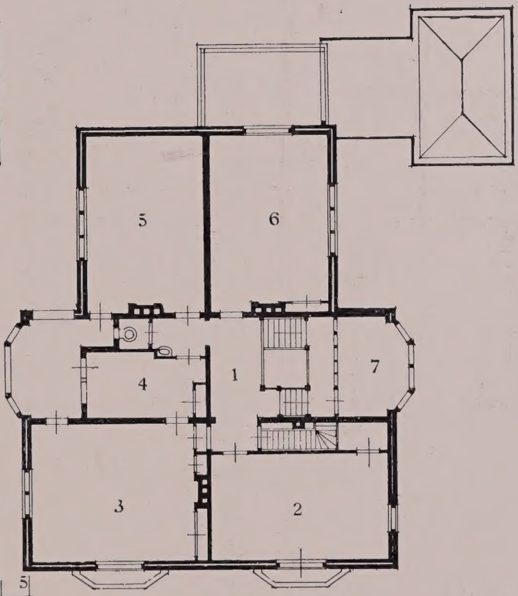

VERDIEPING:

1. Portaal. 2. Slaapkamer. 3. Slaapkamer. 4. Badkamer. 5. Slaapkamer. 6. Slaapkamer. 7. Opkamertje.

LANDHUIS „DUINRAND" TE BLOEMENDAAL.

ARCHITECT: H. A. J. BAANDERS.

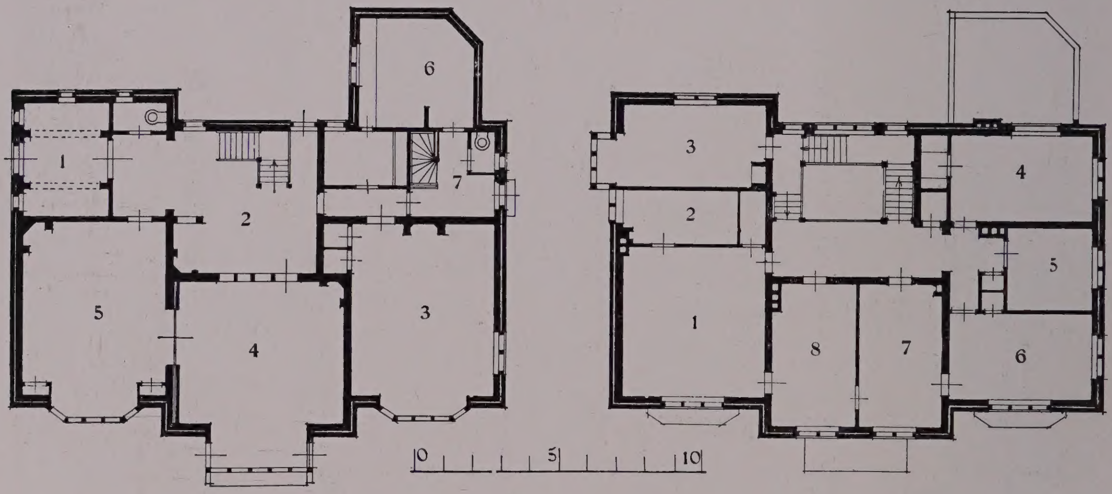

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Hal. 3. Kinderkamer. 4. Eetkamer. 5. Ontvangkamer. 6. Keuken. 7. Dienstportaal.

VERDIEPING:

1. Slaapkamer. 2. Badkamer. 3. Heerenkamer. 4. Slaapkamer. 5. Badkamer. 6. Slaapkamer. 7. Slaapkamer. 8. Slaapkamer.

LANDHUIS „MARINA" TE BLOEMENDAAL. ARCHITECT: H. A. J. BAANDERS.

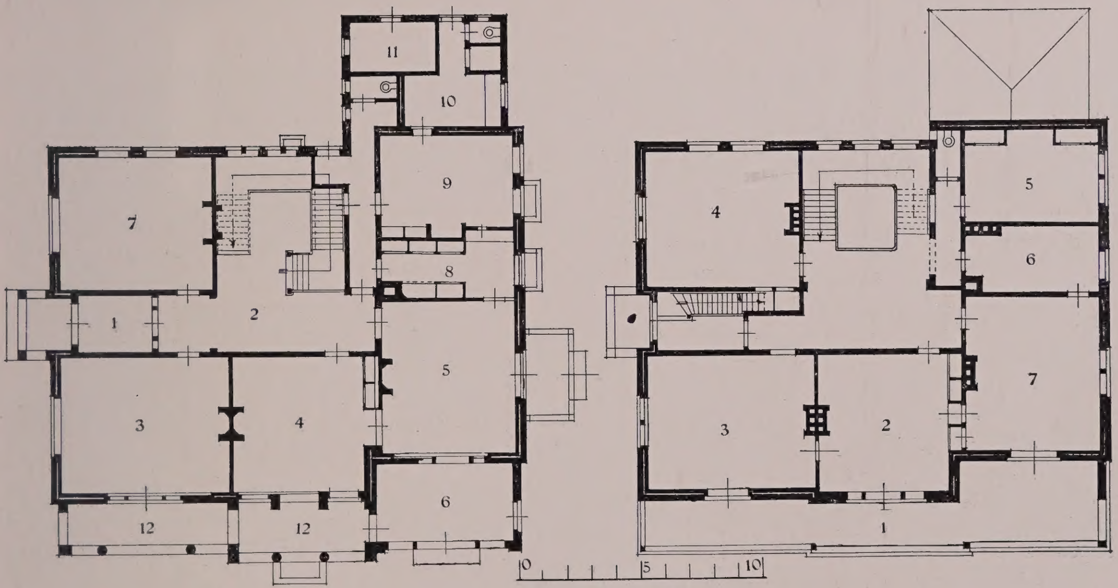

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Hal. 3. Salon. 4. Studeerkamer. 5. Eetkamer. 6. Serre. 7. Billardkamer. 8. Dessertkamer. 9. Keuken. 10. Bijkeuken. 11. Rijwielbergplaats. 12. Terras.

VERDIEPING:

1. Balkon. 2. Kleedkamer. 3. Slaapkamer. 4. Speelkamer. 5. Slaapkamer. 6. Badkamer. 7. Slaapkamer.

LANDHUIS VILLA MARIA IN DEN AERDENHOUT BIJ HAARLEM. ARCHITECT: J. VAN DEN BAN.

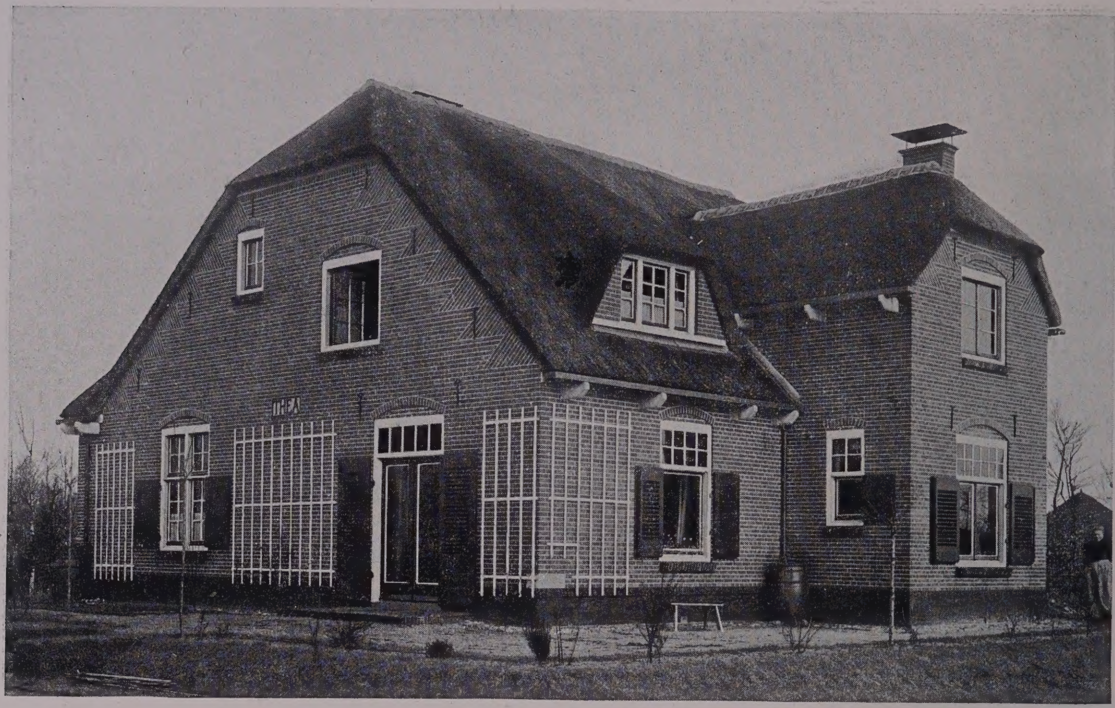

LANDHUIS „THEA" TE BLARICUM. ARCHITECT: W. BAUER †

LANDHUIS TE BUSSUM. ARCHITECT: W. BAUER †.

LANDHUIS „DE HOEVE" TE WASSENAAR. ARCHITECT: A. BROESE VAN GROENOU, Bouwk. Ing.

Hal.

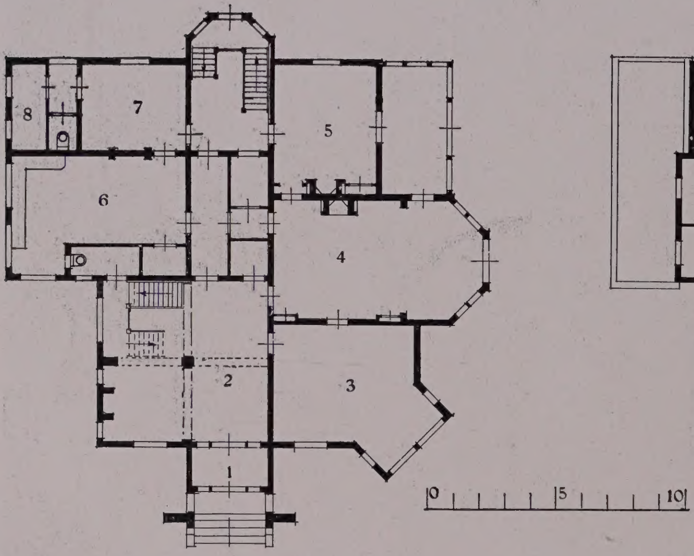

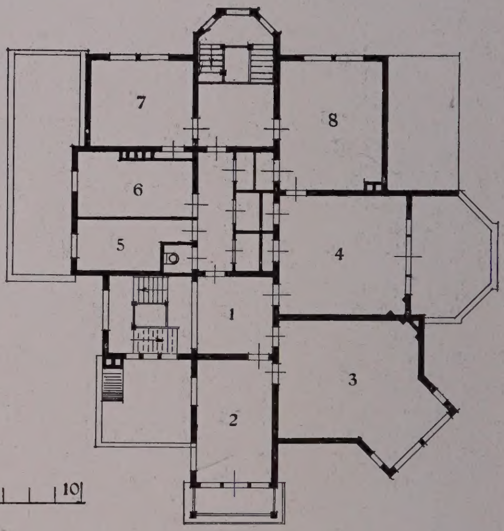

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Hal. 3. Salon. 4. Eetkamer. 5. Kantoor. 6. Keuken. 7. Bijkeuken. 8. Rijwielbergplaats.

VERDIEPING:

1. Portaal. 2. Slaapkamer. 3. Slaapkamer. 4. Logeerkamer. 5. Badkamer. 6. Slaapkamer. 7. Slaapkamer. 8. Teekenkamer.

LANDHUIS „DE HOEVE" TE WASSENAAR. ARCHITECT: A. VAN BROESE VAN GROENOU, Bouwk. Ing.

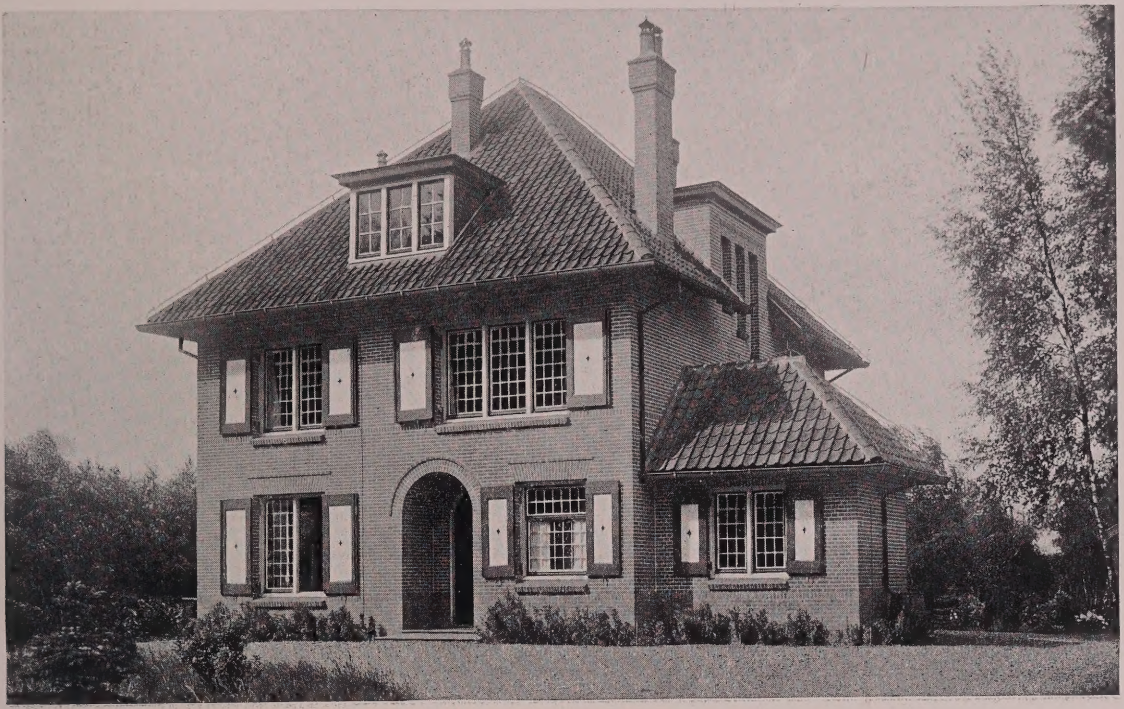

Voorzijde.

Tuinzijde.

LANDHUIS „OVERBOSCH" TE DIEPENVEEN. ARCHITECTEN: GANTVOORT EN KNUTTEL, Bouwk. Ing.

Woonkamer.

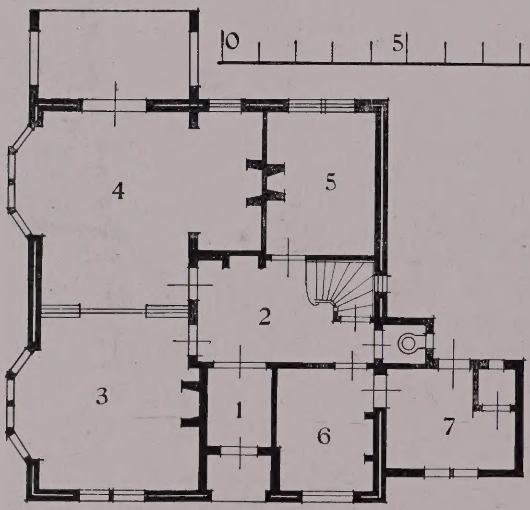

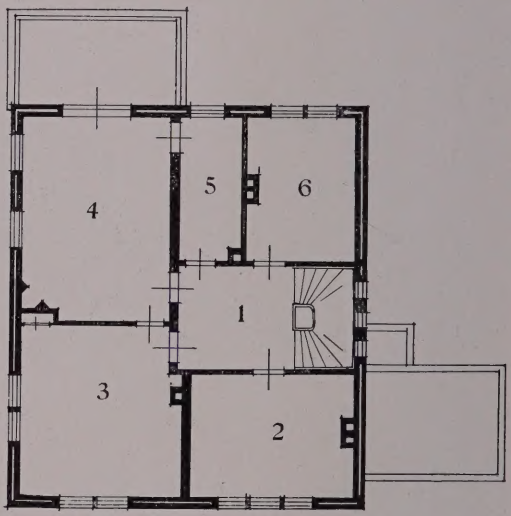

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Hal. 3. Eetkamer.
4. Woonkamer. 5. Kantoor.
6. Keuken. 7. Bijkeuken.

VERDIEPING:

1. Portaal. 2. Slaapkamer. 3. Slaapkamer.
4. Slaapkamer. 5. Badkamer. 6. Slaapkamer.

LANDHUIS „OVERBOSCH" TE DIEPENVEEN. ARCHITECTEN: GANTVOORT EN KNUTTEL, Bouwk. Ing.

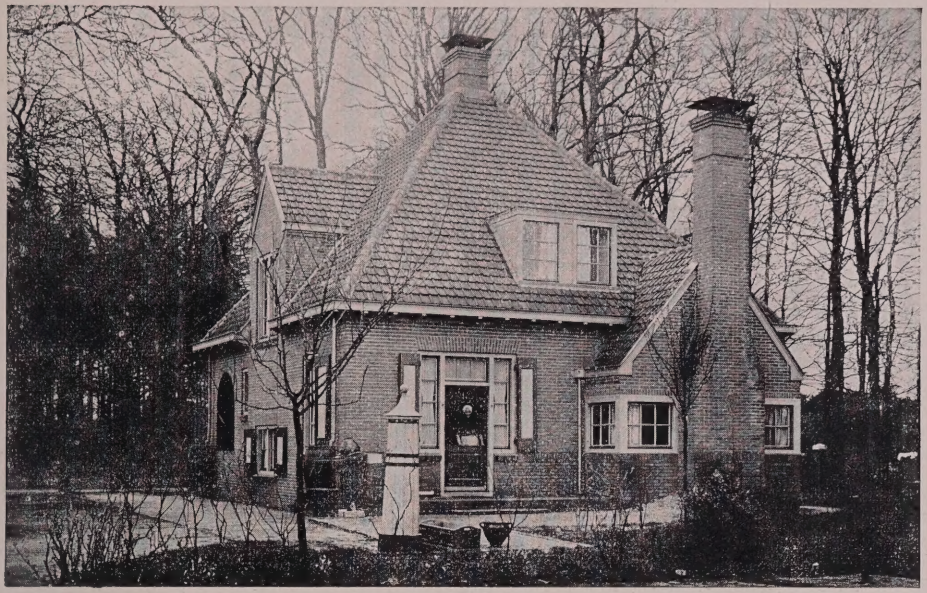

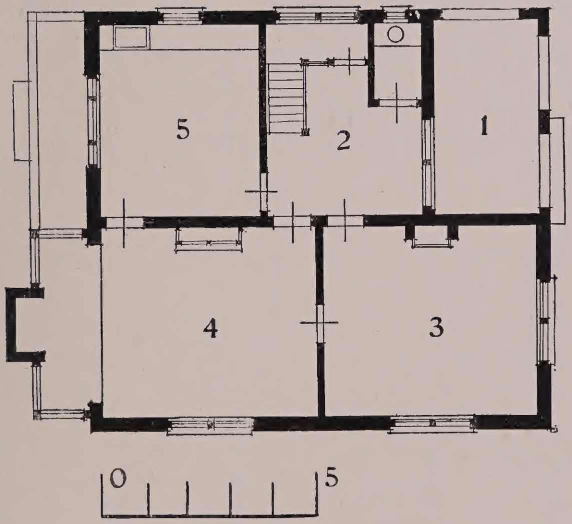

BEGANE GROND:

1. Portaal.
2. Voorhuis.
3. Voorkamer.
4. Woonkamer.
5. Keuken.

BOSCHWACHTERSWONING TE LAGE VUURSCHE. ARCHITECT: D. J. HEUSINKVELD.

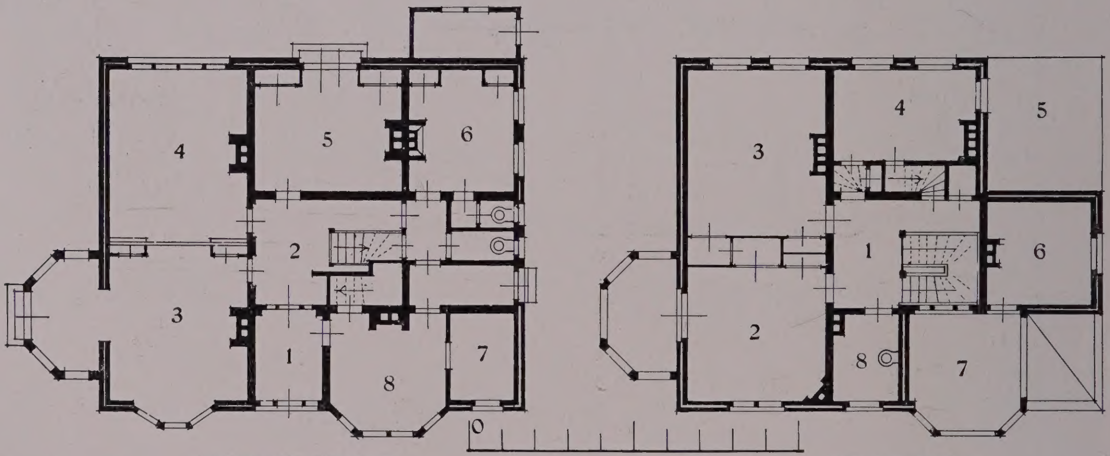

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Hal. 3. Woonkamer. 4. Salon. 5. Kinderkamer. 6. Keuken. 7. Apotheek. 8. Consultatiekamer.

VERDIEPING:

1. Hal. 2. Slaapkamer. 3. Slaapkamer. 4. Slaapkamer. 5. Terras. 6. Slaapkamer. 7. Balkon. 8. Badkamer.

DOKTERSWONING TE HILLEGOM.

ARCHITECT: R. J. HOOGEVEEN.

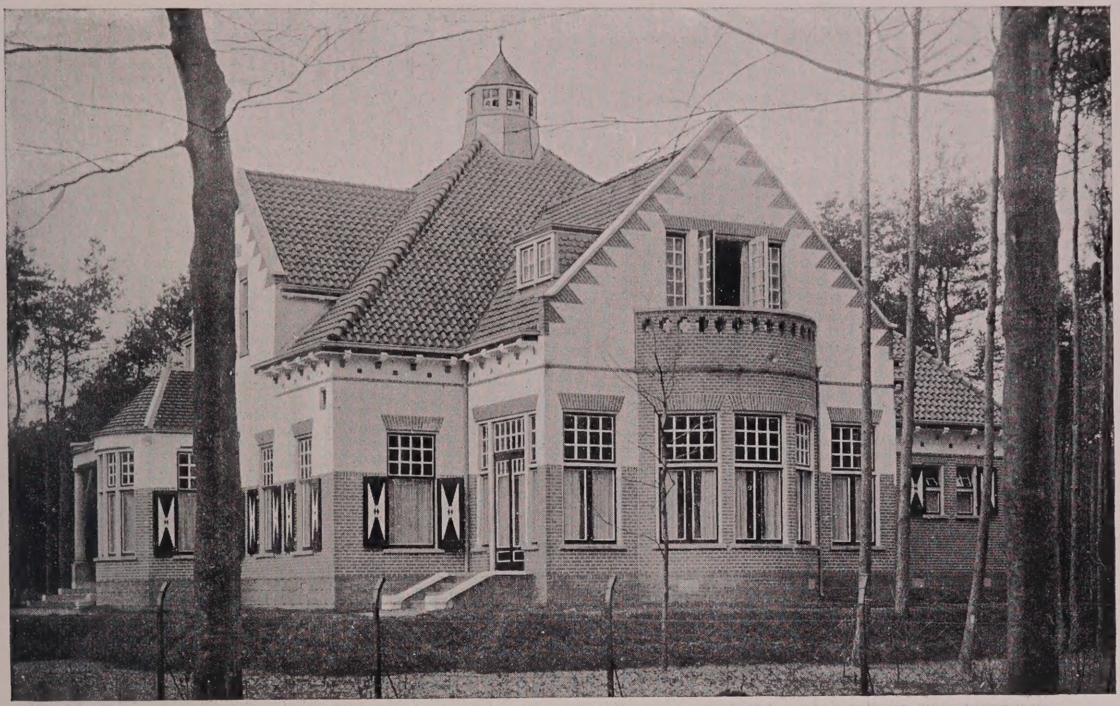

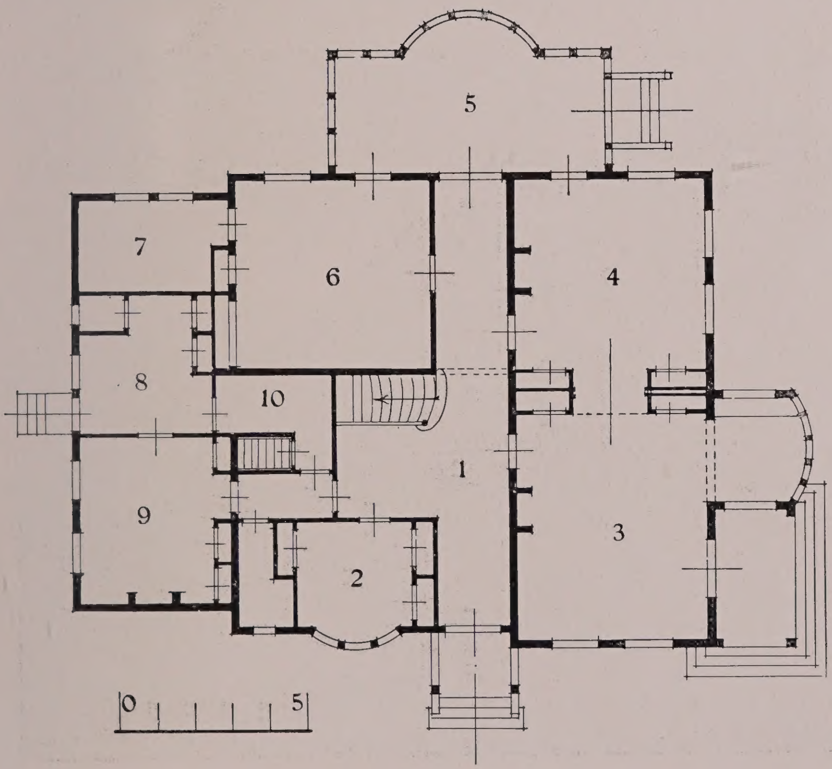

BEGANE GROND:

1. Hal.
2. Kantoor.
3. Woonkamer.
4. Salon.
5. Serre.
6. Slaapkamer.
7. Badkamer.
8. Bijkeuken.
9. Keuken.
10. Provisiekamer.

LANDHUIS „TRINARI" TE DE BILDT. ARCHITECT: P. M. A. HUURMAN.

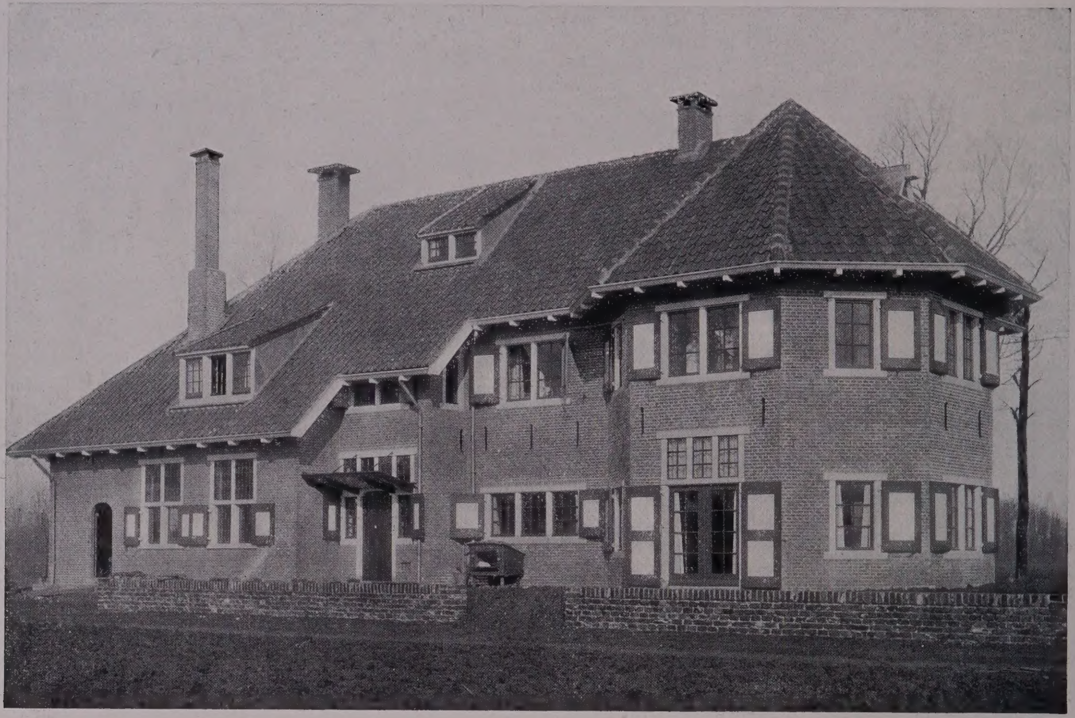

LANDHUIS „WESTDORP" BIJ GOES. ARCHITECTEN: H. J. JESSE EN S. DE KONING.

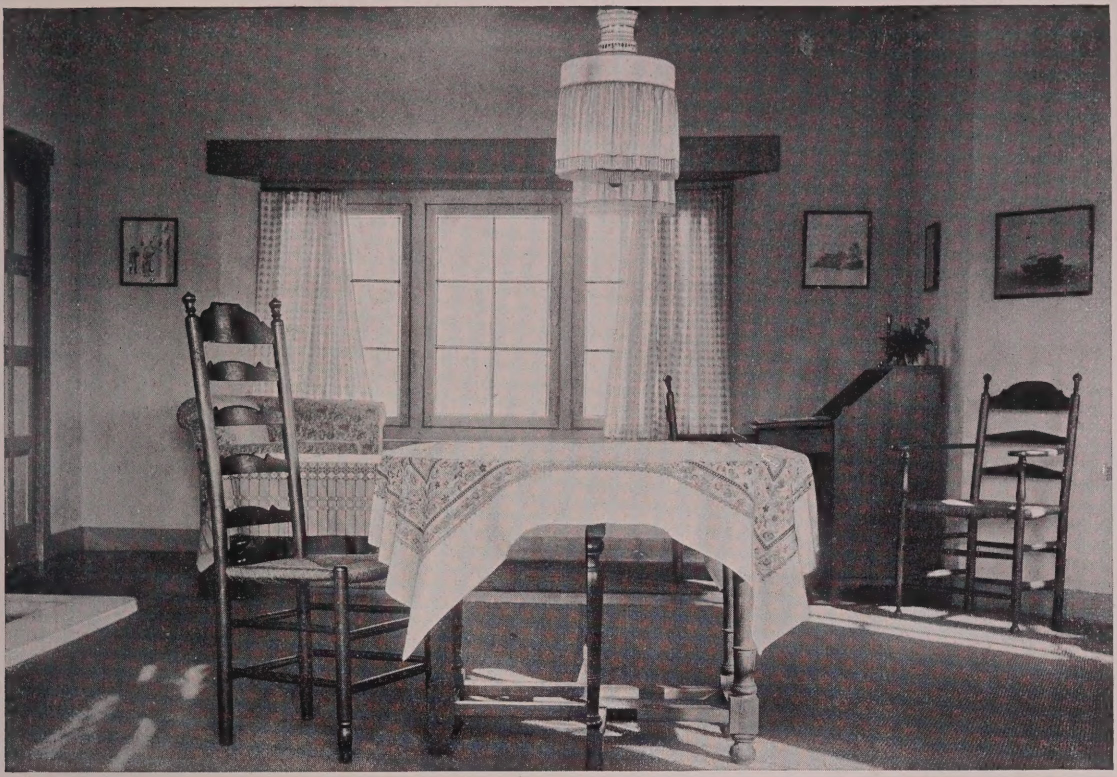

Zitkamer.

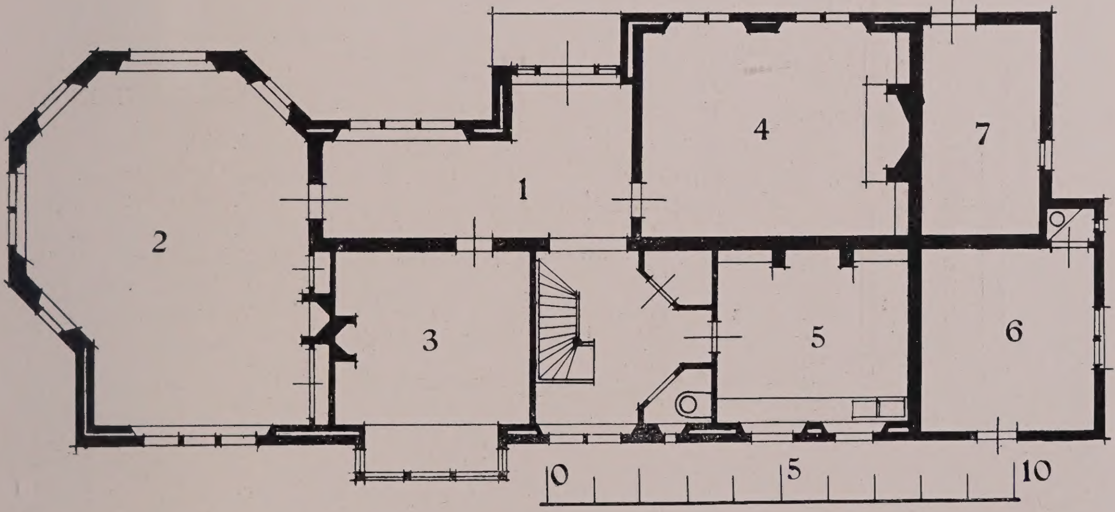

BEGANE GROND:

1. Hal. 2. Zitkamer. 3. Salon. 4. Heerenkamer. 5. Keuken. 6. Bijkeuken. 7. Brandstoffen.

LANDHUIS „WESTDORP" BIJ GOES. ARCHITECTEN: H. J. JESSE EN S. DE KONING.

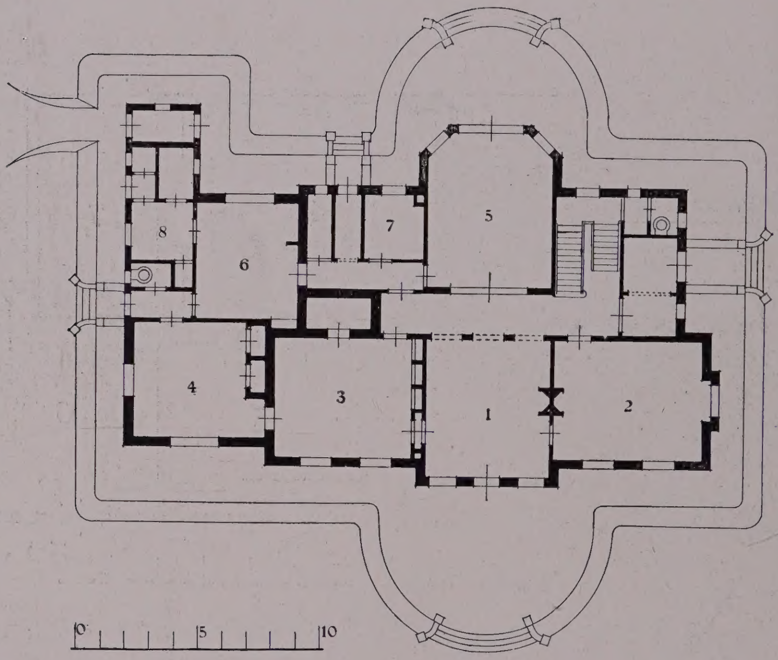

BEGANE GROND:

1. Hal.
2. Ontvangkamer.
3. Notariskantoor.
4. Klerkenkantoor.
5. Eetkamer
6. Keuken.
7. Dienkamer.
8. Bijkeuken.

LANDHUIS TE HAREN. (GRON:)

ARCHITECT: G. KNUTTEL Jr., Bouwk. Ing.

Hal.

LANDHUIS „DE WYCHERT" TE BERG EN DAL. ARCHITECT: J. W. HANRATH.

Huiskamer.

LANDHUIS „D'OLIJFTAK" TE HILVERSUM.

ARCHITECT: J. W HANRATH.

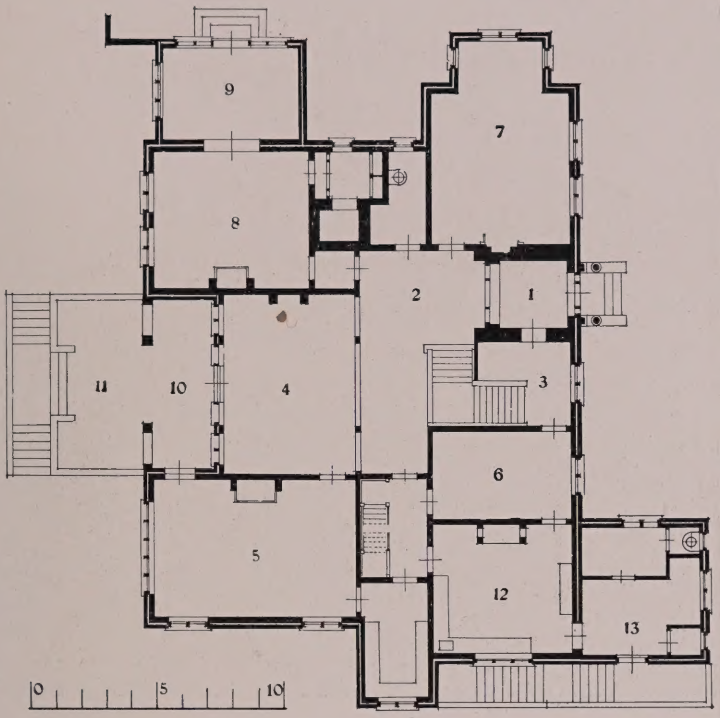

BEGANE GROND:

1. Ingang.
2. Hal.
3. Garderobe.
4. Woonhal.
5. Eetkamer.
6. Spreekkamer.
7. Billardkamer.
8. Studeerkamer.
9. Serre.
10. Veranda.
11. Terras.
12. Keuken.
13. Bijkeuken.

LANDHUIS „DE WYCHERT" TE BERG EN DAL. ARCHITECT: J. W. HANRATH.

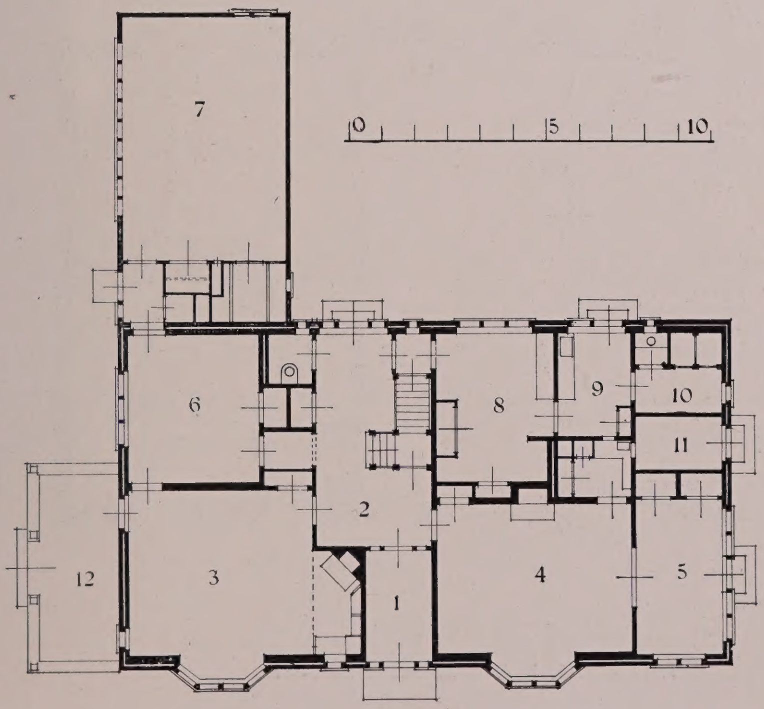

1. Ingang.
2. Hal.
3. Woonkamer.
4. Eetkamer.
5. Speelkamer.
6. Werkkamer.
7. Atelier.
8. Keuken.
9. Bijkeuken.
10. Berging.
11. Dienstingang.
12. Veranda.

LANDHUIS „D'OLIJFTAK" HILVERSUM. ARCHITECT: J. W. HANRATH.

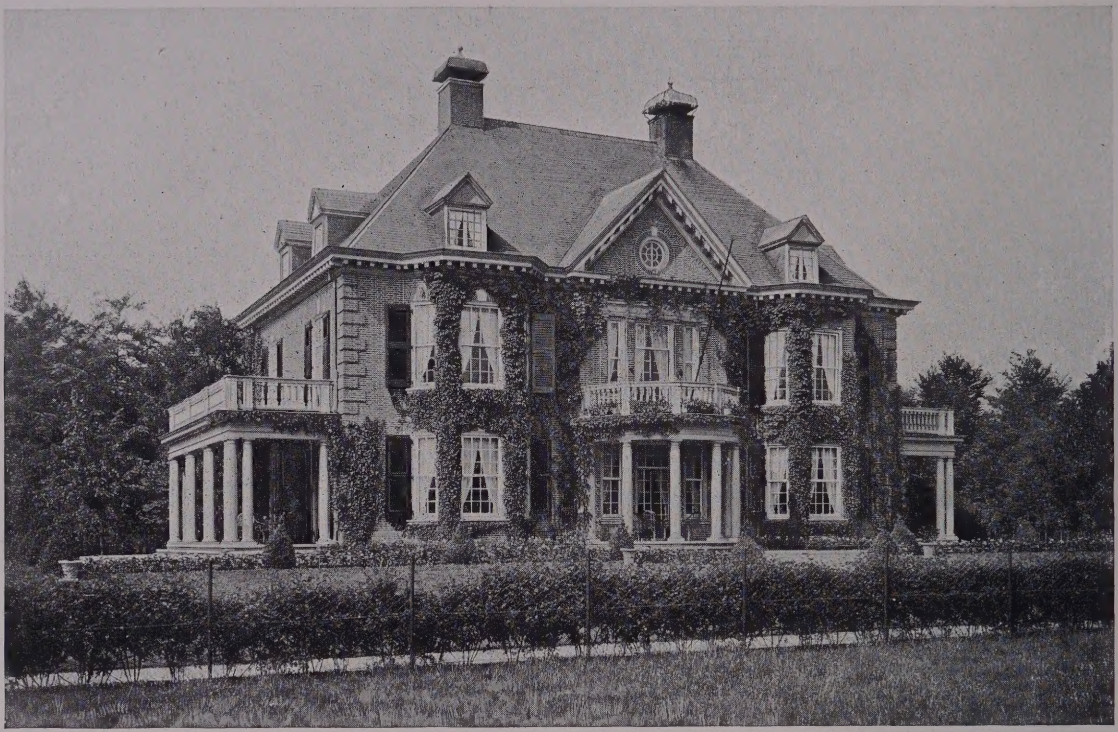

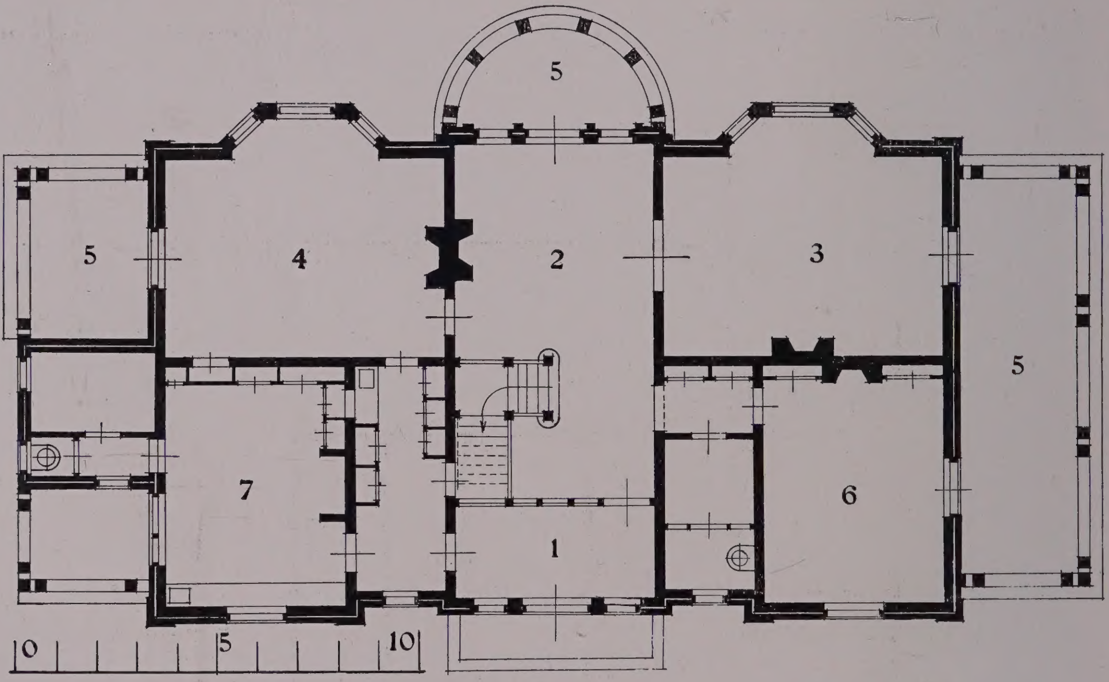

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Hal. 3. Salon. 4. Eetkamer.
5. Serre. 6. Bibliotheek. 7. Keuken.

LANDHUIS „GROENENDAAL" TE HILVERSUM. ARCHITECT: J. W. HANRATH.

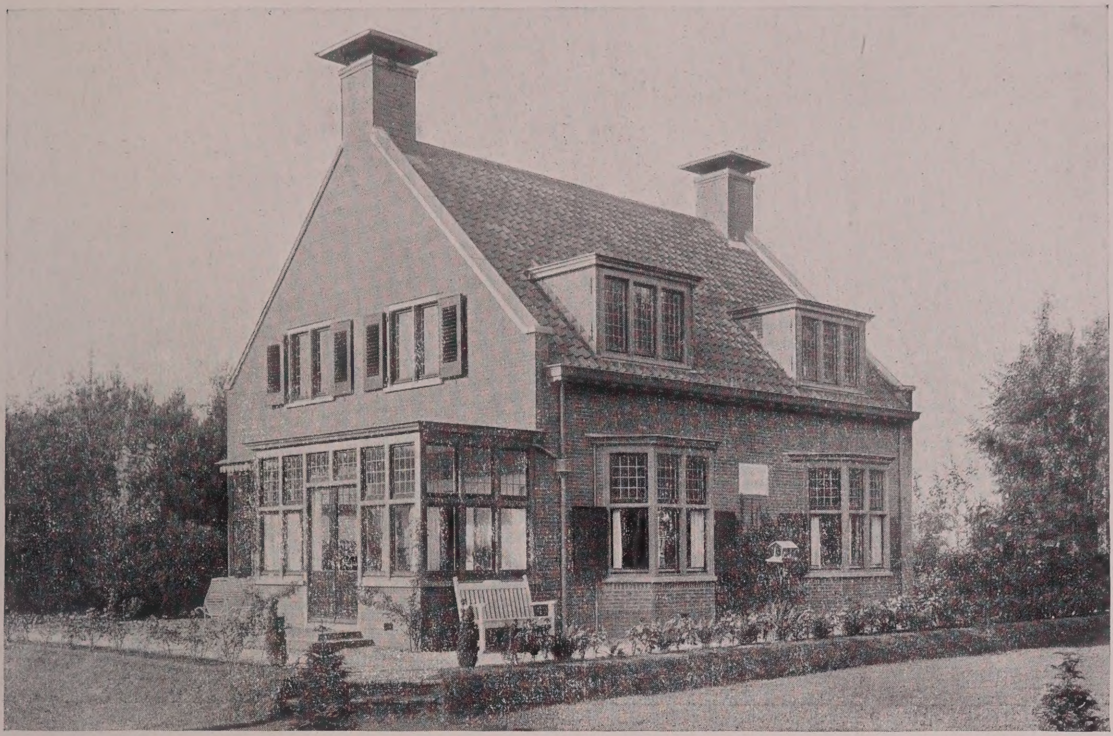

1. Ingang.
2. Hal.
3. Woonkamer.
4. Eetkamer.
5. Slaapkamer.
6. Keuken.

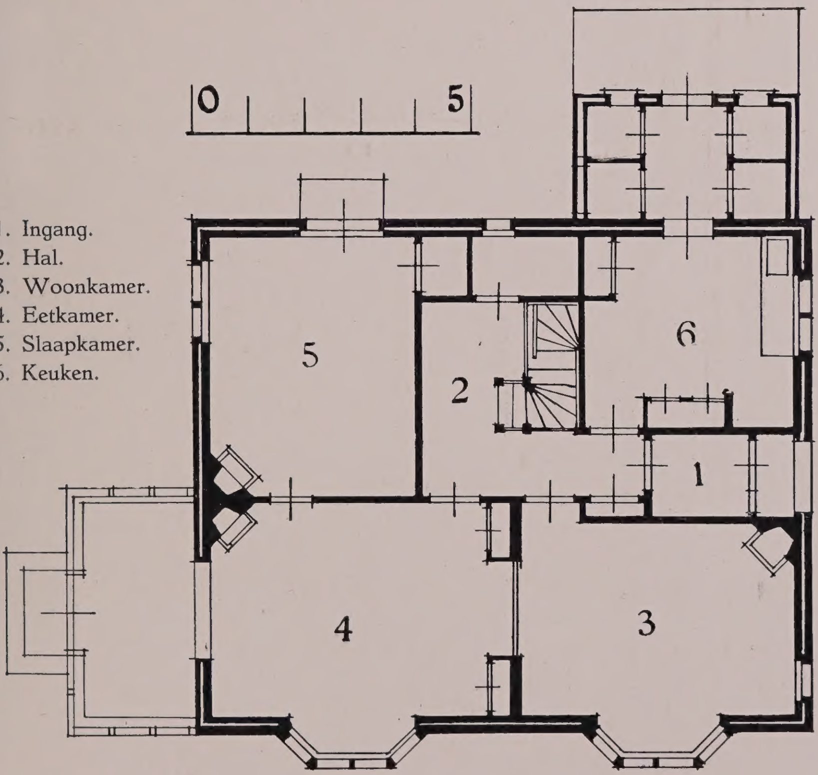

LANDHUIS TE HILVERSUM. ARCHITECT: J. W. HANRATH.

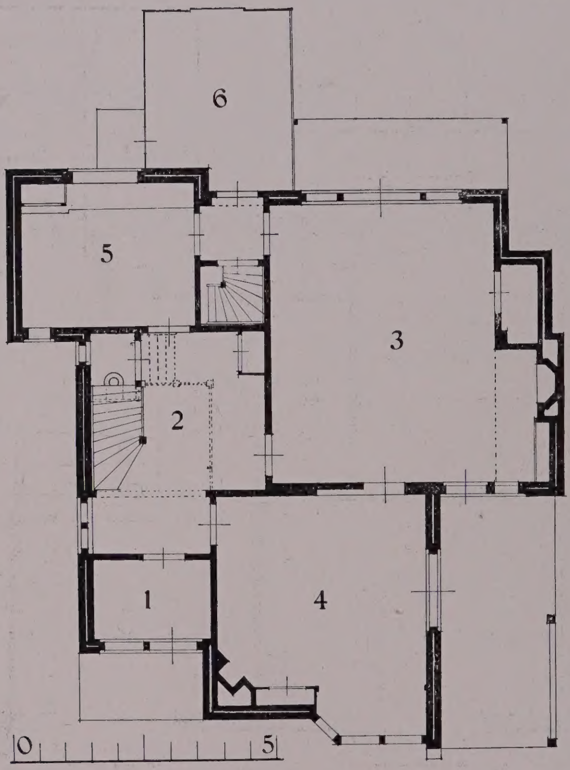

BEGANE GROND:

1. Ingang.
2. Hal.
3. Woonkamer.
4. Zitkamer.
5. Keuken.
6. Schuur.

LANDHUIS TE HEEMSTEDE. ARCHITECT: H. KORRINGA.

LANDHUIS „KLEIN-ELSWOUD" BIJ NAARDEN. ARCHITECT: J. H. W. LELIMAN, Bouwk. Ing.

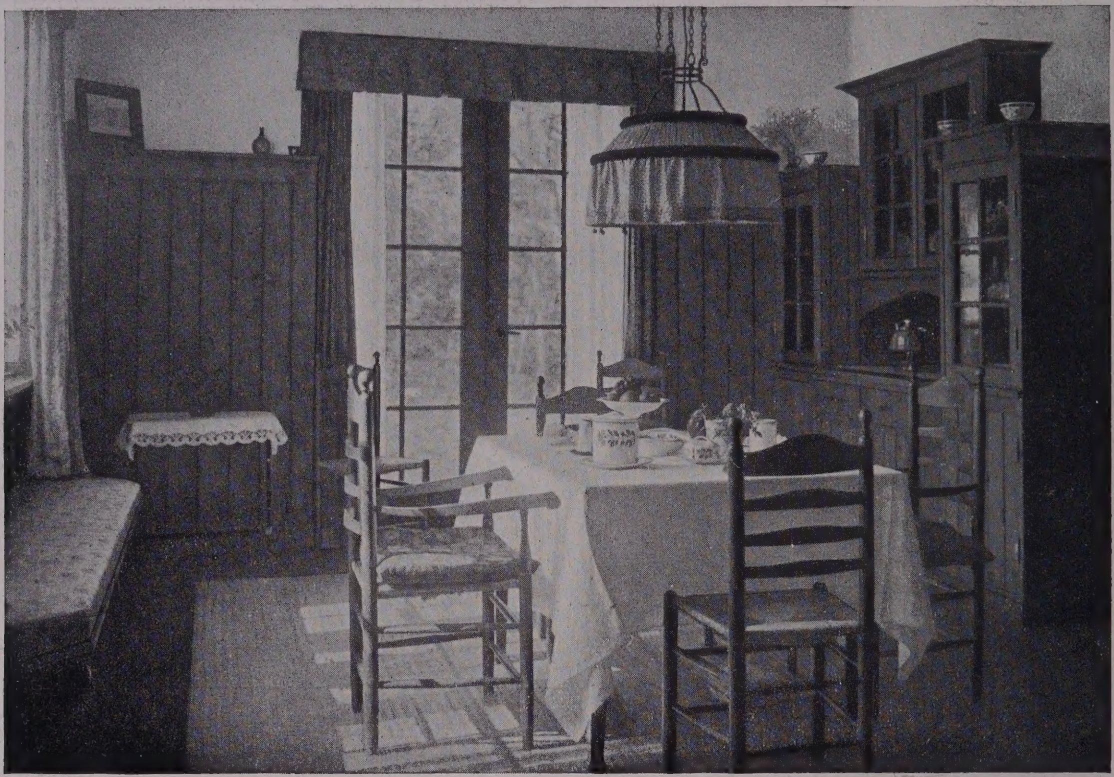

Eetkamer.

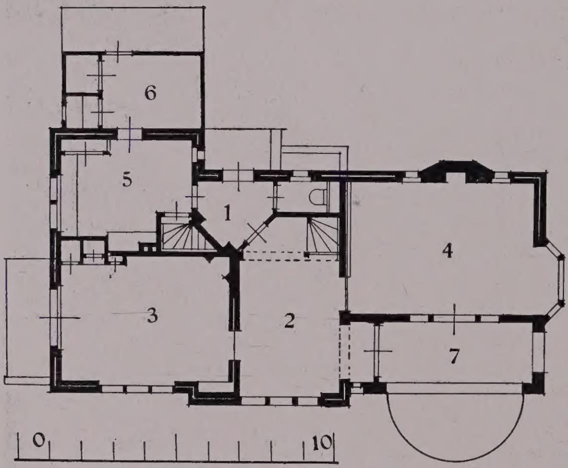

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Hal. 3. Eetkamer. 4. Woonkamer
5. Keuken. 6. Schuur. 7. Veranda.

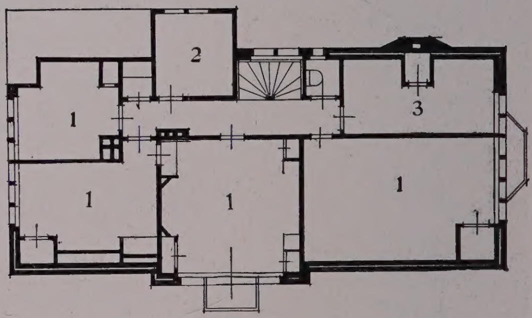

VERDIEPING :

1. Slaapkamer. 2. Badkamer.
3. Dienstbodenkamer.

LANDHUIS „KLEIN ELSWOUD" BIJ NAARDEN. ARCHITECT: J. H. W. LELIMAN, Bouwk. Ing.

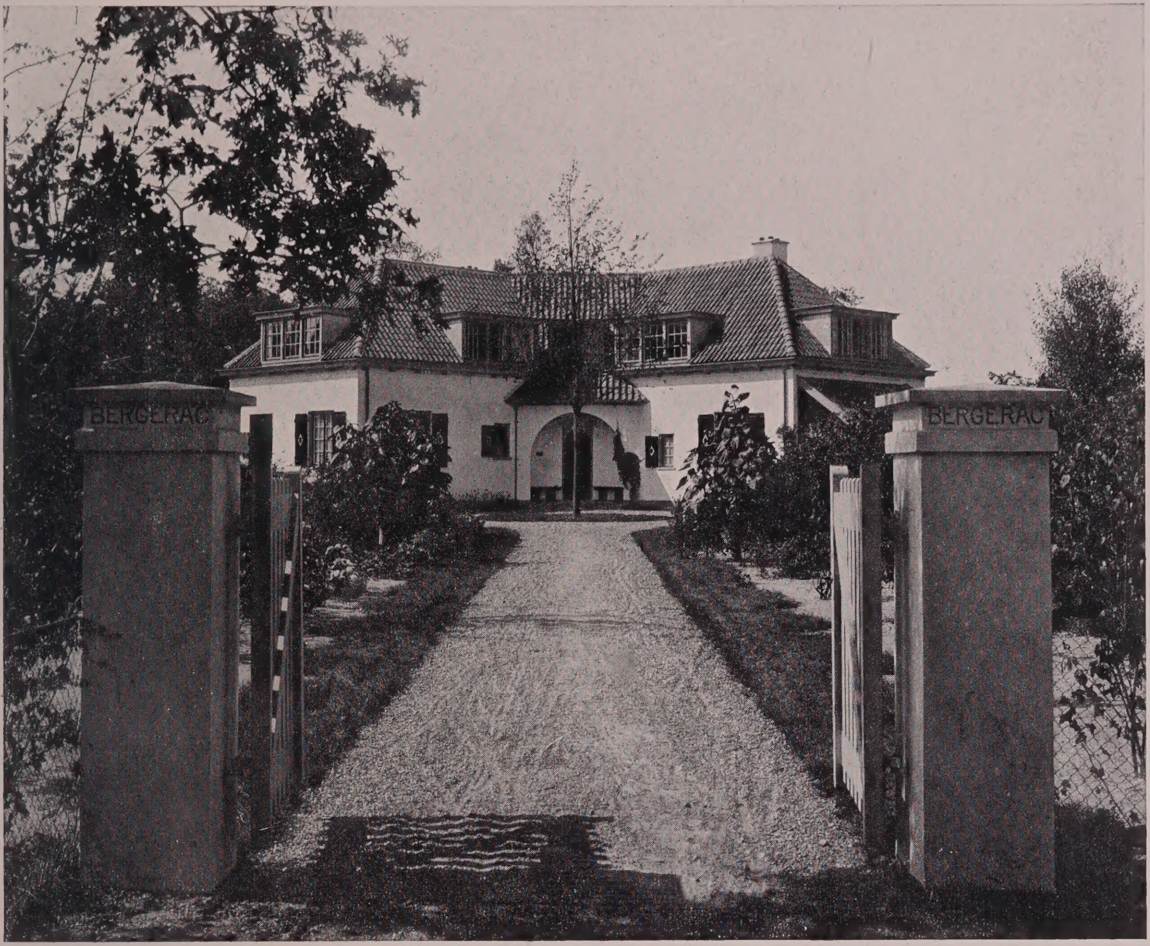

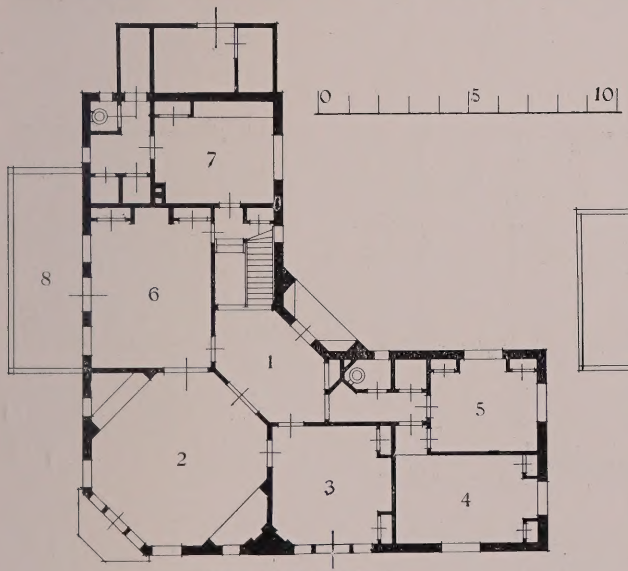

BEGANE GROND:
1. Hal. 2. Woonkamer. 3. Kinderkamer. 4. Slaapkamer.
5. Badkamer. 6. Eetkamer. 7. Keuken. 8. Veranda.

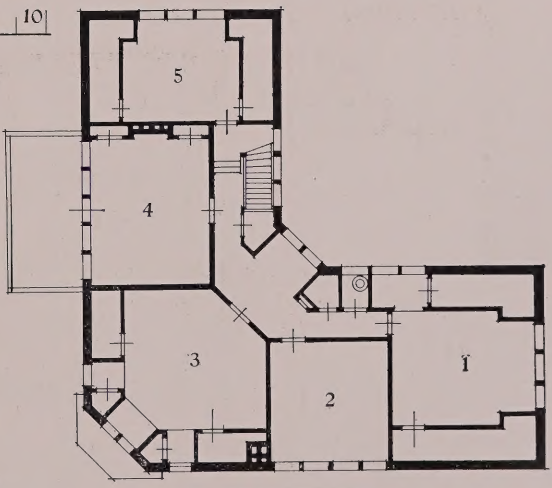

VERDIEPING:
1. Slaapkamer. 2. Slaapkamer. 3. Slaapkamer.
4. Slaapkamer. 5. Dienstbodenkamer.

LANDHUIS „BERGERAC" BIJ NAARDEN.

ARCHITECT: J. H. W. LELIMAN, Bouwk. Ing.

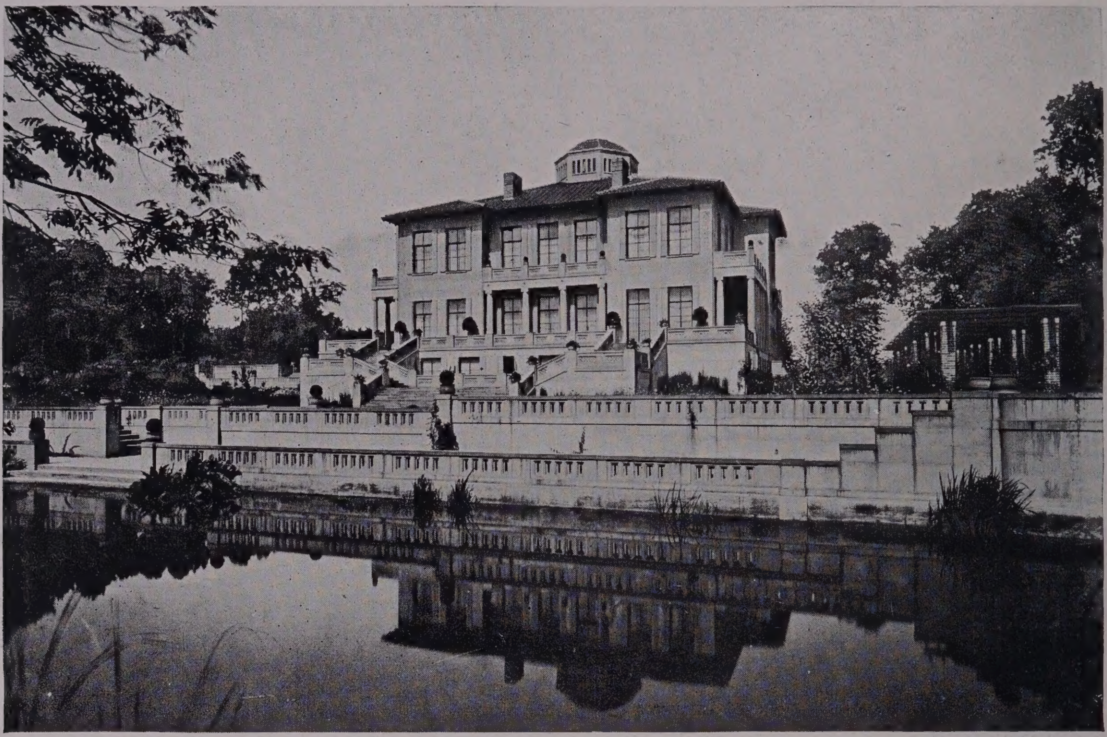

Gevel aan den Vijver.

BEGANE GROND:

1. Vestibule.
2. Hal.
3. Garderobe.
4. Spreekkamer.
5. Salon.

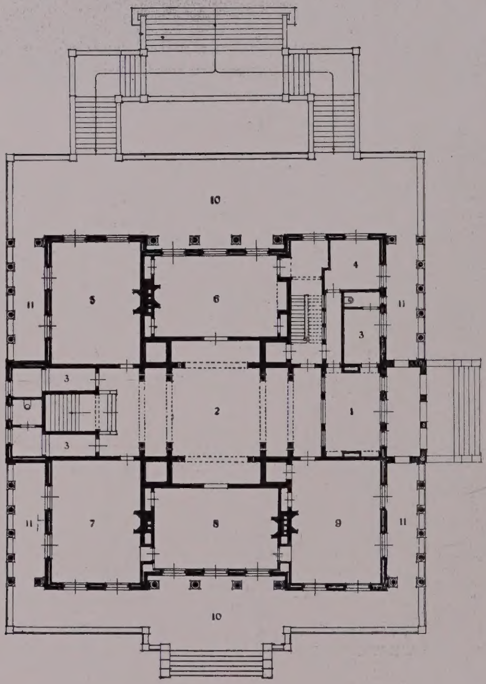

6. Eetkamer.
7. Billardkamer.
8. Woonkamer.
9. Studeerkamer.
10. Terras.
11. Overdekt terras.

VILLA IN HET PARK „ZORGVLIET" TE 's GRAVENHAGE. ARCHITECT: J. LIMBURG, Bouwk. Ing.

Hal.

VERDIEPING:

1. Omgang.
2. Slaapkamer.
3. Kleedkamer.
4. Logeerkamer.
5. Badkamer.

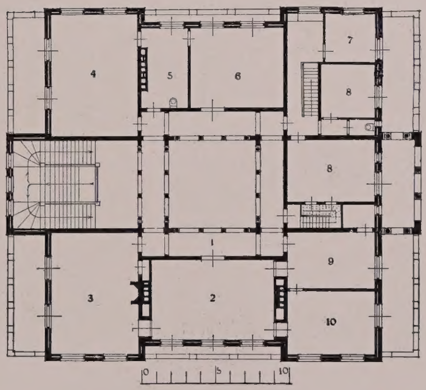

6. Logeerkamer.
7. Badkamer.
8. Dienstbodenkamer.
9. Badkamer.
10. Toiletkamer.

VILLA IN HET PARK „ZORGVLIET" TE 'S-GRAVENHAGE. ARCHITECT: J. LIMBURG, Bouwk. Ing.

VILLA IN HET PARK „ZORGVLIET" TE 'S-GRAVENHAGE. ARCHITECT: J. LIMBURG, Bouwk. Ing.

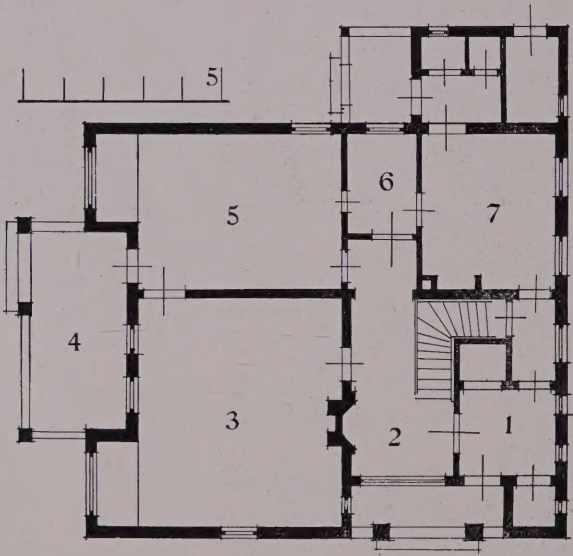

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Hal. 3. Woonkamer. 4. Terras.
5. Eetkamer. 6. Dienkamer. 7. Keuken.

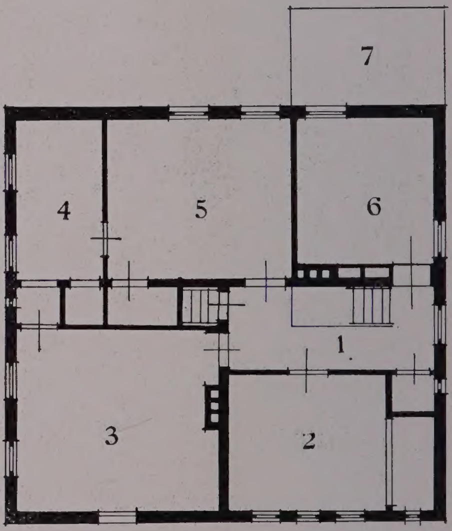

VERDIEPING:

1. Portaal. 2. Werkkamer. 3. Slaapkamer.
4. Badkamer. 5. Slaapkamer. 6. Logeerkamer.
7. Balkon.

LANDHUIS TE OVERVEEN. ARCHITECT: S. F. LOEB, Bouwk. Ing.

Hal.

Woonkamer.

LANDHUIS TE OVERVEEN.

ARCHITECT : S. F. LOEB. Bouwk. Ing.

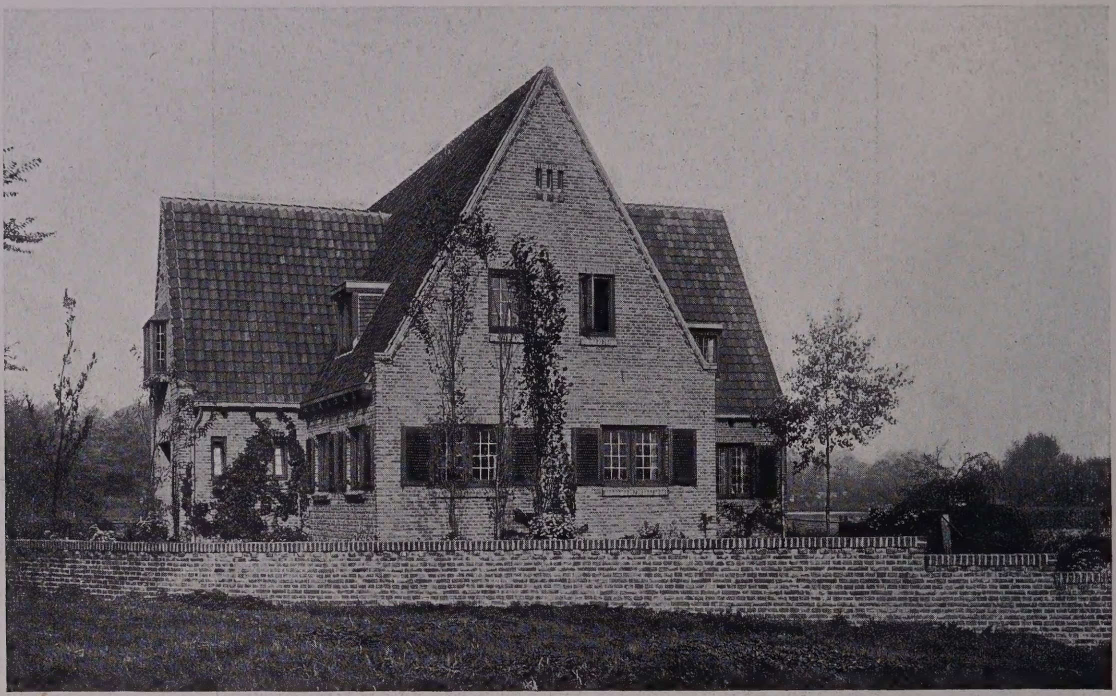

BEGANE GROND:

1. Portiek.
2. Ingang.
3, Kantoor.
4. Kantoor.
5. Hal.
6. Woonkamer,
7. Keuken.
8. Bijkeuken.

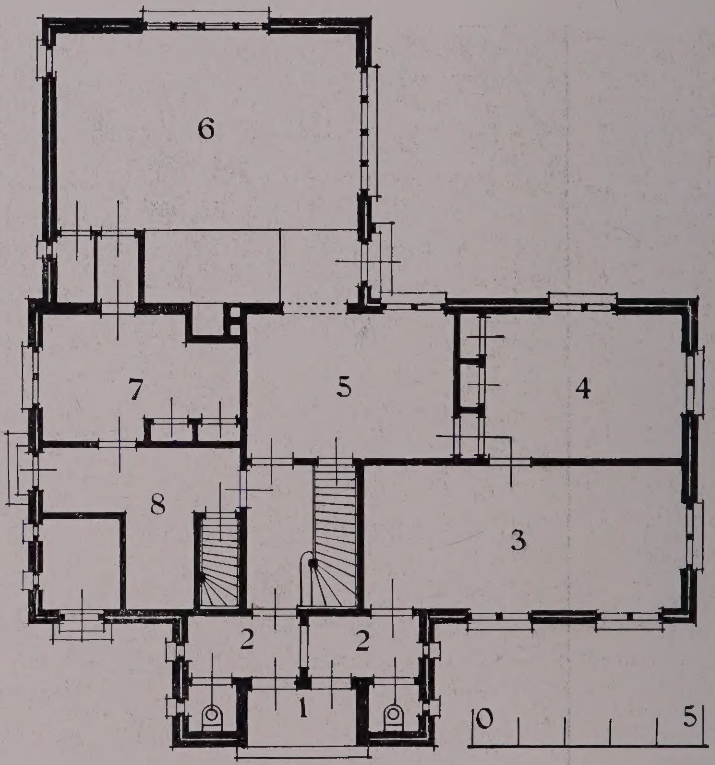

LANDHUIS „DE STEENHAAG" TE HEEMSTEDE. ARCHITECT: J. B. VAN LOGHEM, Bouwk. Ing.

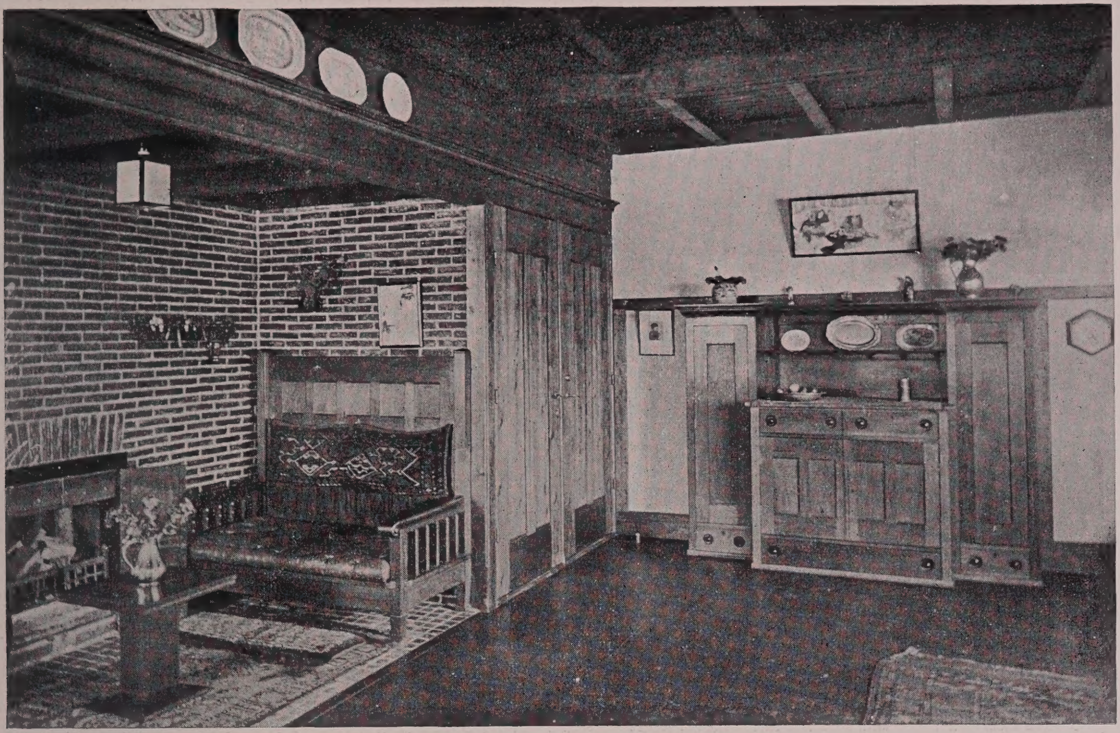

Woonkamer.

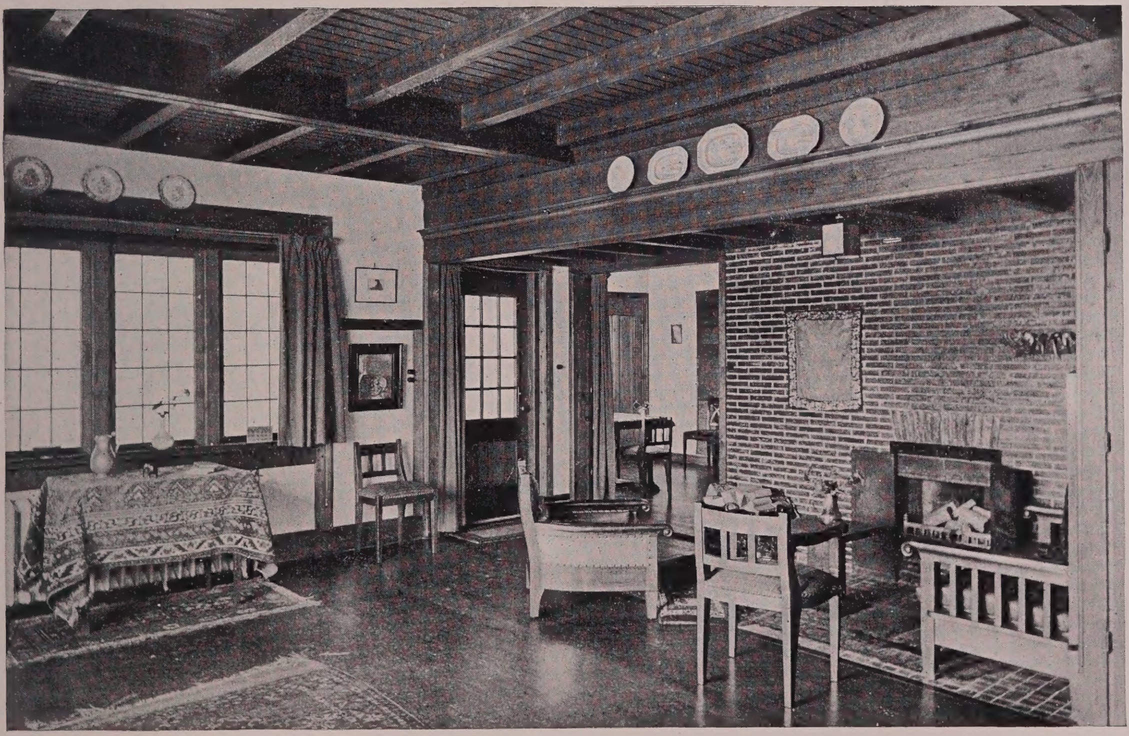

Woonkamer.

LANDHUIS „DE STEENHAAG" TE HEEMSTEDE. ARCHITECT: J. B. VAN LOGHEM, Bouwk. Ing.

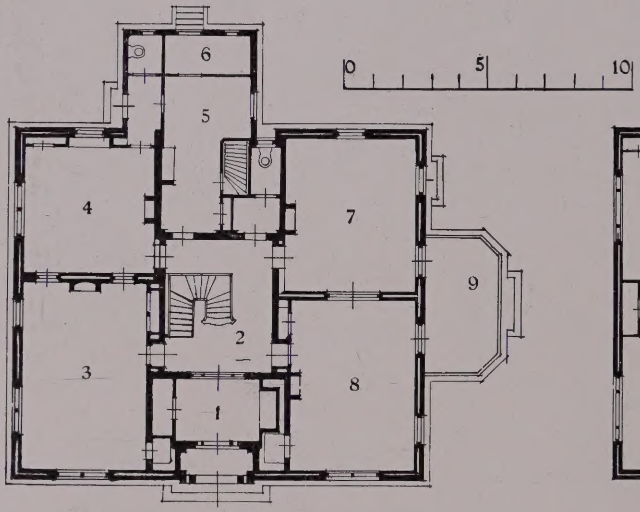

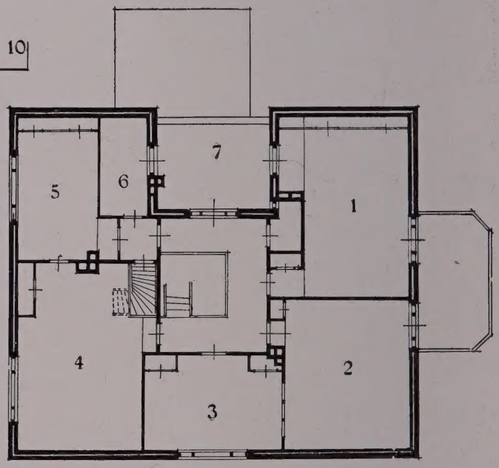

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Hal. 3. Kantoor. 4. Bediendenkantoor. 5. Keuken. 6. Bijkeuken. 7. Huiskamer 8. Zitkamer. 9. Serre.

VERDIEPING:

1. Slaapkamer. 2. Slaapkamer. 3. Slaapkamer. 4. Slaapkamer. 5. Slaapkamer. 6. Badkamer.

LANDHUIS TE HILVERSUM. ARCHITECT: JAN DE MEIJER.

BEGANE GROND:

1. Gang.
2. Huiskamer.
3. Eetkamer.
4. Keuken.

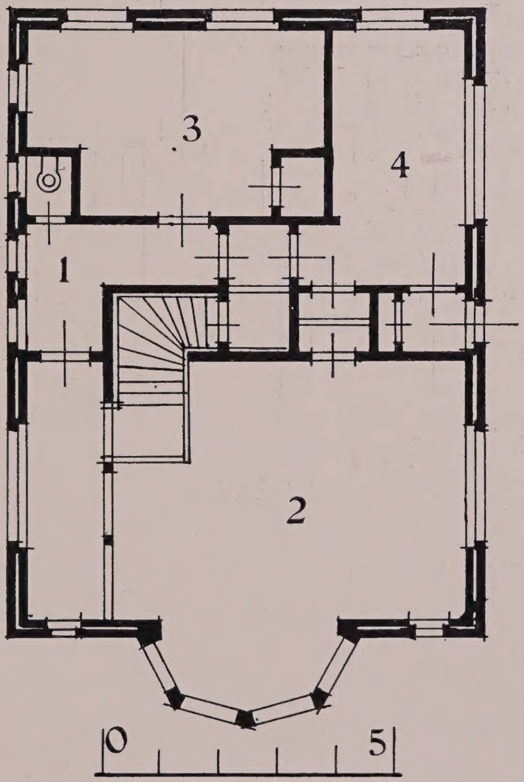

LANDHUIS TE BLARICUM. ARCHITECT: JAN DE MEIJER.

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Hal. 3. Salon. 4. Eetkamer. 5. Studeerkamer. 6. Kamer. 7. Strijkkamer. 8. Keuken. 9. Bijkeuken.

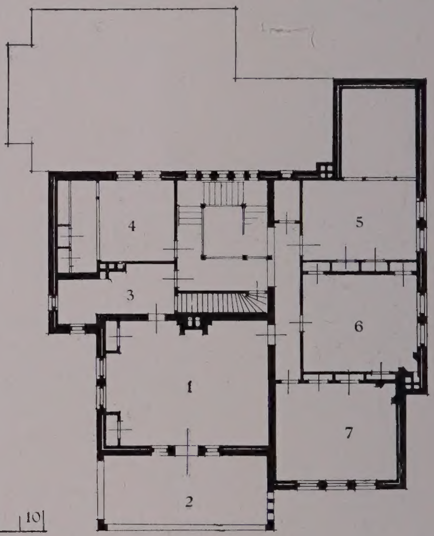

VERDIEPING:

1. Slaapkamer. 2. Terras. 3. Badkamer. 4. Slaapkamer. 5. Slaapkamer. 6. Slaapkamer. 7. Logeerkamer.

LANDHUIS TE DRIEBERGEN.

ARCHITECT: C. B. POSTHUMUS MEIJES.

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Hal. 3. Salon. 4. Woonkamer. 5. Eetkamer. 6. Garderobe. 7. Slaapkamer-knecht. 8. Keuken. 9. Dienkamer. 10. Strijkkamer. 11. Rijwielen. 12. Bijkeuken.

VERDIEPING:

1. Portaal. 2. Kantoor. 3. Slaapkamer. 4. Badkamer. 5. Slaapkamer. 6. Terras. 7. Slaapkamer. 8. Slaapkamer. 9. Kofferzolder. 10. Badkamer.

LANDHUIS TE MAARN. ARCHITECT: C. B. POSTHUMUS MEIJES.

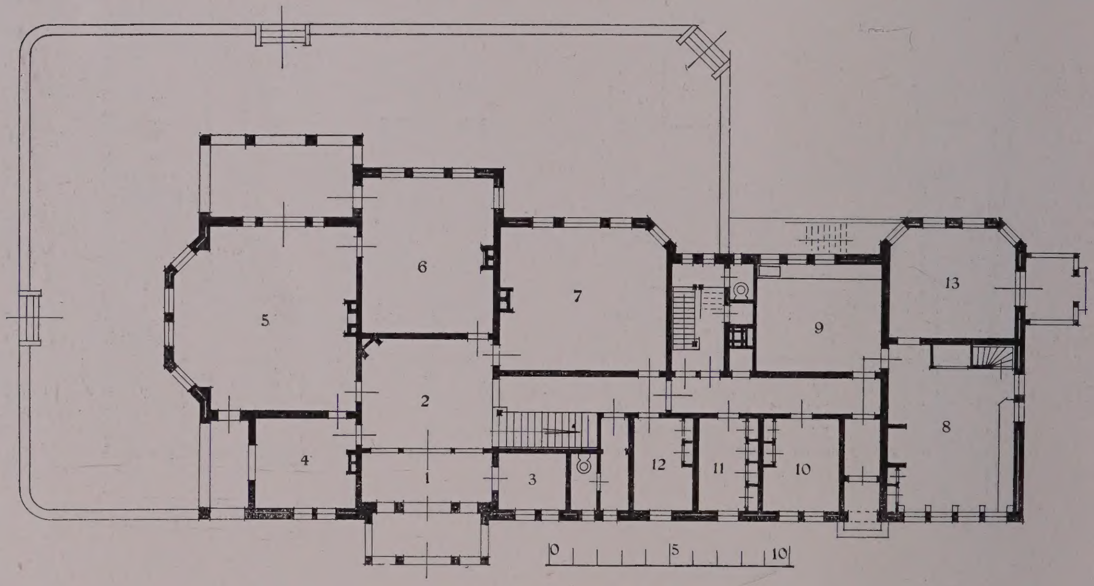

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Hal. 3. Spreekkamer. 4. Kamer. 5. Huiskamer. 6. Heerenkamer. 7. Eetkamer. 8. Keuken. 9. Bijkeuken. 10. Slaapkamer knecht. 11. Provisie. 12. Dienkamer. 13. Zitkamer dienstboden.

LANDHUIS „BELVEDÈRE" TE OVERVEEN. ARCHITECT: C. B. POSTHUMUS MEIJES.

Voorzijde.

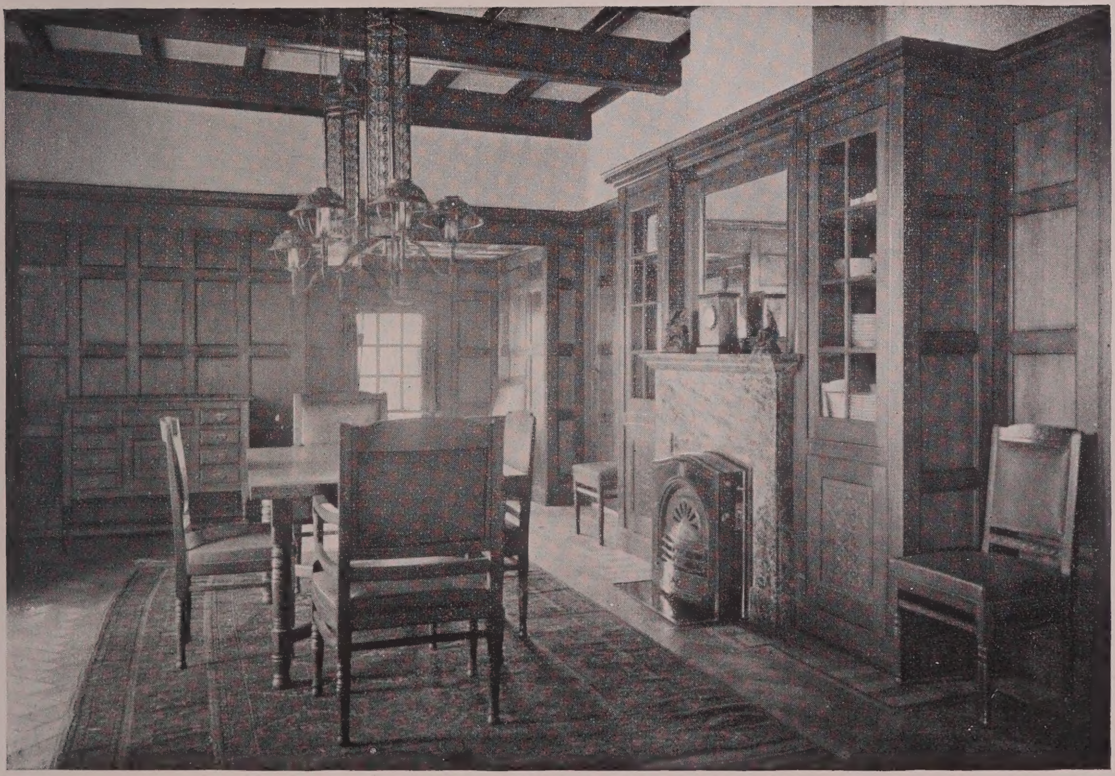

Eetkamer.

LANDHUIS „TURICUM" TE HALFWEG. ARCHITECT: ADR. MOEN.

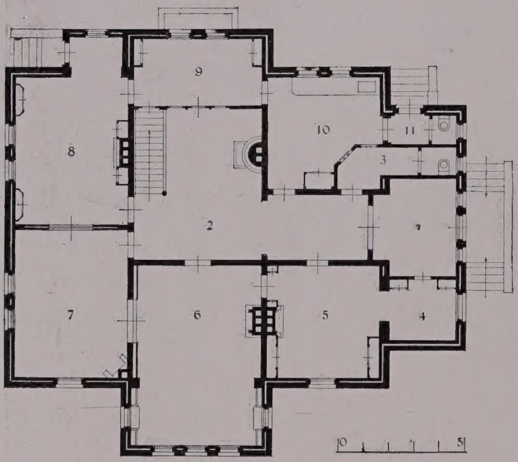

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Hal. 3. Toilet. 4. Betaalkamer. 5. Kantoor. 6. Woonkamer. 7. Salon. 8. Eetkamer 9. Dienkamer. 10. Keuken. 11. Dienstingang.

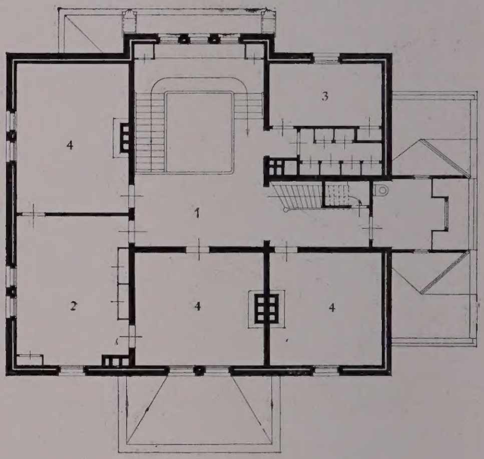

VERDIEPING:

1. Hal. 2. Studeerkamer. 3. Badkamer. 4. Slaapkamer.

LANDHUIS „TURICUM" TE HALFWEG. ARCHITECT: ADR. MOEN.

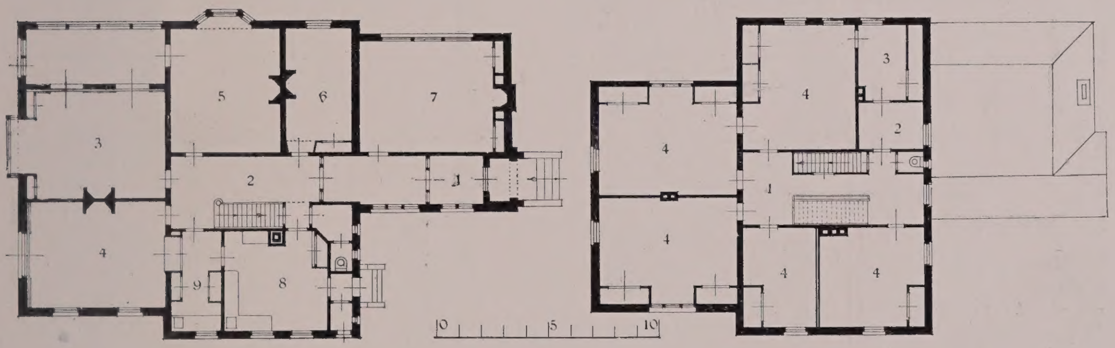

BEGANE GROND:

1. Vestibule. 2. Gang. 3. Huiskamer.
4. Eetkamer. 5. Salon. 6. Kinderkamer.
7. Studeerkamer. 8. Keuken. 9. Bijkeuken.

VERDIEPING:

1. Gang. 2. Badkamer. 3 Kleedkamer.
4. Slaapkamer.

VILLA „ROSA" TE OLDENZAAL. ARCHITECT: KAREL MULLER.

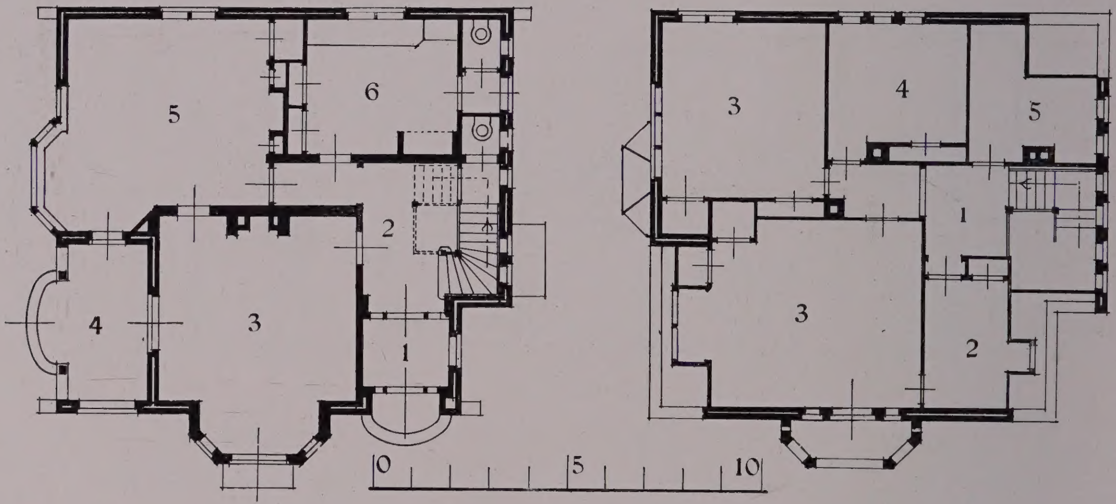

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Hal. 3. Huiskamer.
4. Veranda. 5. Eetkamer. 6. Keuken.

VERDIEPING:

1. Portaal. 2. Badkamer. 3. Slaapkamer.
4. Logeerkamer. 5. Dienstbodenkamer.

LANDHUIS IN HET PARK „DE KIEVIET" TE WASSENAAR.

ARCHITECT: JOHS. MUTTERS JR.

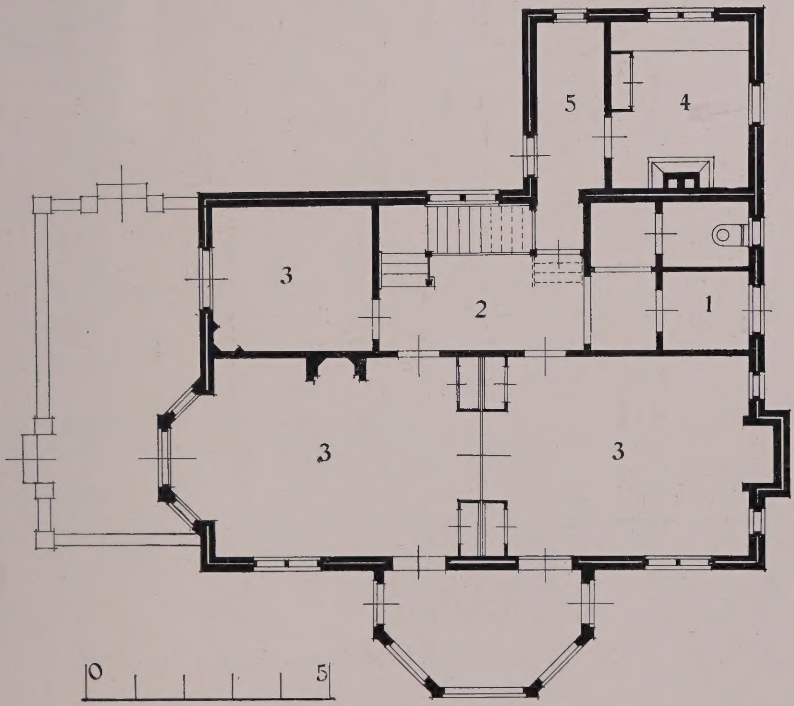

BEGANE GROND:

1. Ingang.
2. Hal.
3. Kamer
4. Keuken.
5. Bijkeuken.

LANDHUIS TE OVERVEEN. ARCHITECT: J. J. VAN NOPPEN.

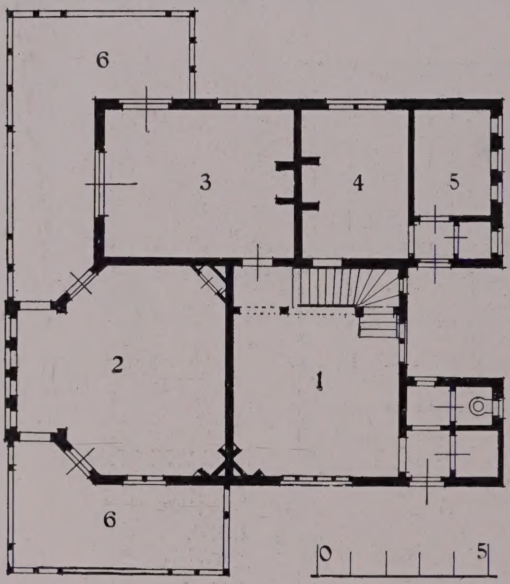

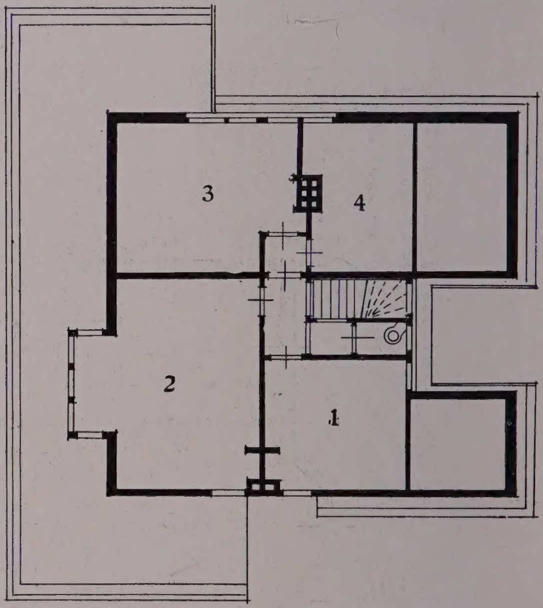

BEGANE GROND:

1. Hal. 2. Zitkamer. 3. Eetkamer.
4. Keuken. 5. Bijkeuken. 6. Veranda.

VERDIEPING:

1. Logeerkamer. 2. Slaapkamer.
3. Logeerkamer. 4. Dienstbodenkamer.

HUIS TE NOORDWIJK AAN ZEE. ARCHITECT: B. J. OUENDAG.

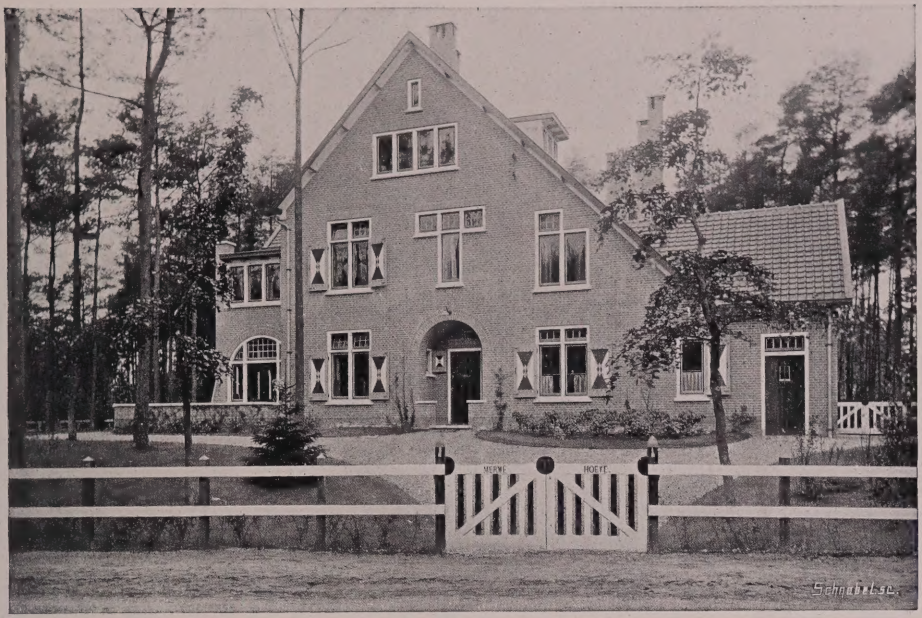

Voorzijde.

Eetkamer.

LANDHUIS „MERWEHOEVE" TE DOORN. ARCHITECT: H. A. REUS.

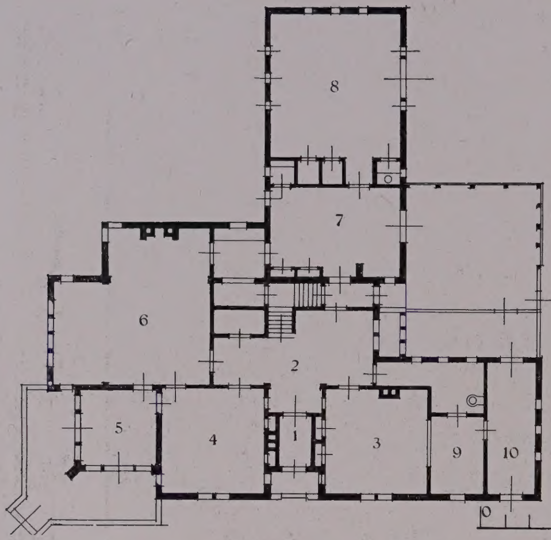

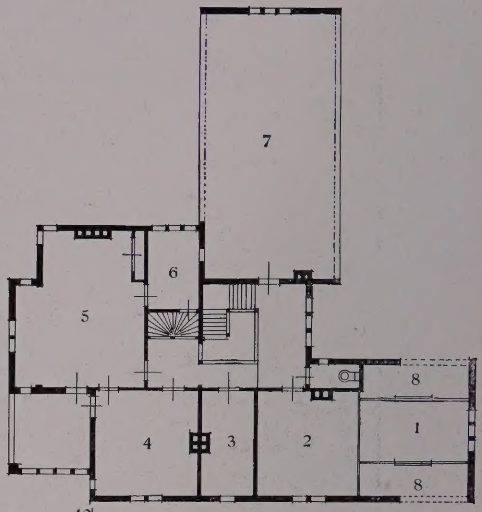

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Hal. 3. Kantoor. 4. Zitkamer. 5. Veranda. 6. Eetkamer. 7. Keuken. 8. Pakhuisje. 9. Bergruimte. 10. Rijwielen.

VERDIEPING:

1. Logeerkamer. 2. Logeerkamer. 3. Garderobe. 4. Slaapkamer. 5. Slaapkamer. 6. Badkamer. 7. Zolder. 8. Bergruimte.

LANDHUIS „MERWEHOEVE" TE DOORN. ARCHITECT: H. A. REUS.

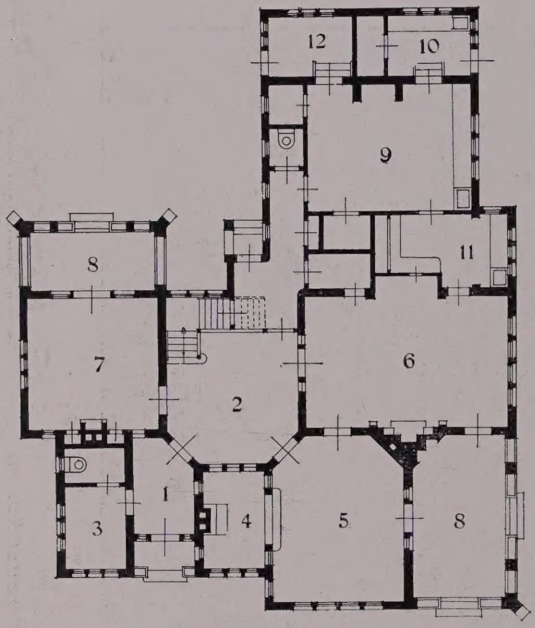

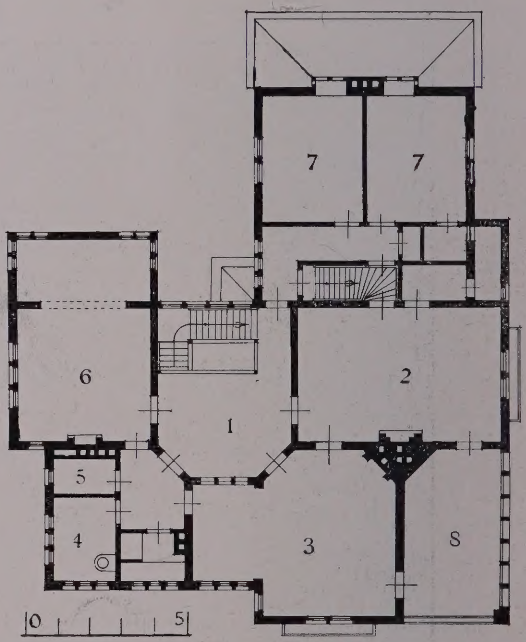

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Hal. 3. Toilet. 4. Zitje. 5. Woonkamer. 6. Eetkamer. 7. Salon. 8. Overdekt terras. 9. Keuken. 10. Bijkeuken. 11. Dienkamer. 12. Rijwielen bergplaats.

VERDIEPING:

1. Hal. 2. Logeerkamer. 3. Slaap-zitkamer. 4. Badkamer. 5. Garderobe. 6. Slaapzitkamer. 7. Dienstboden-slaapkamer. 8. Loggia.

LANDHUIS „MERWEHOEVE" TE DORDRECHT. ARCHITECT: H. A. REUS.

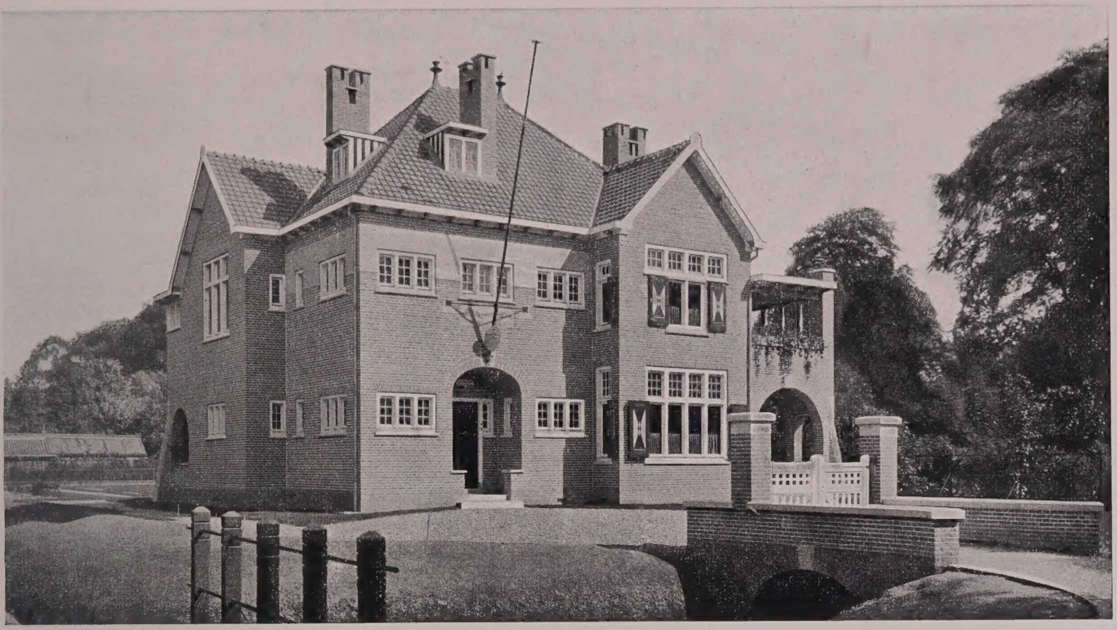

LANDHUIS „MERWEHOEVE" TE DORDRECHT ARCHITECT: H. A. REUS.

Eetkamer.

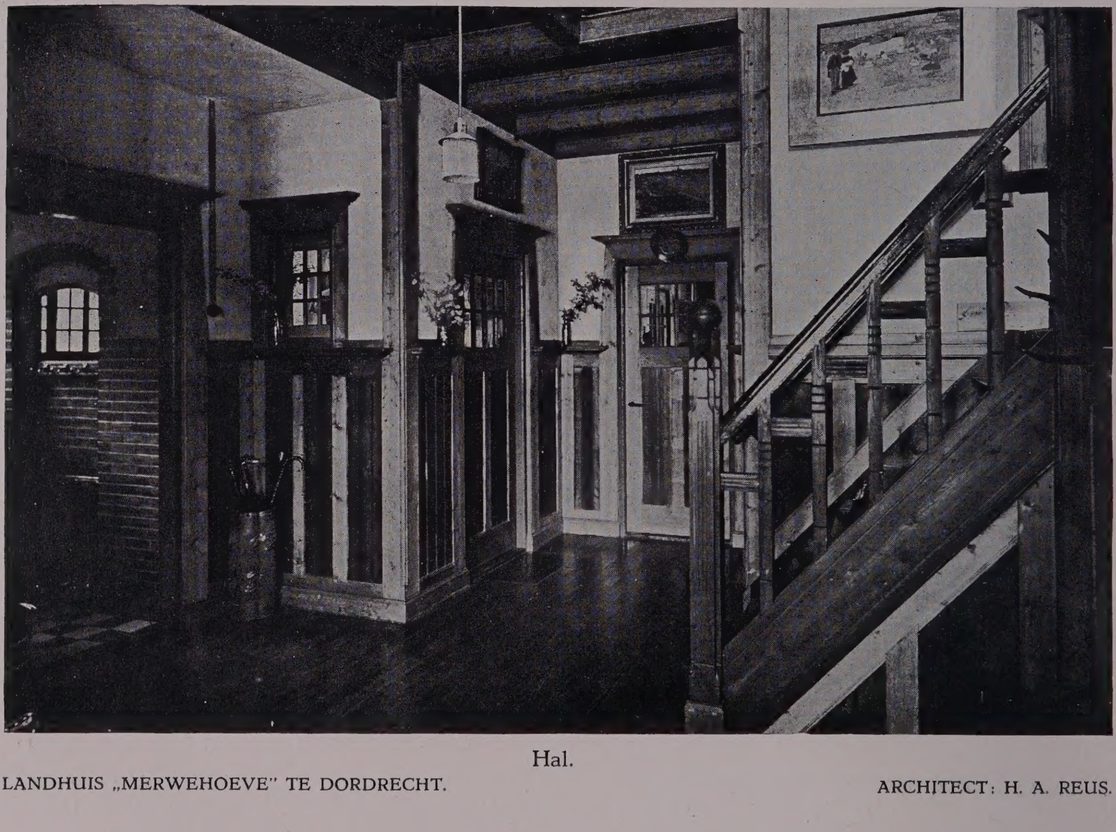

Hal.

LANDHUIS „MERWEHOEVE" TE DORDRECHT. ARCHITECT: H. A. REUS.

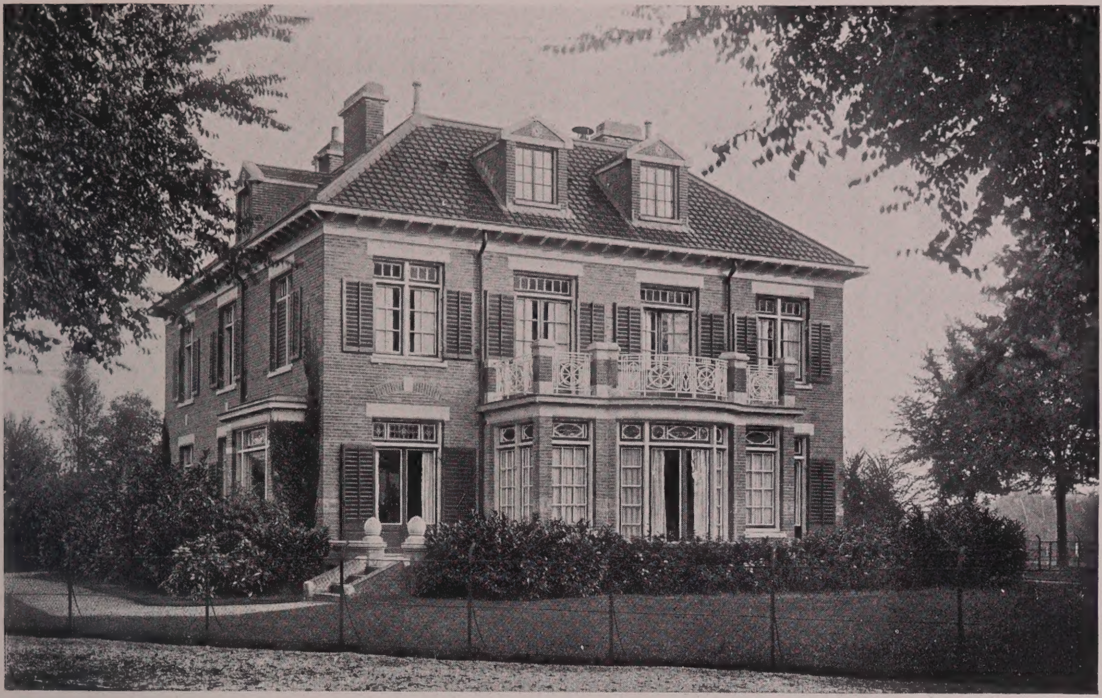

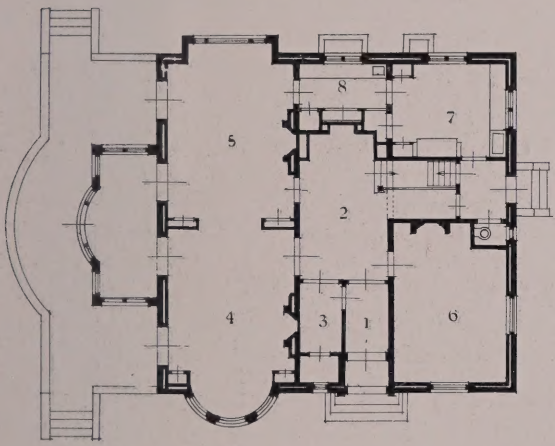

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Antichambre. 3. Garderobe. 4. Salon. 5. Eetkamer. 6. Billardkamer. 7. Keuken. 8. Dienkamer.

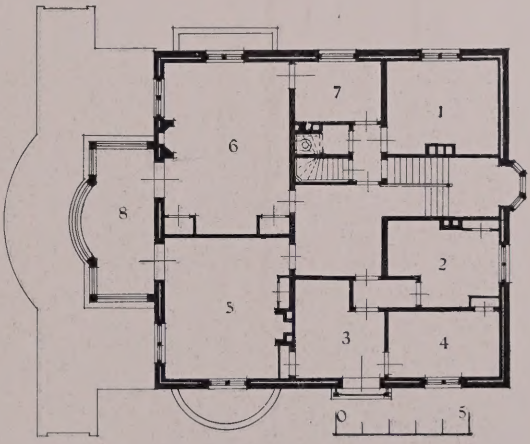

VERDIEPING:

1. Slaapkamer. 2. Slaapkamer. 3. Slaapkamer. 4. Slaapkamer. 5. Logeerkamer. 6. Slaapkamer. 7. Badkamer. 8. Balkon.

LANDHUIS TE HEEMSTEDE. ARCHITECT: A. SALM G.B.zn †

TUINAANLEG. TUINARCHITECTEN: GROENEWEGEN EN ZOON,

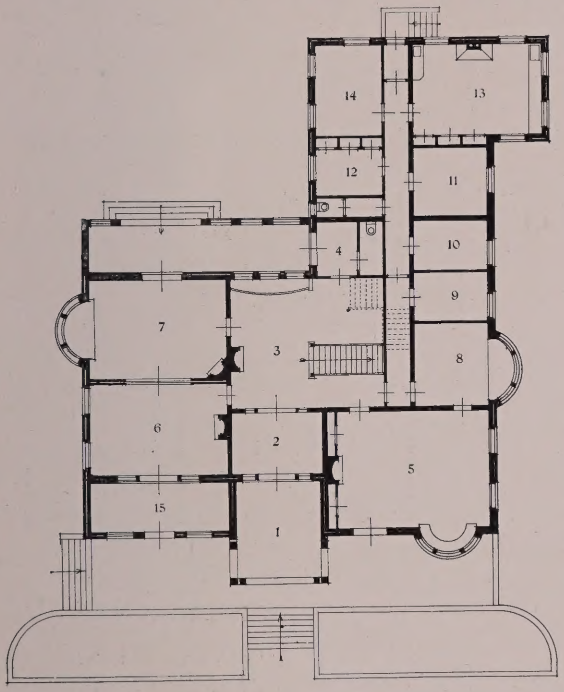

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Vestibule. 3. Hal. 4. Toilet. 5. Eetkamer. 6. Woonkamer. 7. Salon. 8. Dienkamer. 9. Kamer knecht. 10. Zilver- en poetskamer. 11. Eetkamer dienstboden. 12. Provisie kamer. 13. Keuken. 14. Wachtkamer. 15. Loggia.

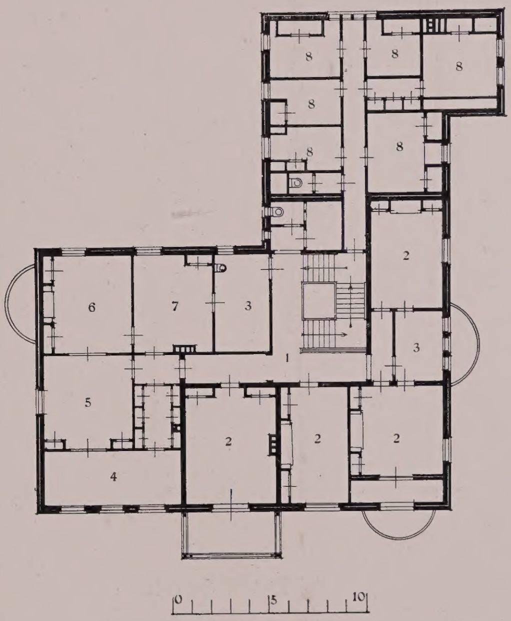

VERDIEPING:

1. Gang. 2. Logeerkamer. 3. Badkamer. 4. Kleedkamer. 5. Zitkamer. 6. Slaapkamer. 7. Slaapkamer. 8. Dienstbodenkamer.

LANDHUIS TE ZANDVOORT.

ARCHITECT: G. VAN ARKEL.

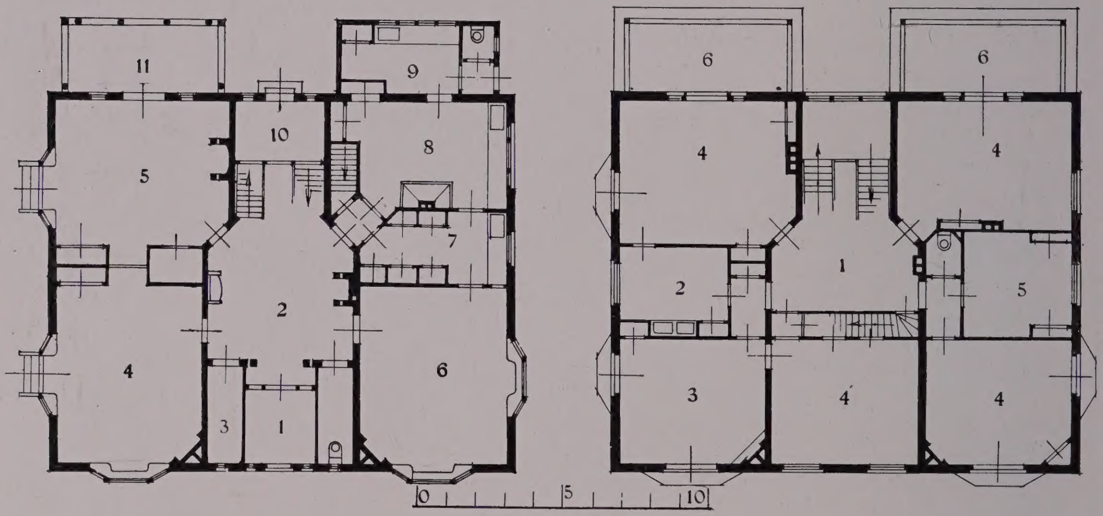

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Hal. 3. Garderobe. 4. Studeerkamer. 5. Woonkamer. 6. Eetkamer. 7. Dienkamer. 8. Keuken. 9. Bijkeuken. 10. Doorgang. 11. Veranda.

VERDIEPING:

1. Hal. 2. Badkamer. 3. Logeerkamer. 4. Slaapkamer. 5. Dienstbodenkamer. 6. Balkon.

LANDHUIS „D' SEVENTOP" TE HILVERSUM. ARCHITECT: H. A. J. BAANDERS.

BEGANE GROND:

1. Ingang.
2. Hal.
3. Woonkamer.
4. Veranda.
5. Eetkamer.
6. Serre.
7. Kamer.
8. Keuken.
9. Bergplaats.
10. Terras.

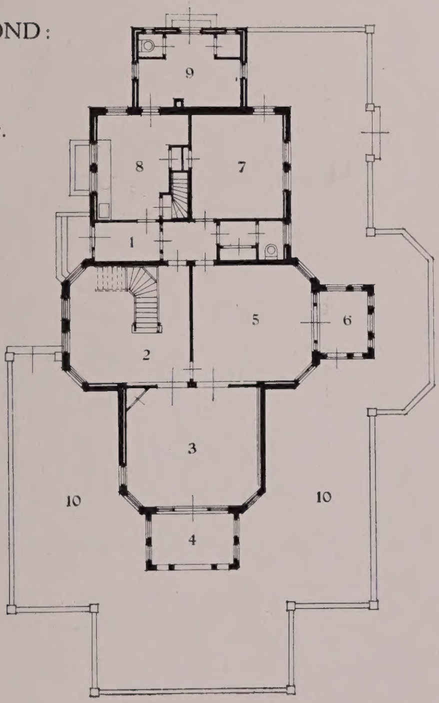

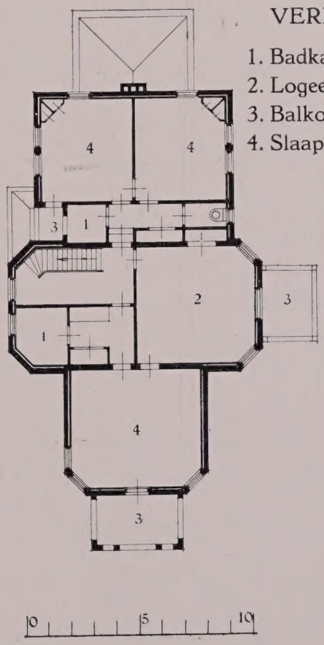

VERDIEPING:

1. Badkamer.
2. Logeerkamer.
3. Balkon.
4. Slaapkamer.

LANDHUIS TE BAARN.

ARCHITECT: Dr. H. P. BERLAGE Nz.

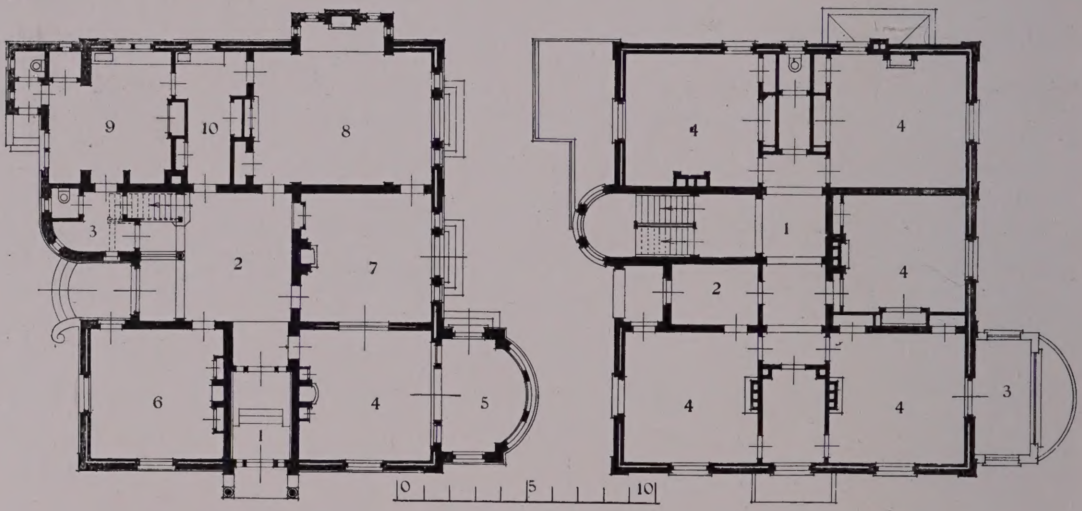

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Hal. 3. Garderobe. 4. Woonkamer. 5. Serre. 6. Studeerkamer. 7. Salon. 8. Eetkamer. 9. Keuken. 10. Dienkamer.

VERDIEPING:

1. Trapportaal. 2. Badkamer. 3. Balkon. 4. Slaapkamer.

LANDHUIS TE DORDRECHT. ARCHITECT: B. VAN BILDERBEEK.

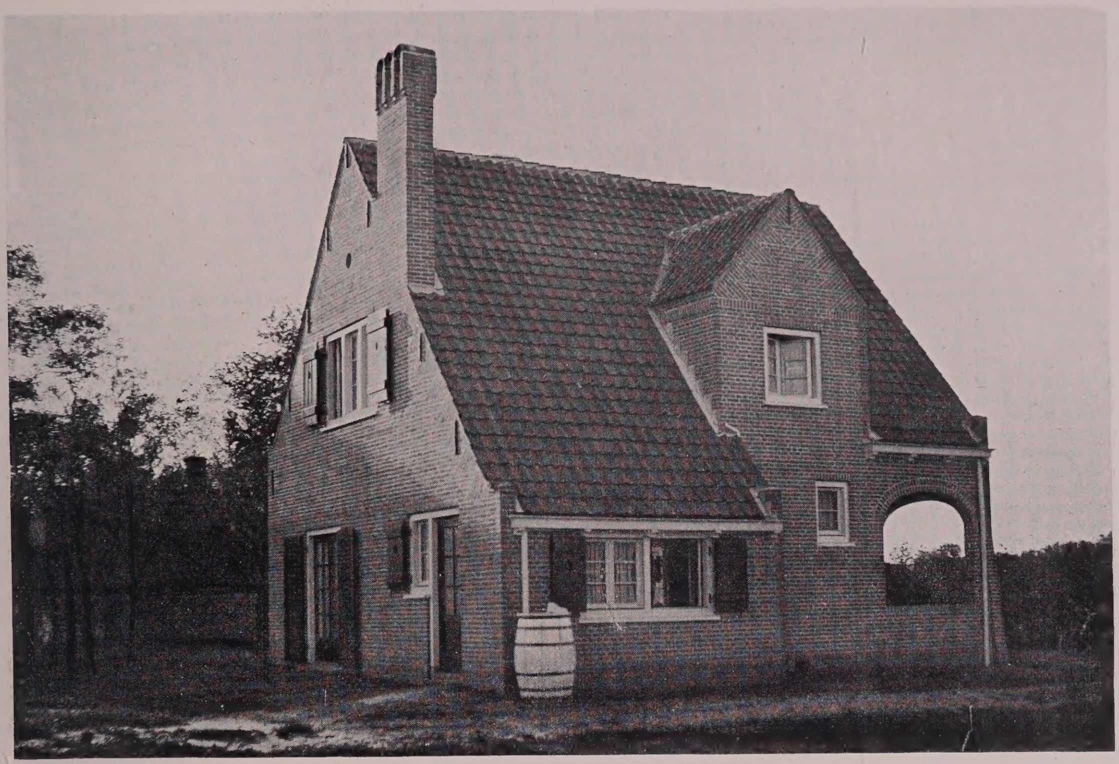

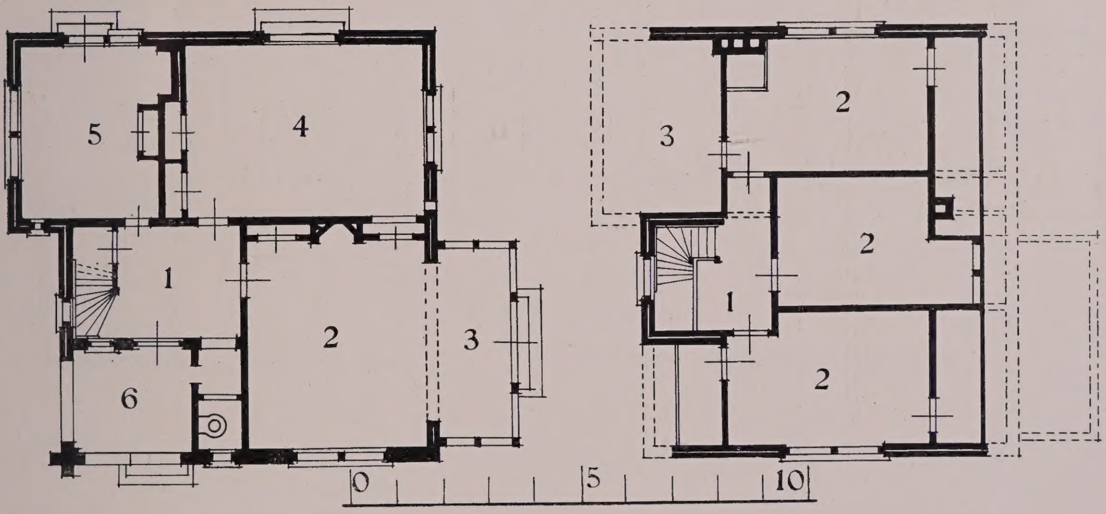

BEGANE GROND:

1. Hal. 2. Woonkamer. 3. Serre.
4. Slaapkamer. 5. Keuken. 6. Portiek.

VERDIEPING:

1. Portaal. 2. Kamer. 3. Bergplaats.

LANDHUISJE TE SCHOORL.

ARCHITECT: B. VAN BILDERBEEK.

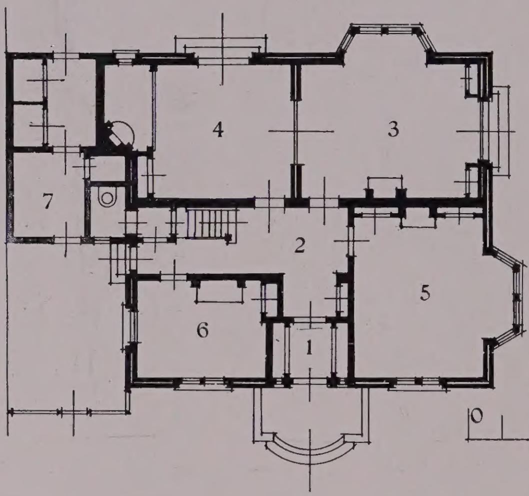

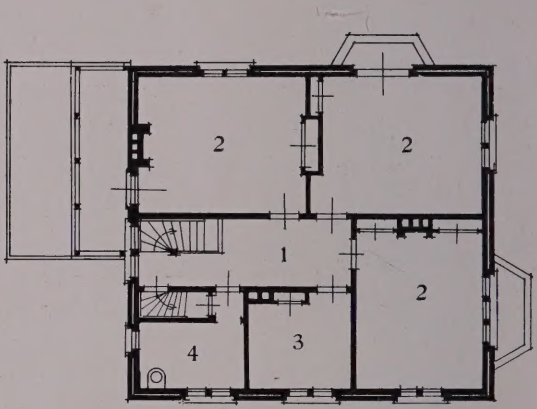

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Gang. 3. Woonkamer. 4. Studeerkamer. 5. Eetkamer. 6. Keuken. 7. Bergplaats.

VERDIEPING:

1. Portaal. 2. Slaapkamer. 3. Dienstbodenkamer. 4. Badkamer.

LANDHUIS TE TERBORG. ARCHITECT: B. VAN BILDERBEEK.

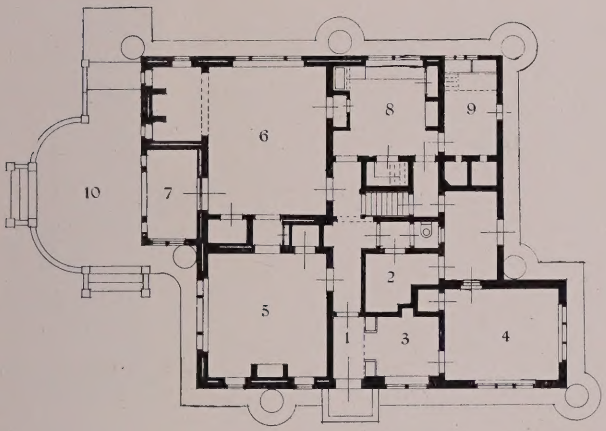

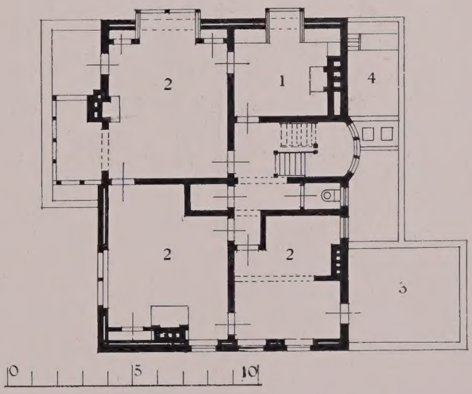

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Rijwielbergplaats. 3. Voorhuis. 4. Teekenkamer. 5. Zitkamer. 6. Eetkamer. 7. Veranda. 8. Keuken. 9. Bergplaats. 10. Terras.

VERDIEPING:

1. Badkamer. 2. Slaapkamer. 3. Zolder. 4. Zolder.

LANDHUIS „DEN BONGERD" TE RENKUM.

ARCHITECT: P. J. W. J. VAN DER BURGH, Bouwk. Ing.

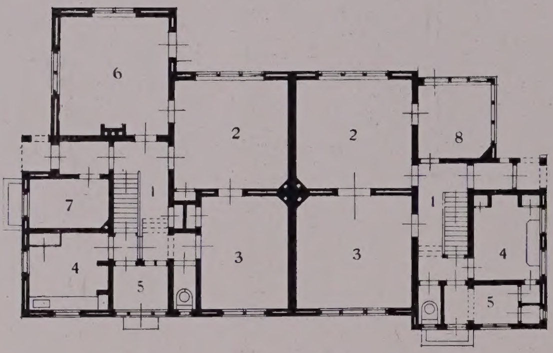

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Zitkamer. 3. Eetkamer.
4. Keuken. 5. Bijkeuken. 6. Voorkamer.
7. Spreekkamer. 8. Serre.

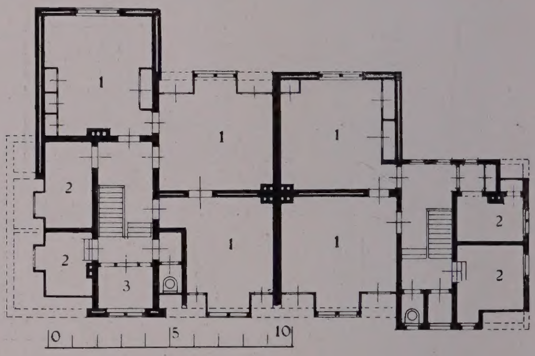

VERDIEPING:

1. Slaapkamer. 2. Zolderkamer.
3. Badkamer.

DUBBEL LANDHUIS TE RENKUM.

ARCHITECT: P. J. W. J. VAN DER BURGH, Bouwk. Ing.

LANDHUIS „DEN BONGERD" TE RENKUM. ARCHITECT: P. J. W. J. VAN DER BURGH, Bouwk. Ing.

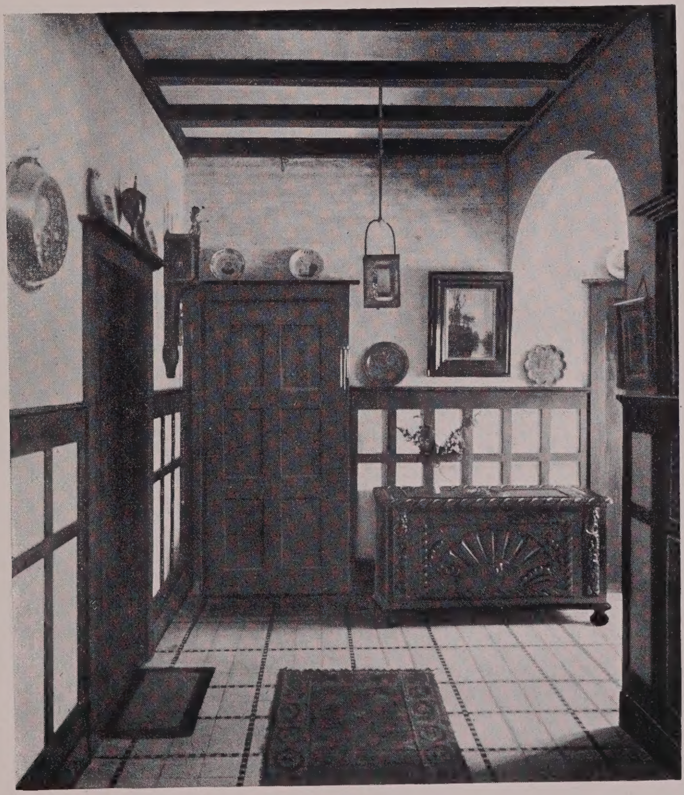

Hal.

LANDHUIS TE WAGENINGEN. ARCHITECT: P. J. W. J. VAN DER BURGH, Bouwk. Ing.

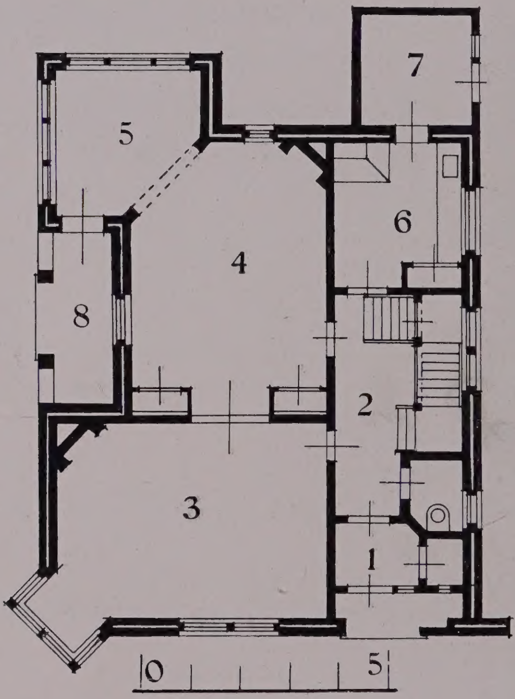

BEGANE GROND:

1. Ingang.
2. Gang.
3. Salon.
4. Woonkamer.
5. Serre.
6. Keuken.
7. Bijkeuken.
8. Terras.

LANDHUIS TE BUSSUM. ARCHITECT: J. C. O. CAMMAN.

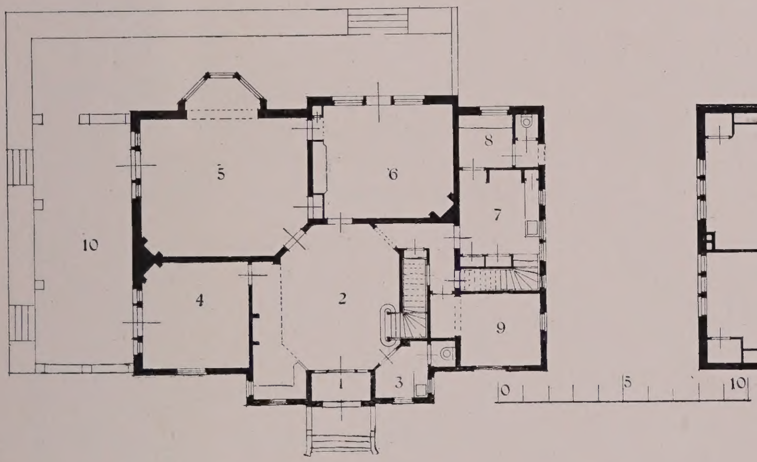

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Hal. 3. Toilet. 4. Ontvangkamer. 5. Woonkamer. 6. Studeerkamer. 7. Keuken. 8. Bijkeuken. 9. Dienstbodenkamer. 10. Terras.

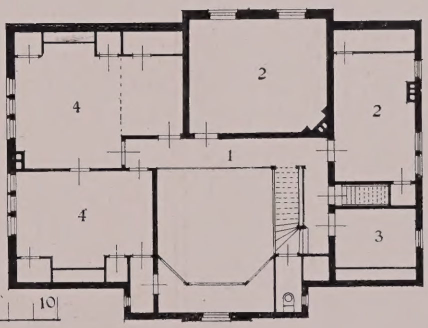

VERDIEPING:

1. Overloop. 2. Logeerkamer. 3. Badkamer. 4. Slaapkamer.

LANDHUIS TE VELZEN.

ARCHITECT: S. DE CLERCQ.

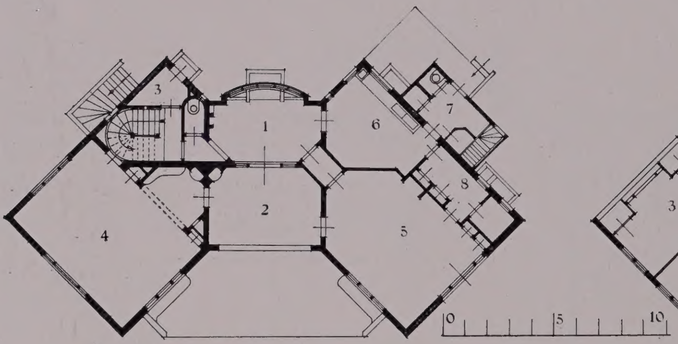

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Open hal. 3. Toilet. 4. Woonkamer. 5. Kinderkamer. 6. Keuken. 7. Bijkeuken. 8. Dienkamer.

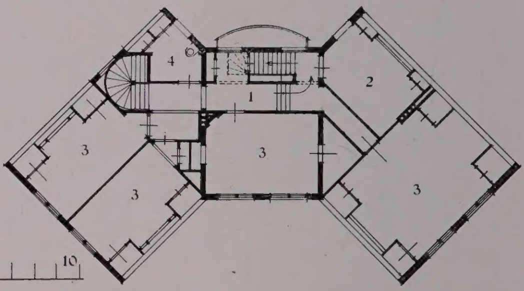

VERDIEPING:

1. Gang. 2. Werkkamer. 3. Slaapkamer. 4. Badkamer.

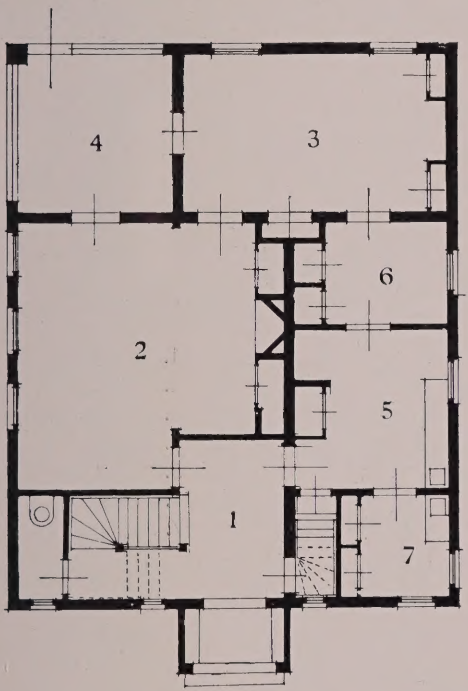

BEGANE GROND:
1. Ingang. 2. Woonkamer. 3. Eetkamer. 4. Loggia.
5. Keuken. 6. Dienkamer. 7. Bijkeuken.

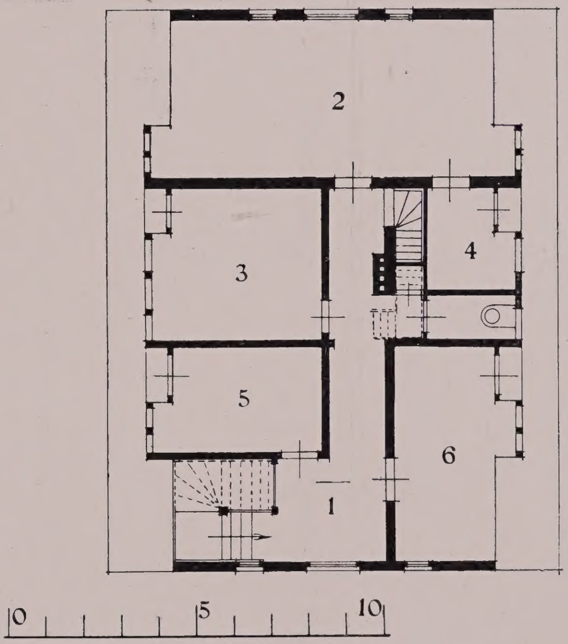

VERDIEPING:
1. Gang. 2. Slaapkamer. 3. Logeerkamer. 4. Badkamer. 5. Logeerkamer. 6. Dienstbodenkamer.

LANDHUIS TE HATTEM. ARCHITECT: S. DE CLERCQ.

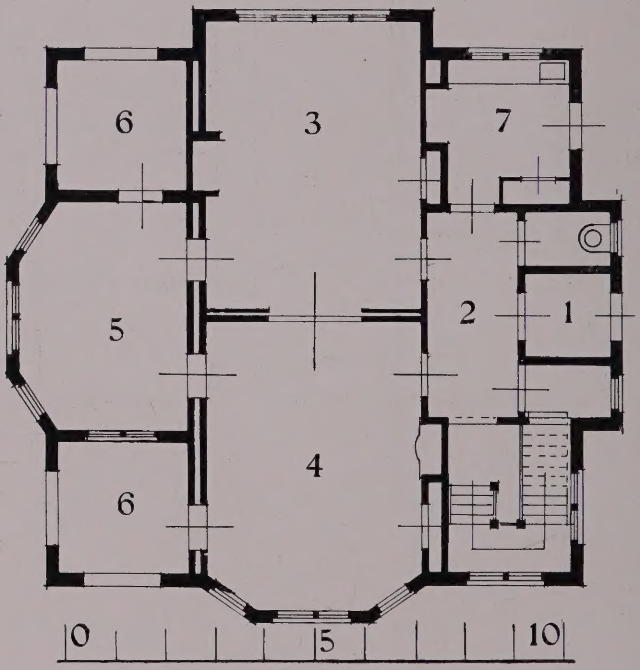

BEGANE GROND:

1. Ingang.
2. Gang.
3. Woonkamer.
4. Salon.
5. Serre.
6. Terras.
7. Keuken.

LANDHUIS TE BUSSUM. ARCHITECT: HERMAN EVERTS.

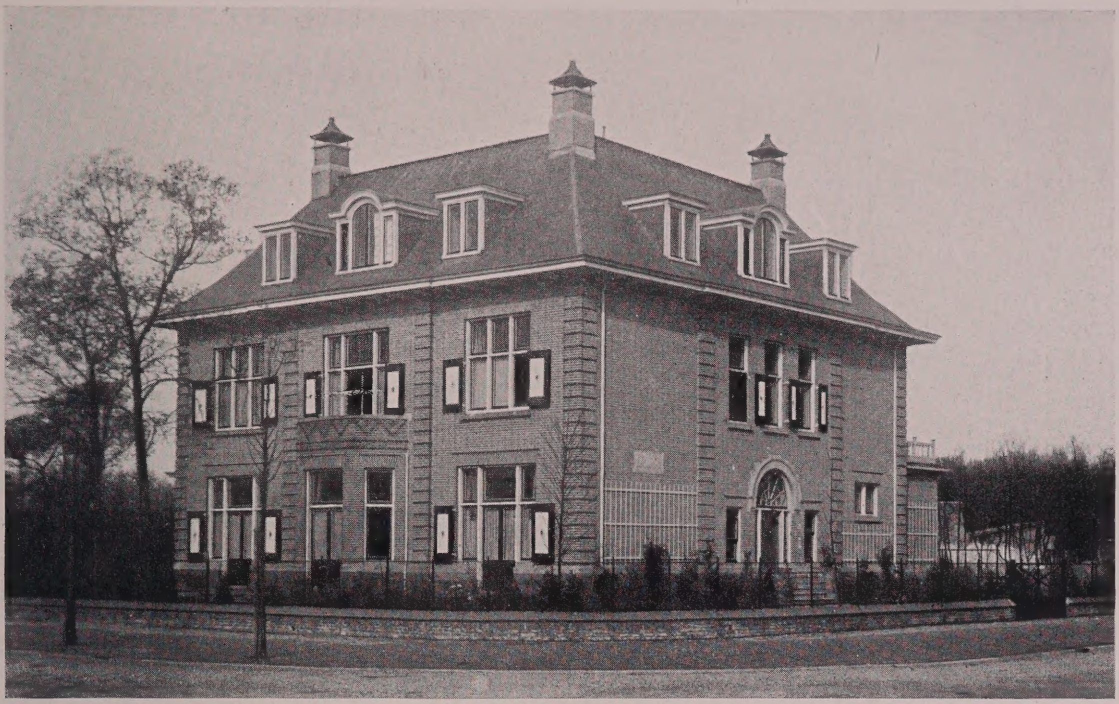

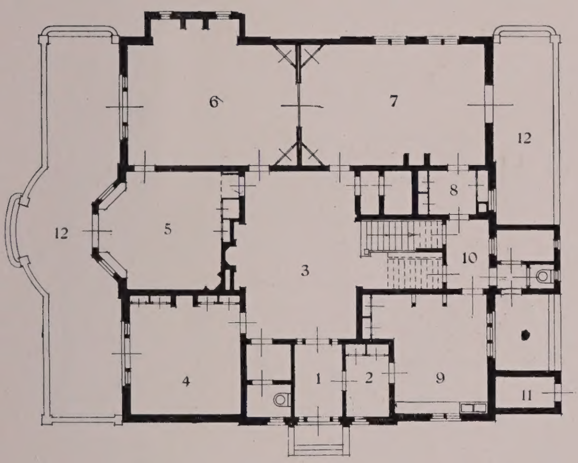

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Garderobe. 3. Hal. 4. Werkkamer. 5. Kinderkamer. 6. Woonkamer. 7. Eetkamer. 8. Dienkamer. 9. Keuken. 10. Doorgang. 11. Rijwielhok. 12. Terras.

VERDIEPING:

1. Omloop. 2. Slaapkamer. 3. Studeerkamer. 4. Badkamer. 5. Balkon.

HUIS IN HET PARK „ZORGVLIET" TE 'S GRAVENHAGE. ARCHITECTEN: J. D. GANTVOORT en W. P. C. KNUTTEL, Bouwk. Ing.

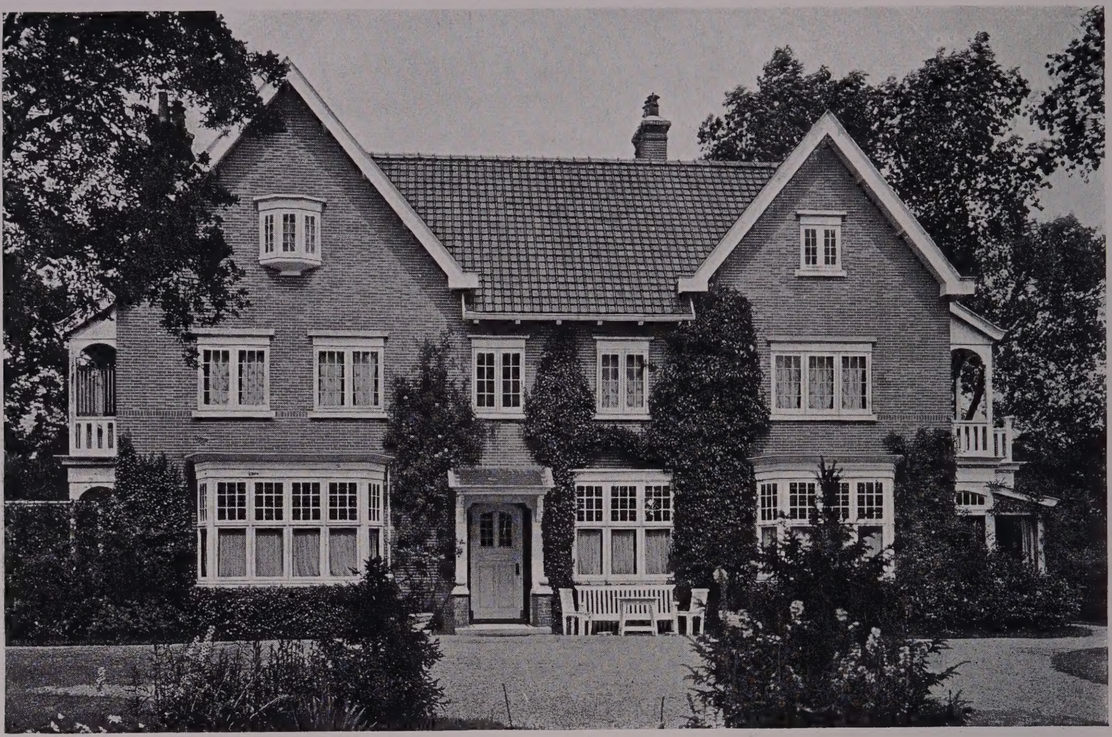

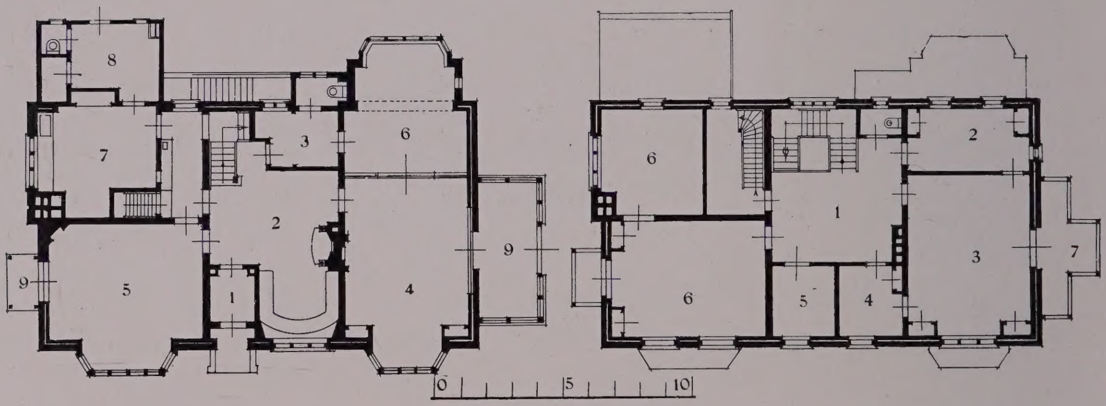

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Hal. 3. Garderobe. 4. Salon. 5. Eetkamer. 6. Studeerkamer. 7. Keuken. 8. Bijkeuken. 9. Veranda.

VERDIEPING:

1. Hal. 2. Badkamer. 3. Slaapkamer. 4. Kleedkamer. 5. Toilet. 6. Logeerkamer. 7. Balkon.

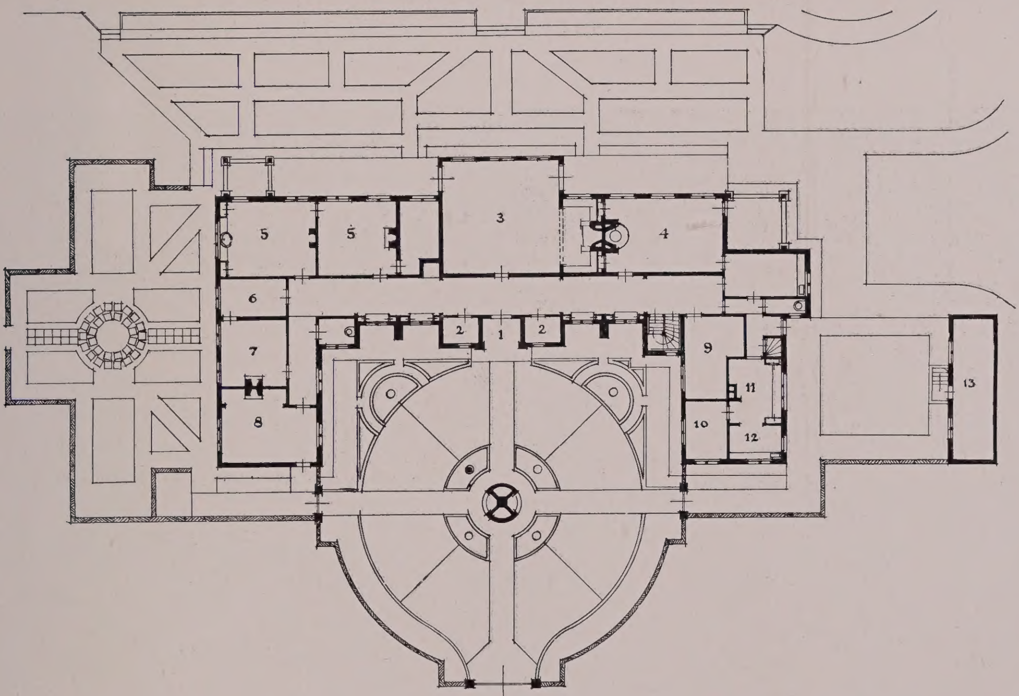

BEGANE GROND:

1. Portiek. 2. Garderobe. 3. Woonkamer. 4. Eetkamer. 5. Slaapkamer. 6. Badkamer. 7. Logeerkamer. 8. Rookkamer. 9. Vertrek kamenier. 10. Eetkamer dienstboden. 11. Keuken. 12. Bijkeuken. 13. Bergplaats.

HUIZE „DE LANGE HUT" BIJ ARNHEM. ARCHITECT: W. J. GERRETSEN.

Tuinzijde.

Woonkamer.

HUIZE „DE LANGE HUT" BIJ ARNHEM. ARCHITECT: W. J. GERRETSEN.

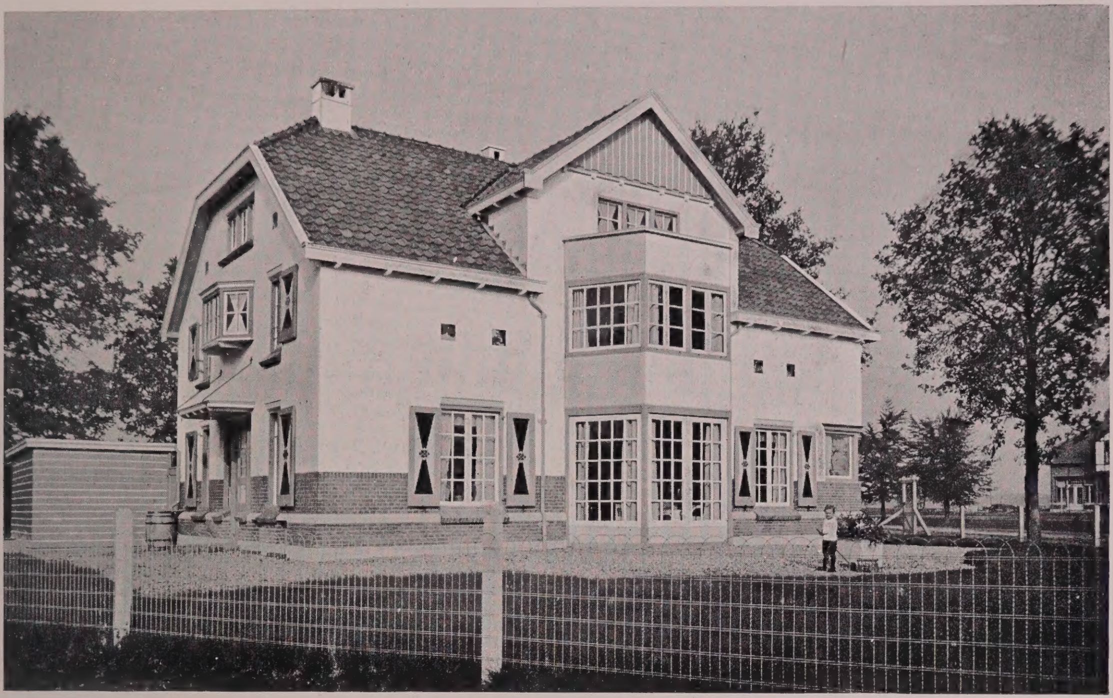

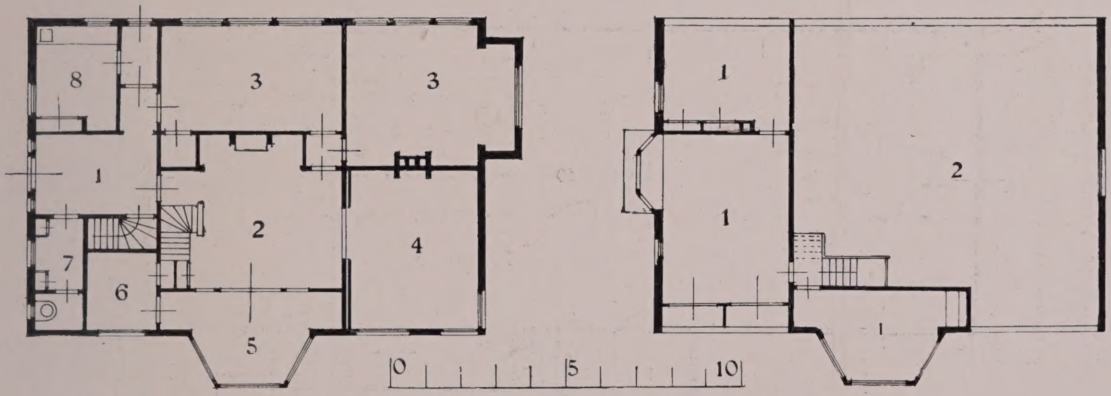

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Hal. 3. Kantoor.
4. Woonkamer. 5. Serre. 6. Kamer.
7. Garderobe. 8. Keuken.

VERDIEPING:

1. Slaapkamer. 2. Zolder.

LANDHUIS TE LOCHEM. ARCHITECT: J. J. HELLENDOORN.

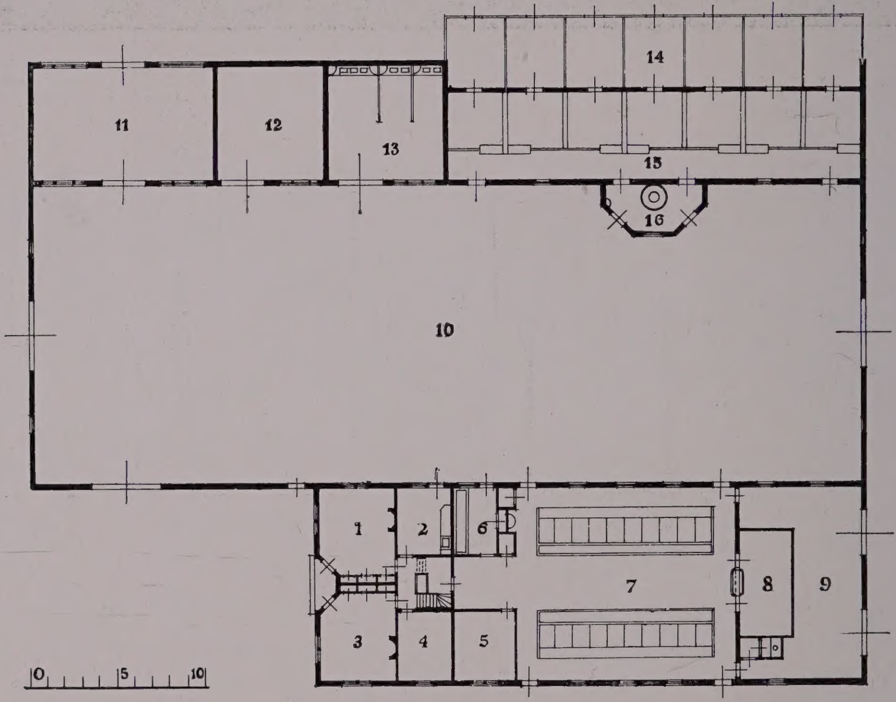

BEGANE GROND:

1. Woonkamer. 2. Keuken. 3. Kamer. 4. Slaapkamer. 5. Voederkamer. 6. Melkkamer. 7. Koestal. 8. Kalverenhok. 9. Mesthuis. 10. Binnenplaats. 11. Bedrijfschuur. 12. Wagenschuur. 13. Paardenstal. 14. Varkensloop. 15. Varkensstal. 16. Kookplaats.

BOERDERIJ TE VAASSEN. ARCHITECT: J. J. HELLENDOORN.

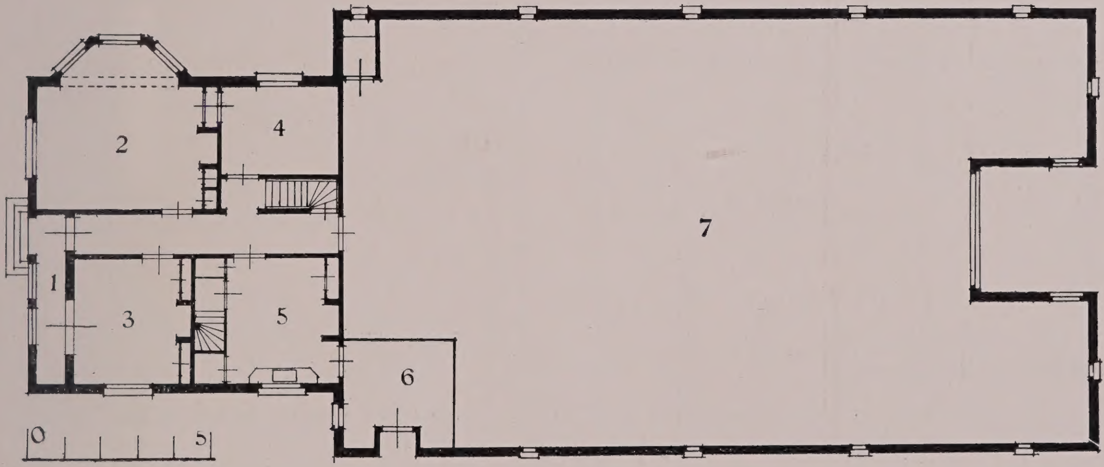

BEGANE GROND:

1. Veranda. 2. Woonkamer. 3. Zitkamer. 4. Slaapkamer.
5. Keuken. 6. Bijkeuken. 7. Schuur.

TUINMANSWONING TE MIDLAREN. ARCHITECT: G. HOEKSEMA Kzn.

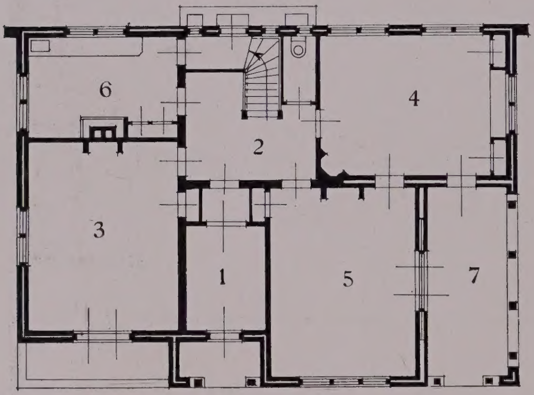

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Hal. 3. Zitkamer. 4. Eetkamer.
5. Studeerkamer. 6. Keuken. 7. Veranda.

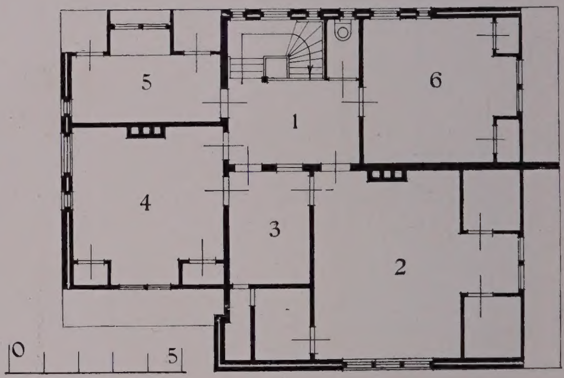

VERDIEPING :

1. Portaal. 2. Slaapkamer. 3. Badkamer. 4. Logeerkamer.
5. Logeerkamer. 6. Dienstbodenkamer.

LANDHUIS „BOSCHDUIN" TE WASSENAAR. ARCHITECTEN: HULSHOFF EN KOK.

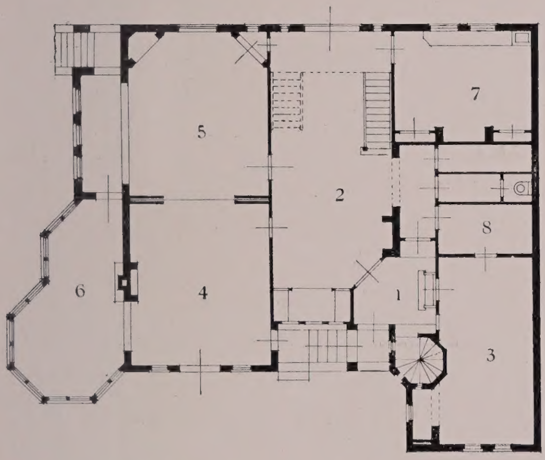

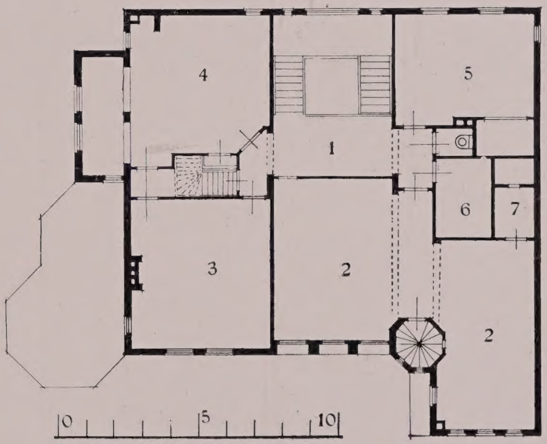

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Hal. 3. Eetkamer. 4. Huiskamer. 5. Ontvangkamer. 6. Serre. 7. Keuken. 8. Provisiekamer.

VERDIEPING:

1. Portaal. 2. Atelier. 3. Slaapkamer. 4. Logeerkamer. 5. Kinderkamer. 6. Badkamer. 7. Donkere kamer.

LANDHUIS „DE KEET" TE OEGSTGEEST. ARCHITECT: H. J. JESSE.

Hal.

LANDHUIS „DE KEET" TE OEGSTGEEST. Atelier. ARCHITECT: H. J. JESSE.

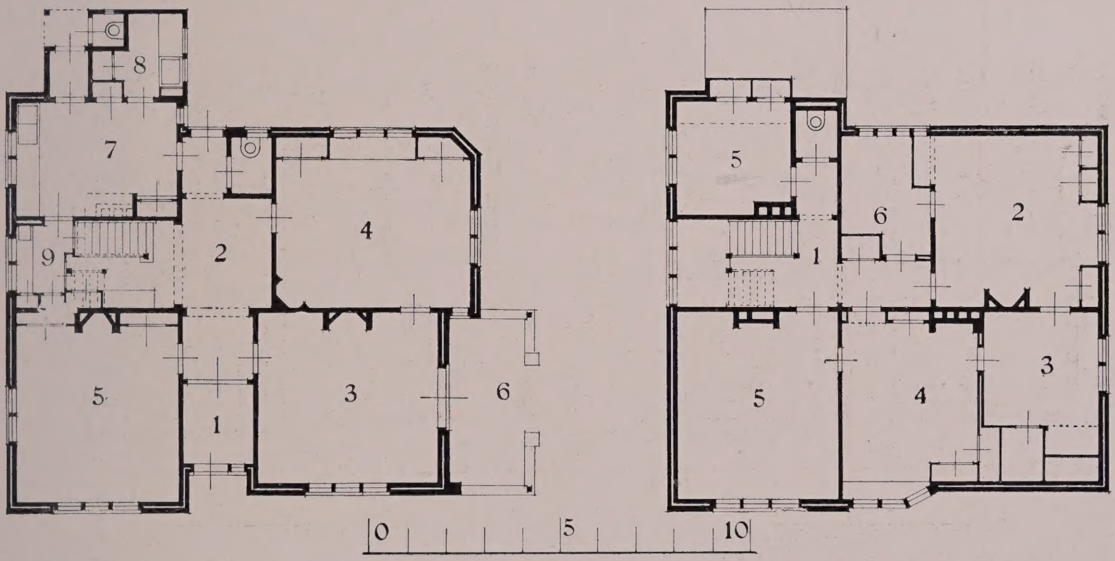

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Hal. 3. Salon. 4. Woonkamer. 5. Eetkamer. 6. Terras. 7. Keuken. 8. Bijkeuken. 9. Dienkamer.

VERDIEPING:

1. Portaal. 2. Slaapkamer. 3. Kleedkamer. 4. Logeerkamer. 5. Slaapkamer. 6. Badkamer.

LANDHUIS TE HEEMSTEDE. ARCHITECT: H. KORRINGA.

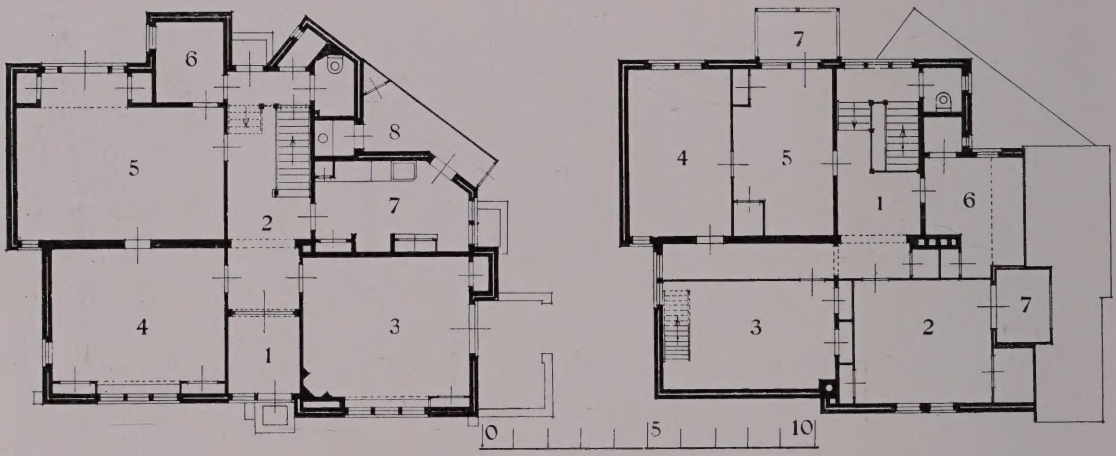

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Hal. 3. Huiskamer. 4. Zitkamer. 5. Slaapkamer. 6. Badkamer. 7. Keuken. 8. Bergplaats.

VERDIEPING:

1. Portaal. 2. Logeerkamer. 3. Zolder. 4. Studeerkamer. 5. Slaapkamer. 6. Dienstbodenkamer. 7. Balkon.

LANDHUIS TE HAARLEM. ARCHITECT: H. KORRINGA.

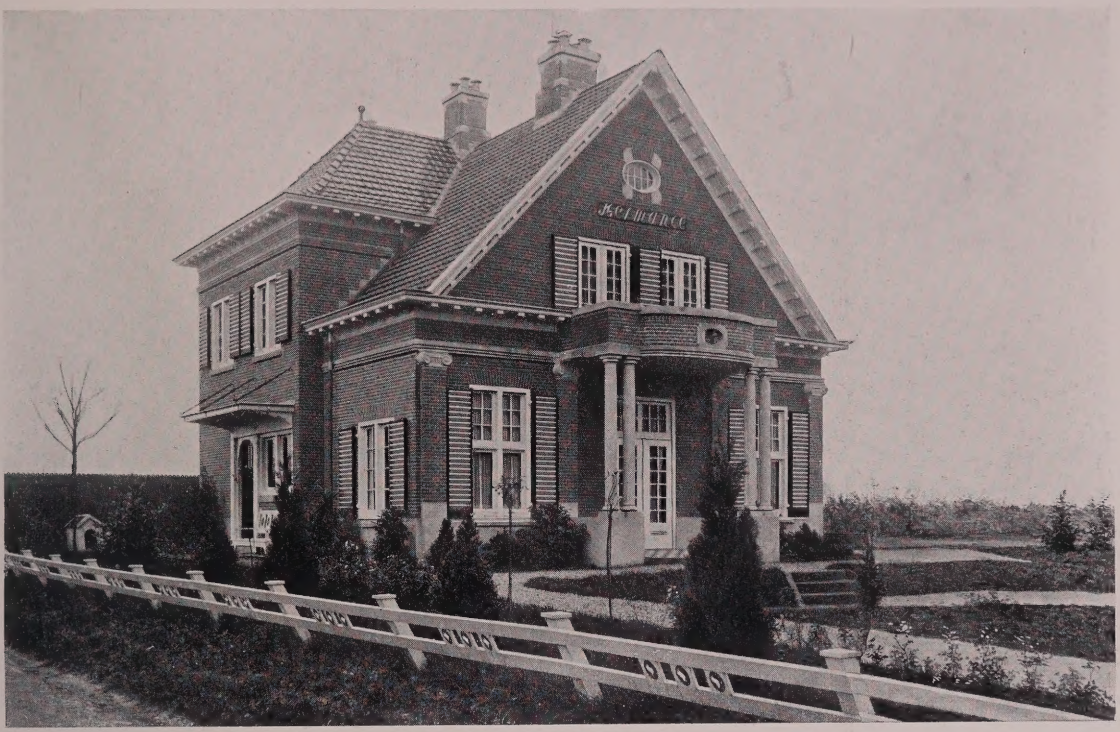

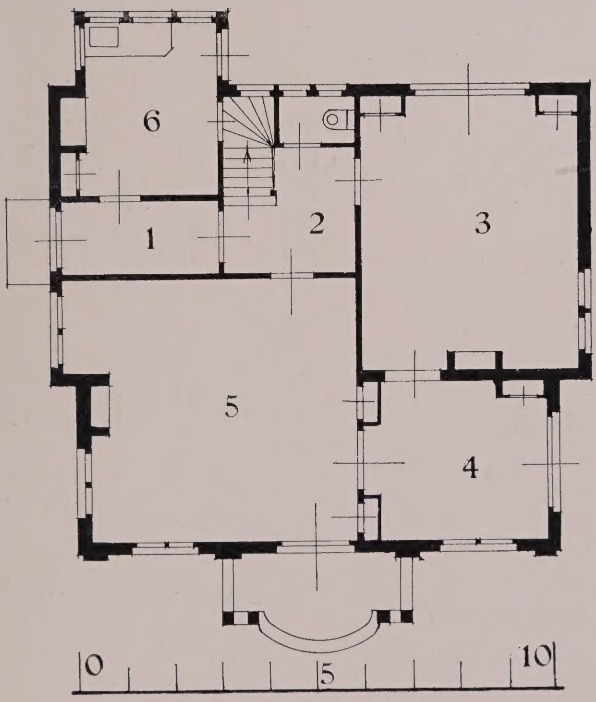

BEGANE GROND:

1. Ingang.
2. Hal.
3. Woonkamer
4. Serre.
5. Salon.
6. Keuken.

LANDHUIS „HERMANCE" TE HAREN.

ARCHITECT: JAN KUILER (Groningen).

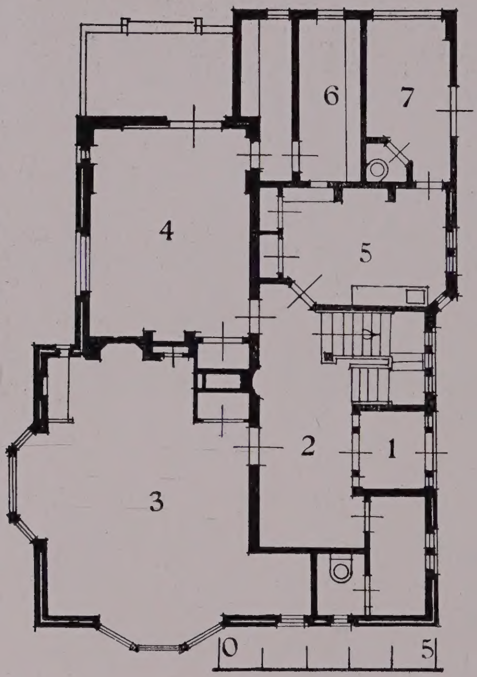

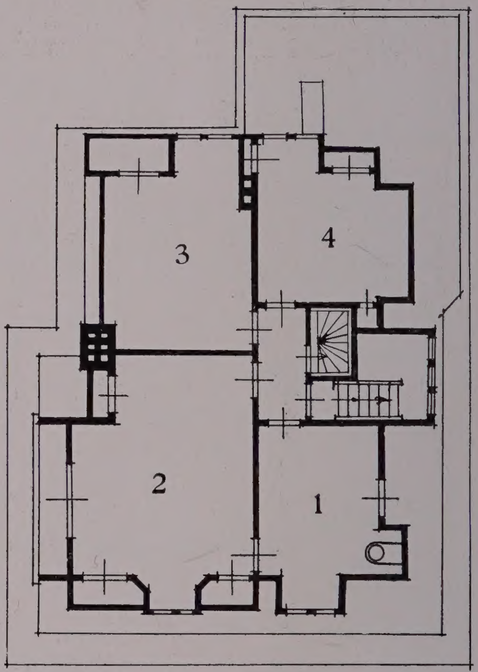

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Hal. 3. Huiskamer. 4. Eetkamer.
5. Keuken. 6. Provisiekamer. 7. Portiek.

VERDIEPING:

1. Badkamer. 2. Slaapkamer.
3. Logeerkamer. 4. Slaapkamer.

LANDHUIS TE HILVERSUM. ARCHITECT: FOEKE KUIPERS.

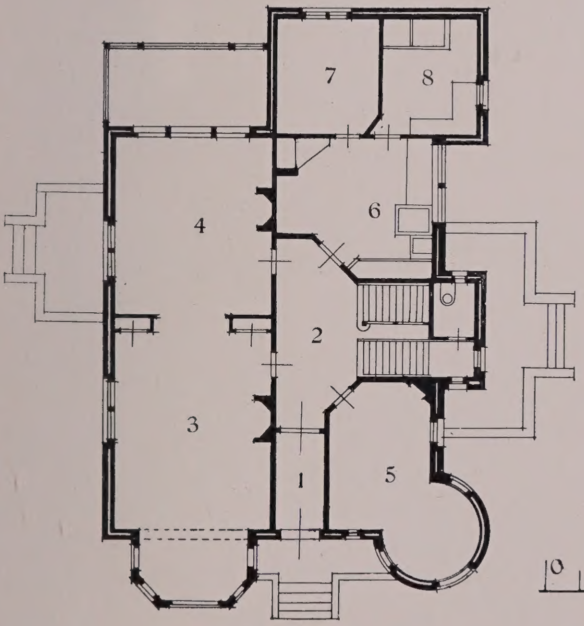

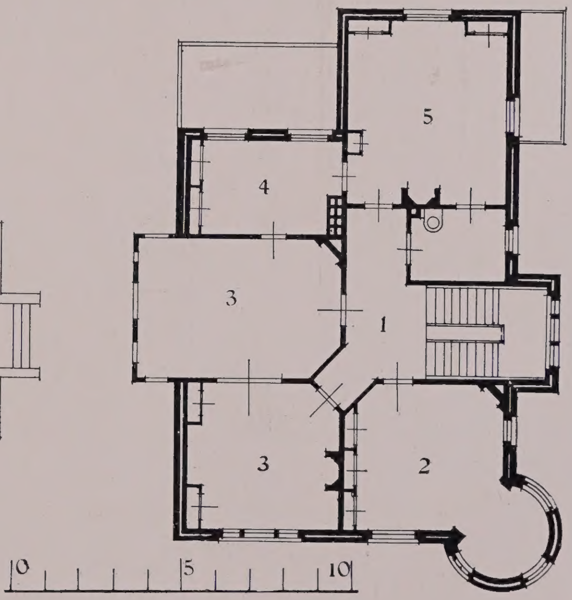

BEGANE GROND:
1. Ingang. 2. Gang. 3. Woonkamer. 4. Achterkamer.
5. Zijkamer. 6. Keuken. 7. Bergplaats. 8. Bijkeuken.

VERDIEPING:
1. Gang. 2. Werkkamer. 3. Slaapkamer.
4. Speelkamer. 5. Kinderkamer.

LANDHUIS BENTVELD BIJ OVERVEEN. ARCHITECT: J. LONDON.

BEGANE GROND:

1. Ingang.
2. Gang.
3. Woonkamer.
4. Eetkamer.
5. Werkkamer.
6. Keuken.

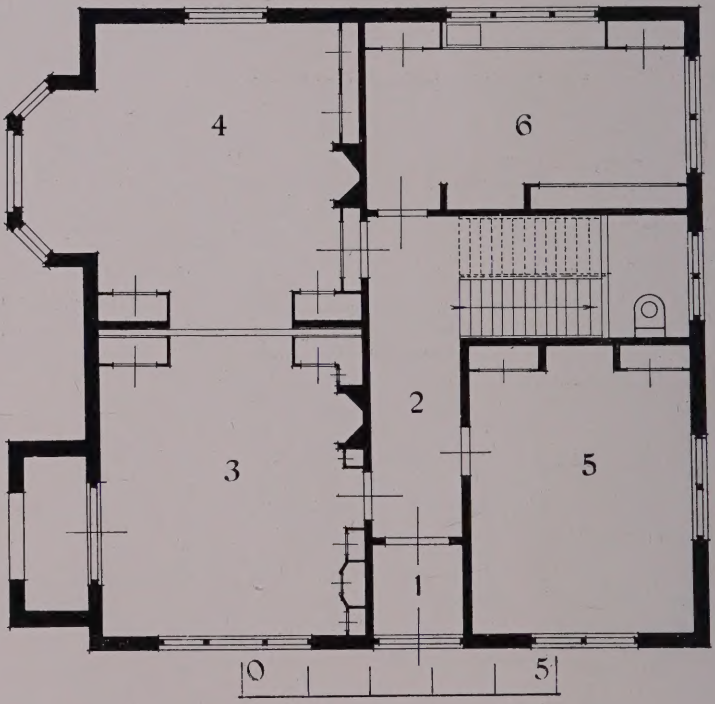

LANDHUIS „MARIA" TE LISSE. ARCHITECT: J. LONDON.

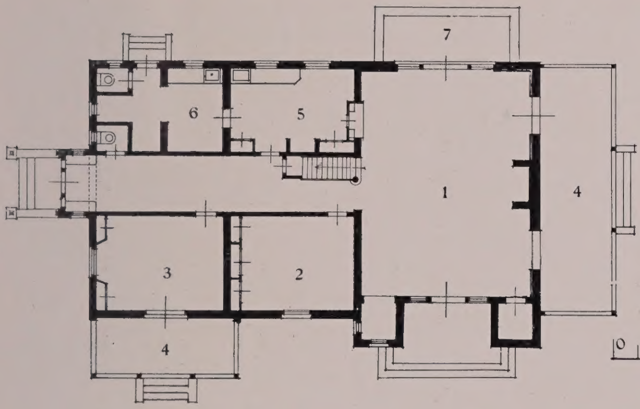

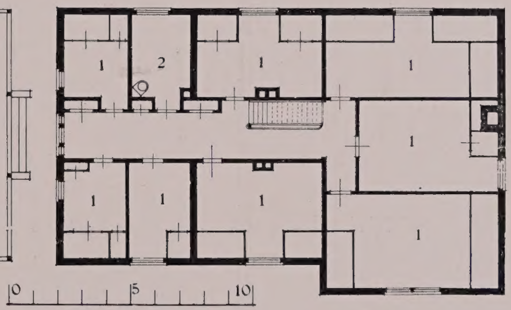

BEGANE GROND:

1. Hal. 2. Kamer. 3. Zitkamer. 4. Veranda.
5. Keuken. 6. Bijkeuken. 7. Stoep.

VERDIEPING:

1. Slaapkamer. 2. Badkamer

LANDHUIS „DE BORGH" TE DENEKAMP. ARCHITECT: KAREL MULLER.

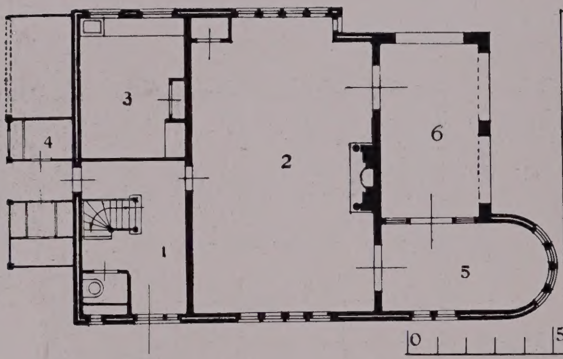

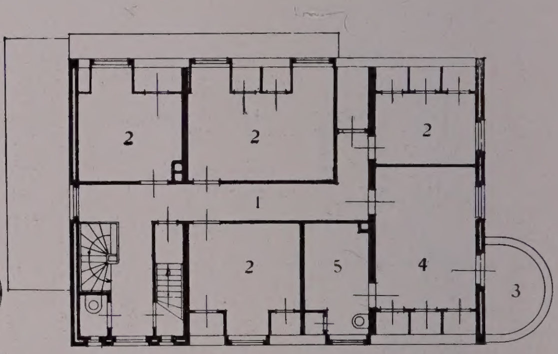

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Hal. 3. Keuken. 4. Poetsvertrek. 5. Dichte Veranda. 6. Open Veranda.

VERDIEPING:

1. Gang. 2. Slaapkamer. 3. Balkon. 4. Slaapkamer. 5. Badkamer.

LANDHUIS „DE PAASCHBERG" TE LUTTE BIJ OLDENZAAL. ARCHITECT: KAREL MULLER.

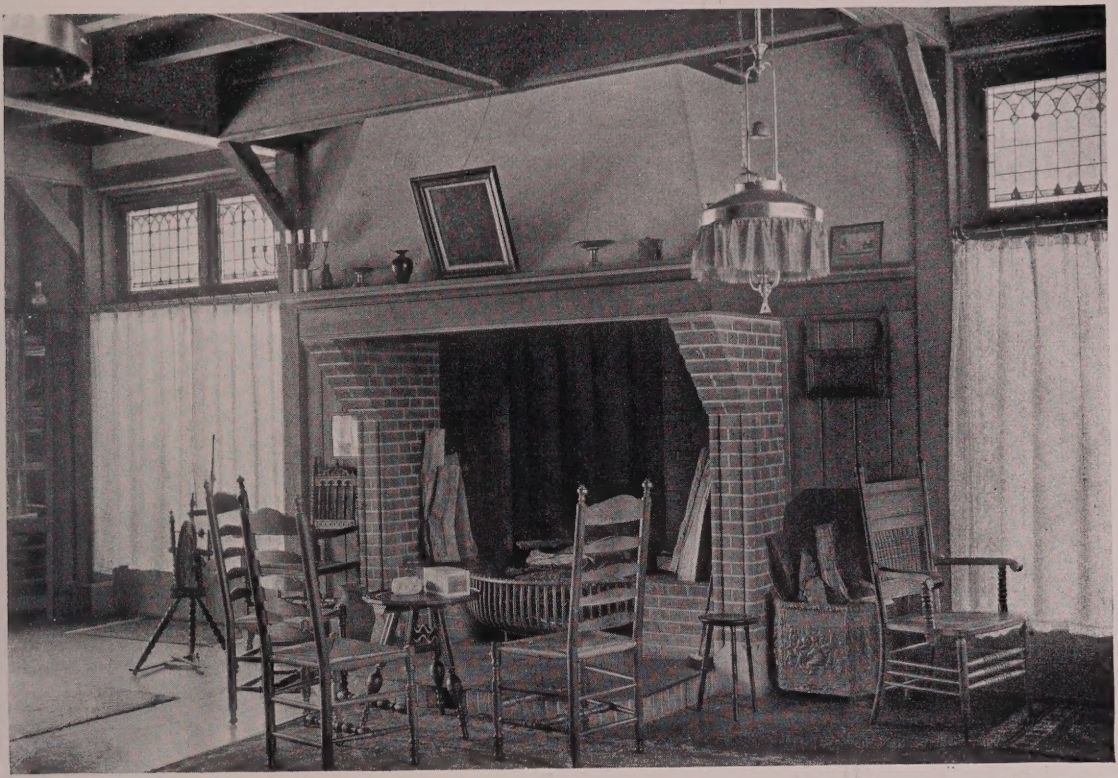

LANDHUIS „DE BORGH" TE DENEKAMP. Hal. ARCHITECT: KAREL MULLER.

Hal.

LANDHUIS „DE PAASCHBERG" TE LUTTE BIJ OLDENZAAL. ARCHITECT: KAREL MULLER.

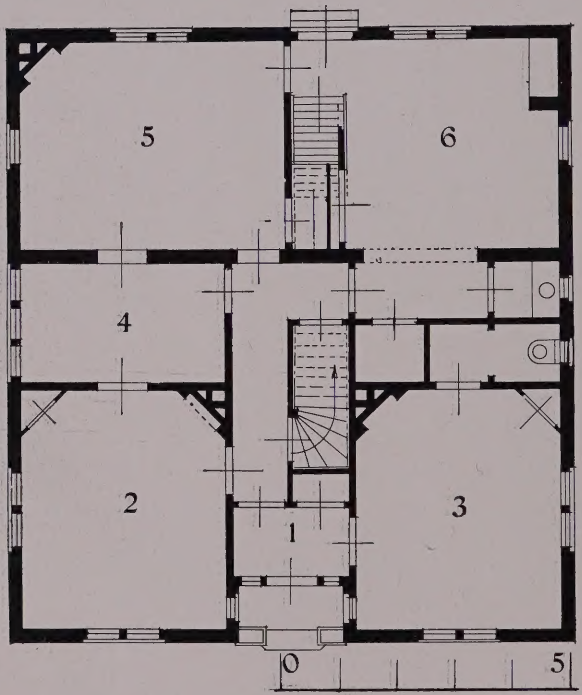

BEGANE GROND:

1. Ingang.
2, Voorkamer.
3. Zitkamer.
4. Slaapkamer.
5. Achterkamer.
6. Werkplaats.

TUINMANSWONING TE HENDRIK-IDO-AMBACHT. ARCHITECT: H. A. REUS.

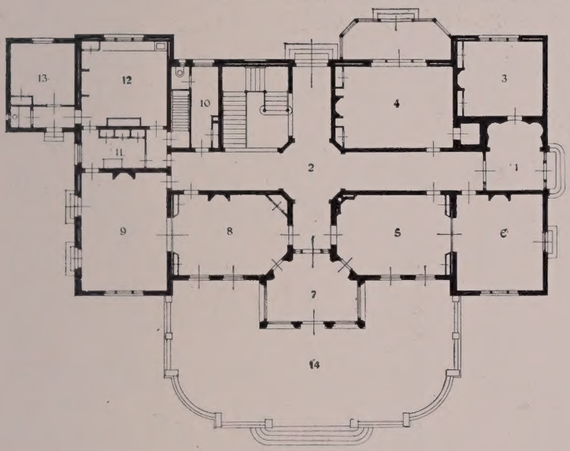

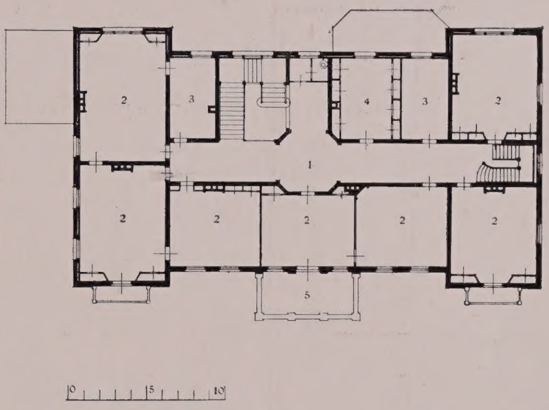

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Hal. 3. Spreekkamer. 4. Billardkamer. 5—6. Ontvangkamers. 7. Serre. 8. Zitkamer. 9. Eetkamer. 10. Garderobe. 11. Dienkamer. 12. Keuken. 13. Bijkeuken. 14. Terras.

VERDIEPING:

1. Gang. 2. Slaapkamer. 3. Badkamer. 4. Linnenkamer. 5. Balkon.

VILLA „RUSTHOEK" TE BAARN.

ARCHITECTEN: SCHILL EN HAVERKAMP.

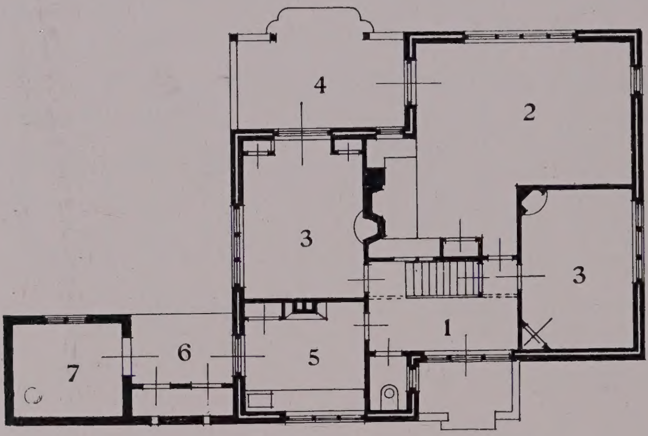

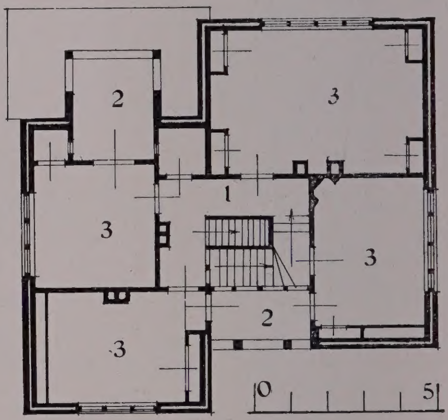

BEGANE GROND:
1. Hal. 2. Woonkamer. 3. Kamer.
4. Veranda. 5. Keuken. 6. Portiek.
7. Schuur.

VERDIEPING:
1. Portaal. 2. Loggia. 3. Slaapkamer.

LANDHUIS „TIMNATH SERAH" TE NOORDWIJKERHOUT. ARCHITECTEN: SMITS EN FELS.

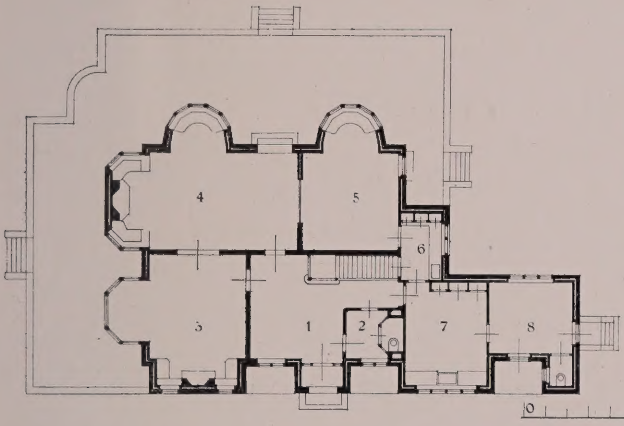

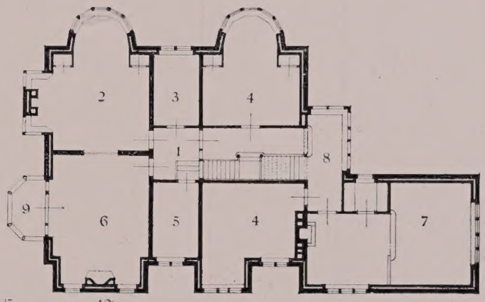

BEGANE GROND:

1. Hal. 2. Garderobe. 3. Woonkamer. 4. Billardkamer 5. Eetkamer. 6. Dienkamer. 7. Keuken. 8. Bijkeuken.

VERDIEPING:

1. Portaal. 2. Zitkamer. 3. Garderobe. 4. Logeerkamer. 5. Badkamer. 6. Slaapkamer. 7. Atelier. 8. Bordes. 9. Loggia.

LANDHUIS „HAGHEWEIDE" TE WARMOND.

ARCHITECTEN: SMITS EN FELS.

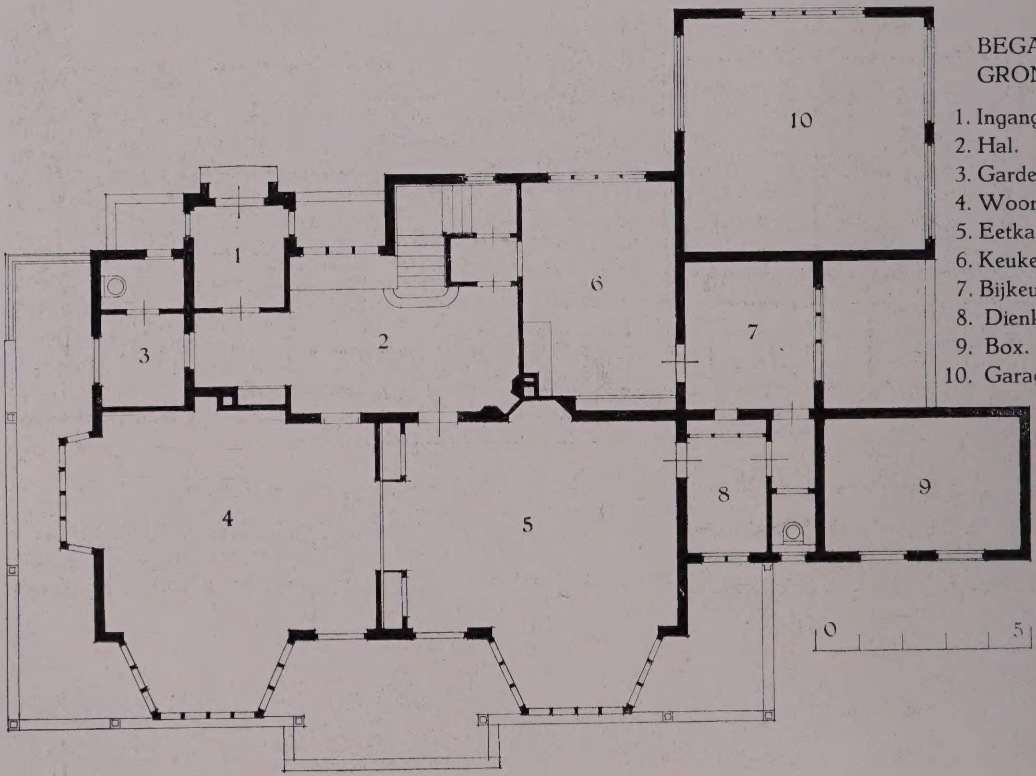

BEGANE GROND:

1. Ingang.
2. Hal.
3. Garderobe.
4. Woonkamer.
5. Eetkamer.
6. Keuken.
7. Bijkeuken.
8. Dienkamer.
9. Box.
10. Garage.

LANDHUIS „DE SPRANK" TE SCHEVENINGEN. ARCHITECTEN: SMITS EN FELS.

Tuinzijde.

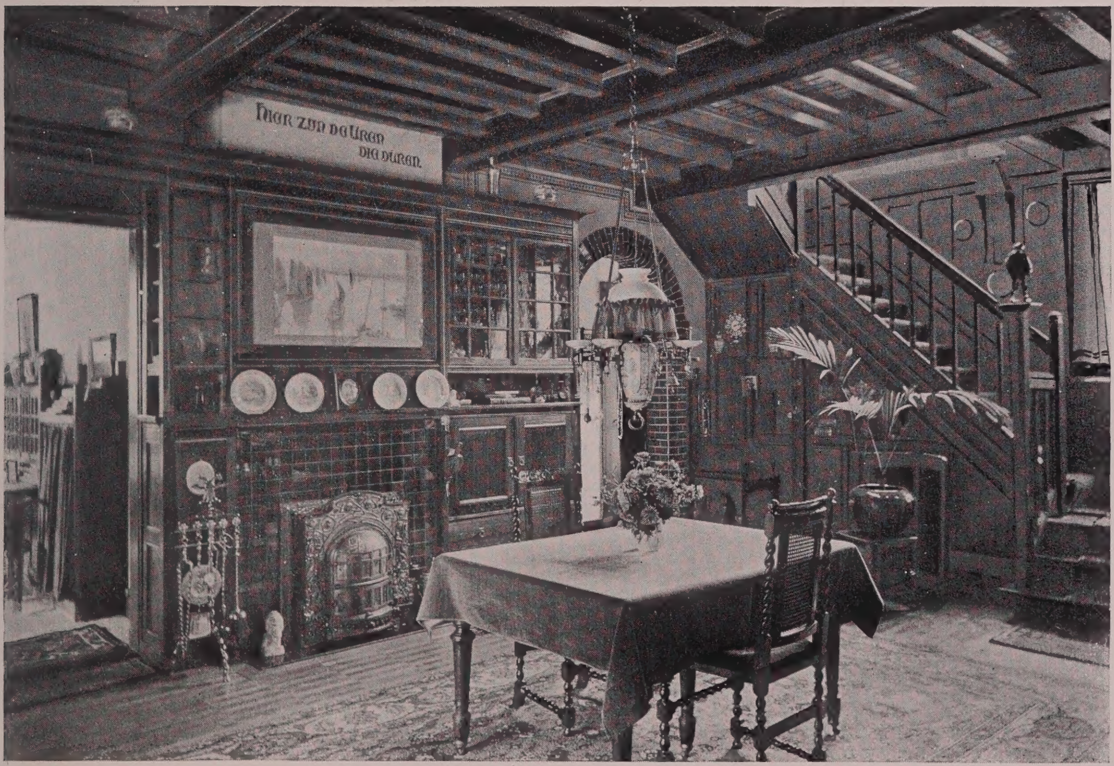

Hal.

LANDHUIS TE BLOEMENDAAL. ARCHITECT: Prof. J. A. G. VAN DER STEUR, Bouwk. Ing.

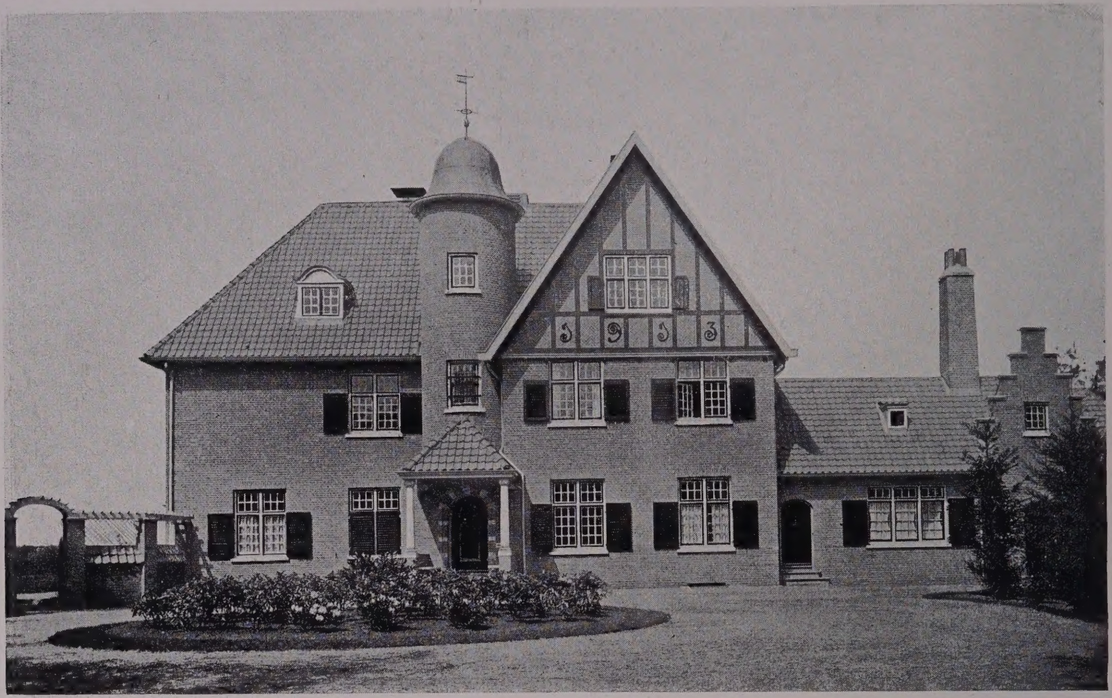

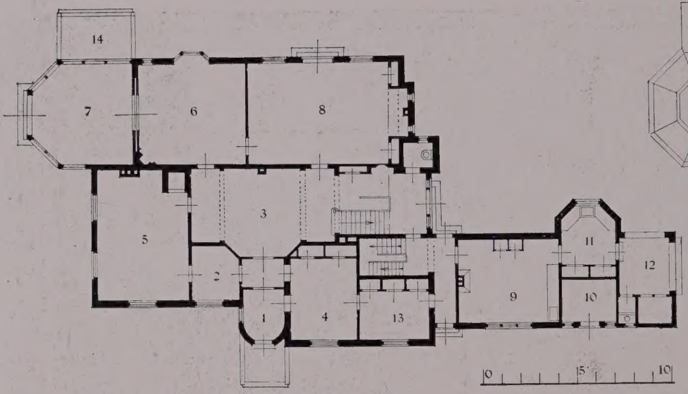

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Spreekkamer. 3. Hal. 4. Kinderkamer. 5. Studeerkamer. 6. Salon. 7. Serre. 8. Eetkamer. 9. Keuken. 10. Rijwielbergplaats. 11. Bijkeuken. 12. Portiek. 13. Poetskamer. 14. Veranda.

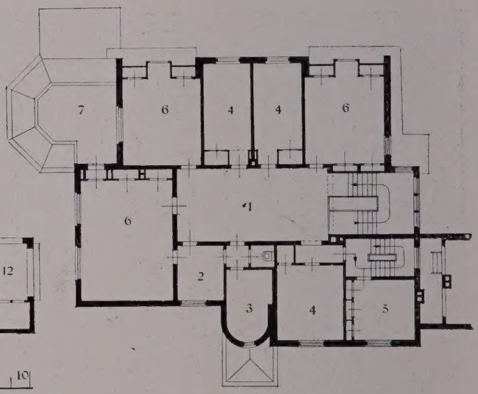

VERDIEPING:

1. Hal. 2. Kleedkamer. 3. Badkamer. 4. Slaapkamer. 5. Linnenkamer. 6. Logeerkamer. 7. Balkon.

LANDHUIS „DE BREMHORST" TE DE BILDT. ARCHITECT: J. STUIVINGA.

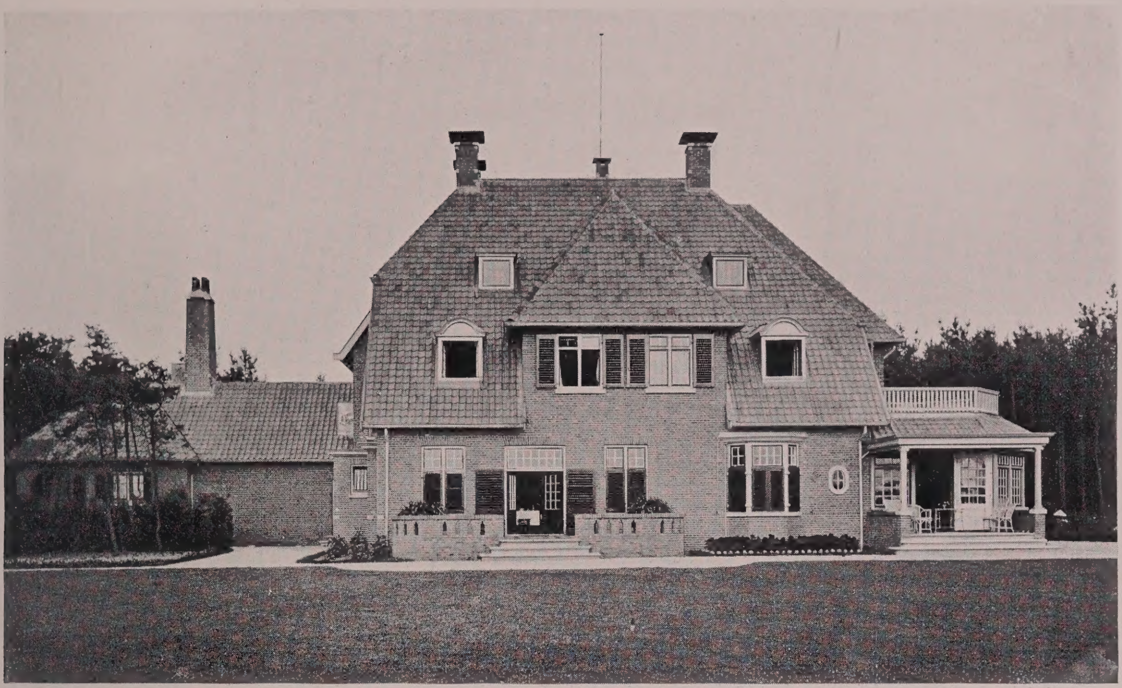

Tuinzijde.

Studeerkamer.

LANDHUIS „DE BREMHORST" TE DE BILDT. ARCHITECT: J. STUIVINGA.

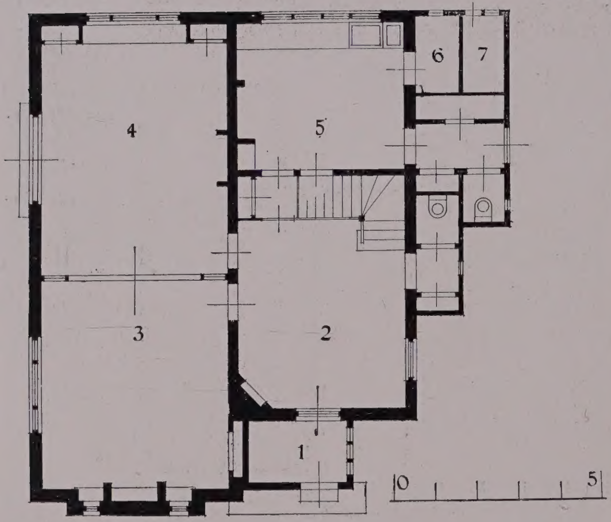

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Hal. 3. Woonkamer. 4. Eetkamer. 5. Keuken. 6. Provisiekamer. 7. Rijwielbergplaats.

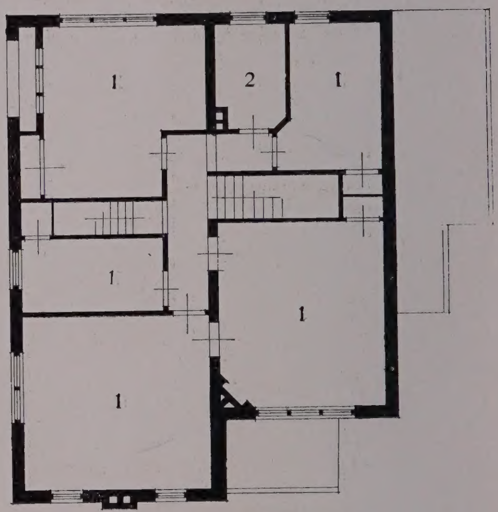

VERDIEPING:

1. Slaapkamer. 2. Badkamer.

LANDHUIS „DE DISTEL" TE OVERVEEN. ARCHITECT: JAN STUYT.

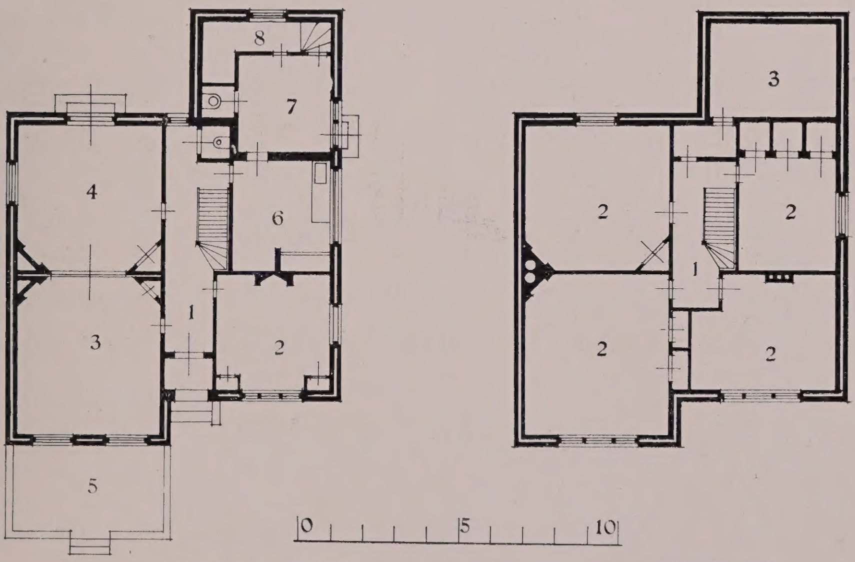

BEGANE GROND:
1, Ingang. 2. Spreekkamer. 3. Voorkamer. 4. Huiskamer.
5. Terras. 6. Keuken. 7. Bijkeuken. 8. Kolenbergplaats.

VERDIEPING:
1. Gang. 2. Slaapkamer.
3. Zolder.

LANDHUIS „ONDER DE BEUKEN". AERDENHOUT BIJ HAARLEM. ARCHITECT: JAN STUYT

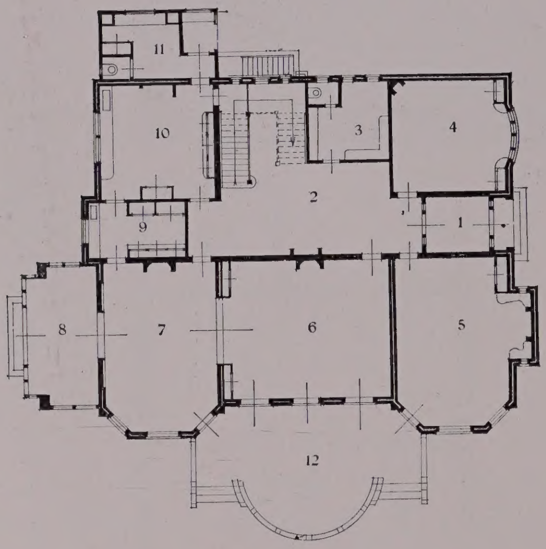

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Hal. 3. Garderobe. 4. Leeskamer. 5. Heerenkamer. 6. Salon. 7. Eetkamer. 8. Serre. 9. Dienkamer. 10. Keuken. 11. Bijkeuken. 12. Terras.

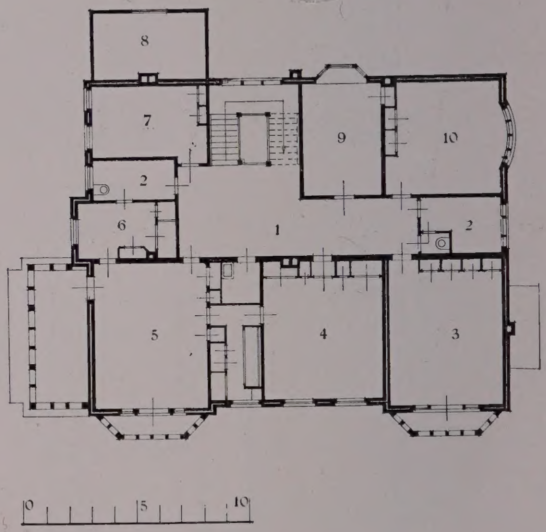

VERDIEPING:

1. Portaal. 2. Badkamer. 3. Kinderkamer. 4. Slaapkamer. 5. Slaapkamer. 6. Kleedkamer. 7. Slaapkamer. 8. Turfzolder. 9. Damessalon. 10. Logeerkamer.

LANDHUIS „SONNEHEERDT" TE HILVERSUM. ARCHITECT: E. VERSCHUIJL.

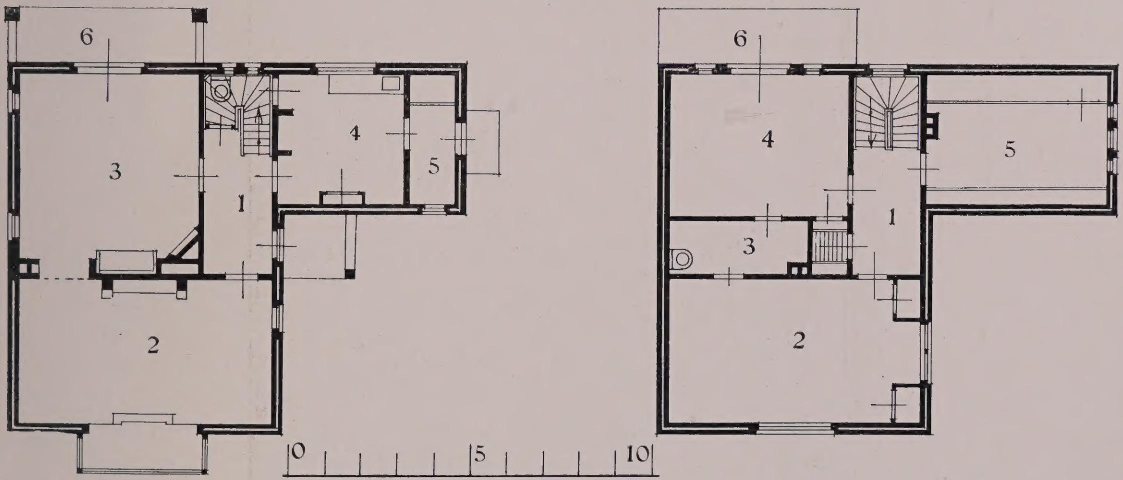

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Woonkamer. 3. Eetkamer.
4. Keuken. 5. Bergplaats. 6. Veranda.

VERDIEPING:

1. Gang. 2, Slaapkamer. 3. Badkamer.
4. Slaapkamer. 5. Kamer. 6. Balkon.

SPITSHUIZE TE APELDOORN. ARCHITECT: A. H. WEGERIF Gzn.

Eetkamer.

Hal.

LANDHUIS LAAG-BUURLOO BIJ APELDOORN. ARCHITECT: A. H. WEGERIF Gzn.

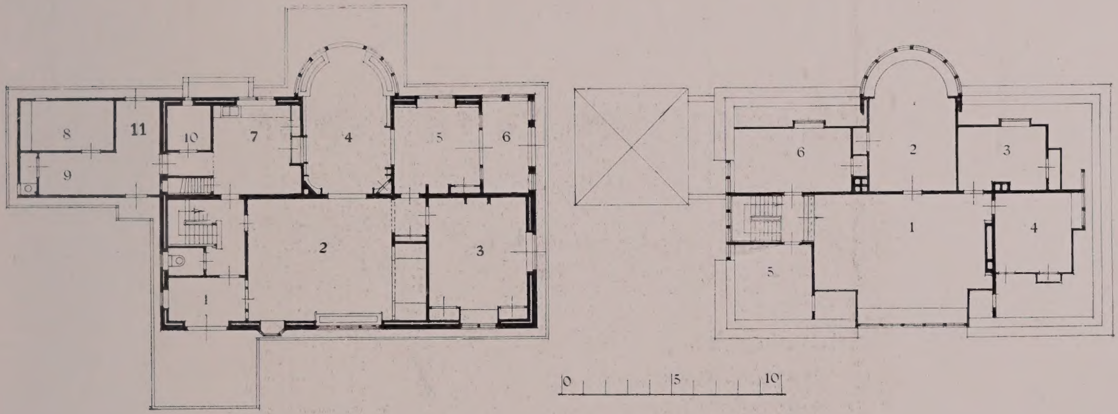

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Hal. 3. Slaapkamer. 4. Eetkamer. 5. Zitkamer. 6. Serre. 7. Keuken. 8. Schuurtje. 9. Overdekte plaats. 10. Provisiekamer. 11. Open plaats.

VERDIEPING:

1. Portaal. 2. Logeerkamer. 3. Slaapkamer. 4. Dienstbodenkamer. 5. Zolder. 6. Zolder.

LANDHUIS TE BEEKBERGEN. ARCHITECT: A. H. WEGERIF Gzn.

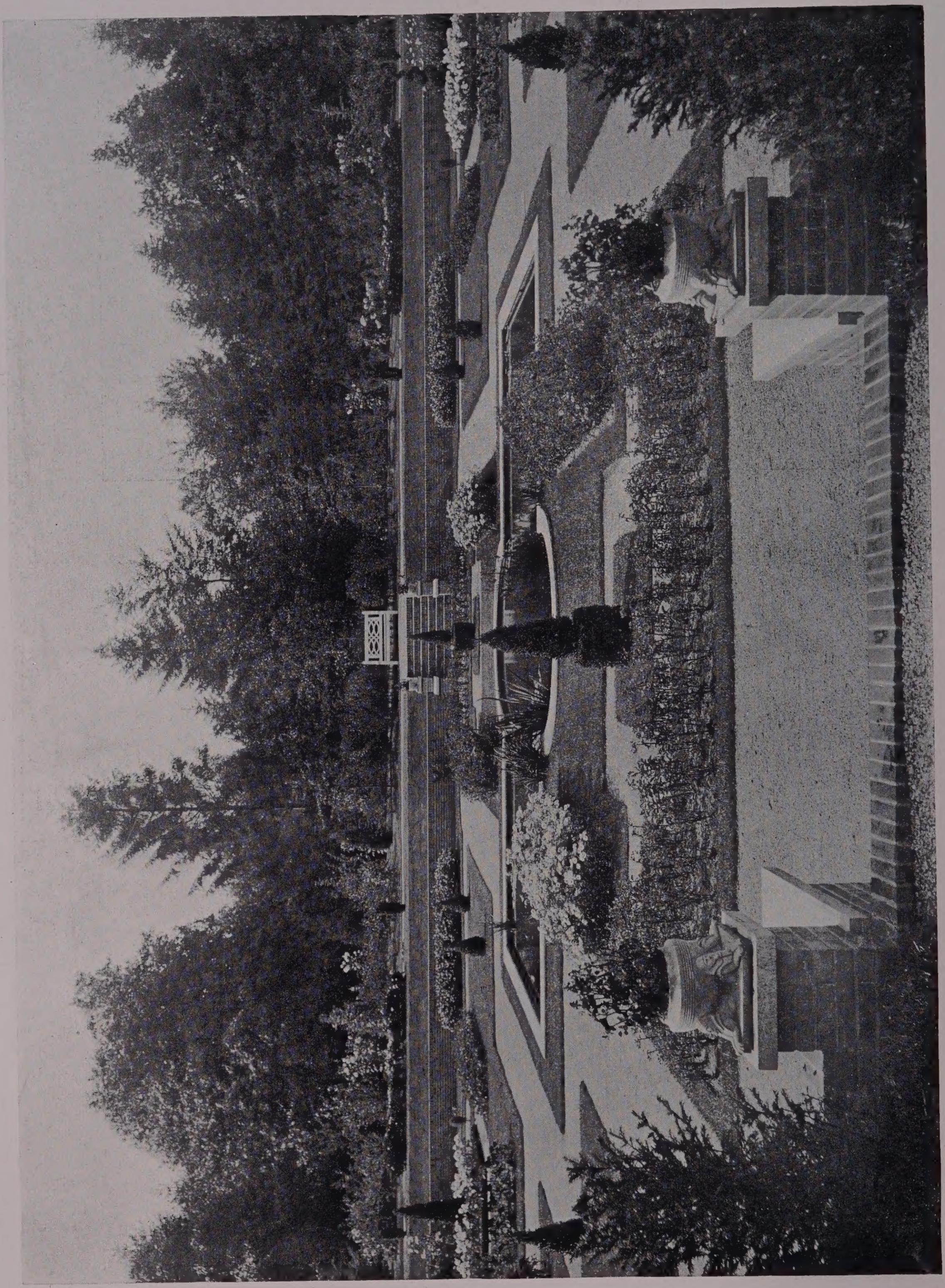

TUINAANLEG.

TUINARCHITECT: D. F. TERSTEEG.

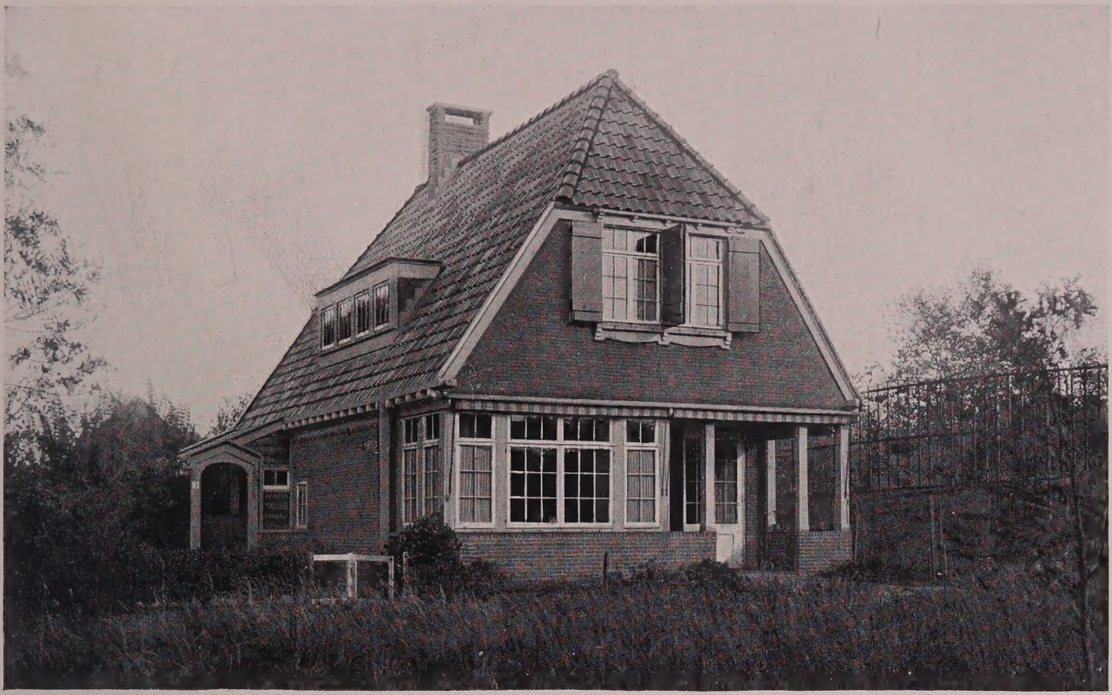

Hal.

LANDHUIS TE BENTVELD BIJ ZANDVOORT. ARCHITECT: H. A. J. BAANDERS.

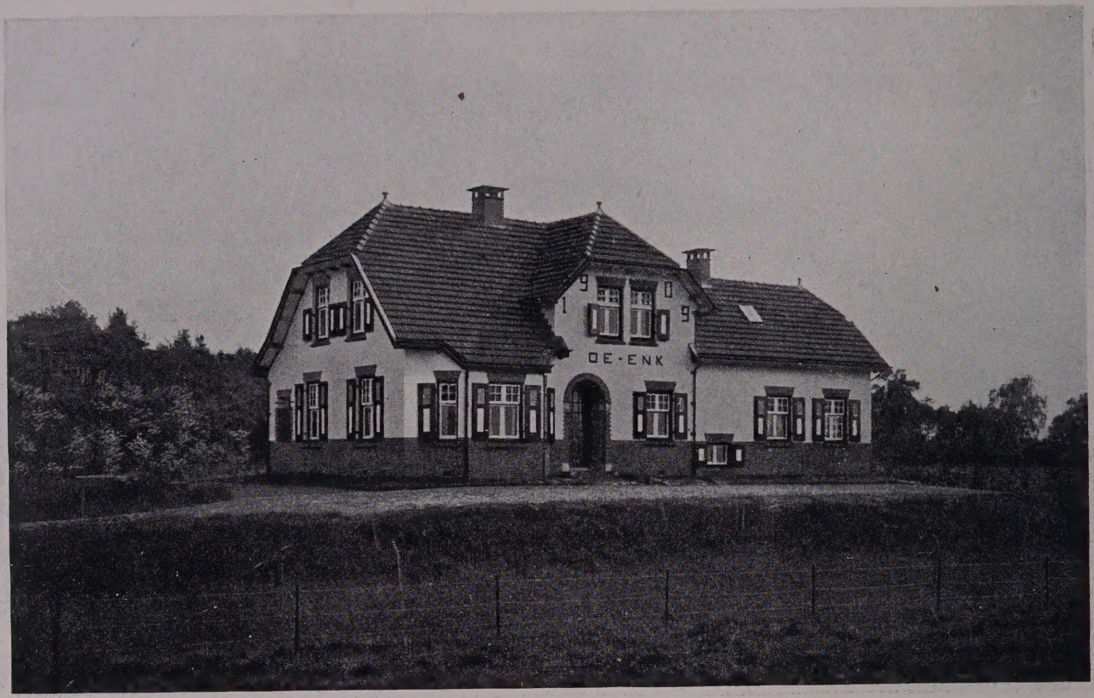

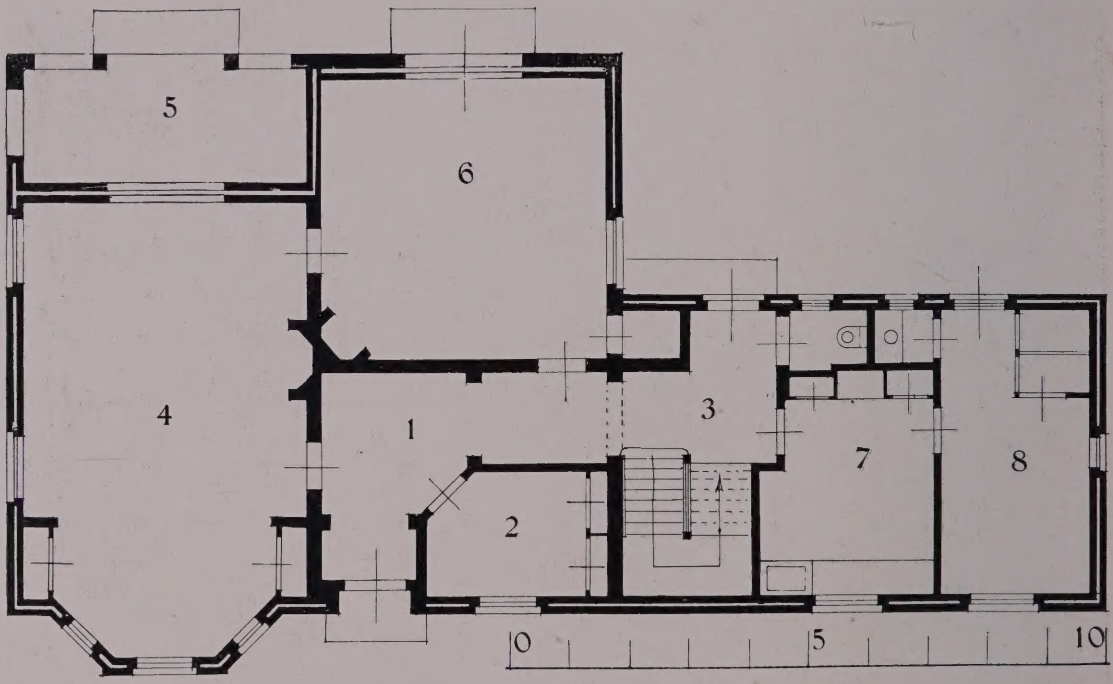

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Spreekkamer. 3. Traphal. 4. Woonkamer. 5. Veranda.
6. Slaapkamer. 7. Keuken. 8. Bergplaats.

LANDHUIS „DE ENK" TE LOCHEM.

ARCHITECT: J. VAN DEN BAN.

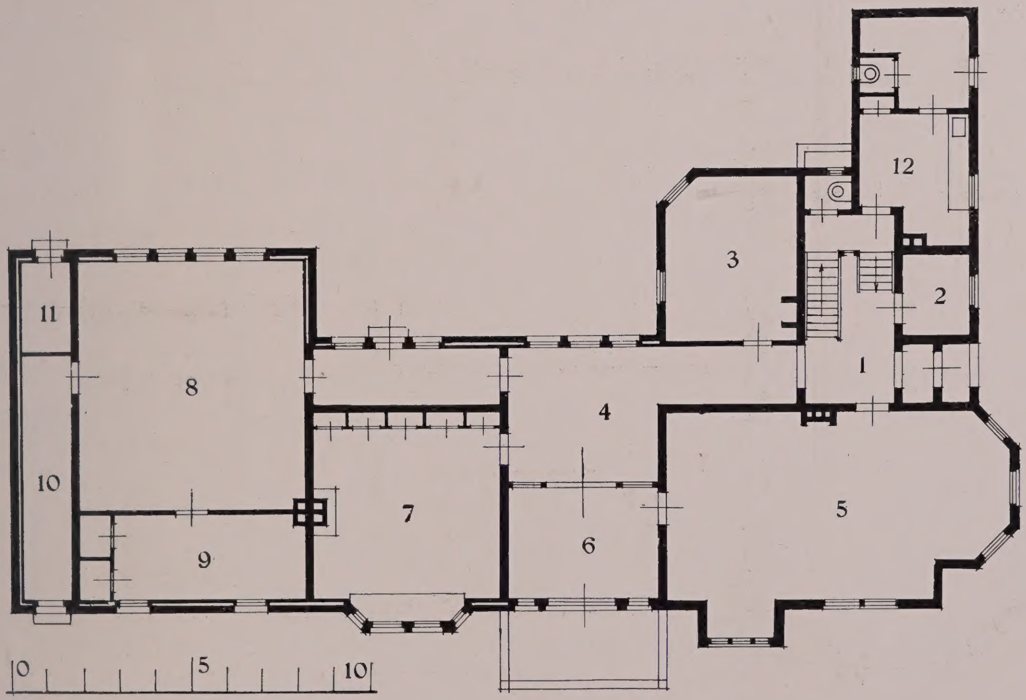

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Garderobe. 3. Spreekkamer. 4. Hal. 5. Woonkamer. 6. Veranda. 7. Werkkamer. 8. Atelier. 9. Werkplaats. 10. Bergplaats. 11. Rijwielbergplaats. 12. Keuken.

LANDHUIS TE LAREN. (N.H.). ARCHITECT: Dr. H. P. BERLAGE Nz.

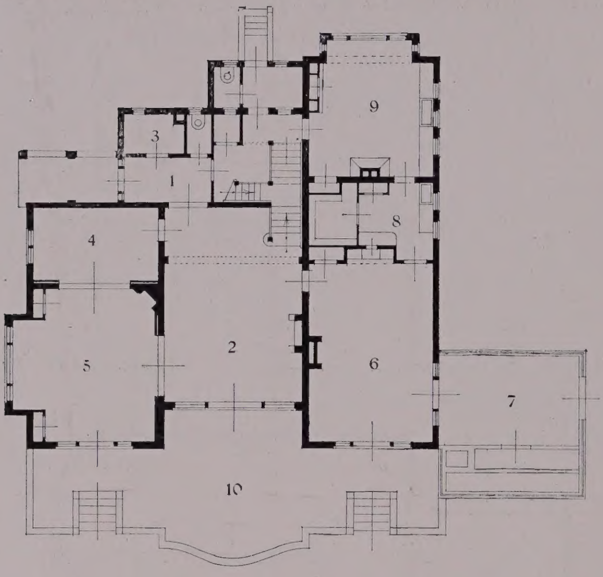

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Hal. 3. Garderobe. 4. Bibliotheek. 5. Huiskamer. 6. Eetkamer. 7. Serre. 8. Dienkamer. 9. Keuken. 10. Terras.

VERDIEPING:

1. Portaal. 2. Slaapkamer. 3. Logeerkamer. 4. Linnenkamer. 5. Badkamer. 6. Balkon. 7. Donkere kamer.

LANDHUIS „DUINAUWE" TE WASSENAAR. ARCHITECT: A. BROESE VAN GROENOU Bouwk. Ing.

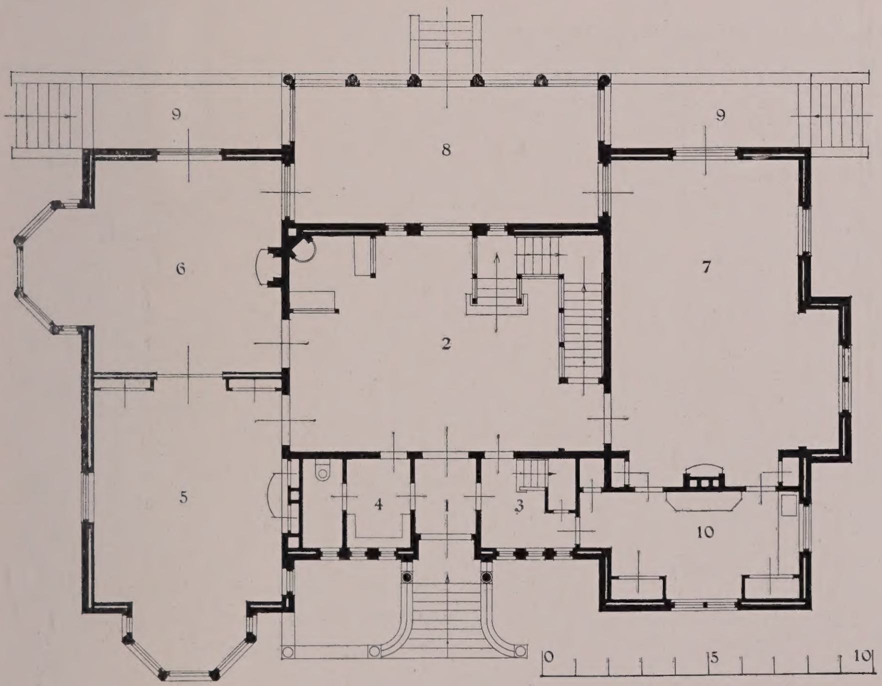

BEGANE GROND:

1. Ingang.
2. Hal.
3. Spreekkamer.
4. Garderobe.
5. Heerenkamer.
6. Salon.
7. Eetkamer.
8. Serre.
9. Terras.
10. Dienkamer.

LANDHUIS TE ROERMOND. ARCHITECT: EDUARD CUYPERS.

LANDHUIS TE ROERMOND. Hal. ARCHITECT: EDUARD CUYPERS.

LANDHUIS „DE HOOGE VUURSCHE" TE BAARN. Stoep. ARCHITECT: EDUARD CUYPERS.

Voorzijde.

Inrijhek.

LANDHUIS „DE HOOGE VUURSCHE" TE BAARN. ARCHITECT: EDUARD CUYPERS.

BEGANE GROND:

1. Vestibule.
2. Hal.
3. Vestiaire.
4. Gang.
5. Garage.
6. Centrale verwarming.
7. Zitkamer personeel.
8. Strijkkamer.
9. Wijnkelder.
10. Keuken.
11. Bijkeuken.
12. Dienkamer.
13. Bergkamer.
14. Automobielen-doorrit.
15. Bergplaats.

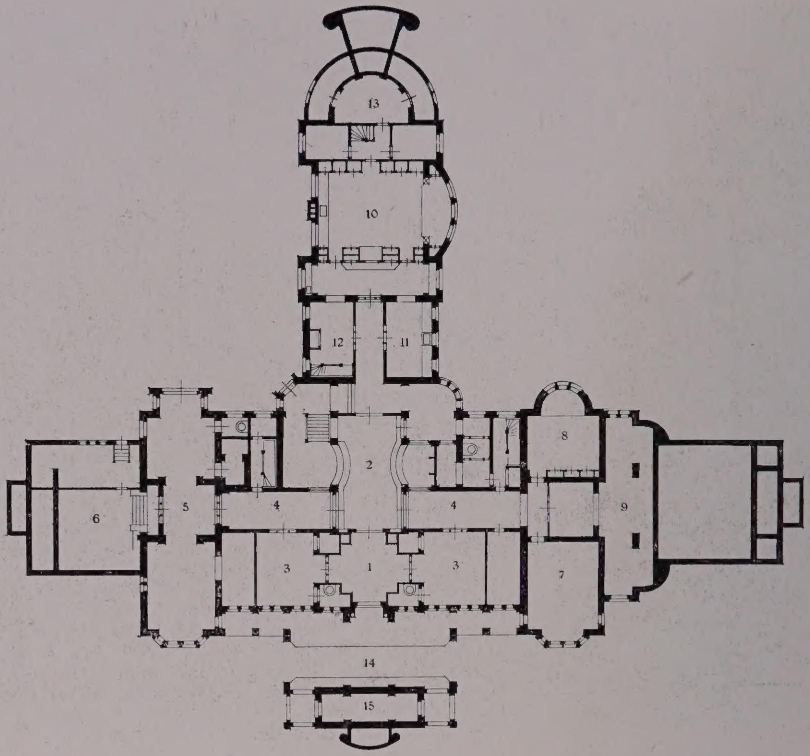

VERDIEPING:

1. Hal.
2. Salon.
3. Heerenkamer.
4. Biljardkamer.
5. Antichambre.
6. Gang.
7. Kantoor.
8. Boudoir.
9. Terras.
10. Eetzaal.
11. Dienkamer.
12. Overdekt terras.
14. Serre.

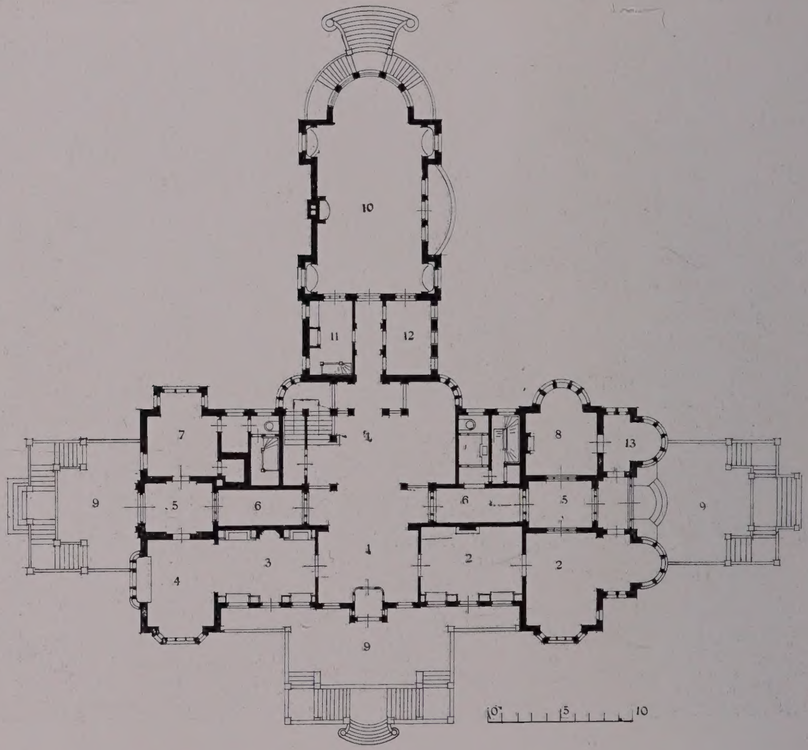

LANDHUIS „DE HOOGE VUURSCHE" TE BAARN. ARCHITECT: EDUARD CUYPERS.

BEGANE GROND:

1. Ingang.
2. Garderobe.
3. Hal.
4. Eetkamer.
5. Salon.
6. Werkkamer.
7. Zitkamer.
8. Boudoir.
9. Dienkamer.
10. Provisiekamer.
11. Keuken.
12. Bijkeuken.
13. Dienstingang.

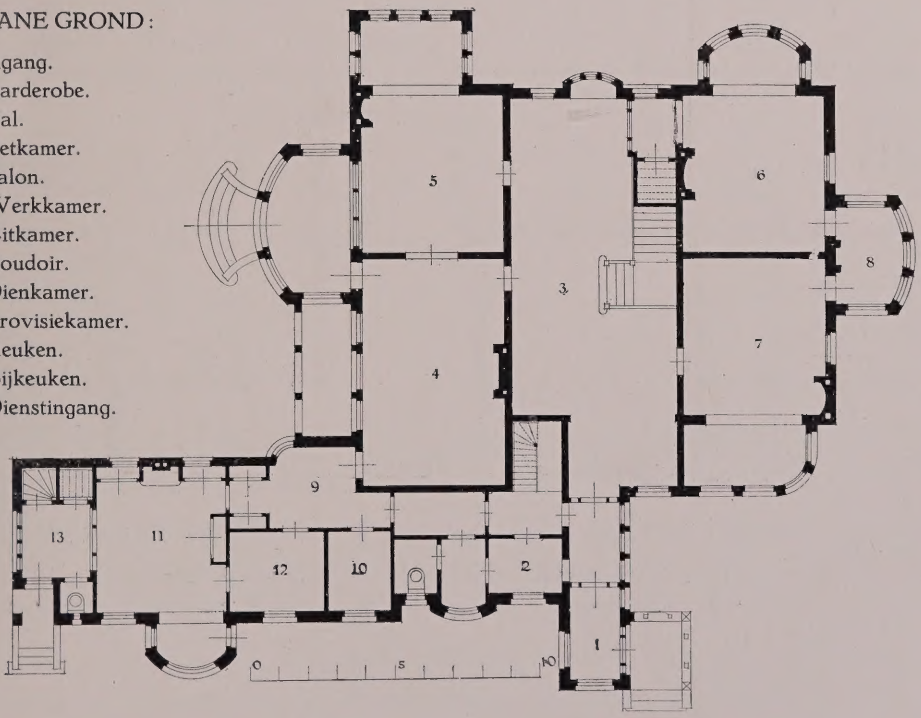

VILLA „SIMPANG" TE DORDRECHT. ARCHITECT: EDUARD CUYPERS.

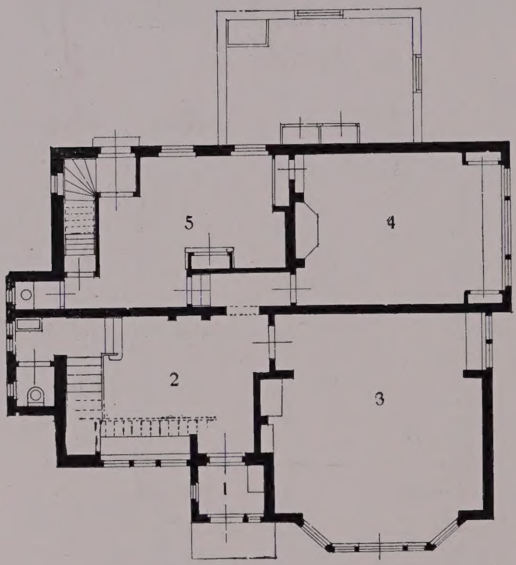

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Hal. 3. Woonkamer.
4. Eetkamer. 5. Keuken.

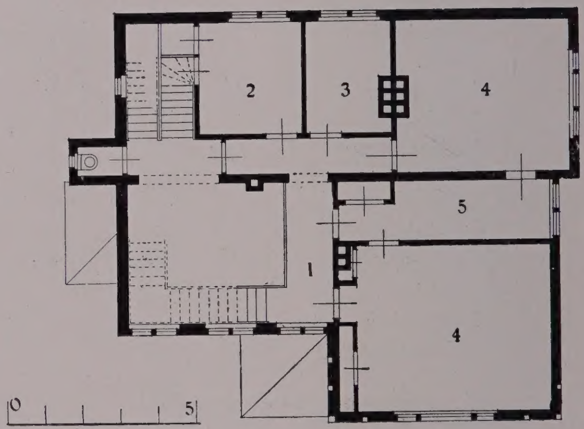

VERDIEPING:

1. Portaal. 2. Logeerkamer. 3. Badkamer.
4. Slaapkamer. 5. Kleedkamer.

LANDHUIS „KRIMHILDA" TE SANTPOORT. ARCHITECTEN: JOS. Th. J. CUYPERS, Civ. Bouwk. Ing. en JAN STUYT.

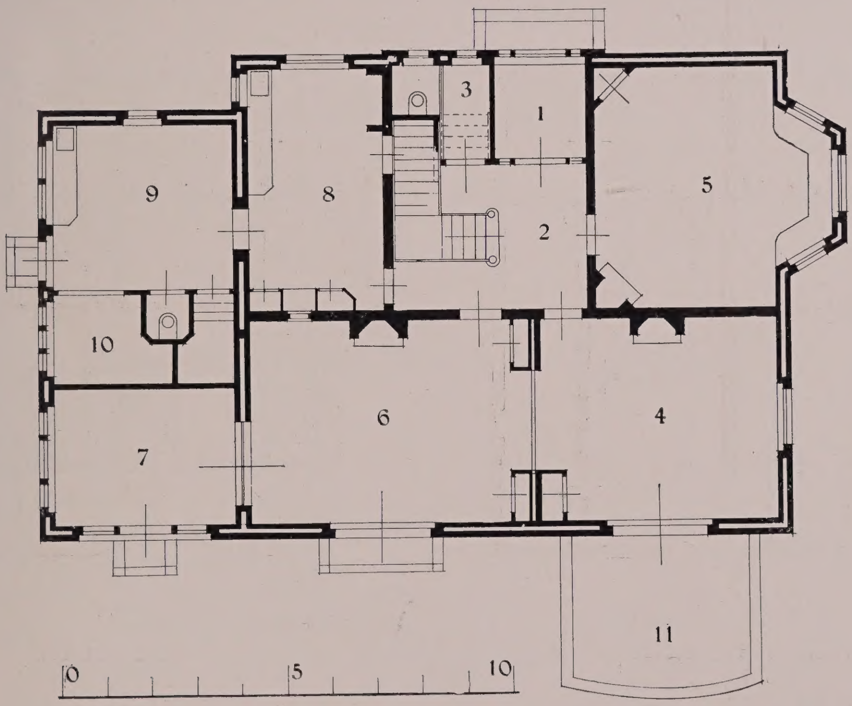

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Hal. 3. Garderobe. 4. Ontvangkamer. 5. Heerenkamer. 6. Eetkamer. 7. Serre. 8. Keuken. 9. Bijkeuken. 10. Bergplaats. 11. Terras.

LANDHUIS „DE HAZELAAR" BIJ OVERVEEN. ARCHITECTEN: JOS. TH. J. CUYPERS, Civ. Bouwk. Ing. en JAN STUYT.

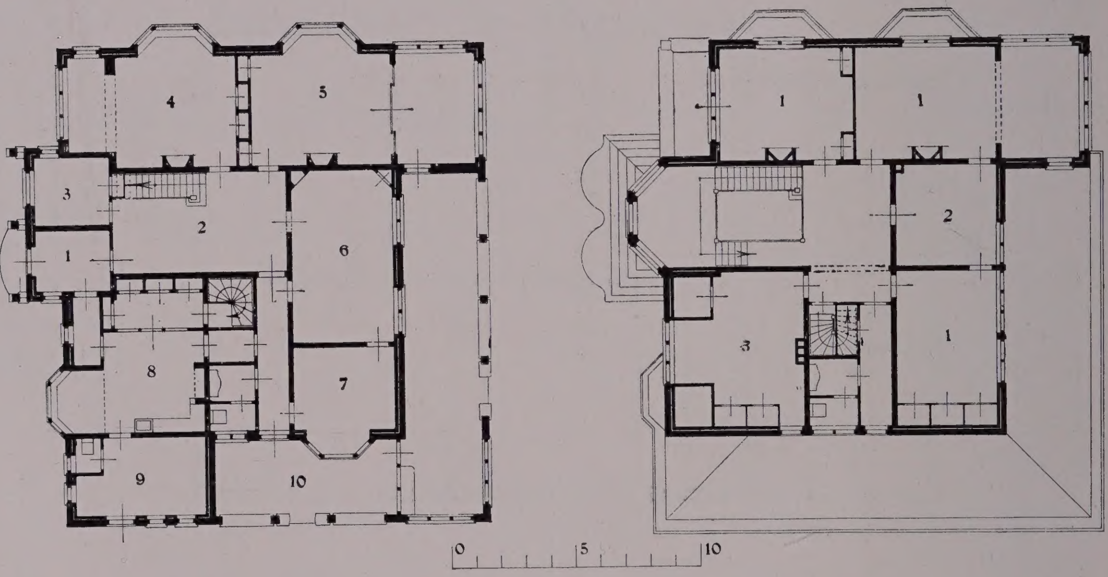

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Hal. 3. Spreekkamer. 4. Salon. 5. Huiskamer. 6. Eetkamer. 7. Ontbijtkamer. 8. Keuken. 9. Bijkeuken. 10. Terras.

VERDIEPING:

1. Slaapkamer. 2. Badkamer. 3. Linnenkamer.

LANDHUIS AAN DEN ZYPENDAALSCHEN WEG BIJ ARNHEM. ARCHITECT: W. DIEHL.

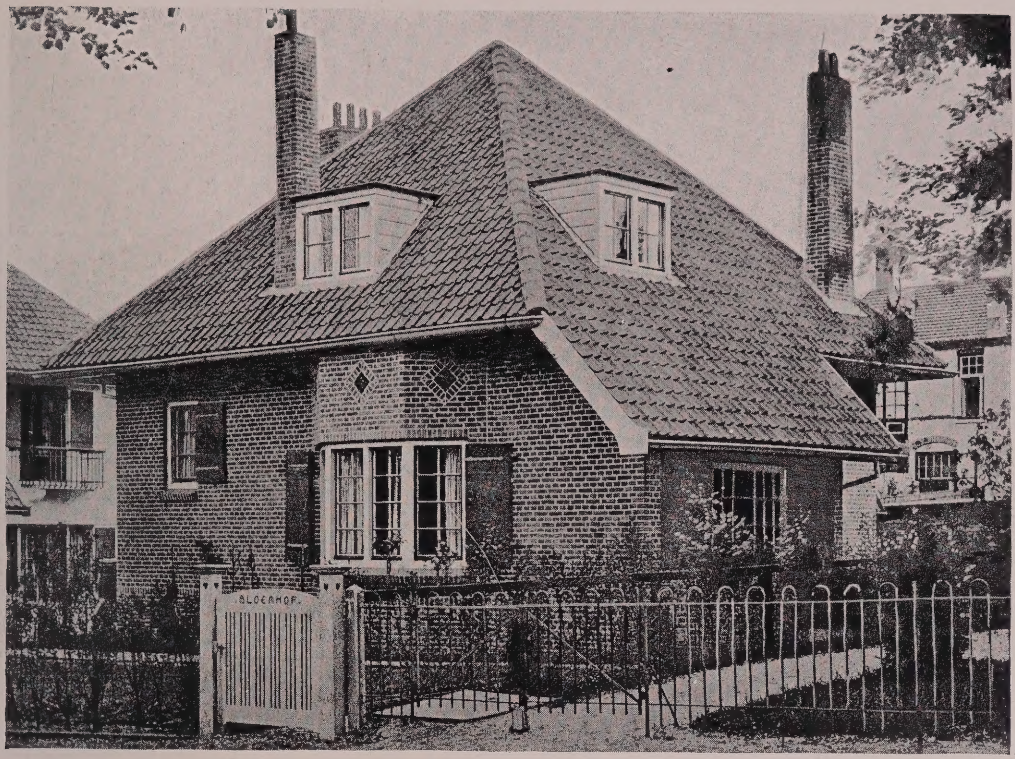

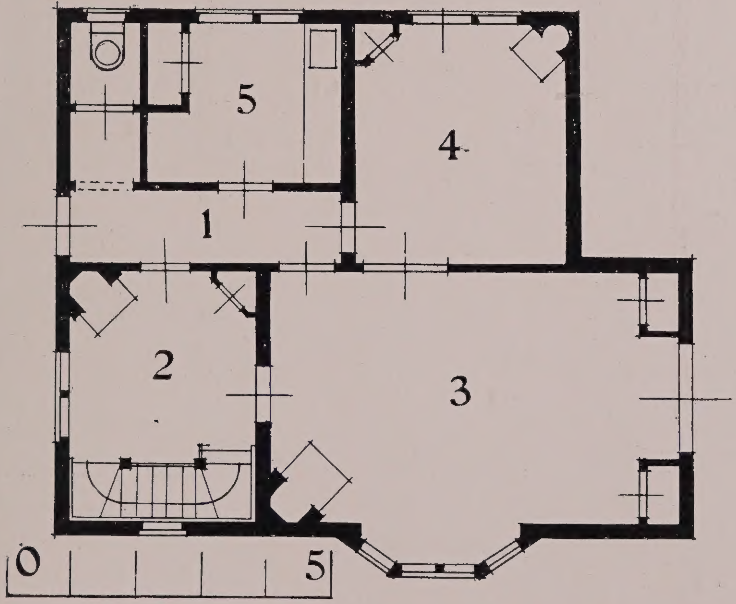

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Hal. 3. Woonkamer. 4. Eetkamer. 5. Keuken.

LANDHUIS „BLOEMHOF" TE BAARN. ARCHITECT: J. C. VAN EPEN.

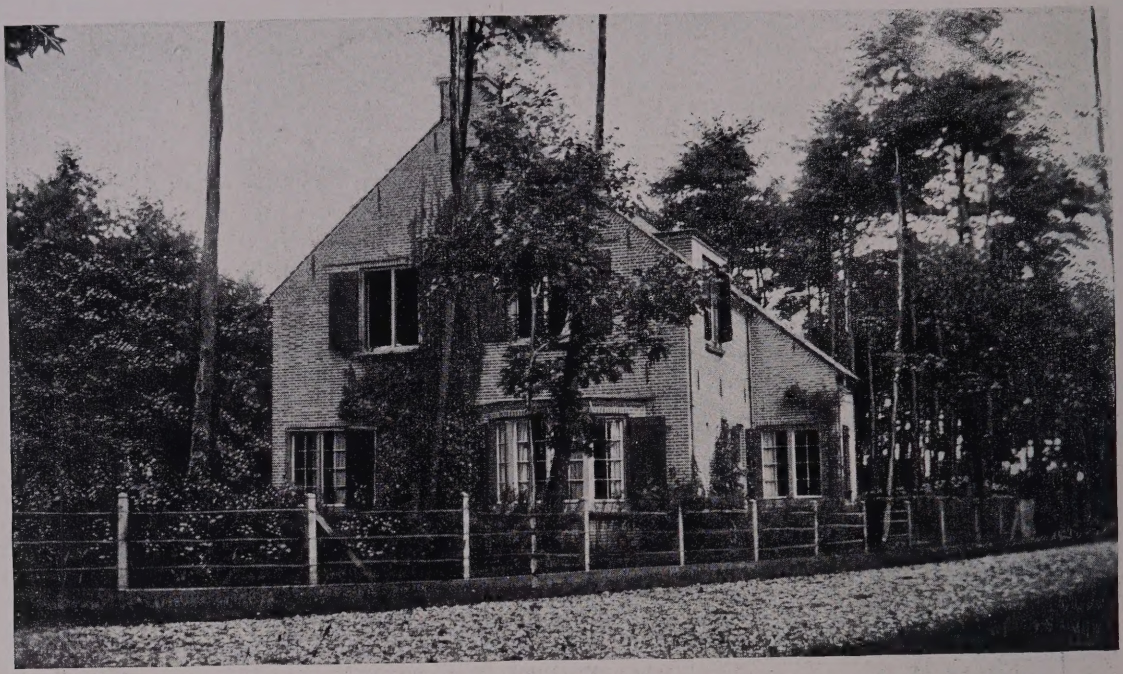

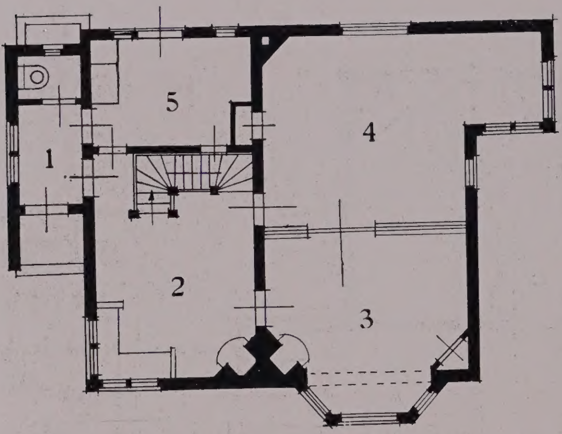

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Hal. 3. Salon. 4. Woonkamer. 5. Keuken.

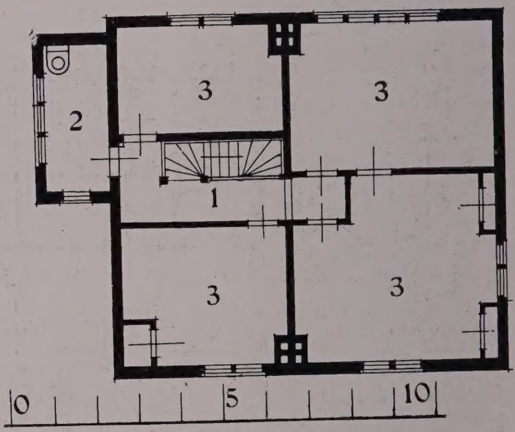

VERDIEPING:

1. Gang. 2. Badkamer. 3. Slaapkamer.

LANDHUIS „DE VLIERSTRUIK" TE BAARN.

ARCHITECT: J. C. VAN EPEN.

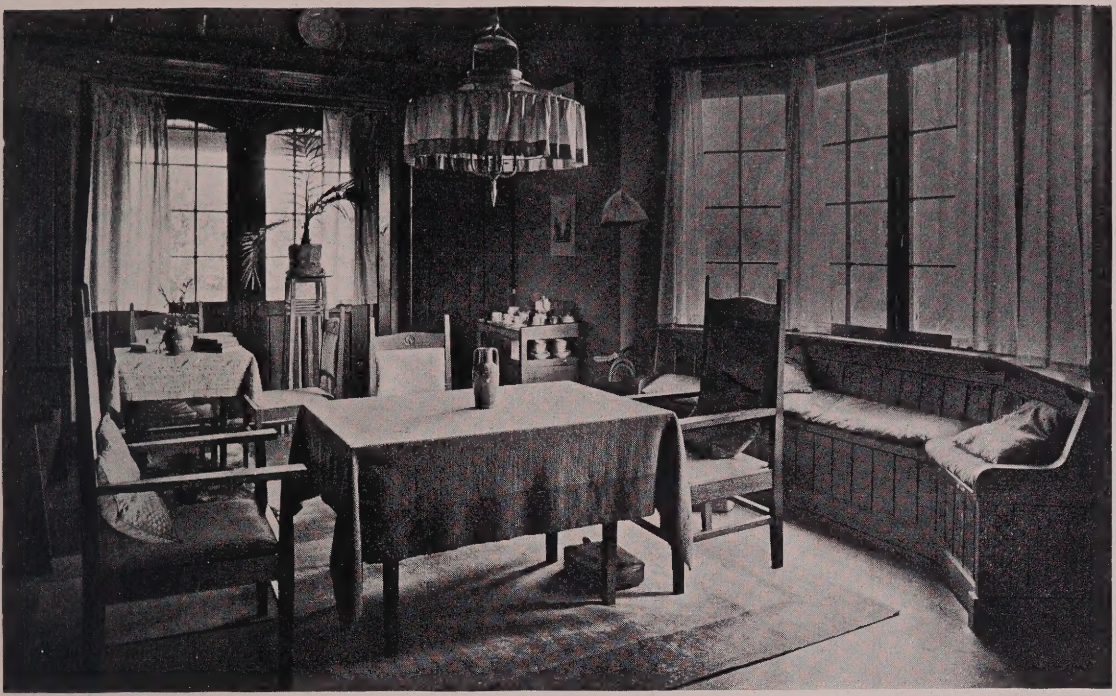

Woonkamer.

LANDHUIS „BLOEMHOF" TE BAARN ARCHITECT: J. C. VAN EPEN.

Woonkamer.

LANDHUIS „DE VLIERSTRUIK" TE BAARN. ARCHITECT: J. C. VAN EPEN.

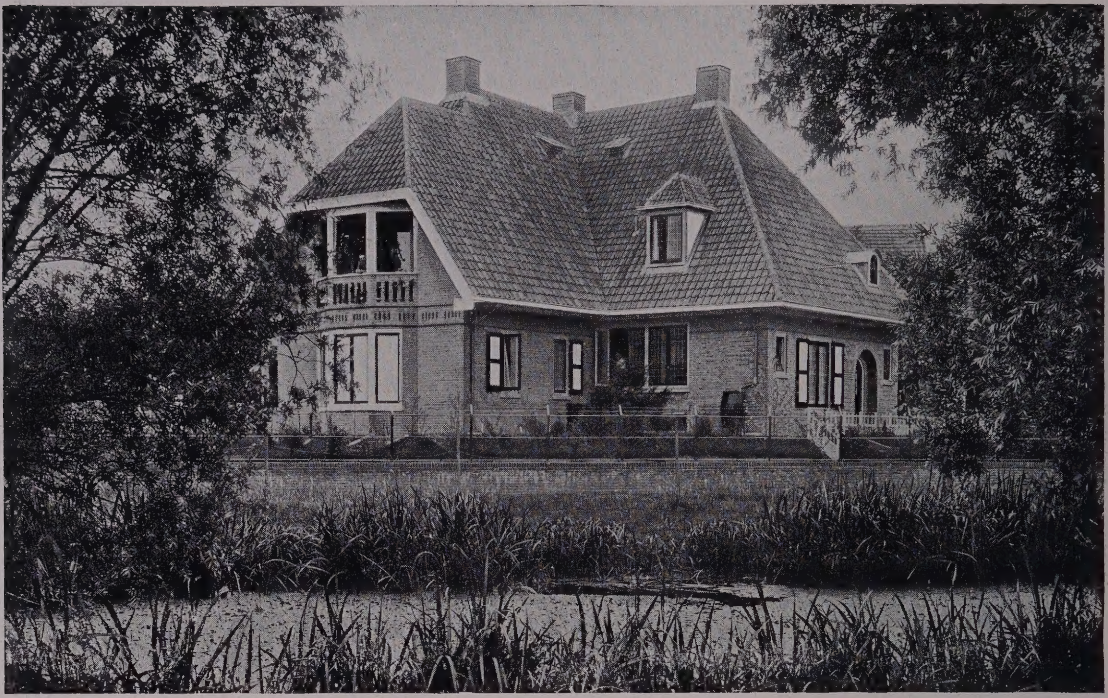

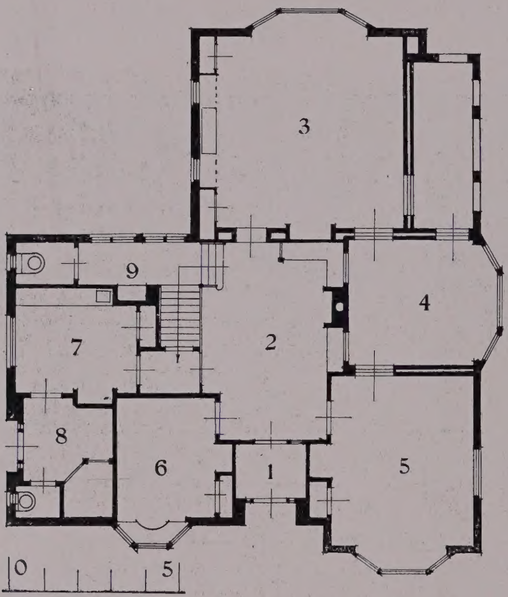

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Hal. 3. Woonkamer. 4. Serre. 5. Salon. 6. Spreekkamer. 7. Keuken. 8. Bergplaats. 9. Toilet.

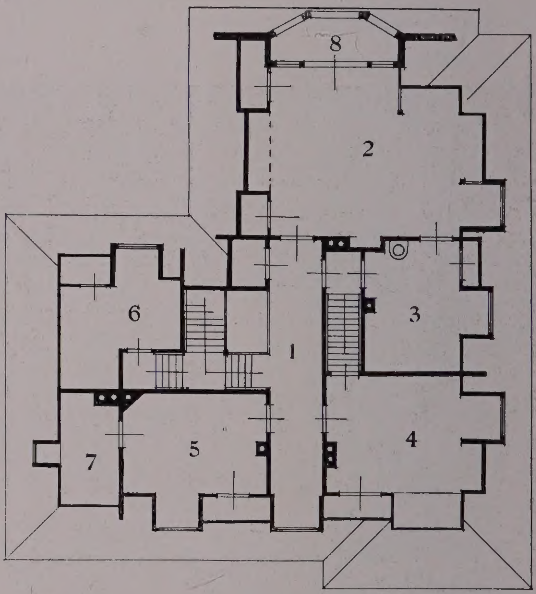

VERDIEPING:

1. Gang. 2. Slaapkamer. 3. Badkamer. 4. Logeerkamer. 5. Kamer. 6. Dienstbodenkamer. 7. Donkere kamer. 8. Loggia.

LANDHUIS TE BUSSUM. ARCHITECT: HERMAN EVERTS.

Tuinzijde.

Hal.

LANDHUIS TE BUSSUM. ARCHITECT: HERMAN EVERTS.

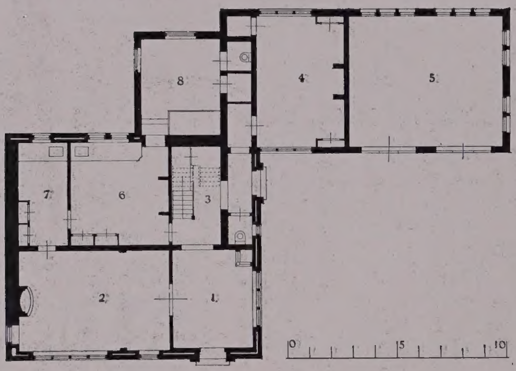

BEGANE GROND:

1. Hal. 2. Eetkamer. 3. Trapportaal. 4. Kinderkamer. 5. Garage. 6. Keuken. 7. Dienkamer. 8. Bijkeuken.

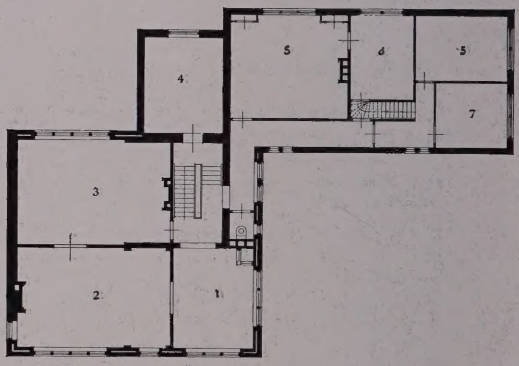

VERDIEPING:

1. Hal. 2. Huiskamer. 3. Biljardkamer. 4. Slaapkamer. 5. Logeerkamer. 6. Badkamer. 7. Dienstbodenkamer.

LANDHUIS „YSELSTEIN" TE OLDEBROEK. ARCHITECTEN: GEBR. VAN GENDT A.Lzn.

LANDHUIS „YSELSTEIN" TE OLDEBROEK. Biljardkamer. ARCHITECTEN: GEBR. VAN GENDT A.L.zn.

LANDHUIS „SPAARNHEUVEL" TE SANTPOORT. Woonkamer. ARCHITECTEN: GEBR. VAN GENDT A.L.zn.

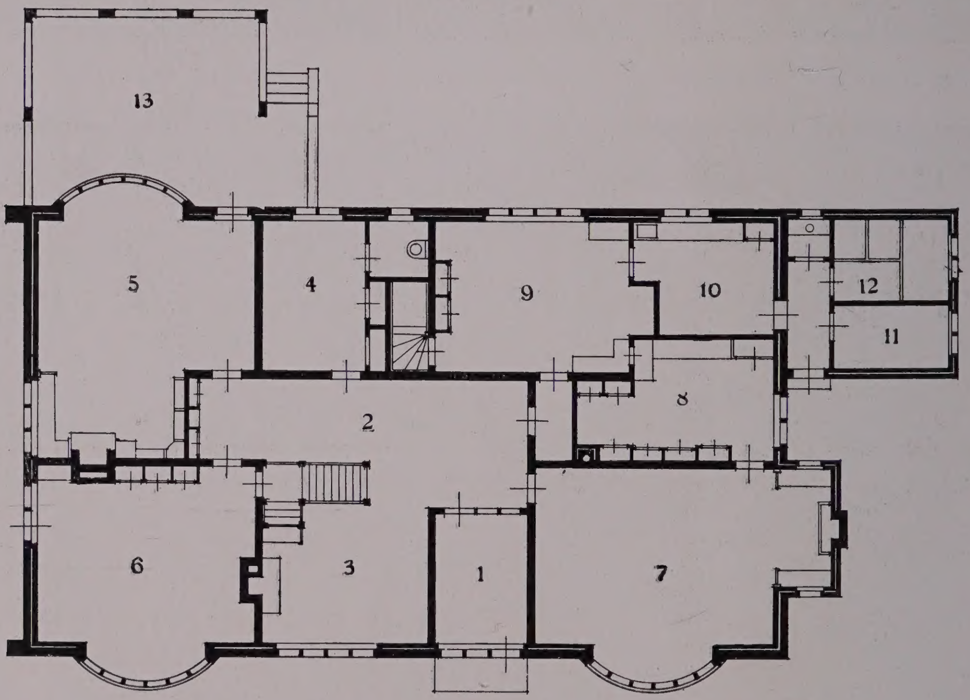

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2 en 3. Hal. 4. Garderobe. 5. Woonkamer. 6. Kinderkamer. 7. Eetkamer. 8. Dienkamer. 9. Keuken. 10. Bijkeuken. 11. Poetskamer. 12. Brandstoffenbergplaats. 13. Terras.

LANDHUIS TE HELMOND. ARCHITECT: J. W. HANRATH.

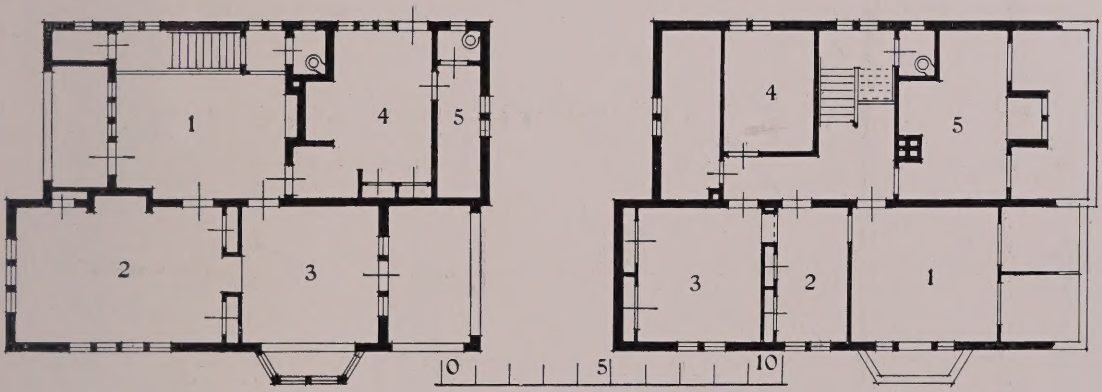

BEGANE GROND:

1. Hal. 2. Eetkamer. 3. Huiskamer. 4. Keuken. 5. Bergplaats.

VERDIEPING:

1. Slaapkamer. 2. Slaapkamer. 3. Slaapkamer. 4. Badkamer. 5. Logeerkamer.

LANDHUIS TE HUIS TER HEIDE. ARCHITECT: P. J. HOUTZAGERS.

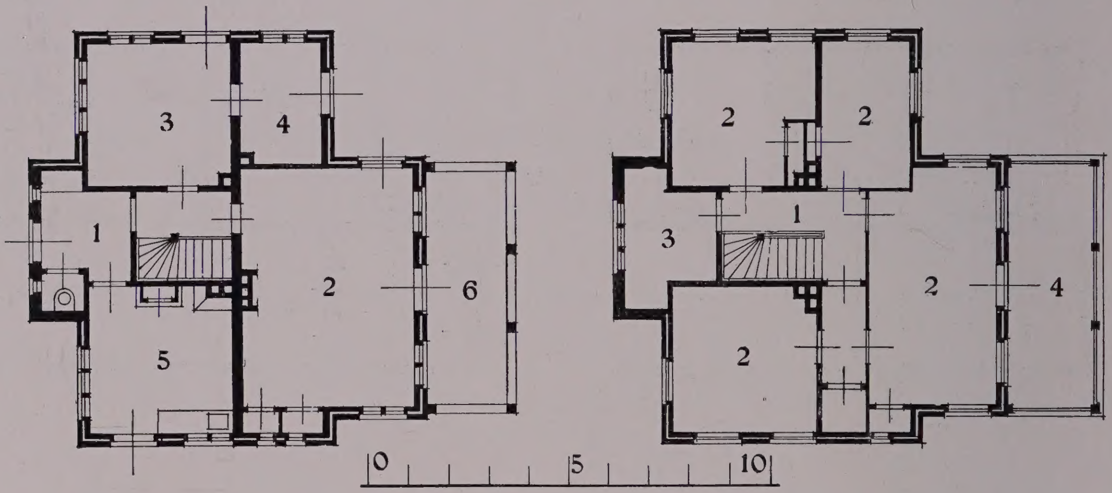

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Woonkamer. 3. Slaapkamer.
4. Werkkamertje. 5. Keuken. 6. Veranda.

VERDIEPING:

1. Portaal. 2. Slaapkamer. 3. Badkamer.
4. Balkon.

LANDHUIS TE HILVERSUM.

ARCHITECTEN: A. R. HULSHOFF, Bouwk. Ing. en A. A. KOK.

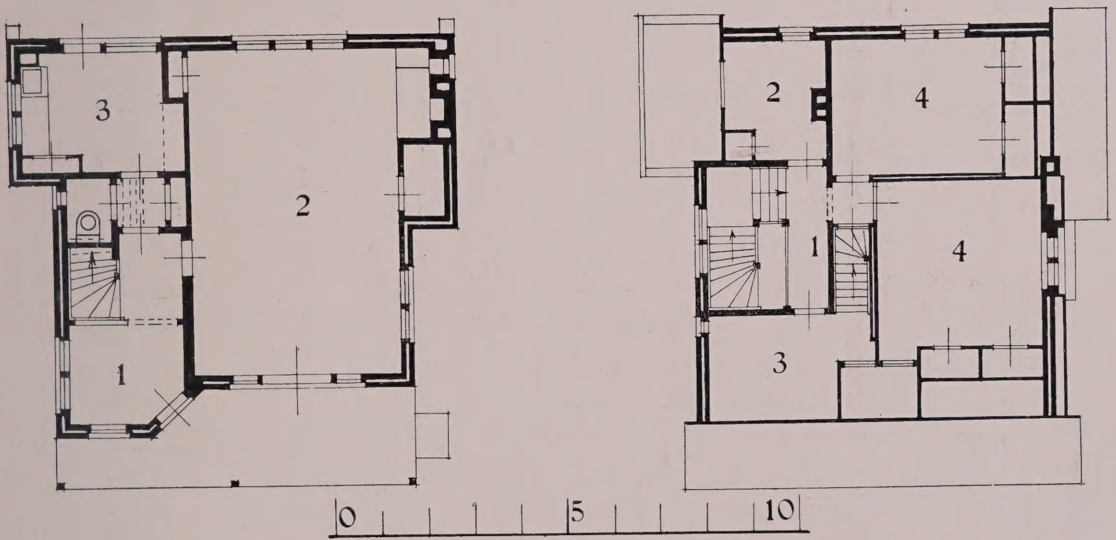

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Woonkamer. 3. Keuken.

VERDIEPING:

1. Portaal. 2. Kamer. 3. Zolder.
4. Slaapkamer.

LANDHUISJE TE VIERHOUTEN. ARCHITECT H. KORRINGA.

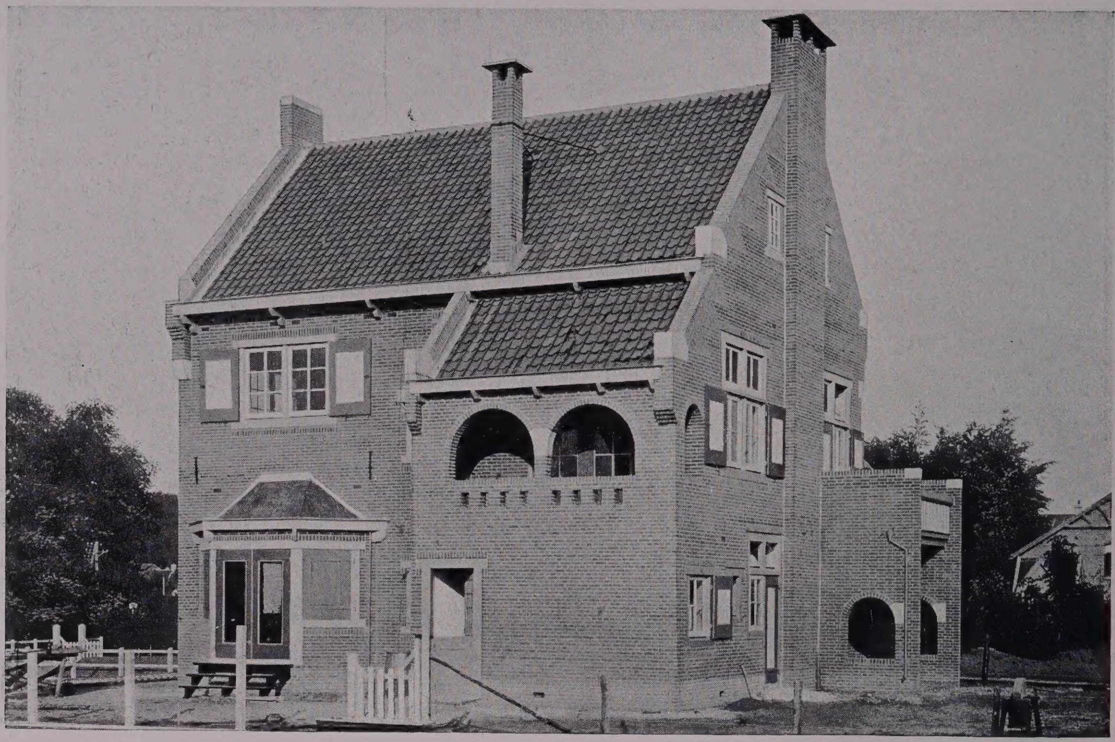

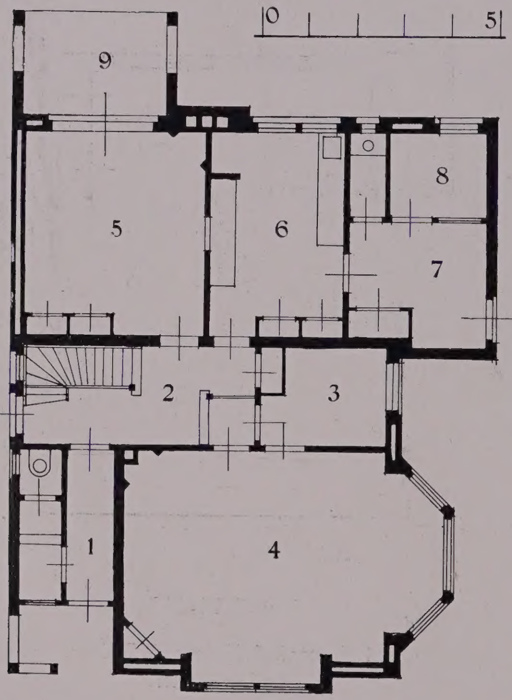

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Hal. 3. Spreekkamer. 4. Zitkamer. 5. Eetkamer. 6. Keuken. 7. Waschplaats. 8. Zitje. 9. Veranda.

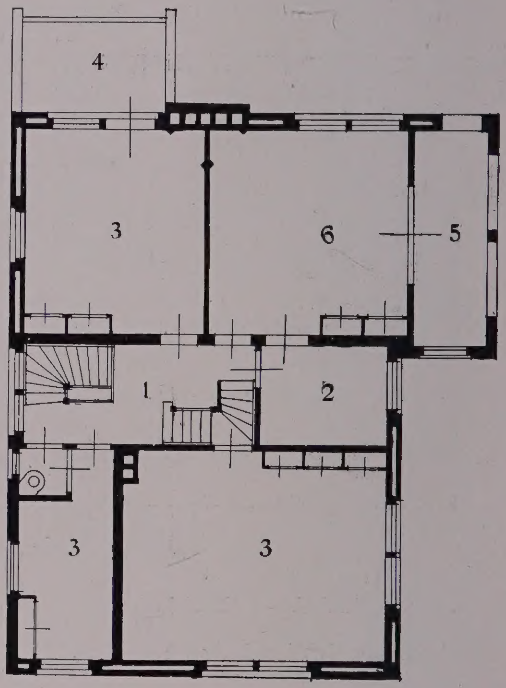

VERDIEPING:

1. Hal. 2. Badkamer. 3. Slaapkamer. 4. Balkon. 5. Loggia.

LANDHUIS TE LAREN. N.H.

ARCHITECT: A. J. KROPHOLLER.

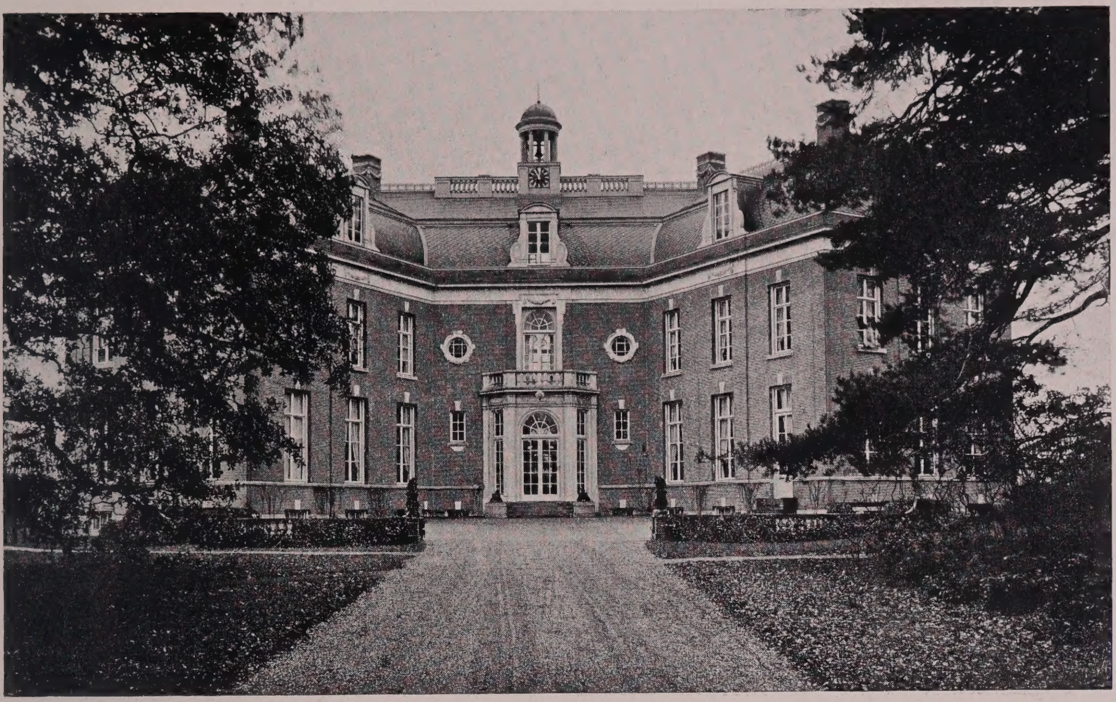

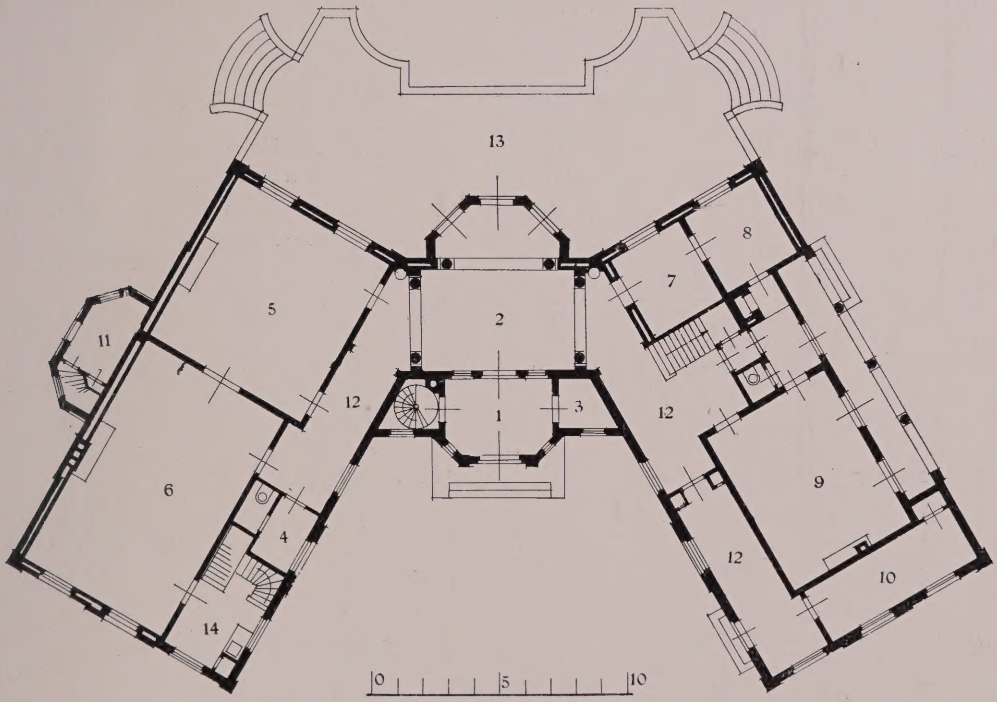

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Hal. 3. Garderobe. 4. Toilet. 5. Salon. 6. Eetkamer. 7. Boudoir. 8. Serre. 9. Heerenkamer. 10. Spreekkamer. 11. Kamer personeel. 12. Gang. 13. Terras. 14. Dienkamer.

LANDHUIS „MEER-EN-BERG" TE HEEMSTEDE. ARCHITECT: FOEKE KUIPERS.

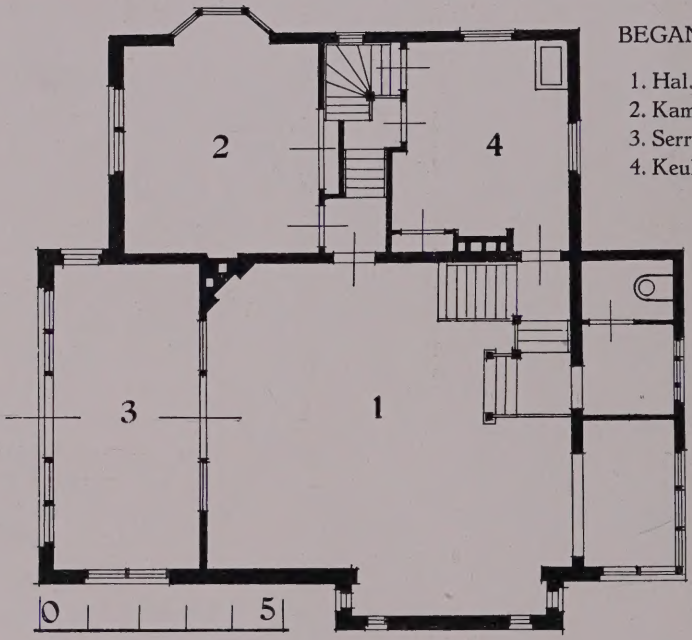

BEGANE GROND:

1. Hal.
2. Kamer.
3. Serre.
4. Keuken.

ZOMERHUIS TE NOORDWIJK a/ZEE. ARCHITECT: FOEKE KUIPERS.

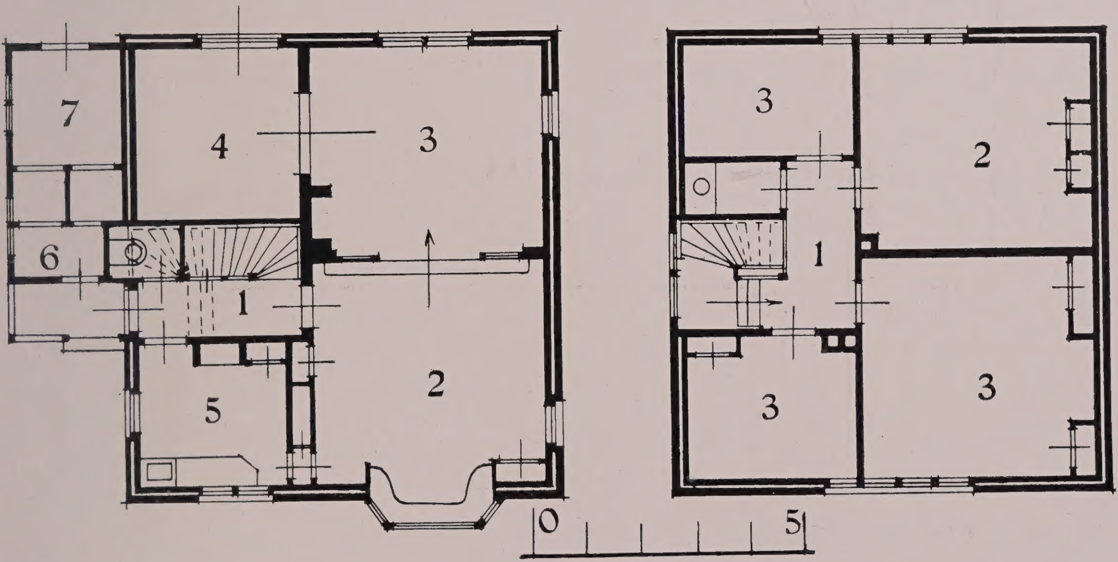

BEGANE GROND:

1. Gang. 2. Eet- en Woonkamer. 3. Zitkamer. 4. Kamer. 5. Keuken. 6. Bergplaats. 7. Rijwielenbergplaats.

VERDIEPING:

1. Portaal. 2. Slaapkamer. 3. Logeerkamer.

ZOMERHUIS TE BERGEN (N.H.).

ARCHITECT: A. VAN DER LEE.

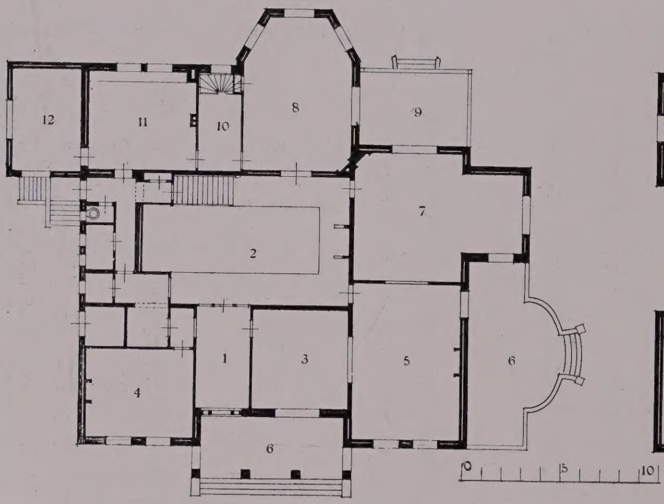

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Hal. 3. Spreekkamer. 4. Zitkamer. 5. Salon. 6. Terras. 7. Woonkamer. 8. Eetkamer. 9. Serre. 10. Dienkamer. 11. Keuken. 12. Bijkeuken.

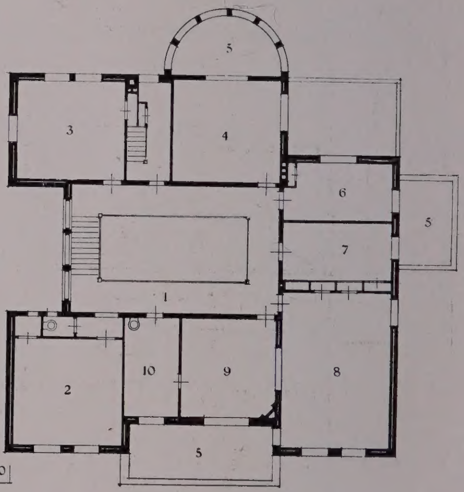

VERDIEPING:

1. Portaal. 2 en 3 Logeerkamer. 4. Damessalon. 5. Terras. 6. Slaapkamer. 7. Slaapkamer. 8. Slaapkamer. 9. Slaapkamer. 10. Badkamer.

LANDHUIS TE UBBERGEN. ARCHITECT: OSCAR LEEUW.

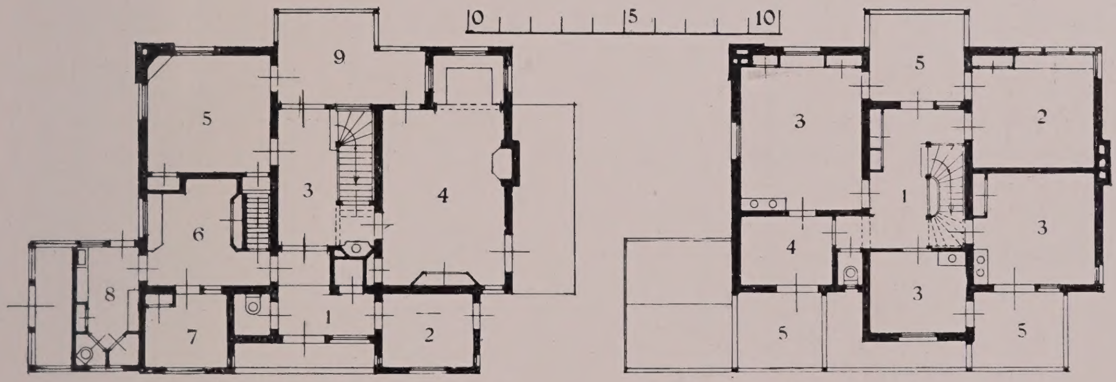

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Spreekkamer. 3. Hal. 4. Woonkamer. 5. Eetkamer. 6. Keuken. 7. Zitkamer dienstboden. 8. Bijkeuken. 9. Veranda.

VERDIEPING:

1. Trapportaal 2. Zitkamer. 3. Slaapkamer. 4. Badkamer. 5. Balkon.

LANDHUIS „DENNENHOEVE" TE BUSSUM.

ARCHITECT: J. H. W. LELIMAN, Bouwk. Ing.

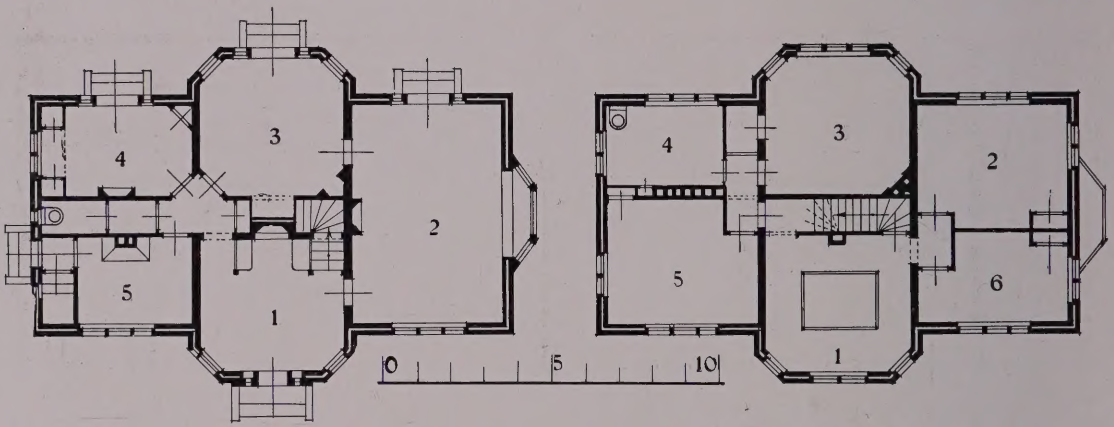

BEGANE GROND:

1. Hal. 2. Woonkamer. 3. Eetkamer.
4. Kinderkamer. 5. Keuken.

VERDIEPING:

1. Omgang. 2. Logeerkamer. 3. Slaapkamer.
4. Badkamer. 5. Slaapkamer.

LANDHUIS TE WASSENAAR. ARCHITECT: J. LIMBURG, Bouwk. Ing.

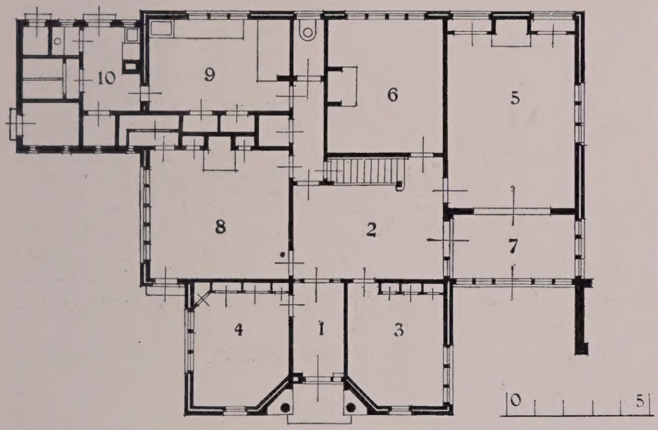

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Hal. 3. Voorkamer. 4. Kantoor. 5. Woonkamer. 6. Zitkamer. 7. Serre. 8. Eetkamer. 9. Keuken. 10. Bijkeuken.

VERDIEPING:

1. Hal. 2. Slaapkamer. 3. Slaapkamer. 4. Slaapkamer. 5. Logeerkamer. 6. Badkamer. 7. Balkon.

LANDHUIS „ZWANENHOF" TE HEEMSTEDE.

ARCHITECT: J. B. VAN LOGHEM, Bouwk. Ing.

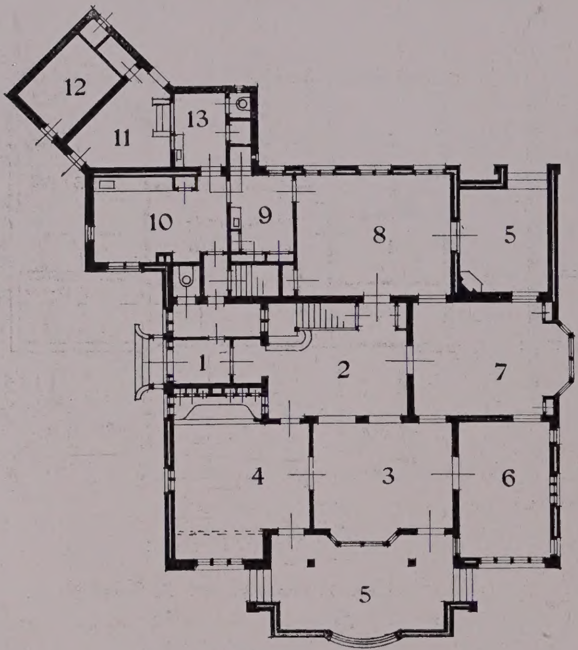

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Traphal. 3. Zithal. 4. Heerenkamer. 5. Terras. 6. Serre. 7. Salon. 8. Eetkamer. 9. Dienkamer. 10. Keuken. 11. Open plaats. 12. Rijwielbergplaats. 13. Bijkeuken.

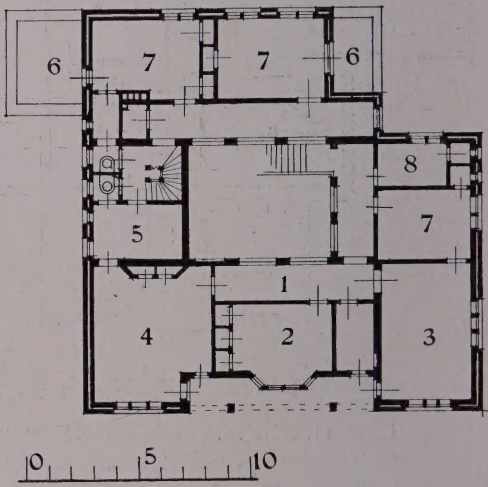

VERDIEPING:

1. Portaal. 2. Kleedkamer. 3. Zitkamer. 4. Slaapkamer. 5. Badkamer. 6. Balkon. 7. Slaapkamer.

LANDHUIS „HOUTRUST" TE HEEMSTEDE.

ARCHITECT: J. B. VAN LOGHEM, Bouwk. Ing.

Ingang.

Hal.

LANDHUIS „HOUTRUST" TE HEEMSTEDE. ARCHITECT: J. B. VAN LOGHEM, Bouwk. Ing.

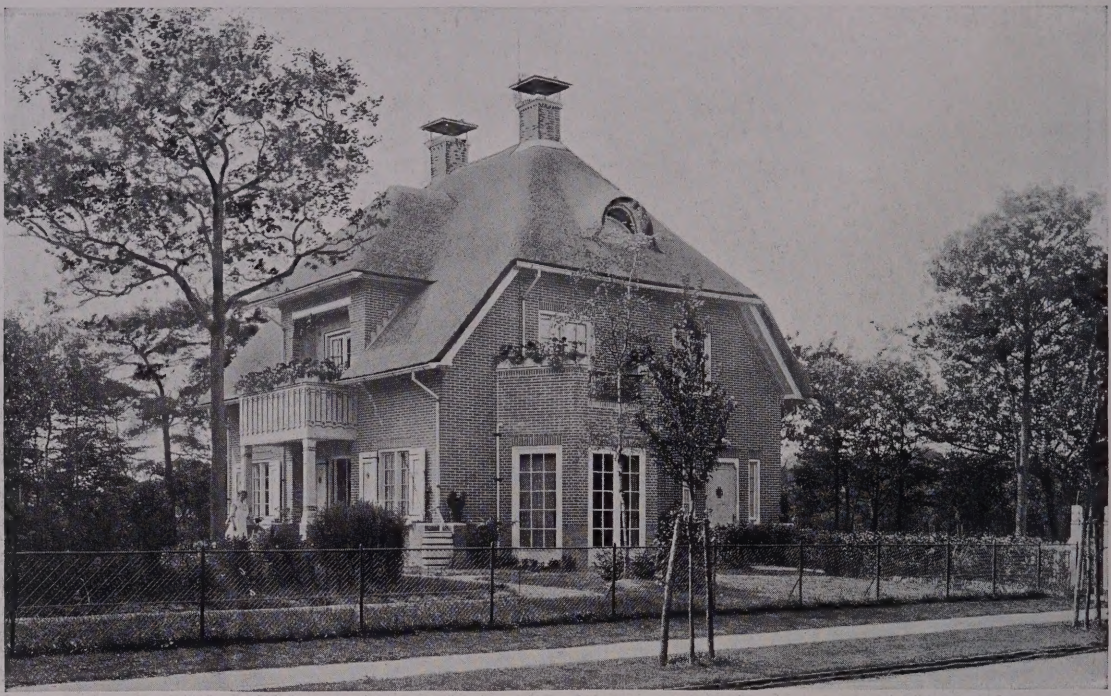

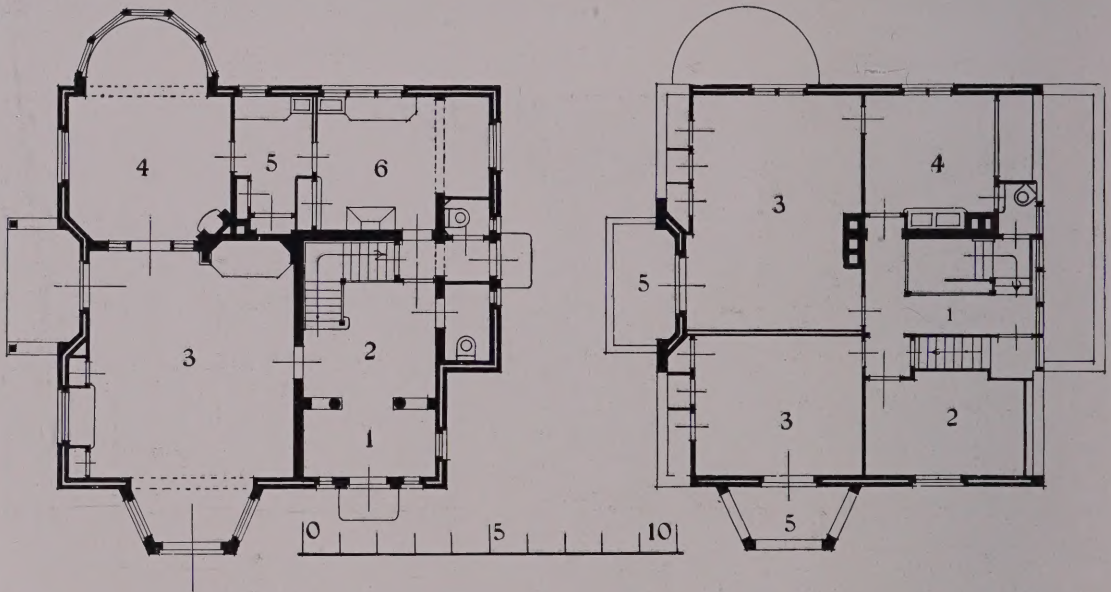

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Hal. 3. Huiskamer. 4. Eetkamer. 5. Dienkamer. 6. Keuken.

VERDIEPING:

1. Gang. 2. Logeerkamer. 3. Slaapkamer. 4. Badkamer. 5. Balkon.

LANDHUIS IN HET PARK „DE KIEVIET" TE WASSENAAR. ARCHITECT: JOHs. MUTTERS Jr.

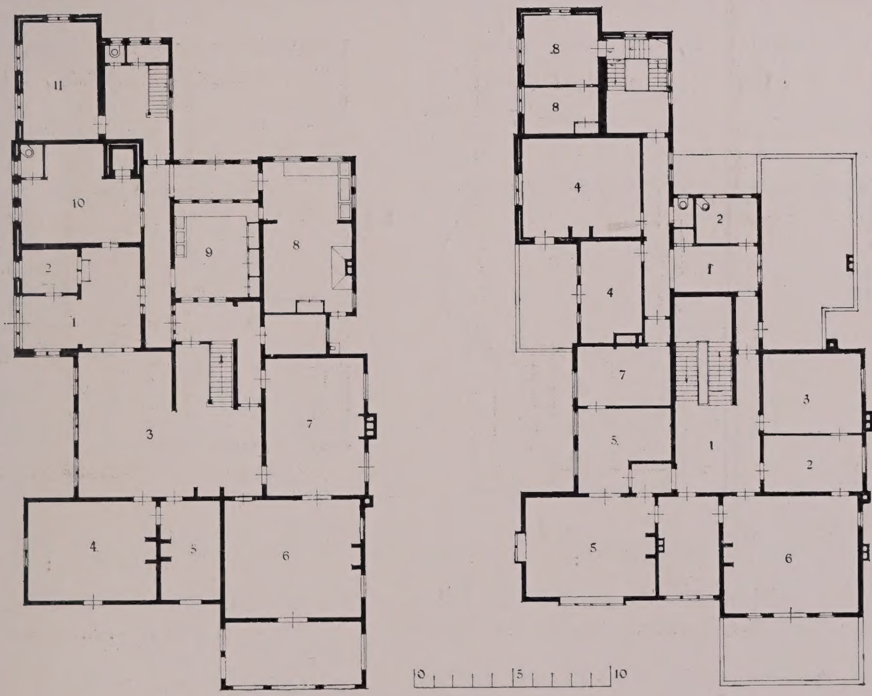

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Spreekkamer. 3. Hal. 4. Heerenkamer. 5. Boudoir. 6. Salon. 7. Eetkamer. 8. Keuken. 9. Dienkamer. 10. Garderobe. 11. Zitkamer dienstboden.

VERDIEPING:

1. Portaal. 2. Badkamer. 3. Slaapkamer. 4. Logeerkamer. 5. Slaapkamer. 6. Slaapkamer. 7. Zitkamer. 8. Kamer personeel.

LANDHUIS „'T VALCKENBOSCH" TE ZEIST.

ARCHITECTEN: J. J. — M. A. en J. VAN NIEUKERKEN.

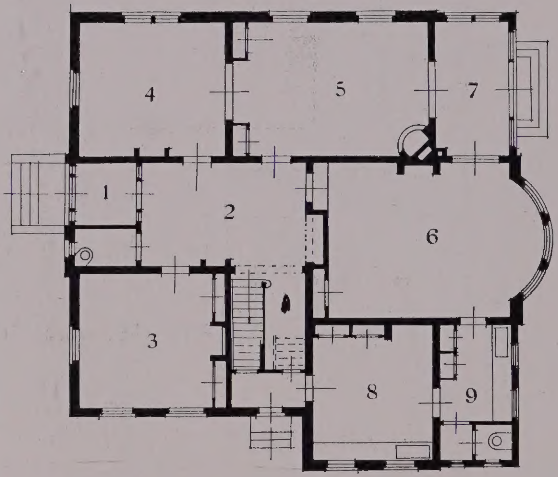

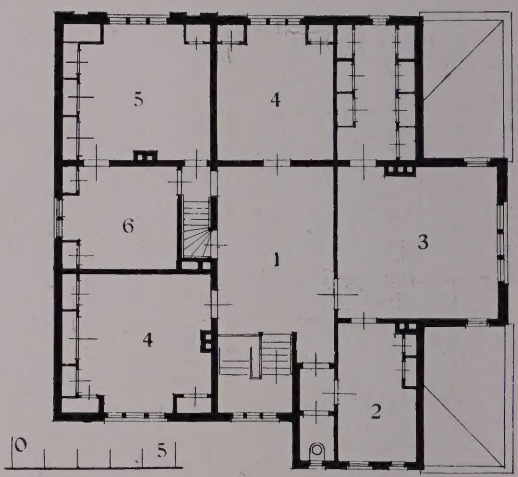

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Hal. 3. Studeerkamer. 4. Salon. 5. Huiskamer. 6. Eetkamer. 7. Serre. 8. Keuken. 9. Bijkeuken.

VERDIEPING:

1. Hal. 2. Badkamer. 3. Slaapkamer. 4. Logeerkamer. 5. Zitkamer. 6. Slaapkamer.

DOKTERSWONING TE LOOSDUINEN. ARCHITECT: B. J. OUENDAG.

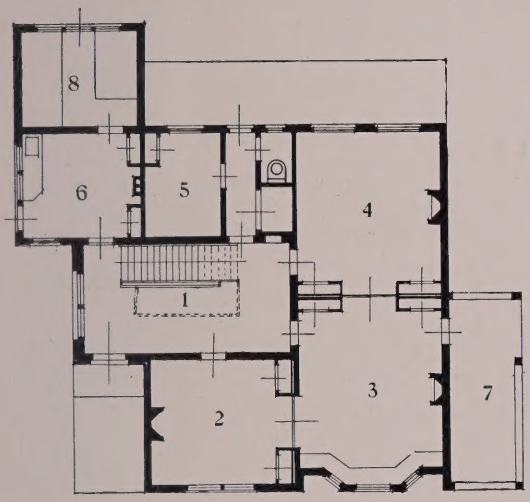

BEGANE GROND:

1. Hal. 2. Studeerkamer. 3. Woonkamer. 4. Eetkamer. 5. Dienstbodenkamer. 6. Keuken. 7. Veranda. 8. Schuur.

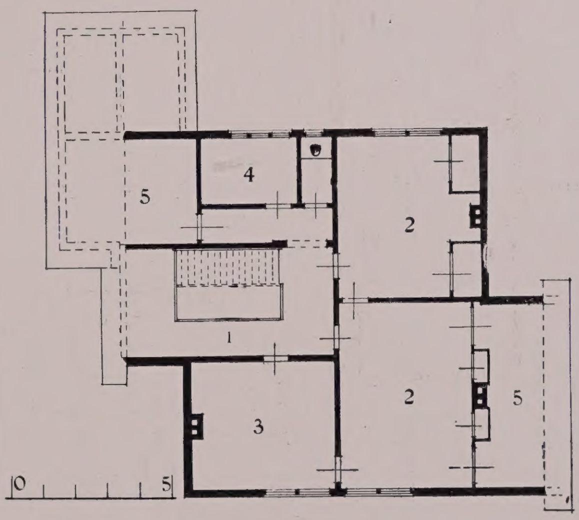

VERDIEPING:

1. Portaal. 2. Slaapkamer. 3. Slaapkamer. 4. Badkamer. 5. Bergplaats.

LANDHUIS „DE MEREL" TE DE BILDT. ARCHITECT: J. E. VAN DER PEK.

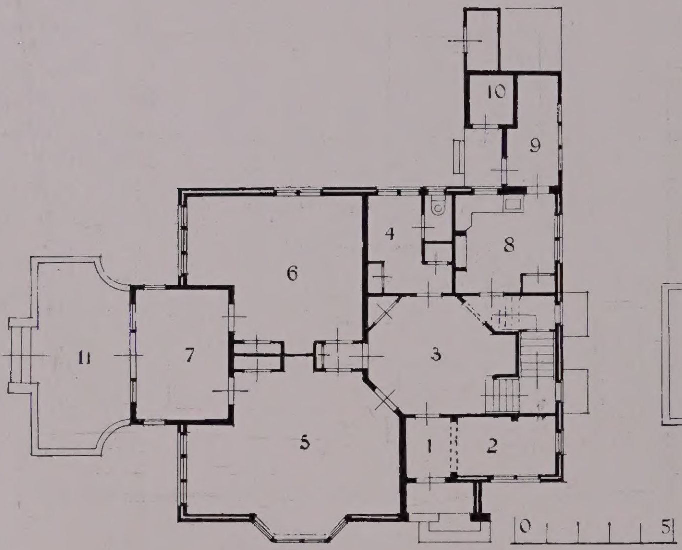

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Garderobe. 3. Hal. 4. Toilet. 5. Woonkamer. 6. Bibliotheek. 7. Serre. 8. Keuken. 9. Bergplaats. 10. Gastoestel. 11. Terras.

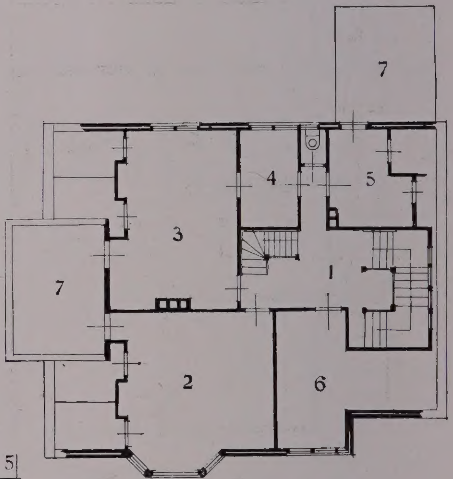

VERDIEPING:

1. Portaal. 2. Logeerkamer. 3. Slaapkamer. 4. Badkamer. 5. Dienstbodenkamer. 6. Werkkamer. 7. Balkon.

LANDHUIS TE SCHOORL. ARCHITECT: JOH. G. ROBBERS, Bouwk. Ing.

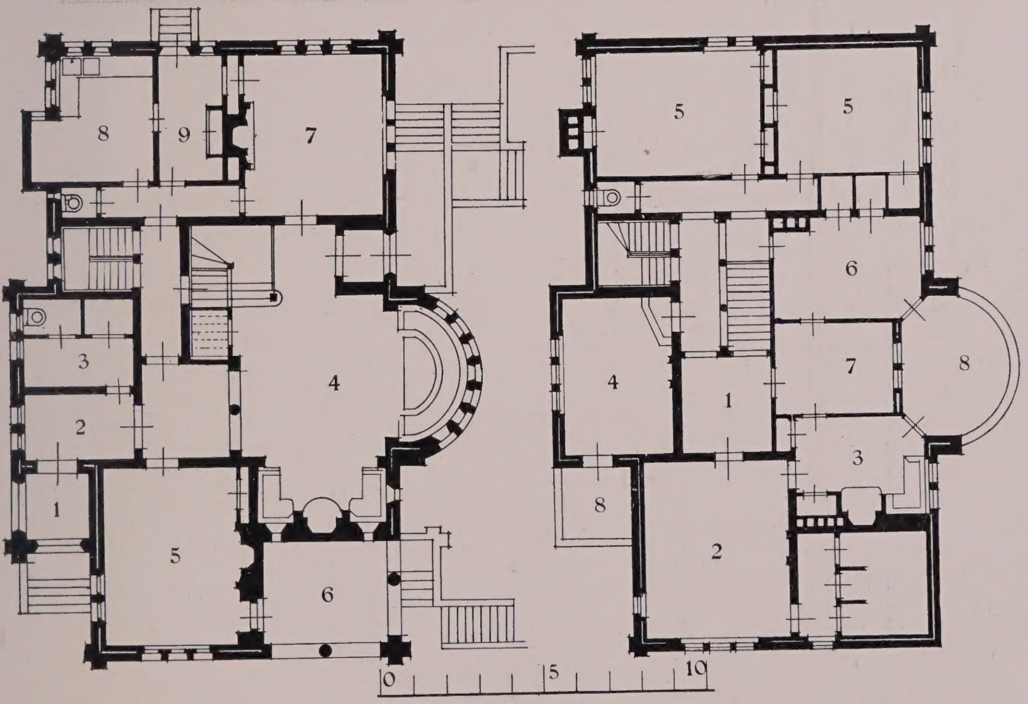

BEGANE GROND:
1. Portiek. 2. Ingang. 3. Garderobe. 4. Hal. 5. Salon. 6. Veranda. 7. Eetkamer. 8. Keuken. 9. Bijkeuken.

VERDIEPING:
1. Portaal. 2. Slaapkamer. 3. Boudoir. 4. Zitkamer. 5. Logeerkamer. 6. Slaapkamer. 7. Badkamer. 8. Balkon.

VILLA „HET WITTE HUIS" TE SCHEVENINGEN. ARCHITECT: Prof. J. A. G. VAN DER STEUR, Bouwk. Ing.

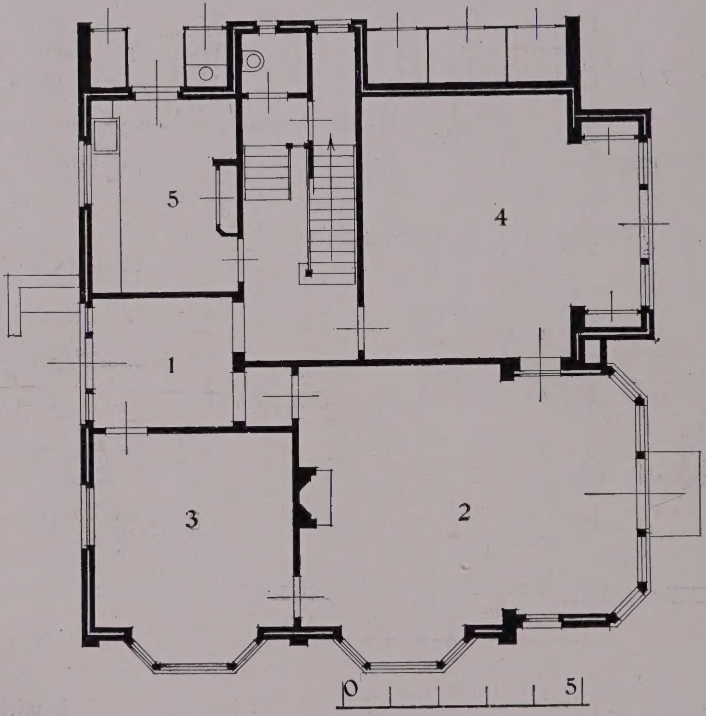

BEGANE GROND:

1. Ingang.
2. Salon.
3. Heerenkamer.
4. Eetkamer.
5. Keuken.

VILLA „DALHOEVE" TE BLOEMENDAAL. ARCHITECT: Prof. J. A. G. VAN DER STEUR, Bouwk. Ing.

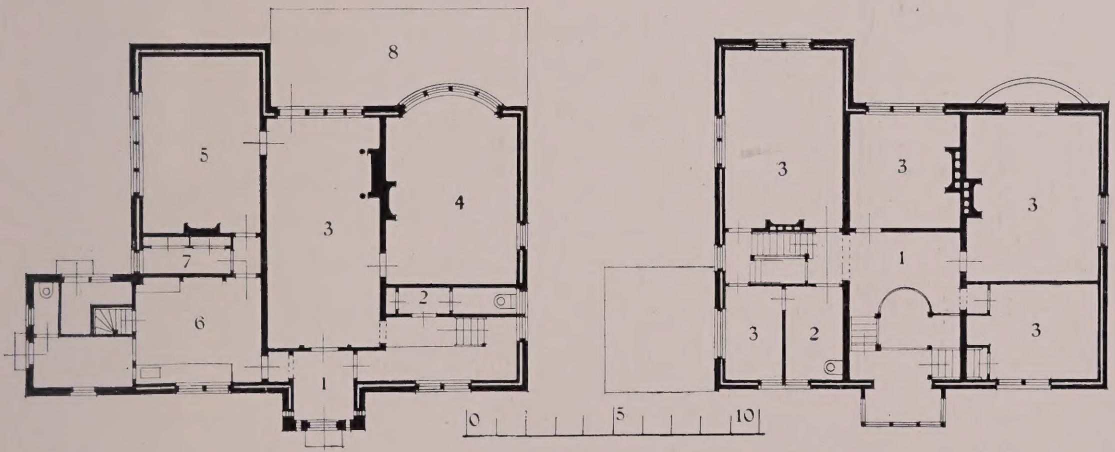

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Garderobe. 3. Hal. 4. Salon. 5. Eetkamer. 6. Keuken. 7. Dienkamer. 8. Terras.

VERDIEPING:

1. Hal. 2. Badkamer. 3. Slaapkamer.

LANDHUIS TE VOGELENZANG. ARCHITECT: J. A. VAN STRAATEN.

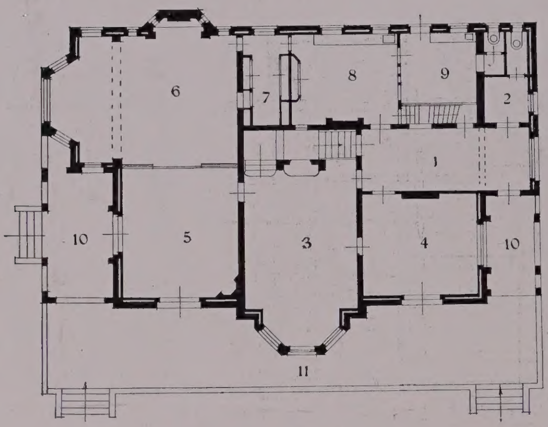

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Toilet. 3. Hal. 4. Salon. 5. Woonkamer. 6. Eetkamer. 7. Dienkamer. 8. Keuken. 9. Bijkeuken. 10. Overdekt terras. 11. Terras.

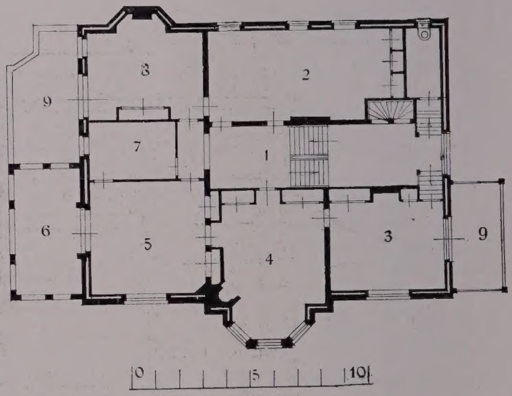

VERDIEPING:

1. Portaal. 2. Kamer. 3. Slaapkamer. 4. Studeerkamer. 5. Slaapkamer. 6. Loggia. 7. Badkamer. 8. Logeerkamer. 9. Balkon.

LANDHUIS TE CULEMBORG. ARCHITECT: J. A. VAN STRAATEN.

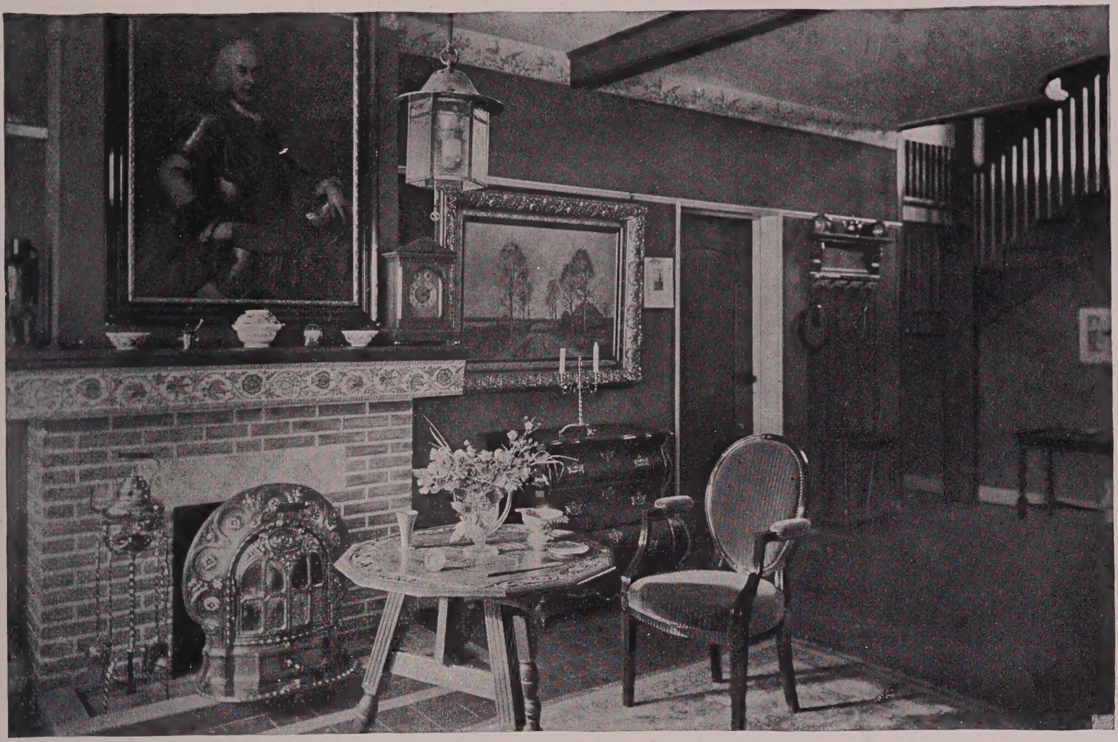

LANDHUIS TE VOGELENZANG. Hal. ARCHITECT: J. A. VAN STRAATEN.

LANDHUIS TE CULEMBORG. Traphal. ARCHITECT: J. A. VAN STRAATEN.

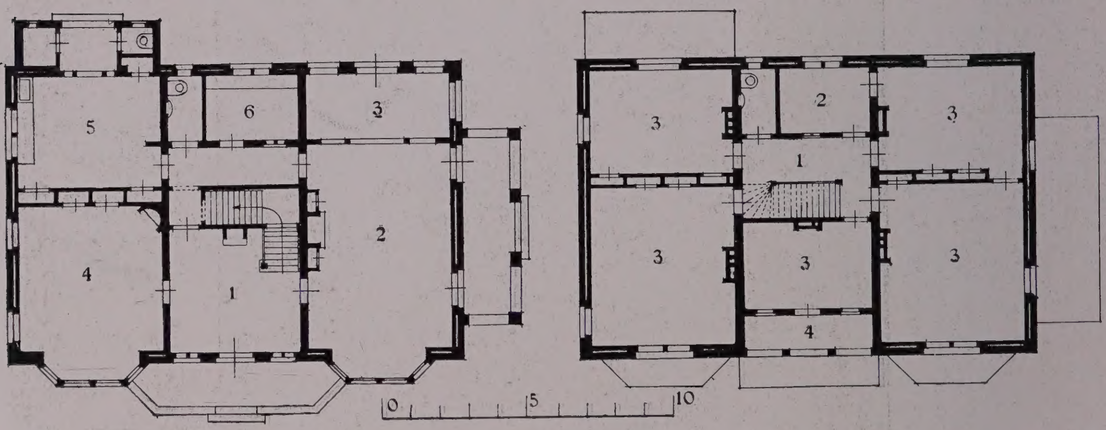

BEGANE GROND:

1. Hal. 2. Huiskamer. 3. Serre. 4. Eetkamer. 5. Keuken. 6. Provisiekamer.

VERDIEPING:

1. Gang. 2. Badkamer. 3. Slaapkamer. 4. Loggia.

LANDHUIS „BOSCH EN DUIN" TE VOLLENHOVEN. ARCHITECT: J. VERHEUL Dzn.

LANDHUIS TE DELDEN. ARCHITECT: F. A. WARNERS.

Woonkamer.

LANDHUIS TE HILVERSUM. ARCHITECT: F. A. WARNERS.

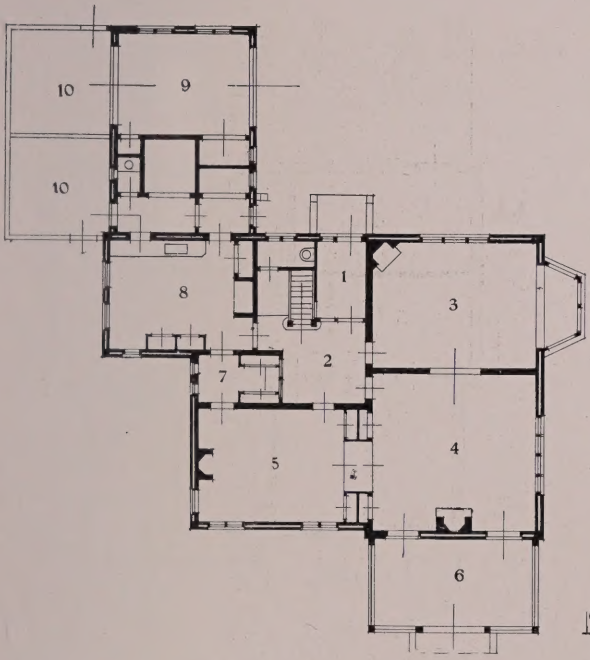

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Hal. 3. Salon. 4. Huiskamer. 5. Werkkamer. 6. Serre. 7. Provisiekamer. 8. Keuken. 9. Garage. 10. Waschplaats.

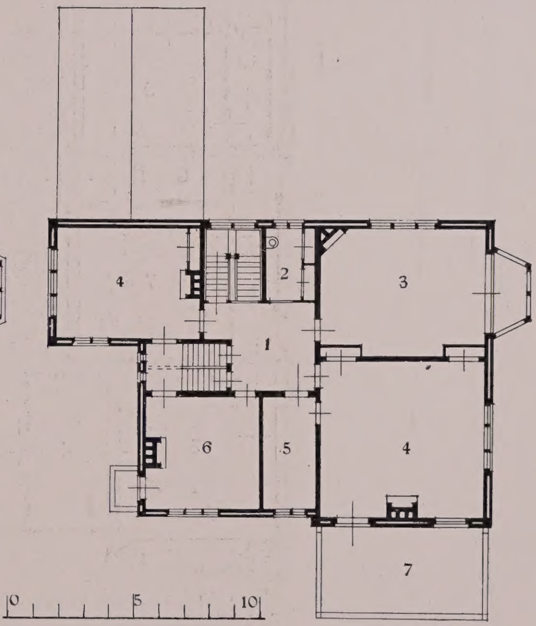

VERDIEPING:

1. Portaal. 2. Toilet. 3. Logeerkamer. 4. Slaapkamer. 5. Badkamer. 6. Slaapkamer. 7. Balkon.

LANDHUIS „WOLFSHOEK" TE MAARSSEN. ARCHITECT: E. G. WENTINK.

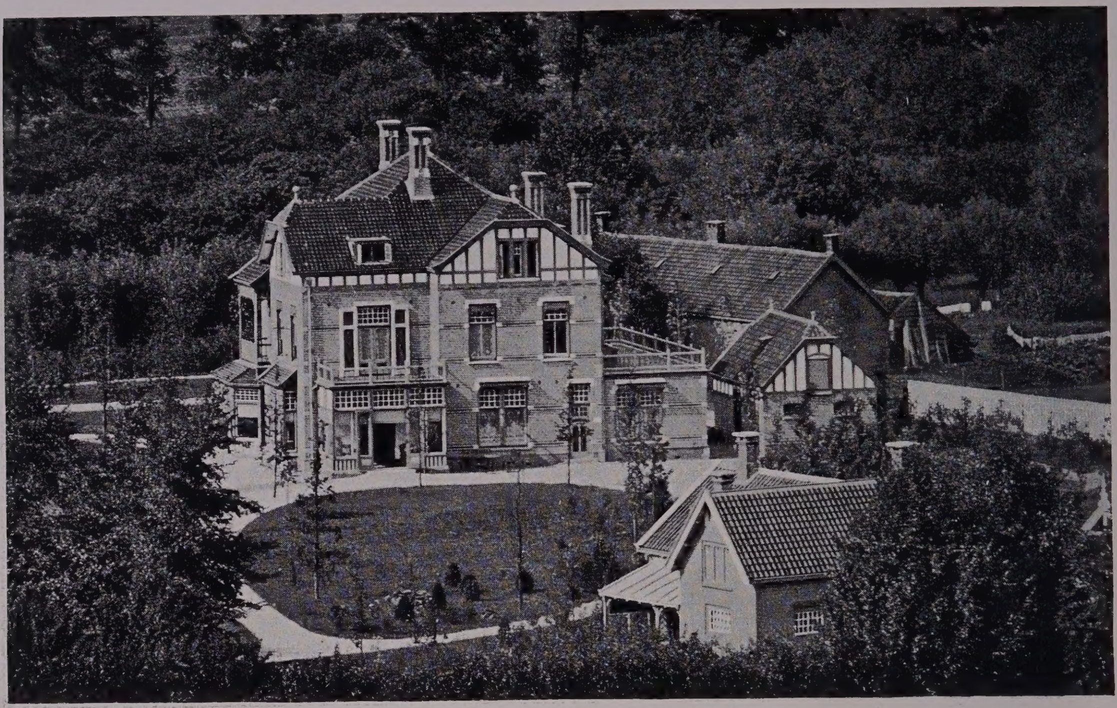

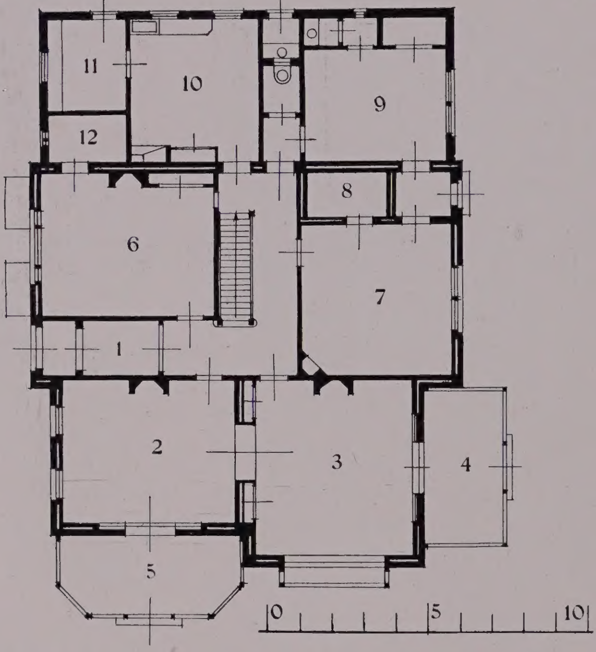

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Salon. 3. Huiskamer. 4. Veranda. 5. Serre. 6. Eetkamer. 7. Kantoor. 8. Kluis. 9. Bijkantoor. 10. Keuken. 11. Bijkeuken. 12. Provisiekamer.

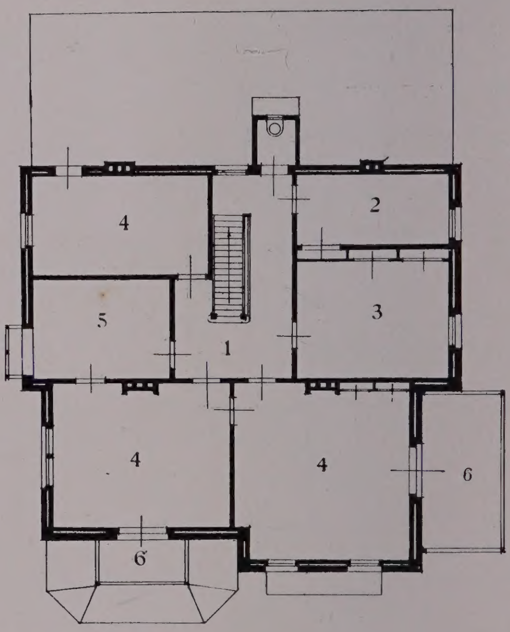

VERDIEPING:

1. Portaal. 2. Badkamer. 3. Kleedkamer. 4. Slaapkamer. 5. Zitkamer. 6. Balkon.

LANDHUIS "BEL RESPIRO" TE HOUTEN. ARCHITECT: E. G. WENTINK.

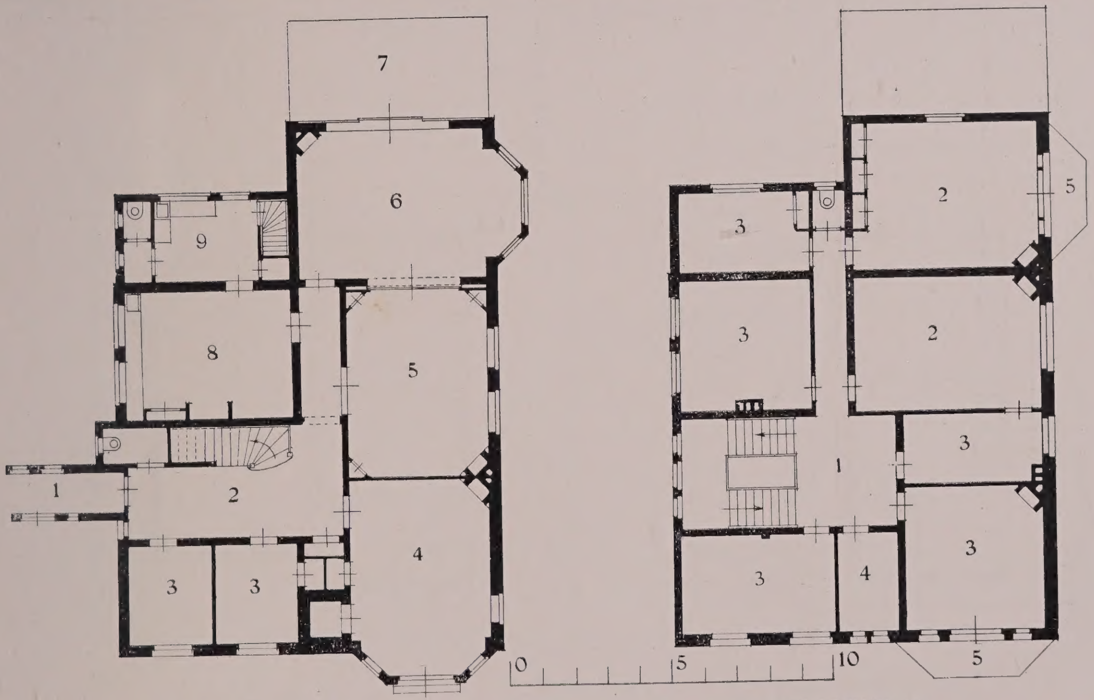

BEGANE GROND:

1. Gang naar de kerk. 2. Traphal. 3. Spreekkamer. 4. Werkkamer. 5. Zaal. 6. Woonkamer. 7. Serre. 8. Keuken. 9. Bijkeuken.

VERDIEPING:

1. Portaal. 2. Zitkamer. 3. Slaapkamer. 4. Badkamer. 5. Balkon.

PASTORIE TE HILVERSUM.

ARCHITECT: JAC. VAN GILS.

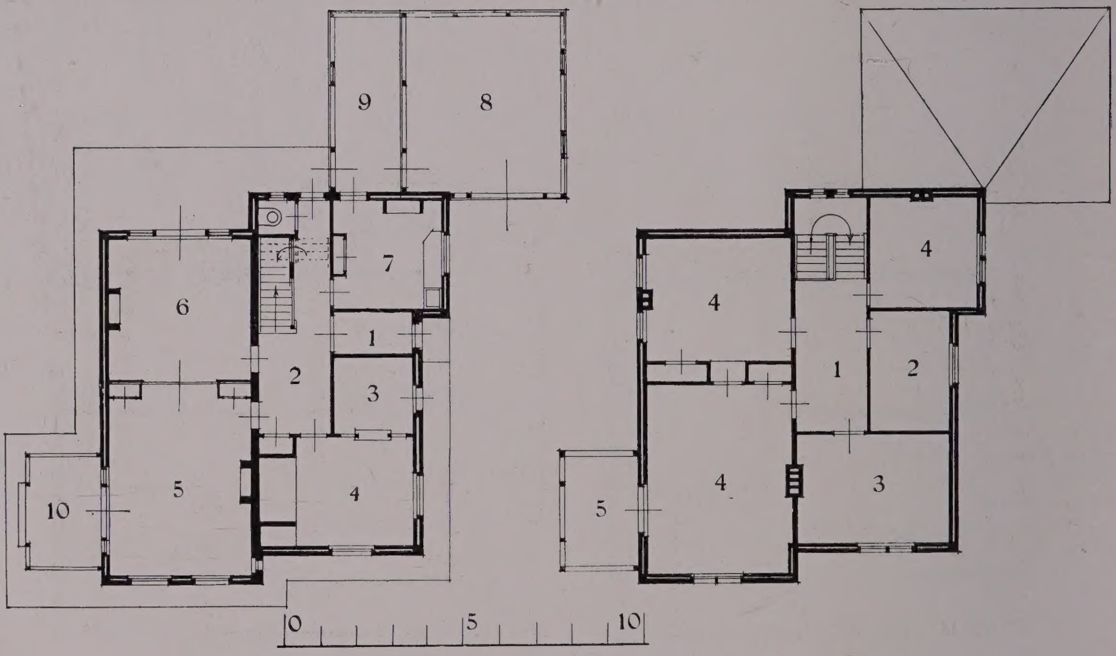

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Traphal. 3. Wachtkamer. 4. Kantoor. 5. Woonkamer, 6. Salon. 7. Keuken. 8. Garage. 9. Bergplaats.

VERDIEPING:

1. Portaal. 2. Dienstbodenkamer. 3. Logeerkamer. 4. Slaapkamer. 5. Balkon.

LANDHUIS TE OIRSCHOT

ARCHITECT: JAC. VAN GILS.

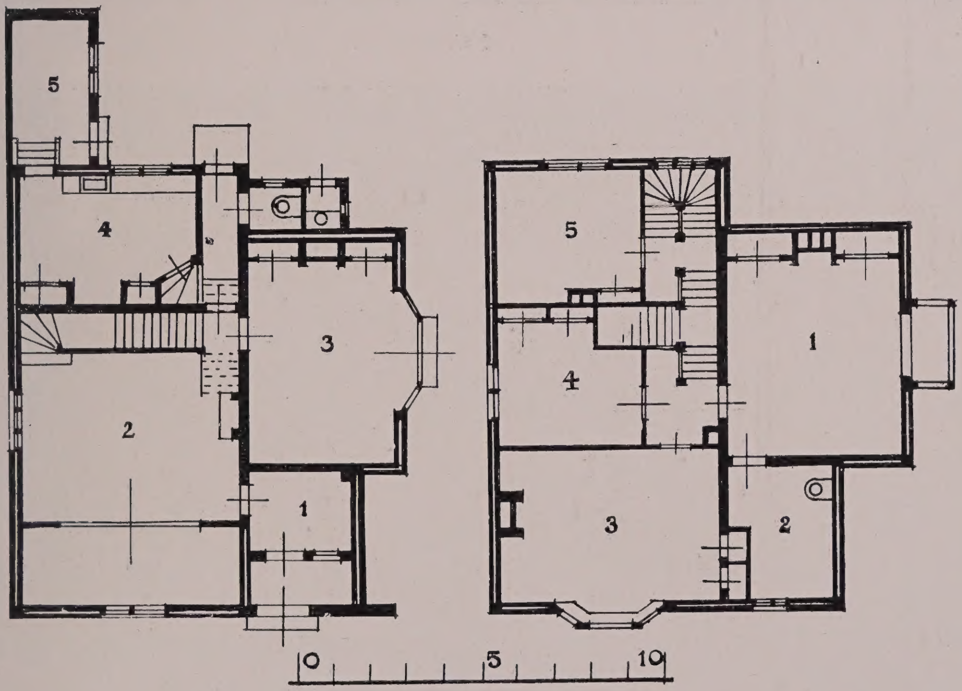

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Hal. 3. Eetkamer. 4. Keuken. 5. Bijkeuken.

VERDIEPING:

1. Slaapkamer. 2. Badkamer. 3. Werkkamer. 4. Strijk- en Mangelkamer. 5. Logeerkamer.

LANDHUIS „FLUYTESTEYN" TE BREUKELEN.

ARCHITECT: Prof. A. F. GIPS.

Hal.

LANDHUIS „FLUYTESTEYN" TE BREUKELEN. Eetkamer. ARCHITECT: Prof. A. F. GIPS.

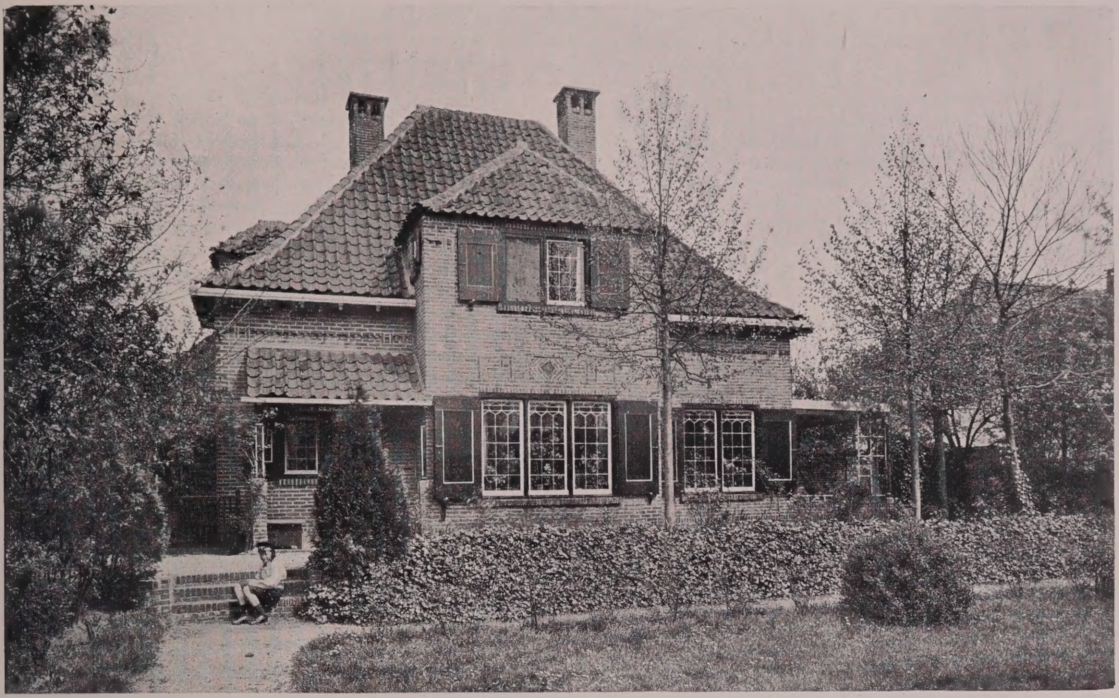

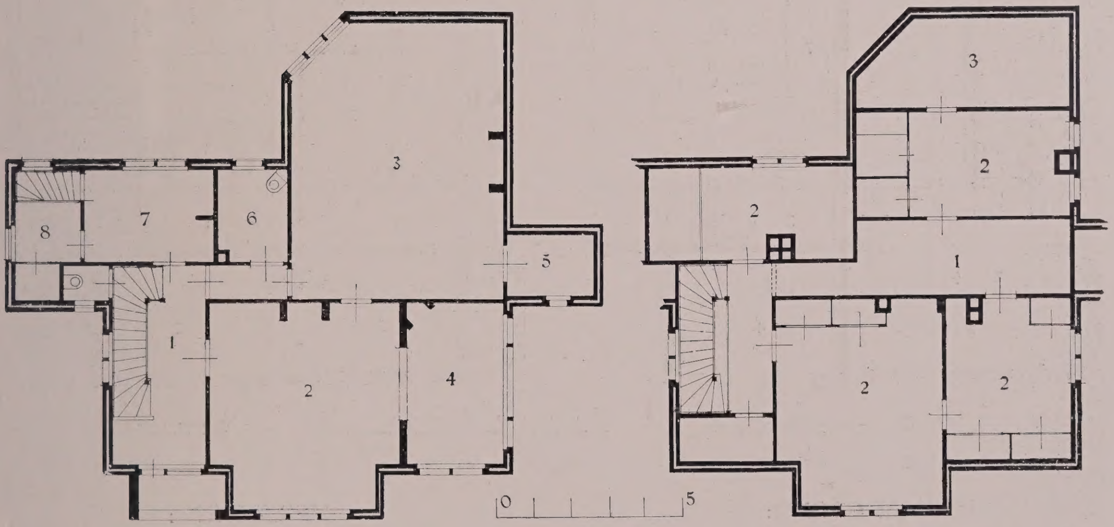

BEGANE GROND:

1. Hal. 2. Woonkamer. 3. Atelier. 4. Serre. 5. Berghok. 6. Badkamer. 7. Keuken. 8. Bijkeuken.

VERDIEPING:

1. Portaal. 2. Slaapkamer. 3. Zolder.

LANDHUISJE TE LAREN. (N. H.)

ARCHITECT: J. GRATAMA, Bouwk. Ing.

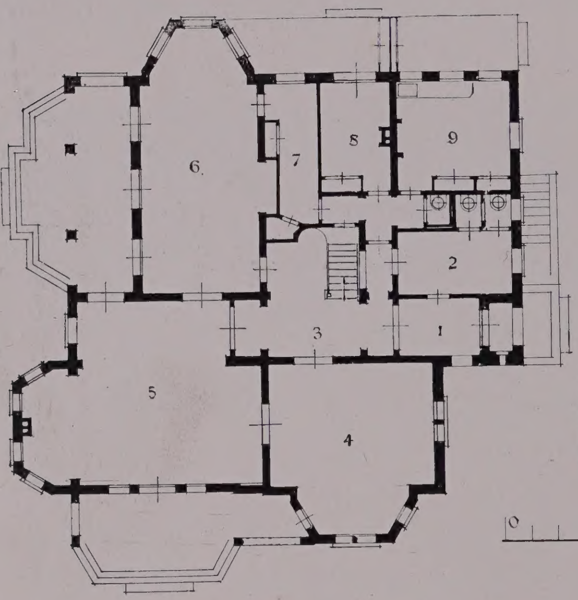

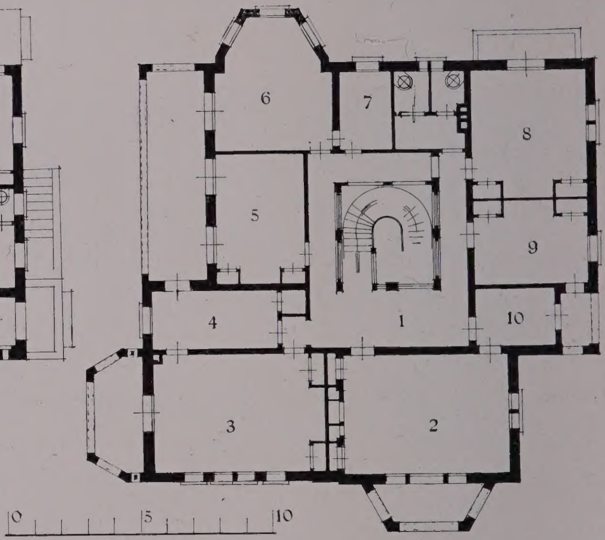

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Garderobe. 3. Hal. 4. Billardkamer. 5. Woonkamer. 6. Eetkamer. 7. Dienkamer. 8. Tuinkamer. 9. Keuken.

VERDIEPING:

1. Portaal. 2. Slaapkamer. 3. Slaapkamer. 4. Slaapkamer. 5. Slaapkamer. 6. Slaapkamer. 7. Badkamer. 8. Slaapkamer. 9. Slaapkamer. 10. Badkamer.

LANDHUIS „BEEKDUIN" TE WASSENAAR. ARCHITECTEN: HOEK EN WOUTERS.

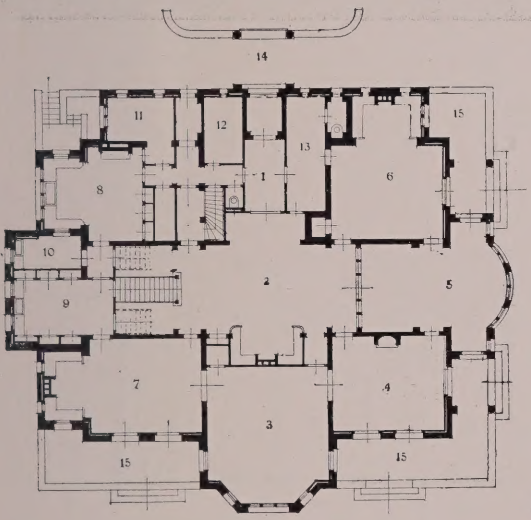

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Hal. 3. Zitkamer. 4. Salon. 5. Wintertuin. 6. Studeerkamer. 7. Eetkamer. 8. Keuken. 9. Dienkamer. 10. Bijkeuken. 11. Dienstbodenzitkamer. 12. Knechtskamer. 13. Toilet. 14. Overdekte ingang. 15. Terras.

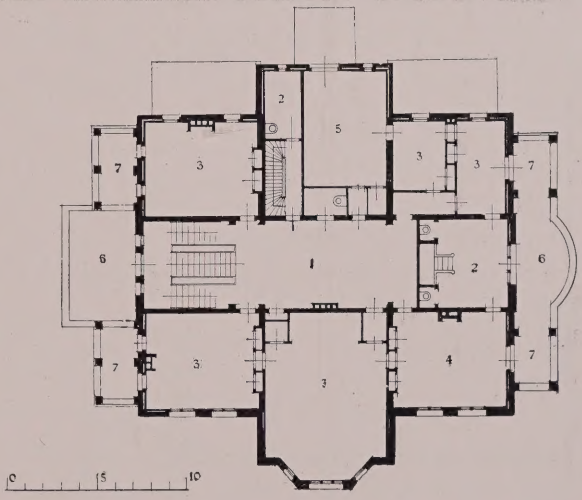

VERDIEPING:

1. Portaal. 2. Badkamer. 3. Slaapkamer. 4. Kleedkamer. 5. Speelkamer. 6. Balkon. 7. Loggia.

LANDHUIS TE WASSENAAR.

ARCHITECTENBUREAU: HOEK EN WOUTERS.

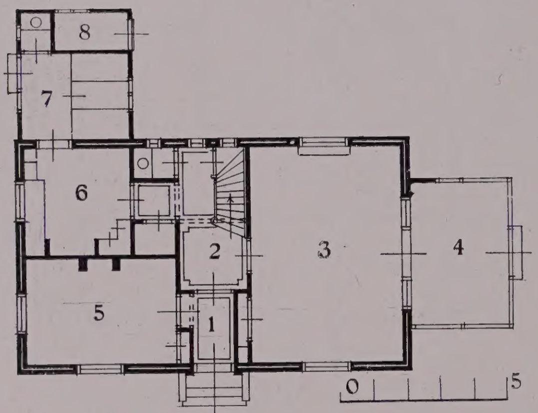

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Hal. 3. Woonkamer. 4. Serre. 5. Werkkamer. 6. Keuken. 7. Bijkeuken. 8. Rijwielbergplaats.

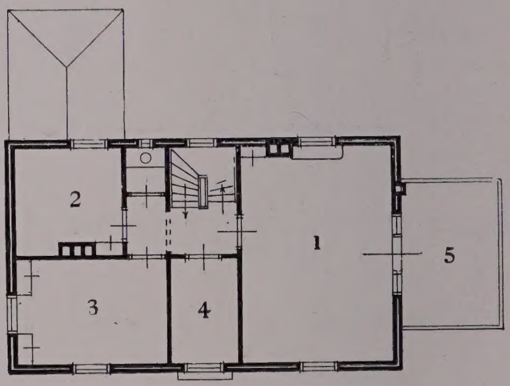

VERDIEPING:

1. Slaapkamer. 2. Slaapkamer. 3. Logeerkamer. 4. Ontbijtkamer. 5. Balkon.

LANDHUIS „LISIDUNA" TE HAAMSTEDE. ARCHITECT: JOH. HOOGENBOOM.

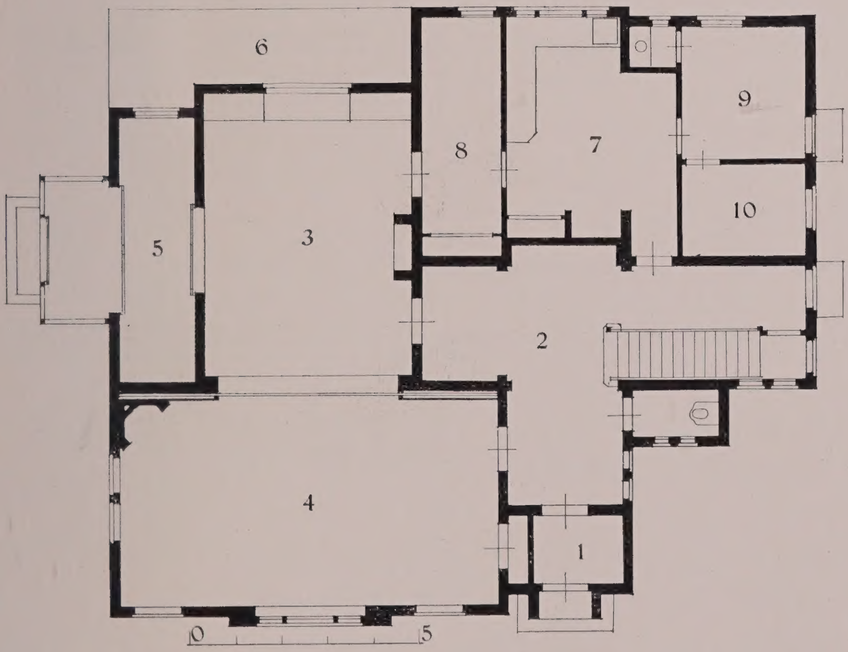

BEGANE GROND:

1. Ingang.
2. Hal.
3. Zit- en Eetkamer.
4. Muziekkamer.
5. Serre.
6. Terras.
7. Keuken.
8. Dienkamer.
9. Bijkeuken.
10. Bergplaats.

LANDHUIS TE BUSSUM. ARCHITECT: W. KROMHOUT C.zn.

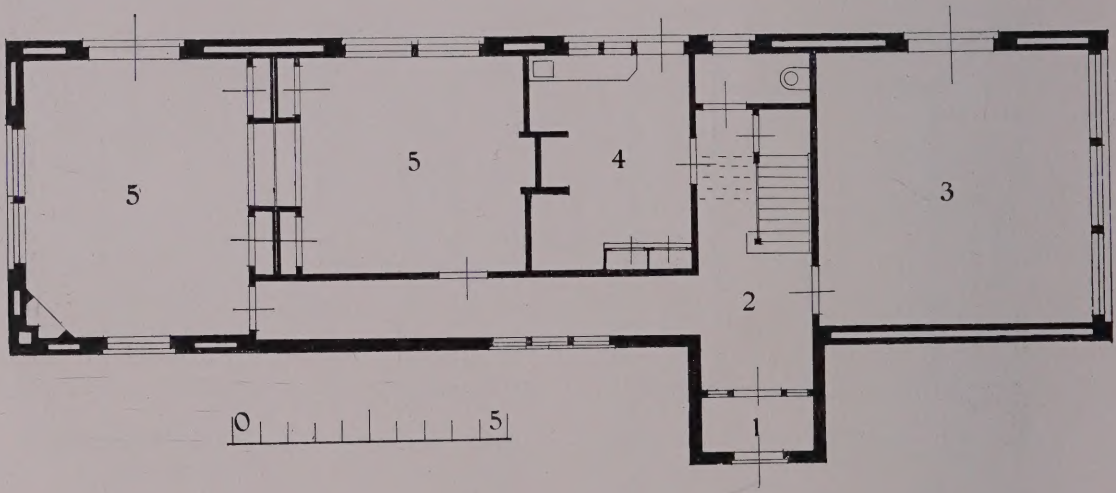

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Hal. 3. Atelier. 4. Keuken. 5. Kamer.

SCHILDERSWONING TE LAREN (N.-H.) ARCHITECT: A. J. KROPHOLLER.

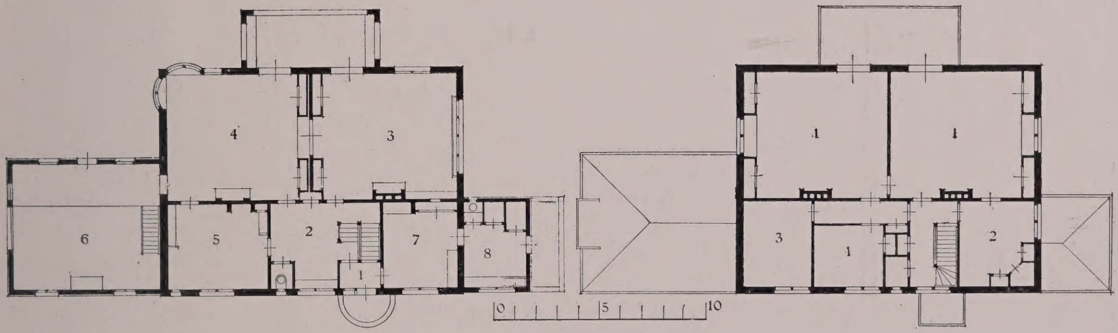

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Hal. 3. Eetkamer.
4. Woonkamer. 5. Studeerkamer.
6. Atelier. 7. Keuken. 8. Bijkeuken.

VERDIEPING;

1. Slaapkamer. 2. Badkamer.
3. Dienstbodenkamer.

LANDHUIS TE LAREN (N.-H.).

ARCHITECT: J. H. W. LELIMAN, Bouwk. Ing.

Tuinzijde.

Woonkamer.

LANDHUIS TE LAREN (N.-H). ARCHITECT: J. H. W. LELIMAN, Bouwk. Ing.

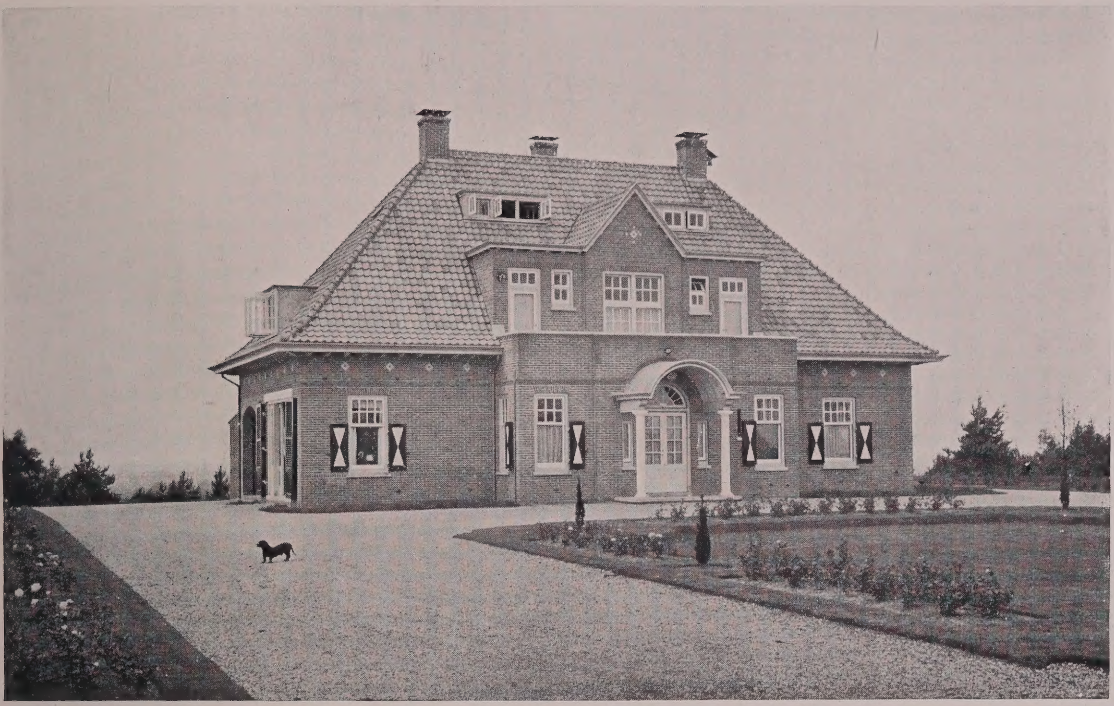

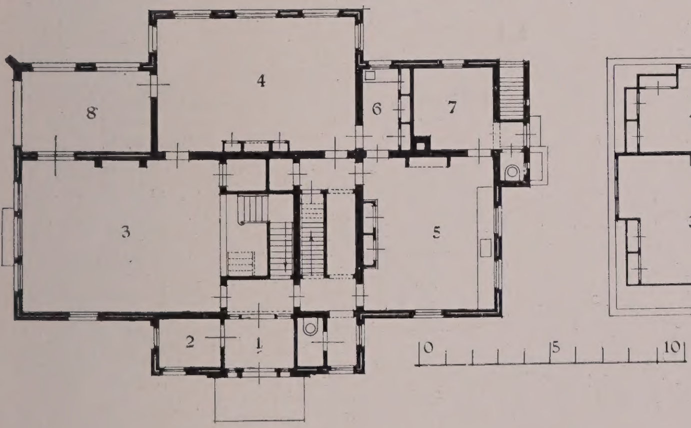

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Garderobe. 3. Hal. 4. Eetkamer. 5. Keuken. 6. Dienkamer. 7. Bergplaats. 8. Veranda.

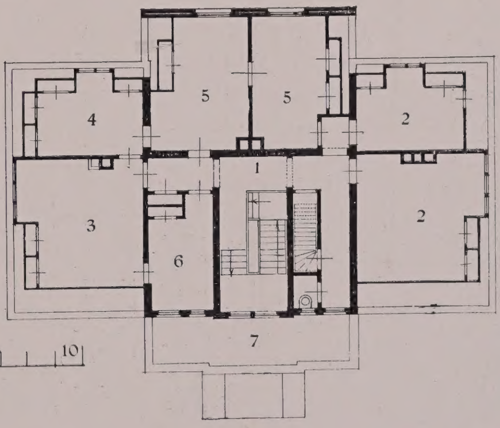

VERDIEPING:

1. Portaal. 2. Logeerkamer. 3. Slaapkamer. 4. Kleedkamer. 5. Slaapkamer. 6. Badkamer. 7. Balkon.

LANDHUIS „KLINKENBELT" TE NIJVERDAL.

ARCHITECT: KAREL MULLER.

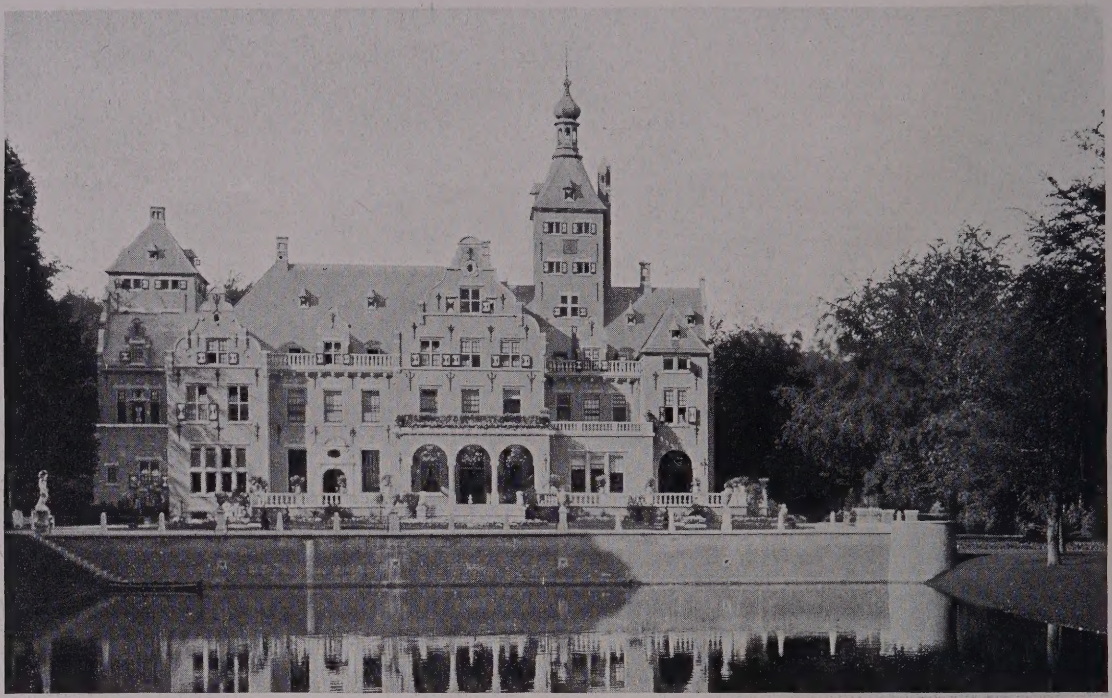

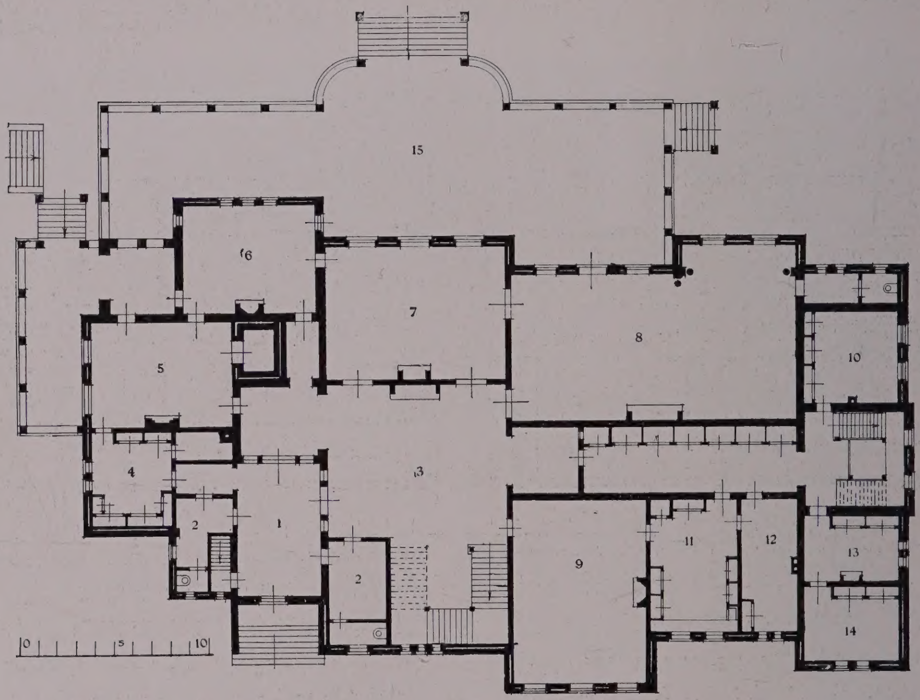

BEGANE GROND:
1. Ingang. 2. Toilet. 3. Hal. 4. Kantoor. 5. Heerenkamer. 6. Boudoir. 7. Salon. 8. Billardzaal. 9. Eetzaal. 10. Kamer huishoudster. 11. Dienkamer. 12. Provisiekamer. 13. Inmaakkamer. 14. Bergplaats. 15. Terras.

LANDHUIS „DUIN- EN KRUIDBERG" TE VELSEN. ARCHITECTEN: J. J.—M. A. en J. VAN NIEUKERKEN

LANDHUIS „DUIN- EN KRUIDBERG" TE VELSEN. ARCHITECTEN J. J.—M. A. en J. VAN NIEUKERKEN.

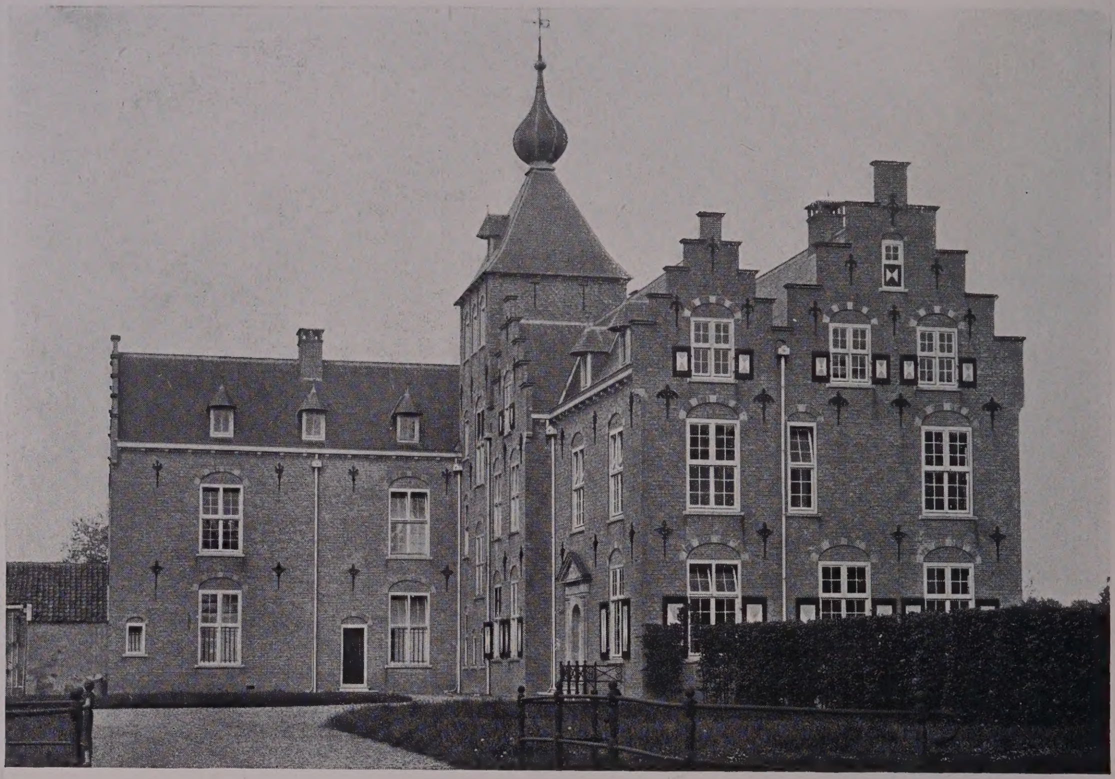

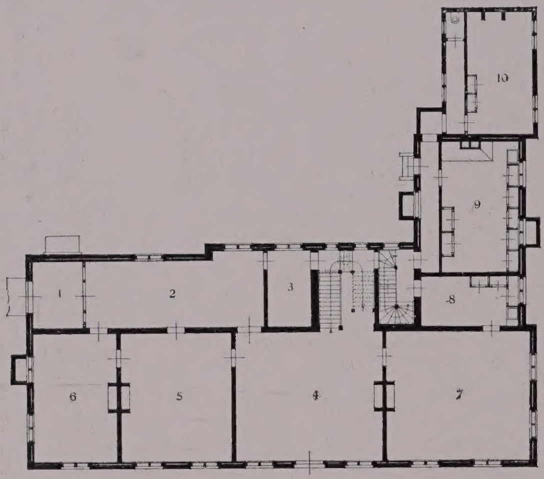

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Galerij. 3. Garderobe. 4. Hal. 5. Salon. 6. Studeerkamer. 7. Eetkamer. 8. Dienkamer. 9. Keuken. 10. Zitkamer dienstboden.

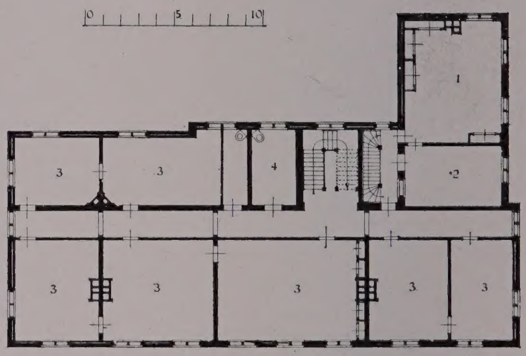

VERDIEPING:

1. Mangelkamer. 2. Poetskamer. 3. Slaapkamer. 4. Badkamer.

KASTEEL „DE LATHMER" TE WILP. ARCHITECTEN: J. J. – M. A. en J. VAN NIEUKERKEN.

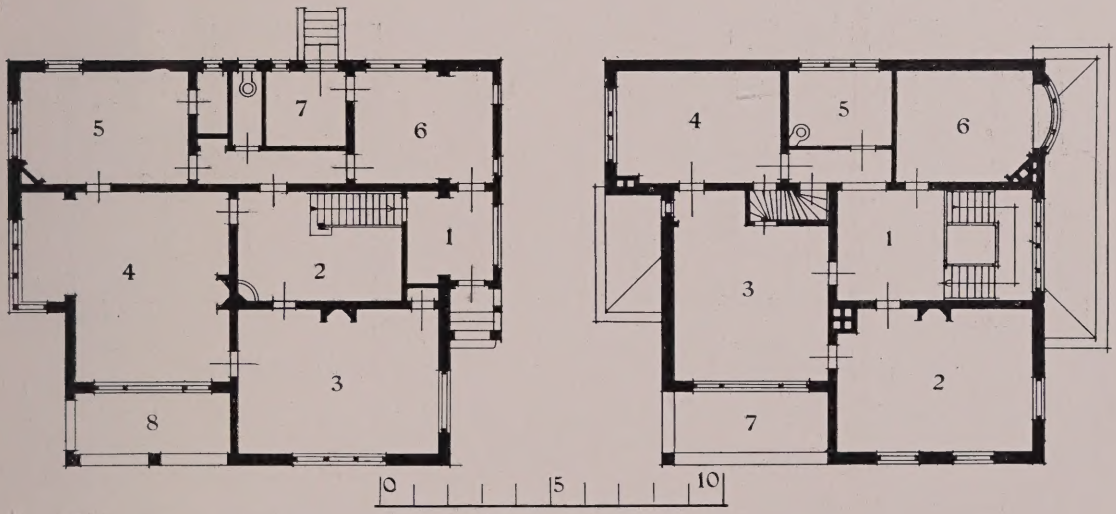

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Hal. 3. Woonkamer. 4. Eetkamer. 5. Zijkamer. 6. Keuken. 7. Bijkeuken. 8. Veranda.

VERDIEPING:

1. Portaal. 2. Zitkamer. 3. Slaapkamer. 4. Slaapkamer. 5. Badkamer. 6. Logeerkamer 7. Balkon.

BURGEMEESTERSWONING TE ENSCHEDÉ

ARCHITECT: Jhr. A. H. OP TEN NOORT.

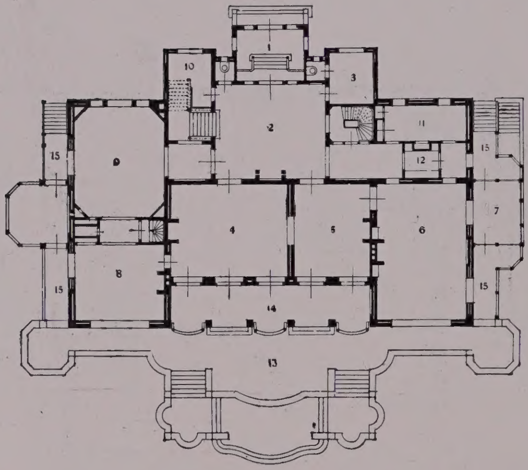

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Hal. 3. Garderobe 4. Groote Salon. 5. Kleine Salon. 6. Eetzaal. 7. Serre. 8. Heerenkamer. 9. Billardkamer. 10. Badkamer. 11. Dienkamer. 12. Provisiekamer. 13. Terras. 14. Veranda. 15. Balkon.

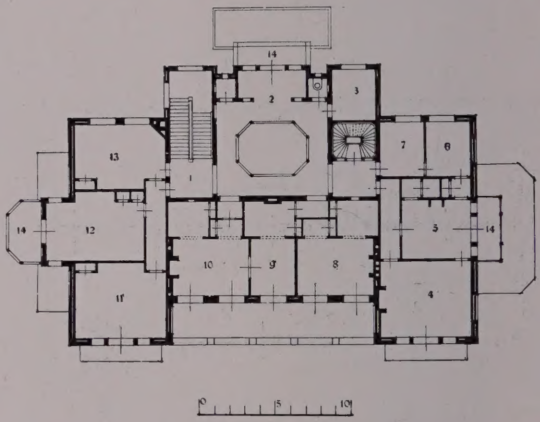

VERDIEPING:

1. Hoofdtrap. 2. Gaanderij. 3. Linnenkamer. 4. Slaapkamer. 5. Kleed- en Zitkamer. 6. Garderobe. 7. Badkamer. 8. Slaapkamer. 9. Slaapkamer. 10. Slaapkamer. 11. Logeerkamer. 12. Logeerkamer. 13. Logeerkamer. 14. Balkon.

LANDHUIS „MA RETRAITE" TE ZEIST. ARCHITECT: A. SALM G.Bzn. †

Tuinzijde.

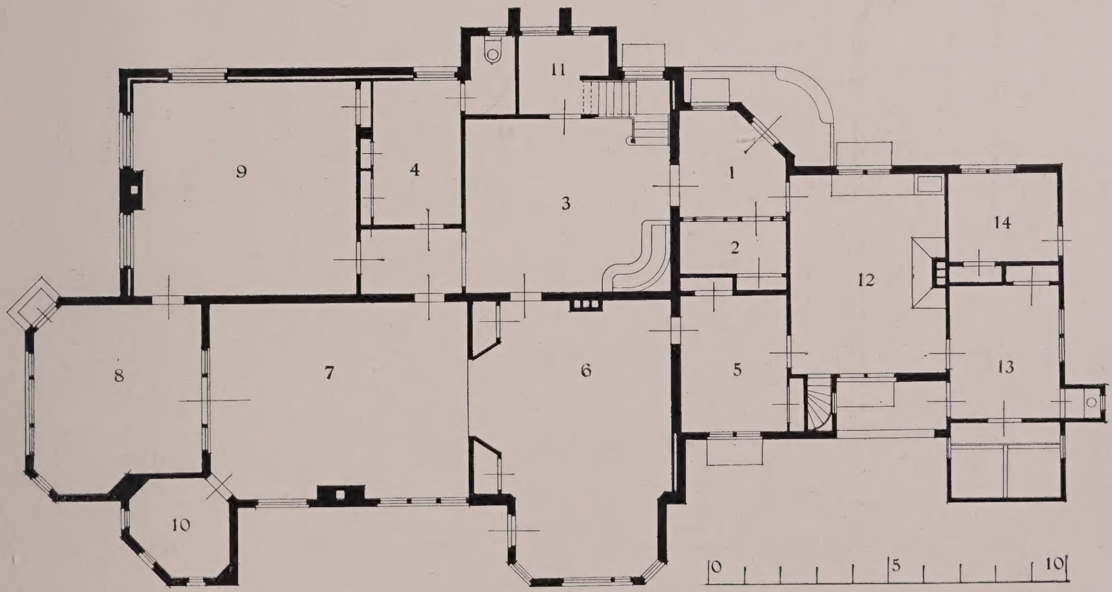

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Spreekkamer. 3. Hal. 4. Garderobe. 5. Dienkamer. 6. Eetkamer. 7. Salon. 8. Serre. 9. Werkkamer. 10. Boudoir. 11. Provisiekamer. 12. Keuken. 13. Bijkeuken. 14. Rijwielbergplaats.

LANDHUIS „SNOEKHEUVEL" TE AMERSFOORT. ARCHITECT: TH. SANDERS, Civ. en Bouwk. Ing.

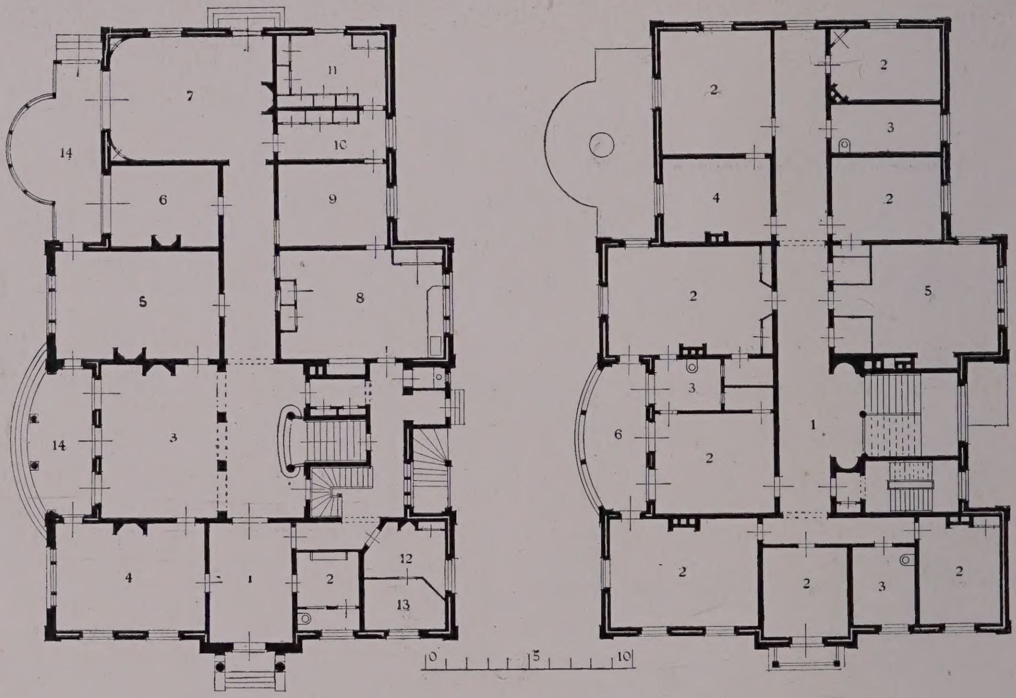

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Garderobe. 3. Hal. 4. Heerenkamer. 5. Zitkamer. 6. Boudoir. 7. Eetkamer. 8. Keuken. 9. Zitkamer dienstboden. 10. Dienkamer. 11. Provisiekamer. 12 en 13. Knecht. 14. Loggia.

VERDIEPING:

1. Portaal. 2. Slaapkamer. 3. Badkamer. 4. Logeerkamer. 5. Billardkamer. 6. Balkon.

VILLA „CANTON" TE BAARN.

ARCHITECTEN: SCHILL † EN HAVERKAMP.

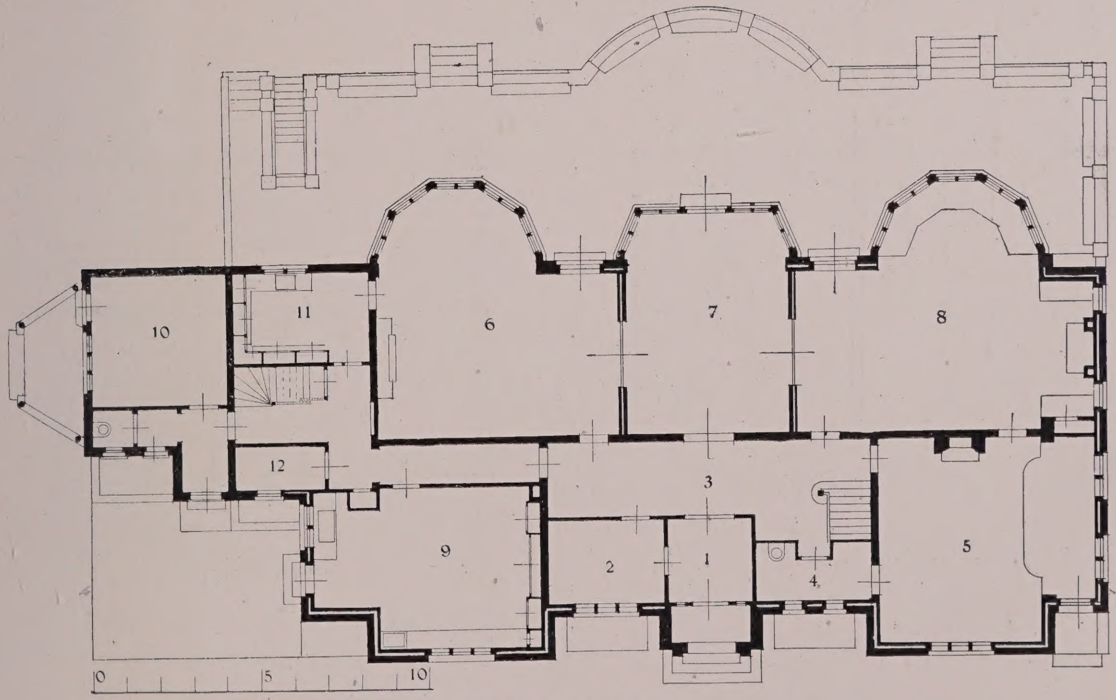

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Garderobe. 3. Hal. 4. Toilet. 5. Billardkamer. 6. Eetkamer. 7. Woonkamer.
8. Zitkamer. 9. Keuken. 10. Zitkamer dienstboden. 11. Dienkamer. 12. Provisiekamer.

LANDHUIS „DUYNROSE" TE SCHEVENINGEN. ARCHITECTEN: SMITS EN FELS.

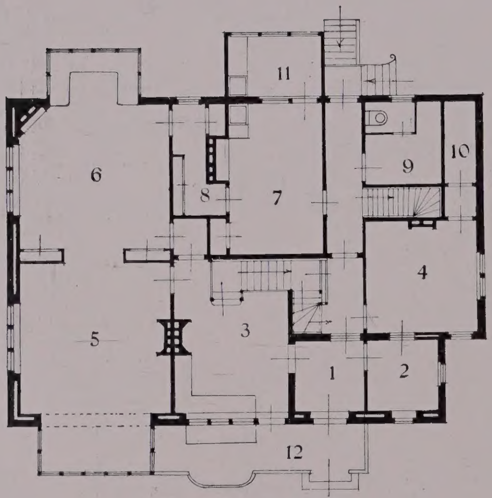

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Spreekkamer. 3. Hal. 4. Heerenkamer. 5. Salon. 6. Eetkamer. 7. Keuken. 8. Dienkamer. 9. Toilet. 10. Kluis. 11. Bijkeuken. 12. Terras.

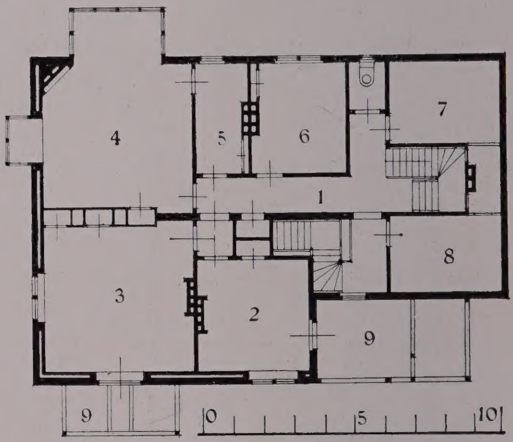

VERDIEPING:

1. Portaal. 2. Boudoir. 3. Logeerkamer. 4. Slaapkamer. 5. Badkamer. 6. Logeerkamer. 7. Donkere kamer. 8. Kofferzolder. 9. Balkon.

LANDHUIS TE VOGELENZANG. ARCHITECT: J. A. VAN STRAATEN.

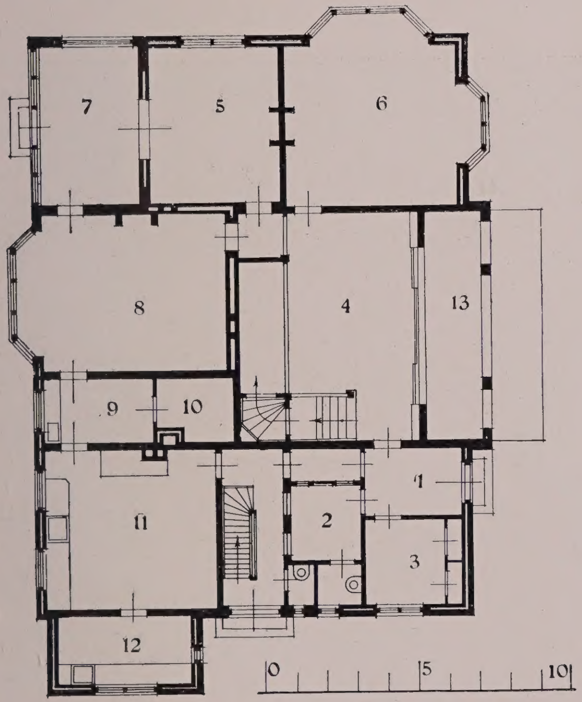

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Garderobe. 3. Spreekkamer. 4. Hal. 5. Ontvangkamer. 6. Werkkamer. 7. Serre. 8. Eetkamer. 9. Dienkamer. 10. Provisiekamer. 11. Keuken. 12. Bijkeuken. 13. Loggia.

VERDIEPING:

1. Portaal. 2. Kleedkamer. 3. Slaapkamer. 4. Linnenkamer. 5. Garderobe. 6. Badkamer. 7. Logeerkamer. 8. Balkon.

LANDHUIS „ANDERSTEIN" TE MAARSBERGEN.

ARCHITECT: J. STUIVINGA.

Hal.

LANDHUIS „ANDERSTEIN" TE MAARSBERGEN. ARCHITECT: J. STUIVINGA.

PLAATSREGISTER.

Bladz.

Aerdenhout 51, 139
Amersfoort 211
Amsterdam 4
Apeldoorn 141, 142
Arnhem 113, 114. 156

Baarn 12, 99, 131, 150, 151, 152, 157, 158, 159, 214
Beekbergen 143
Bentveld 28, 145
Bergen. 171
Berg en dal 63, 65
Bildt (de) 59, 136, 137, 181
Blaricum 52, 81
Bloemendaal. . . . 49, 50, 135, 184
Boekelo 6, 7
Breukelen. 195, 196
Brummen. 15, 16, 17
Bussum 52, 106, 110, 160, 161, 173, 201

Culemborg 186, 187

Delden. 189
Denekamp 127, 129
Diepenveen 55, 56
Doorn 91, 92
Dordrecht . . . 92, 93, 94, 100, 153
Driebergen 82

Enschedé 108, 209

Goes 60, 61
's-Gravenhage 26, 32, 33, 72, 73, 74, 75, 111

Bladz.

Haamstede 200
Haarlem 122
Halfweg 85, 86
Haren (Gron.) 62, 123
Hattem 40, 41, 109
Heelsum 5
Heemstede . . . 68, 78, 79, 95, 121, 169, 175, 176, 177
Helmond 164
Hendrik-Ido-Ambacht 130
Hengelo 31
Hillegom 58
Hilversum . 20, 25, 26, 64, 65, 66, 67, 80, 98, 124, 140, 166, 190, 193
Houten 192
Huis Ter Heide 165, 188
Huizen 1, 36, 37

Lage Vuursche 57
Laren (N. H.) . . . 38, 39. 147, 168, 197, 202, 203, 204
Lisse 126
Lochem 115, 146
Loosduinen 180
Lutte (de) 128, 129

Maarn 83
Maarsbergen 215, 216
Maarssen 191
Midlaren 117

Naarden 13, 69, 70, 71
Noordwijk a/Zee 8, 90, 170
Noordwijkerhout 132
Nijverdal 205

	Bladz.
Oegstgeest	119, 120
Oirschot	194
Oldebroek	162, 163
Oldenzaal	87
Overveen.	76, 77, 84, 89, 125, 138, 155
Renkum	103, 104, 105
Rhoon	30
Roermond	149, 150
Santpoort	18, 19, 112, 154, 163
Scheveningen	2, 3, 42, 134, 183, 213
Schoorl	101, 182
Sloterdijk	29
Soest	11
Terborg	102
Ubbergen	172
Vaassen.	116
Velp	14. 16, 17
Velsen.	107, 206, 207
Vierhouten	167
Vogelenzang.	185, 187, 214
Wageningen.	105
Warmond.	133
Warnsveld	24
Wassenaar	9, 10, 21, 22, 23, 27, 34, 35, 43, 44, 45, 47, 53, 54, 88, 118, 148, 174, 178, 198, 199
Wilp	208
Zandvoort	4, 97
Zeist.	46, 179, 210

NAAMREGISTER.

Bladz.

Arkel, G. van 97

Baanders, H. A. J. . . 49, 50, 98, 145
Ban, J. van den 51, 146
Bauer †, W. 52
Bazel, K. P. C. de 1
Berlage Nz., Dr. H. P. 2, 3, 4, 99, 147
Bilderbeek, B. van . . 100, 101, 102
Bremer (zie Freem & Bremer).
Broese van Groenou, A. . 53, 54, 148
Burgh, P. J. W. J. van der 5, 103, 104, 105

Camman, J. C. O. 106
Clercq, S. de . . 6, 7, 107, 108, 109
Cuypers, Eduard . . 8, 149, 150, 151, 152, 153
Cuypers, Jos. Th. J. 9, 10
Cuypers, Jos. Th. J., en Jan Stuyt 154, 155

Diehl, W. 156

Epen, J. C. van . 11, 12, 157, 158, 159
Everts, Herm. . . . 13, 110, 160, 161

Fels (zie Smits & Fels).
Freem, A. R., & G. C. Bremer 14, 15, 16, 17

Gantvoort, J. D., & W. P. C. Knuttel, . 55, 56, 111
Gendt A. L.zn., Gebr. van . 18, 19, 112, 162, 163
Gerretsen, W. J. 113, 114
Gils, Jac. v. 193, 194
Gips, Prof. A. F. 195, 196
Gratama, J. 197
Groenewegen & Zoon. 96

Bladz.

Hanrath, J. W. . . 20, 63, 64, 65, 66, 67, 164
Haverkamp (zie Schill † & Haverkamp).
Hellendoorn, J. J. 115, 116
Heusinkveld, D. J. 57
Hoek & Wouters . 21, 22, 23, 198, 199
Hoeksema Kzn., G. 117
Hoogenboom, Joh. 200
Hoogeveen, R. J. 58
Houtzagers, P. J. 165
Hulshoff, A. R., & A. A. Kok . . 24, 118, 166
Huurman, P. M. A. 59

Jesse, H. J. 119, 120
Jesse, H. J., & S. de Koning . 60, 61

Klinkhamer, Prof. J. F., & B. J. Ouendag 25, 26
Knuttel Jr., G. 62
Knuttel, W. P. C. (zie Gantvoort & Knuttel).
Kok, A. A. (zie Hulshoff & Kok).
Koning, S. de (zie Jesse & de Koning).
Korringa, H. . . . 68, 121, 122, 167
Kromhout Czn., W. 201
Kropholler, A. J. 168, 202
Kuiler, Jan 123
Kuipers, Foeke 124, 169, 170

Lee, A. van der 171
Leeuw, Oscar 172
Leliman, J. H. W. . 69, 70, 71, 173, 203, 204
Limburg, J. . . 27, 72, 73, 74, 75, 174

Bladz.

Loeb, S. F. 76, 77
Loghem, J. B. van 78, 79, 175, 176, 177
London, J. 28, 125, 126

Meijburg, Herm. van der Kloot 29, 30
Meijer, Jan de 80, 81
Meijjes, C. B. Posthumus . 82, 83, 84
Moen, Adr. 85, 86
Muller, Karel . . . 31, 87, 127, 128, 129, 205
Mutters Jr., Johs. . . . 32, 33, 88, 178

Nieukerken, J. J. — M. A. & J. van 34, 35, 179, 206, 207, 208
Nieuwenhuis, T. 36, 37
Noort, Jhr. A. H. Op ten . . . 209
Noppen, J. J. van 89

Ouendag, B. J. 90, 180
Ouendag, B. J. (zie Klinkhamer & Ouendag).

Pek, J. E. van der 181
Pothoven, H. A. 38, 39

Reus, H. A. . . . 91, 92, 93, 94, 130

Bladz.

Robbers, Joh. G. 182

Salm G.Bzn. †, A. 95, 210
Sanders, Th. 211
Schill † & Haverkamp . . . 131, 212
Slothouwer, D. F. 40, 41
Smits & Fels . . 42, 43, 44, 45, 132, 133, 134, 213
Steenhoven, B. C. van den . . . 48
Steur, Prof. J. A. G. van der 135, 183, 184
Straaten, J. A. van . 185, 186, 187, 214
Stuivinga, J. . . 46, 136, 137, 215, 216
Stuyt, Jan 138, 139
Stuyt, Jan, (zie Jos. Th. J. Cuypers & Jan Stuyt).

Tersteeg, D. F. 144

Verheul Dz., J. 188
Verschuyl, E. 140

Wall, M. E. van de 47
Warners, F. A. 189, 190
Wegerif Gzn., A. H. . 141, 142, 143
Wentink, E. G. 191, 192
Wouters (zie Hoek en Wouters).

ERRATA.

Blz. 19.	Bovenste afbeelding; Landhuis „Narmada"' te Santpoort.	
	Onderste afbeelding: Landhuis N. N.	
„ 23.	Plattegrond behoort op blz. 198.	
„ 28.	staat: 7. Atelier.	lees: Veranda.
	8. Bergplaats.	„ Keuken.
	9. Keuken.	„ Bijkeuken.
	10. Bijkeuken.	„ Bergplaats.
„ 35.	„ Hal,	„ Trappenhuis.
„ 40.	„ Woonkamer	„ Zitkamer.
„ 45.	„ „Duynrose",	„ „De Sprank". Zie blz. 134 en 213.
„ 82, 83, 84.	„ Posthumus Meijes.	„ Posthumus Meijjes.
„ 94.	„ Hal-Landhuis „Merwehoeve" te Dordrecht, lees: Doorn.	
„ 141.	„ Spitshuize,	lees: Landhuis „Spitshuize".
„ 145.	„ Landhuis,	„ Landhuizen.
„ 188.	„ Landhuis „Bosch en Duin" te Vollenhoven, lees: Landhuis te Bosch en Duin (Huis Ter Heide).	

BOUWTERREINEN
VOOR
LANDHUIZEN
TE KOOP

PARK „DE KIEVIET"
WASSENAAR

Gelegen in Bosch, Duin en langs Vijverpartij met parkaanleg, dicht bij de halte Renbaan der Zuid-Holl. Electr. van Rotterdam naar Scheveningen.
Vanaf October met eigen Autobusdienst, speciaal voor de bewoners van het park — naar de halten der Holl. Electr. en Den Haag — vice-versa.
Uitstekend geschikt voor kleine en groote Landhuizen. Electrisch licht. Gas en water.
Inlichtingen te bekomen aan het Kantoor der Maatschappij te Wassenaar.
DE DIRECTIE
TELEF. 1507 HAAG

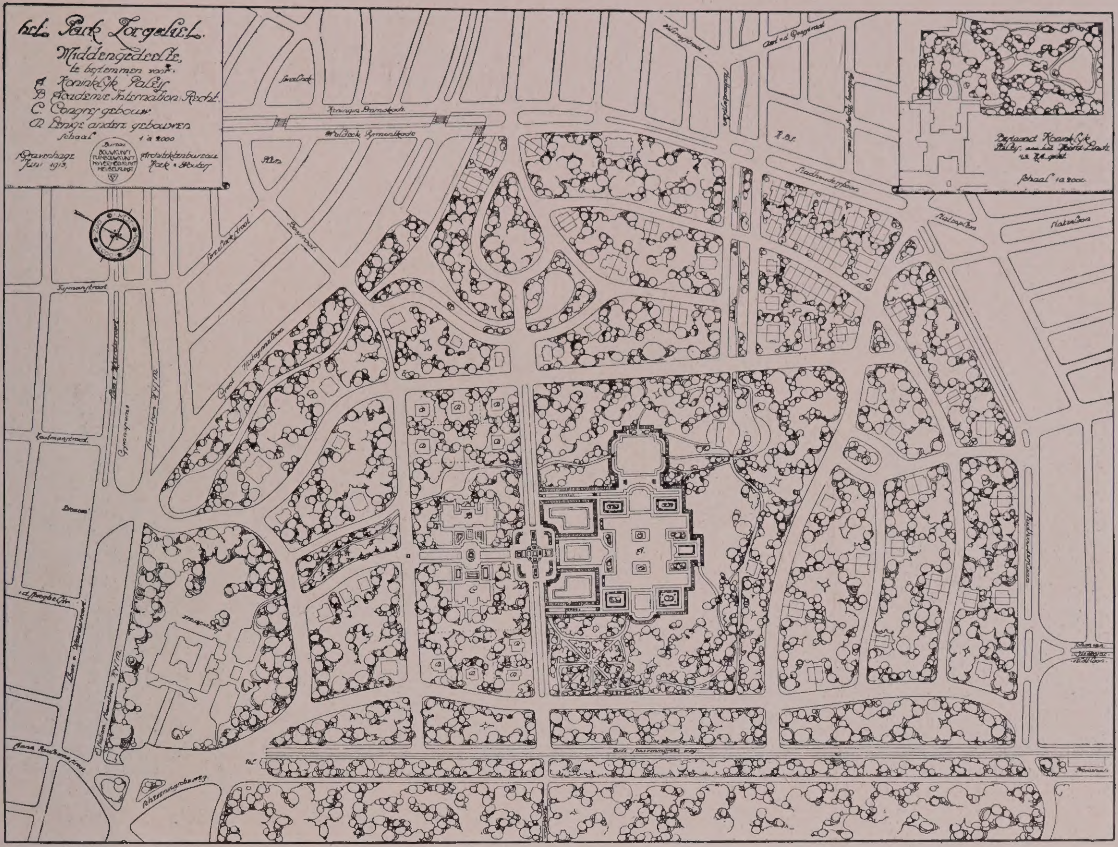

BOUWT IN HET PARK „ZORGVLIET"

STADS-VILLA-PARK

TE 'S-GRAVENHAGE

Gelegen in het nieuwe centrum van 's-Gravenhage, begrensd door de Oude Scheveningscheweg, Tuin van het Vredespaleis, Groot-Hertoginnelaan en Stadhouderslaan.

Inlichtingen te verkrijgen ten kantore der N.V. Mij. HET PARK ZORGVLIET, Waldeck Pyrmontkade 136, Den Haag. Telefoon 2608

VILLAPARK TUSSCHEN KLATTEWEG EN POMPSTATIONSWEG.

GEMEENTELIJK GRONDBEDRIJF

TE

'S-GRAVENHAGE

Terreinen voor villabouw in verschillende gedeelten van 's-Gravenhage beschikbaar voor uitgifte op erfpacht tegen matige prijzen

Inlichtingen verstrekt de Adjunct-Directeur der Gemeentewerken (Afd. Grondbedrijf en Woningdienst) HUYGENSPARK 23 (Telef. HAAG 3024)

Amersfoort als Woonplaats

Uitgegeven door de Reclamecommissie der Gemeente

Op aanvrage aan Kamer No. 10, Stadhuis, wordt gaarne gratis en franco bovengenoemd boekwerk, waarin een kaart van Bouwterrein is opgenomen, toegezonden. Inlichtingen omtrent bouwgrond worden verstrekt door den Gemeente-Makelaar W. van Haselen, Soesterweg 24, Amersfoort

Foto van Weenenk en Snel. Den Haag

GEMEENTE ARNHEM

geeft uit

terreinen in de onmiddellijke nabijheid van de parken Sonsbeek en Klarenbeek, voor villa's en landhuizen, tegen zeer aannemelijke voorwaarden

Inlichtingen verstrekken: de Directeur van Publieke Werken, OOSTSTRAAT I Teleph. 169 en het Bureau V. V. V. 15 STATIONSPLEIN Teleph. 1724

BOUWT IN DE PARKEN „GROOT-HAESEBROEK" EN „WASSENAAR"

Telephoon
Schev. 1952

B. C. VAN DEN STEENHOVEN
Tuinarchitect — Den Haag Aert v. d. Goesstraat 17

Telephoon
Schev. 1952

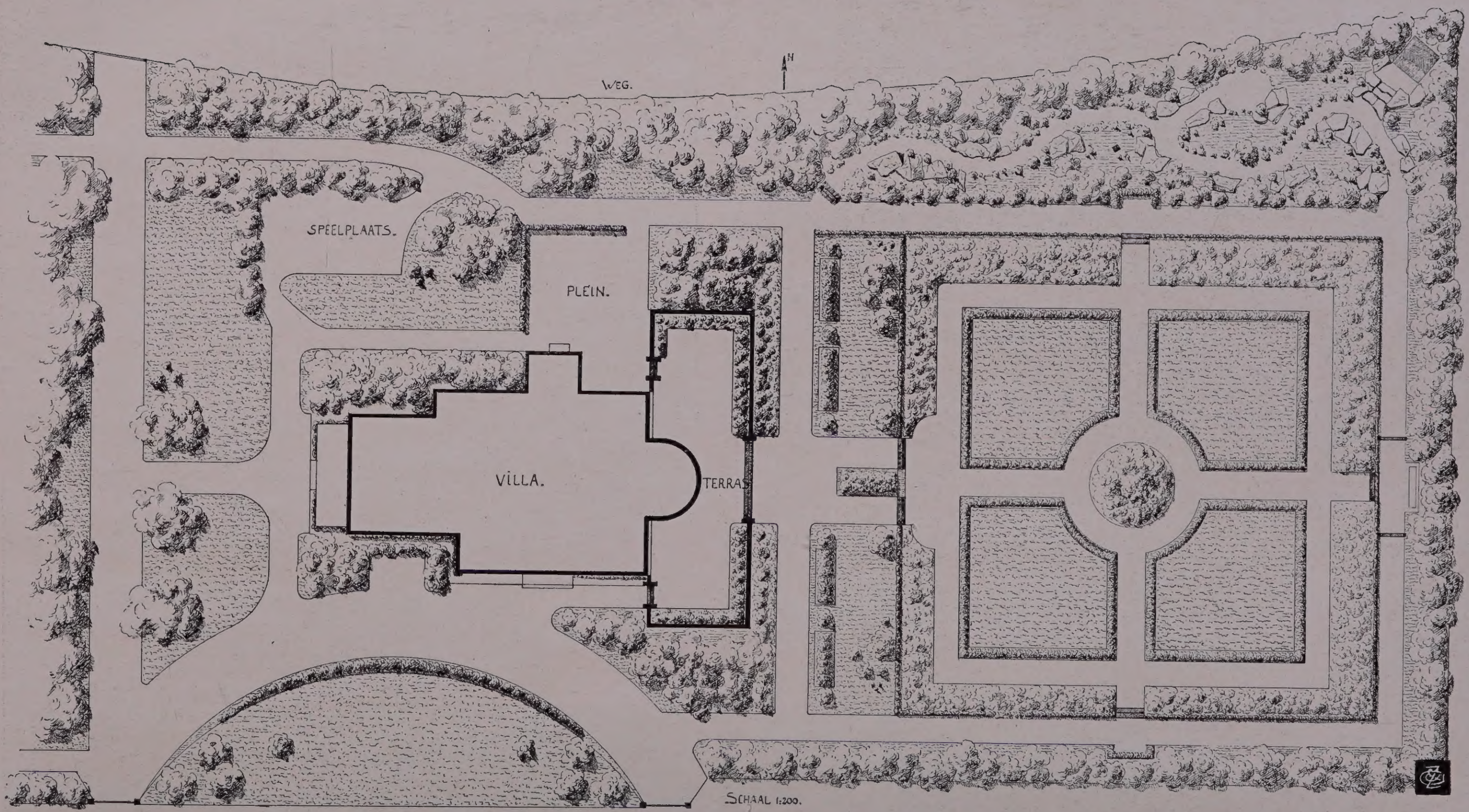

PLATTEGROND VAN EEN KLEINEN TUIN; GEZICHT VANAF HET TERRAS TWEE MAANDEN NA DE VOLTOOIING. ZIE BLZ. 96.

TUINARCHITECTEN: GROENEWEGEN & ZOON,
— DE BILT BIJ UTRECHT. —

BINNENBETIMMERINGEN „ONDER DEN ST. MAARTEN"

DE PHOENIX

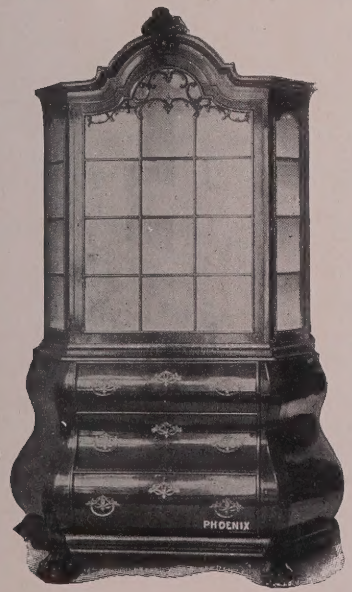

AMSTERDAM
446 HEERENGRACHT

JACOBEAN
QUEEN ANN
OUD-
HOLLANDSCHE
MEUBELEN

BETIMMERINGEN BEHANGWERKEN

AANLEG
VAN
SANITAIRE INSTALLATIES

In afwijking van wat in dezen nog veelal usance is, achten wij het in het belang van het bouwwerk en dus van den bouwheer, dat bij een bouw van eenigen omvang de sanitaire installatie, als badkamers, toiletten, keukeninrichting, enz., vóórdat de bouwplannen gereedkomen, in hoofdzaak vastgesteld wordt, in stede dat deze inrichtingen pas later bezien worden. Dat zulks nog al te vaak geschiedt, komt wel daardoor dat veelal de sanitaire artikelen als de voornaamste deelen der installatie gelden, terwijl de leidingaanleg als een bijkomstig iets beschouwd wordt. Gevolg hiervan is dat men vaak duurbetaalde inrichtingen aantreft die slecht functionneeren, stank veroorzaken, leven maken en andere fouten hebben, die hadden kunnen vermeden worden door een meer tijdige deskundige behandeling.

Daarbij komt nog dat de uitvoering meest niet in één hand is, en de leidingen zonder kennis der later te plaatsen sanitaire artikelen, veelal verkeerd gedimensioneerd en zonder kennis van zaken gelegd worden. Dit alles wordt voorkomen wanneer vóór den bouw de sanitaire installatie als een „Ding an sich" naar de gegevens van den maker van het bouwwerk bezien wordt, waarbij practijk en theorie samen moeten gaan.

In overeenstemming hiermede stellen wij gaarne ons bureau en onze langjarige practijk beschikbaar voor het opmaken van projecten voor complete sanitaire inrichtingen, zoowel de meer eenvoudige, als de meest luxueuse, en zulks kosteloos en zonder verbinding.

WIJ VERTEGENWOORDIGEN GEEN BUITENLANDSCH INSTALLATIE-BUREAU EN VOEREN ONZE WERKEN UIT MET EIGEN GOEDGESCHOOLD PERSONEEL ONDER VOORTDURENDE CONTROLE ONZER INGENIEURS EN MONTAGECHEFS. ONZE MATERIALEN VOLDOEN WAT CONSTRUCTIE EN KWALITEIT BETREFT AAN DE HOOGSTE EISCHEN.

W. SLOTBOOM & ZOON

'S-GRAVENHAGE

FIRMA GEVESTIGD SEDERT 1802

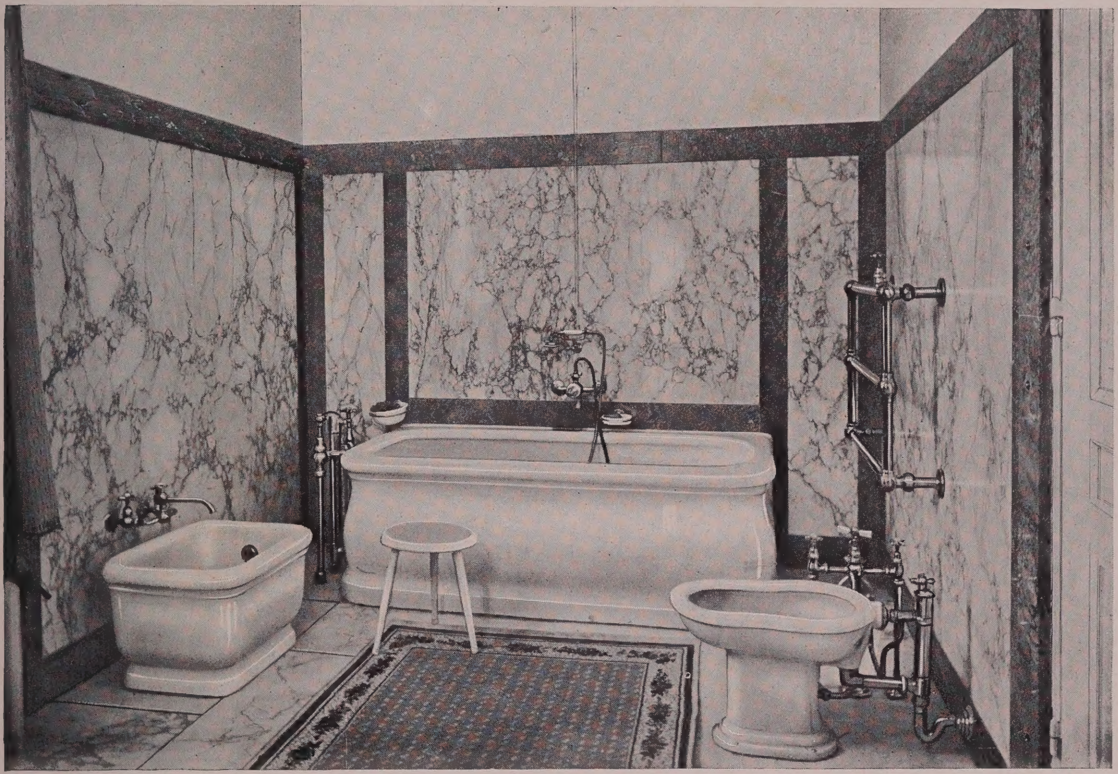

Een der door ons uitgevoerde badkamers

SPECIALITEITEN:

COMPLETE SANITAIRE INSTALLATIES

Zoowel de meest luxueuse voor particuliere woonhuizen en villa's, alsook de meer eenvoudige uitsluitend aan practische eischen voldoende voor kantoorgebouwen, fabrieken en andere utiliteitsgebouwen

Voor onze werkwijze verwijzen wij naar het nevenstaande

Centrale verwarmingsinrichtingen

volgens de nieuwste systemen

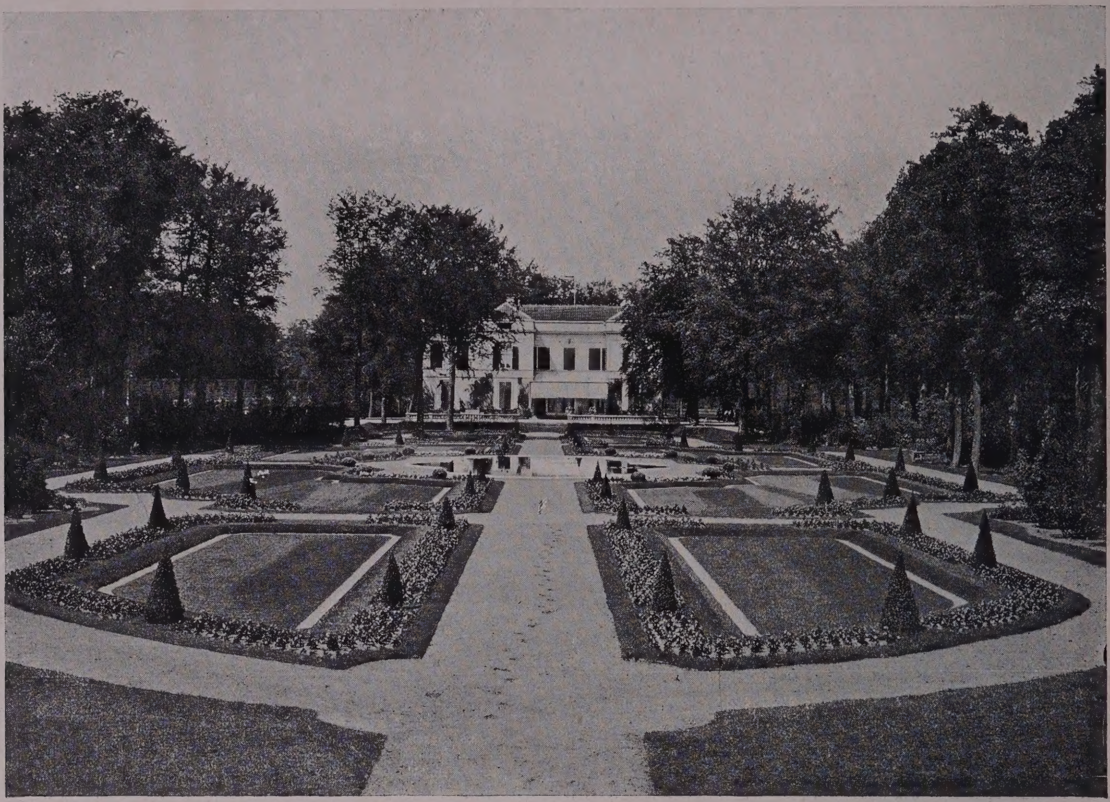

H. COPIJN & ZOON

Tuinarchitecten

GROENEKAN

BIJ UTRECHT

GETTY RESEARCH INSTITUTE
3 3125 01887 7163